

T.C. HAZİNE VE
MALİYE BAKANLIĞI

► 2022 KAMU İŞLETMELERİ RAPORU

KAMU SERMAYELİ
KURULUŞ VE İŞLETMELER
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

EKİM 2023

**T.C. HAZİNE VE
MALİYE BAKANLIĞI**

**2022
KAMU İŞLETMELERİ RAPORU**

Raporla ilgili görüş ve önerilerinizi
Hazine ve Maliye Bakanlığı
Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler Genel Müdürlüğü
Kamu İşletmeleri İzleme ve Koordinasyon Şubesine
(312) 204 73 25 ile (312) 204 73 26 numaralı telefonlar
veya
kski.koordinasyon@hmb.gov.tr adresi üzerinden
iletebilirsiniz.

BAKAN SUNUŞU

Kamu sermayeli işletmelerde kurumsal yönetim ilkelerinin azami ölçüde uygulanmasına, hesap verebilirliğin ve şeffaflığın artırılmasına katkıda bulunmak üzere, Bakanlığımız 2006 yılından itibaren düzenli şekilde, enerji, maden, tarım, sanayi, ulaştırma, haberleşme ve bankacılık sektörlerindeki kamu sermayeli işletmelerin pay sahibi olarak, Kamu İşletmeleri Raporu'nu yayımlamakta ve kamuoyunu bu işletmelerin faaliyetleri hakkında bilgilendirmektedir.

Bu çerçevede, bu yıl on yedincisini hazırladığımız 2022 Kamu İşletmeleri Raporu'nda, Bakanlığımızın Hazine adına pay sahipliği görevini üstlendiği kamu işletmeleri ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığı portföyünde yer alan kamu şirketlerinin mali durumları, personel bilgileri, yönetim kadroları, performansları ve sektördeki

konumları hakkında ayrıntılı bilgilere yer verilmiş; bu işletmelere yönelik karşılaştırmalı analizler yapılmıştır.

Ayrıca, pay sahipliği fonksiyonu diğer kurum ve kuruluşlarca icra edilen özel statülü kuruluşlar ve seçilmiş bazı kamu işletmeleri hakkında bilgiler de Rapor'un kapsamına dahil edilerek, uluslararası tanım ve standartlara uyum sağlanması hedeflenmiştir.

Bu itibarla, 2022 Kamu İşletmeleri Raporu'ndan ulusal ve uluslararası tüm paydaşlarımızın en iyi şekilde istifade etmesini temenni eder, Rapor'un hazırlanmasında emeği geçen mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Hazine ve Maliye Bakanı

BAKAN SUNUŞU	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLolar VE GRAFİKLER.....	vii
KISALTMALAR.....	viii
2022 KAMU İŞLETMELERİ RAPORU YÖNETİCİ ÖZETİ.....	1
KİT'LERE İLİŞKİN ÖZET FİNANSAL GÖSTERGELER.....	5
KİT'LERİN FİNANSAL GÖSTERGELERİNE İLİŞKİN GRAFİKLER	6
SEKTÖREL BAZDA KİT GÖSTERGELERİ.....	7
BÖLÜM 1: KAMU İŞLETMELERİ.....	9
1.1. Giriş.....	10
1.2. Uluslararası Sınıflandırmalara Göre Kamu İşletmeleri.....	10
1.2.1. Ulusal Hesaplar Sistemi (SNA 2008).....	10
1.2.2. Avrupa Hesaplar Sistemi (ESA 95).....	10
1.2.3. Devlet Mali İstatistikleri Kılavuzu (GFSM 2001).....	10
1.2.4. Avrupa Kamu Teşebbüsleri Merkezi (SGI EUROPE).....	11
1.3. Ülkemiz Mevzuatına Göre Kamu İşletmeleri.....	11
1.3.1. Merkezî Yönetimle İlgili Olanlar	12
1.3.2. Mahallî İdarelerle İlgili Olanlar	13
1.4. Rapor Kapsamında Yer Alan Kamu İşletmeleri.....	13
BÖLÜM 2: HMB PORTFÖYÜ	15
2.1. HMB Görev Tanımı	16
2.1.1. KSKİ Genel Müdürlüğü.....	16
2.2. HMB Portföyü ve Sermaye Durumu	16
2.3. Amaç ve Hedefler.....	18
2.4. KİT - Merkezi Yönetim Bütçesi İlişkisi	18
2.4.1. Bütçeden KİT'lere Yapılan Sermaye Aktarımları	18
2.4.2. KİT'lere Yapılan Görevlendirme Bedeli ve Kamu Sermayeli Bankalara Yapılan Gelir Kaybı Ödemeleri	19
2.4.3. KİT'lerden Bütçeye Yapılan Ödemeler	19
BÖLÜM 3: 2022 YILI KİT PERFORMANSI	23
3.1. Mali Durum	24
3.1.1. Gelir Tablosu.....	21
3.1.2. Bilanço	25
3.1.3. Rasyo Analizi.....	26
3.1.4. Katma Değer	29
3.2. İstihdam	30
3.2.1. Personel Sayıları	31
3.2.2. İstihdam Giderleri.....	31
3.2.3. Ortalama Personel Gideri	31
3.2.4. Personel Profili.....	32
3.3. Diğer Göstergeler.....	32
3.4. Kuruluş Bazında Temel Göstergeler.....	34

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 4: KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ.....	39
4.1. Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.....	41
4.2. Elektrik Üretim A.Ş.	44
4.3. Türkiye Elektrik İletim A.Ş.....	48
4.4. Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu.....	51
4.5. Türkiye Taşkömürü Kurumu	54
4.6. Türkiye Petrolleri A.O.	57
4.7. Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü.....	60
4.8. T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü	63
4.9. Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii A.Ş.	66
4.10. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü	68
4.11. Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü.....	71
4.12. Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü	73
4.13. Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü	75
4.14. Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü	77
4.15. Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	79
4.16. Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü.....	82
4.17. Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş.	85
4.18. Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.....	87
4.19. Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.....	90
BÖLÜM 5: BAĞLI ORTAKLIKLAR	94
5.1. TCDD Taşımacılık A.Ş.....	96
BÖLÜM 6: ÖZELLEŞTİRME PORTFÖYÜ	99
6.1. Sümer Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü	101
6.2. Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. Genel Müdürlüğü.....	103
6.3. Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. Genel Müdürlüğü	105
6.4. Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş.....	107
BÖLÜM 7: KAMU SERMAYELİ BANKALAR	110
7.1. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.....	112
7.2. Türkiye Halk Bankası A.Ş.....	114
7.3. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	117
7.4. Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş.	120
7.5. Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.	122
7.6. Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.	124
7.7. İller Bankası A.Ş.	126
7.8. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.....	128
BÖLÜM 8: DİĞER KAMU İŞLETMELERİ VE FONLAR.....	131
8.1. Makine ve Kimya Endüstrisi A.Ş.	133
8.2. Türk Telekomünikasyon A.Ş.	136
8.3. Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.	138
8.4. Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.	140
8.5. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu	142
8.6. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü	144

İÇİNDEKİLER

8.7. Türk Hava Yolları A.O.	146
8.8. Anadolu Ajansı.....	148
8.9. Borsa İstanbul A.Ş.....	150
8.10. Askeri Fabrika ve Tersane İşletme A.Ş.....	152
8.11. Uluslararası Sağlık Hizmetleri A.Ş.	154
8.12. Türk Reasürans A.Ş.	156
8.13. Mahalli İdare İşletmeleri.....	158
8.14. Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş.	159
8.15. Diğer Kamu İşletmeleri	162
8.15.1. Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü.....	162
8.15.2. Spor Toto Teşkilat Başkanlığı	162
8.15.3. Toplu Konut İdaresi Başkanlığı	162
8.15.4. Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı Şirketleri.....	163
8.15.5. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Bünyesindeki Bankalar.....	163
8.15.6. Nükleer Teknik Destek A.Ş.....	164
8.15.7. Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi A.Ş.	164
8.15.8. 4646 Sayılı Kanun'un Ek 1'inci Maddesine Göre Kurulmuş Ortaklıklar.....	164
BÖLÜM 9: KAMU İŞLETMELERİNDE KURUMSAL YÖNETİM	167
BÖLÜM 10: EKLER.....	173
Ek 1: KİT'ler ve Bağlı Ortaklıkları İstihdam Bilgileri	175
Tablo I: Personel Giderleri ve Sayıları.....	176
Tablo II: Personel Profili (31/12/2022 İtibarıyla).....	177
Ek 2: KİT'ler, Bağlı Ortaklıkları ve ÖİB Portföyü Mali Tabloları	179
Tablo I: Özet Gelir Tablosu (Toplulaştırılmış).....	180
Tablo II: Özet Bilanço (Toplulaştırılmış).....	181
Tablo III: Mali Rasyolar	182
Ek 3: KİT'ler, Bağlı Ortaklıkları ve ÖİB Portföyü İstihdam Bilgileri	183
Tablo I: Personel Gideri ve Sayıları.....	184
Tablo II: Personel Profili (31/12/2022 İtibarıyla).....	185
Ek 4: KİT'ler, Bağlı Ortaklıkları ve ÖİB Portföyü Diğer Seçilmiş Göstergeler	187
Ek 5: Vergi Dışı Gelirler.....	189
Ek 6: Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler	191
Ek 7: 2022 Yılında ISO 500'de Yer Alan Kamu İşletmeleri	205
Ek 8: Kullanılan Mali Rasyolara İlişkin Bilgiler	207

TABLOLAR VE GRAFİKLER

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: HMB Portföyü Sermaye Durumu.....	17
Tablo 2: KİT – Bütçe İlişkisi	21
Tablo 3: KİT Sisteminin Özet Gelir Tablosu	25
Tablo 4: KİT Sisteminin Özet Bilançosu	26
Tablo 5: KİT Sisteminin Mali Rasyoları	28
Tablo 6: KİT Sisteminin Personel Bilgileri	32
Tablo 7: KİT Sisteminin Diğer Göstergeleri	33
Tablo 8: KİT Sisteminin Dönem Kâr/Zararı	34
Tablo 9: KİT Sisteminin Yarattığı Katma Değer	35
Tablo 10: KİT Sisteminde Faiz Dışı Fazla	36
Tablo 11: KİT Sisteminin Yatırım Harcaması.....	37
Tablo 12: 2022 Yılı Sonu İtibarıyla EÜAŞ Kurulu Gücü ve Üretimi.....	45
Tablo 13: 2022 Yılı Sonu İtibarıyla Türkiye Kurulu Güç ve Üretim Tablosu	45
Tablo 14: 2022 Yılı Sonu İtibarıyla Elektrik Üretiminin Kuruluşlara Göre Dağılımı	45
Tablo 15: 2022 Yılı Enerji İletim Hat Uzunlukları.....	48
Tablo 16: TKİ 2022 Yılı Tüvenan ve Satılabilir Kömür Üretim Miktarları	51
Tablo 17: TKİ 2022 Yılı Müşteri Bazında Kömür Satışları.....	52
Tablo 18: TTK 2022 Yılı Müşteri Bazında Kömür Satışları.....	55
Tablo 19: TVF'ye Aktarılan Kamu Sermayeli İşletmeler	160
Tablo 20: TVF Tarafından Bedeli Ödenerek Pay Sahibi Olunan ve Kurulan Şirketler	161

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Görevlendirme Bedeli ve Gelir Kaybı Ödemeleri	19
Grafik 2: Özkaynak – Yabancı Kaynak Dağılımı.....	25
Grafik 3: KİT Sisteminin Mali Rasyoları	29
Grafik 4: KİT Sisteminin Yarattığı Katma Değer	30
Grafik 5: KİT Sisteminin Personel Yapısı.....	30
Grafik 6: Bor İhracatının Bölgesel Dağılımı	61
Grafik 7: ÇAYKUR Yaş Çay Alım Bilgileri ve Prim Ödemeleri.....	80
Grafik 8: TŞFAŞ Şeker Pancarı Alım Fiyatları	91
Grafik 9: Seçilmiş Bilanço Kalemleri Bazında Kamu Bankalarının Sektördeki Payı.....	111

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ADÜAŞ	Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret Anonim Şirketi
AFAD	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
AFD	Fransız Kalkınma Ajansı
AFJET	Afyon Jeotermal Turizm ve Ticaret
AOÇ	Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü
ASFAT	Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketi
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BİAŞ	Borsa İstanbul Anonim Şirketi
BKK	Bakanlar Kurulu Kararı
BOTAŞ	Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi
CEEP	Avrupa Kamu İşverenleri ve İşletmeleri Merkezi
ÇAYKUR	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü
DASK	Doğal Afet Sigortaları Kurumu
DHİMİ	Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü
DMO	Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü
ENTSO-E	Avrupa Elektrik İletim Sistemi İşleticileri Ağı
ESA 95	Avrupa Ulusal ve Bölgesel Hesaplar Sistemi
ESK	Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü
EPDK	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
ETİ MADEN	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü
EÜAŞ	Elektrik Üretim Anonim Şirketi
FDF	Faiz Dışı Fazla
FSRU	Yüzer LNG Depolama ve Gazlaştırma Ünitesi
Gbps	Saniye başına gigabit
GES	Güneş Enerjisi Santrali
GFSM 2001	Devlet Mali İstatistikleri El Kitabı
GSYİH	Gayrisafi Yurt İçi Hasıla
GWh	Gigawatt Saat
HMB	Hazine ve Maliye Bakanlığı
HES	Hidro Elektrik Santrali
ICAS	Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi Anonim Şirketi
IMF	Uluslararası Para Fonu
İAB	İstanbul Altın Borsası
İDT	İktisadi Devlet Teşekkülü
İGE	İhracatı Geliştirme A.Ş.
İHD	İşletme Hakkı Devri
İMKB	İstanbul Menkul Kıymetler Borsası
KEGM	Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KİT	Kamu İktisadi Teşebbüsü
KİVİ	Kamu İşletmeleri Veri İzleme Sistemi
km	Kilometre

KISALTMALAR

KOBİ.....	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme
KİK.....	Kamu İktisadi Kuruluşu
KSKİ.....	Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler
KV.....	Kısa Vadeli
kV.....	Kilovolt
kWh.....	Kilowatt Saat
LNG.....	Sıvılaştırılmış Doğalgaz
MKE A.Ş.....	Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi
MKEK.....	Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu
MW.....	Megawatt
NDK.....	Nükleer Düzenleme Kurumu
NÜTED A.Ş.....	Nükleer Teknik Destek Anonim Şirketi
OECD.....	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı
ÖİB.....	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
ÖYK.....	Özelleştirme Yüksek Kurulu
PTT.....	Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi
SBB.....	T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
SGI EUROPE.....	Avrupa Kamu Teşebbüsleri Merkezi
SNA 2008.....	Ulusal Hesaplar Sistemi
TBMM.....	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCDD.....	T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü
TCMB.....	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TDİ.....	Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi
TEDAŞ.....	Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi
TEİAŞ.....	Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi
TEAŞ.....	Türkiye Elektrik Üretim İletim Anonim Şirketi
TEK.....	Türkiye Elektrik Kurumu
TEMSAN.....	Türkiye Elektromekanik Sanayi Anonim Şirketi
TETAŞ.....	Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi
TFRS.....	Türkiye Finansal Raporlama Standartları
THY.....	Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı
TİGEM.....	Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü
TKİ.....	Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu
TKK.....	Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri
TMO.....	Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü
TMS.....	Türkiye Muhasebe Standartları
TMSF.....	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TOKİ.....	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
TPAO.....	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı
TRT.....	Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
TSK.....	Türk Silahlı Kuvvetleri
TSKGV.....	Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı
TŞFAŞ.....	Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi
TTK.....	Türkiye Taşkömürü Kurumu

KISALTMALAR

TÜBİTAK.....	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜDEMSAŞ	Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayi Anonim Şirketi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜLOMSAŞ	Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii Anonim Şirketi
TÜRASAŞ.....	Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii Anonim Şirketi
TÜRK EXİMBANK.....	Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi
TÜRKSAT	Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketi
TÜVASAŞ	Türkiye Vagon Sanayii Anonim Şirketi
USHAŞ.....	Uluslararası Sağlık Hizmetleri Anonim Şirketi
UV	Uzun Vadeli
TVF.....	Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi
v/g	Varil/Gün
vpe/g	Varil Petrol Eşdeğeri/Gün
VUK.....	Vergi Usul Kanunu
YAL.....	Yap Al
YAT	Yap At
Yİ.....	Yap İşlet
YİD	Yap İşlet Devret
YHT	Yüksek Hızlı Tren
YK.....	Yönetim Kurulu

YÖNETİCİ ÖZETİ

2022

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

2022 KAMU İŞLETMELERİ RAPORU

YÖNETİCİ ÖZETİ

2006 yılından bu yana yayımlanmakta olan Kamu İşletmeleri Raporları ile kamuoyunda kamu işletmelerine yönelik bir farkındalık oluşturulması hedeflenmektedir. Bu Raporda kamu işletmelerinin genel durumu ile 2022 yılı sonu itibarıyla 233 sayılı KHK'ye tabi 19 KİT'in tanıtımı, malî durumları ve performansları hakkında genel ve kuruluş bazında veri, bilgi ve analizler bulunmaktadır.

2022 yılı Kamu İşletmeleri Raporu'nda, KİT'ler ve bağlı ortaklıklarının¹ yanı sıra, uluslararası tanımlama ve sınıflandırmalara göre kamu işletmesi özelliği gösteren, bir başka ifadeyle yönetim kontrolü ve yaptıkları işin türü itibarıyla bakıldığında kamu işletmesi olarak nitelendirilebilen işletmelere de yer verilmiş, böylelikle ülkemizde "kamu işletmesi" tanımı ile uluslararası alandaki kamu işletmesi tanımları arasında bir uyum sağlanması amaçlanmıştır.

Raporda Yer Verilen İşletmeler / Kuruluşlar

Kamu İşletmeleri Raporu'nda;

- KİT'ler ve bağlı ortaklıklarına,
 - ÖİB portföyündeki kuruluşlara,
 - Kamu sermayeli bankalara,
 - Sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan işletmelere ve
 - Yönetim kontrolü kamuda olan şirketlere
- yer verilmiştir.

Bu bağlamda KİT'ler ve bağlı ortaklıkları ile ÖİB portföyündeki kuruluşlar detaylı biçimde, diğer kamu işletmeleri ise genel olarak Raporda yer bulmuştur.

Raporun Bölümleri

Raporun ilk bölümünde ulusal ve uluslararası literatürde kabul gören kamu işletmesi tanımlarına yer verilmiş, ikinci bölümde KİT'lerin merkezi yönetim bütçesi ile ilişkilerine değinilmiştir. Raporun üçüncü bölümünde KİT'ler ve bağlı ortaklıklarının toplulaştırılmış mali verileri ve istihdam bilgileri sunulmuş, dördüncü ve beşinci bölümlerde ise kuruluş bazında genel bilgiler verilerek 2022 yılı performansları değerlendirilmiş, ayrıca, yıl içerisinde sektörü ve/veya kuruluşu etkileyen önemli gelişmeler özetlenmiştir.

Raporun altıncı bölümünde ÖİB portföyünde yer alan kuruluşlar hakkında genel bilgiler verilerek bu kuruluşların 2022 yılı performansları değerlendirilmiş, kuruluşların faaliyet alanları ve önemli gelişmelere değinilmiştir.

Yedinci bölümde ise kamunun pay sahibi olduğu bankalara yönelik bilgilere yer verilmiş ve bu bankaların 2022 yılı faaliyetlerine ilişkin veriler paylaşılmıştır.

Sekizinci bölümde KİT'ler, özelleştirme programındaki kuruluşlar ve kamu sermayeli bankalar dışında kalan ve ülkemizde faaliyet gösteren ve uluslararası tanımlamalar çerçevesinde kamu işletmesi olarak değerlendirilebilecek diğer kurum ve kuruluşlara yönelik bilgilere yer verilmiştir.

Raporun dokuzuncu bölümünde ise kamu işletmelerinde kurumsal yönetime ilişkin bilgiler yer almaktadır.

¹ 233 sayılı KHK'ye tabi kuruluşlar için kullanılan ifadedir.

HMB Portföyü ve Sermaye Durumu

HMB portföyünde 2022 yılı sonu itibarıyla 19 KİT², 1 KİT bağlı ortaklığı, 4 kamu bankası ve 8 diğer kuruluş olmak üzere toplam 32 kamu işletmesi bulunmaktadır. Bu işletmelerin 31/12/2022 itibarıyla toplam nominal sermayesi 548 milyar TL, toplam ödenmiş sermayesi ise yaklaşık 515 milyar TL'dir.

KİT – Bütçe İlişkisi

KİT'ler ile merkezi yönetim bütçesi arasındaki ilişkiler; KİT'lerden bütçeye yapılan hasılat payı ödemeleri, temettü ödemeleri, finansman fazlası ödemeleri ile diğer vergi ve yasal yükümlülüklerden ve merkezi yönetim bütçesinden KİT'lere yapılan sermaye ve görevlendirme bedeli ödemelerinden oluşmaktadır. 2022 yılında bütçeden KİT'lere 225,5 milyar TL sermaye ödemesi ve 19,5 milyar TL görevlendirme bedeli ödemesi olmak üzere toplam 245 milyar TL ödeme yapılmıştır. KİT'lerden bütçeye yapılan ödemeler ise 5,5 milyar TL temettü, 1,7 milyar TL hasılat payı, 3,5 milyar TL kurumlar vergisi ile diğer yasal yükümlülük karşılıkları ve 16,3 milyar TL finansman fazlası olmak üzere toplam 27 milyar TL olmuştur.

Malî İstatistik

KİT'lerin aktif büyüklüğü 2021 yılında 483,4 milyar TL iken 2022 yılı sonunda bir önceki yıla göre %135,5 artışla 1,14 trilyon TL'ye ulaşmıştır. Brüt satışlar ise 2022 yılında 2021 yılına oranla %233,8 artış göstererek 1,11 trilyon TL olmuştur.

2022 yılında mal-hizmet satış maliyeti bir önceki yıla göre %216,1 artmıştır. Bu durum satışların kârlılığını olumsuz etkilemiş olsa da KİT Sisteminin 2021 yılı sonunda 24,3 milyar TL olan dönem net zararı 2022 yılında 6,6 milyar TL net kara dönüşmüştür.

KİT Sistemi için 2021 yılında 1,05 olan asit test oranı 2022 yılında 1,23; 81 gün olan alacakların tahsil süresi 50 gün; 41 gün olan nakit çevirme süresi 29 gün; %-13,03 olan özsermaye getiri oranı %2,11 ve %-3,36 olan faaliyet kârının net satışlara oranı %3,53 olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılında 0,60 olan finansal kaldıraç oranı, 2022 yılında 0,62 olmuştur. Satışların aktiflere oranı ise 2021 yılında 0,68 olan seviyesinin üstüne çıkarak 0,97 olarak gerçekleşmiştir.

İstihdam

Personel Sayısı: KİT'lerde 2001 yılında ortalama 165.359 kişi istihdam edilmekte iken, bu sayı 2022 yılında 99.231 kişiye gerilemiştir.

İstihdam Gideri: 2022 yılında KİT'lerin toplam istihdam gideri bir önceki yıla göre %71 artarak 29,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2001 yılında gelir tablosuna yansıtılan toplam satış ve faaliyet giderlerinin %21,5'i istihdam giderinden oluşmakta iken, bu oran 2022 yılında %2,8'e düşmüştür.

Personel Gideri: KİT'lerde 2022 yılında çalışanların işverene maliyeti memur ve sözleşmeli için aylık ortalama 21.731 TL ve işçiler için aylık ortalama 27.528 TL olarak gerçekleşmiştir.

Personel Profili: 2022 yılı sonu itibarıyla KİT'lerde 94.556 kişi istihdam edilmiş olup toplam personelin;

- %37,2'si 20 yıl ve üzeri hizmet süresine sahip,
- %28,3'ü 30 – 40 yaş grubunda,
- %41,3'ü lisans ve üzeri eğitime sahip,
- %11,1'i kadın ve
- %6,0'sı yabancı dil bilgisine sahiptir.

² TVF'ye devredilen BOTAŞ, ÇAYKUR, ETİ MADEN, TŞFAŞ ve TPAO 233 sayılı KHK'ye tabiyetlerinin devam etmesi nedeniyle 19 adet KİT arasında sayılmıştır.

Sosyal sorumluluk ve yasal nedenlerden dolayı toplam personelin;

- %2,2'sini engelli,
- %0,9'unu eski hükümlü,
- %0,6'sını gazi-şehit aile yakını,
- %1,0'ini Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunda yetiştirilen kişiler

oluşturmaktadır.

Yatırım Harcamaları ve Faiz Dışı Fazla

KİT'lerin yatırım harcaması 2022 yıl sonu itibarıyla bir önceki yıla göre yaklaşık %179 oranında artarak yaklaşık 109,3 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Bu tutar, 2022 yılı GSYİH'nin yaklaşık %0,73'üne denk gelmiş olup 2022 yılında en çok yatırımı sırasıyla TPAO, TCDD, BOTAŞ, TEİAŞ ve TCDD Taşımacılık A.Ş. gerçekleştirmiştir.

KİT'ler 2021 yılında yaklaşık 38,4 milyar TL faiz dışı açık verirken, 2022 yılında faiz dışı açık 192,2 milyar TL olmuştur.

KİT'LERE İLİŞKİN ÖZET FİNANSAL GÖSTERGELER³

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
I- GELİR TABLOSU (milyon TL)				
Brüt Satışlar	160.726	331.386	1.106.181	233,8
Faaliyet Kârı/Zararı	6.941	-11.066	38.907	451,6
Finansman Giderleri	7.177	19.408	31.752	63,6
Dönem Net Kârı/Zararı	826	-24.334	6.570	127,0
II- BİLANÇO (milyon TL)				
Aktif Toplamı	310.335	483.350	1.138.403	135,5
Hazır Değerler ve Menkul Kıymetler	19.663	30.367	97.056	219,6
Ticari ve Diğer Alacaklar	51.189	135.363	517.071	282,0
Stoklar	25.644	40.959	157.274	284,0
KV Mali Borçlar	15.605	33.625	139.184	313,9
KV Ticari ve Diğer Borçlar	52.420	117.939	356.977	202,7
Ödenmiş Sermaye	187.172	257.963	489.618	89,8
III- FİNANSAL RASYOLAR				
Cari Oran	1,5	1,3	1,5	15,4
Özsermaye Kârlılık Oranı (%)	0,5	-13,0	2,1	116,2
Finansal Kaldıraç Oranı	0,42	0,60	0,62	3,3
Stok Devir Hızı Oranı	5,6	9,8	10,4	6,1
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	77,4	80,7	49,8	-38,3
IV- VERİMLİLİK GÖSTERGELERİ (milyon TL)				
Kişi Başına Brüt Satışlar	1.620	3.335	11.148	234,3
Kişi Başına Maliyet	1.419	3.278	10.375	216,5
Kişi Başına Faaliyet Kârı	70	-111	392	453,2
V- İSTİHDAM				
Personel Sayısı (Ortalama Kişi)	99.235	99.378	99.231	-0,1
İstihdam Giderleri (milyon TL)	14.008	17.301	29.581	71,0
İstihdam Giderlerinin Toplam Giderler İçindeki Payı ⁴ (%)	9,2	5,1	2,8	-45,2
Ortalama Personel Gideri (TL/Ay)	11.763	14.508	24.842	71,2
VI- DİĞER FİNANSAL GÖSTERGELER (milyon TL)				
Bütçeden KİT'lere Transferler	17.506	63.096	245.035	288,4
Görevlendirme Bedeli ⁵	2.095	23.836	19.523	-18,1
Sermaye	15.411	39.260	225.513	474,4
KİT'lerden Bütçeye Ödemeler	5.493	6.440	27.009	319,4
Temettü	1.879	3.027	5.483	81,1
Hasılat Payı	1.025	848	1.714	102,1
Finansman Fazlası	0,0	0,0	16.300	-
Vergi ⁶	2.589	2.565	3.513	37,0
KİT – Hazine Mahsup Tutarları	3.070	28.902	0	-100,0
Katma Değer ⁷	32.813	29.471	91.498	210,5
Yatırım Harcaması	23.813	39.165	109.300	179,1
Faiz Dışı Fazla	2.258	-38.399	-192.155	-400,4
GSYİH (milyar TL)	5.048	7.249	15.007	107,0

³ İlgili yılda 233 sayılı KHK kapsamındaki kuruluşların bilgilerini içermektedir. 2021 yılında MKEK 233 sayılı KHK kapsamından, TŞFAŞ ise özelleştirme kapsam ve programından çıkarılmıştır. Dolayısıyla 2020 yılına ilişkin verilere MKEK dahil edilmiş, TŞFAŞ dahil edilmemiştir. 2021 ve 2022 yılı verilerine ise TŞFAŞ dahil edilmiş, MKE A.Ş. dahil edilmemiştir.

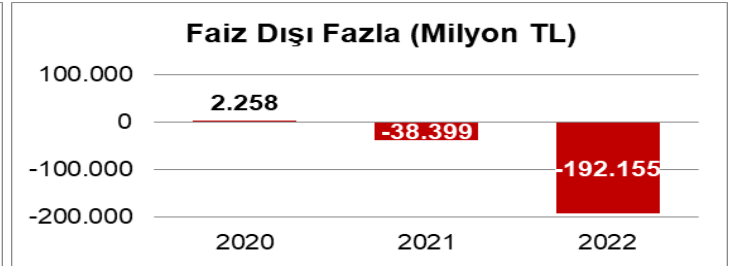
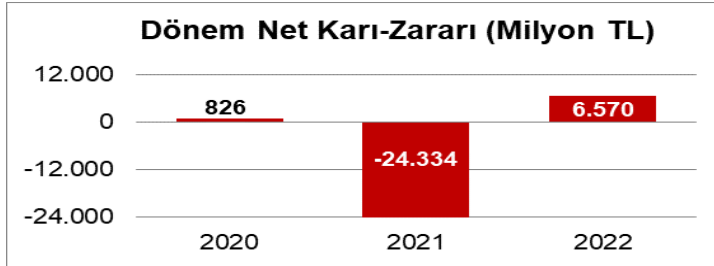
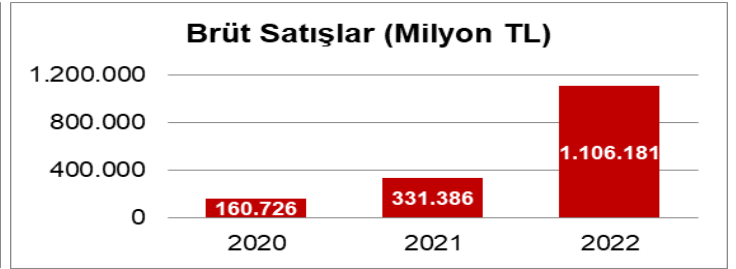
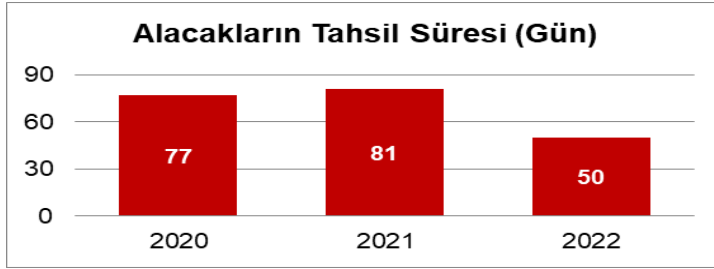
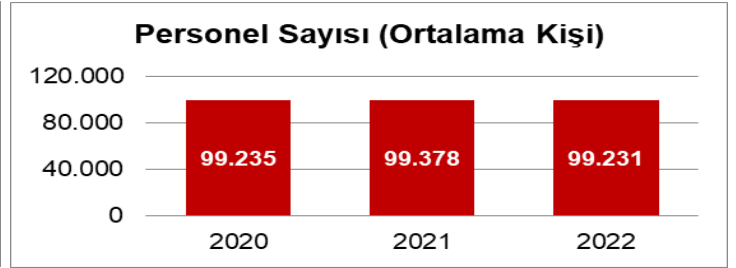
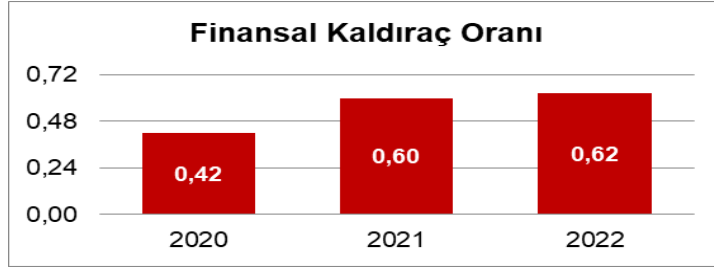
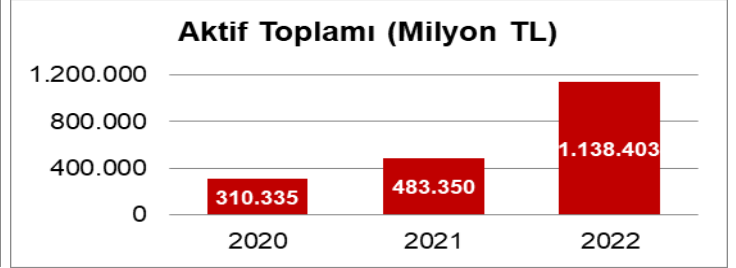
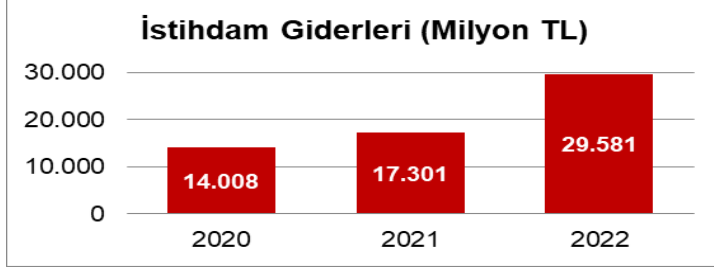
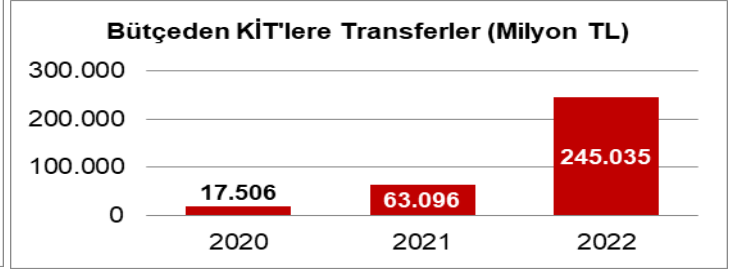
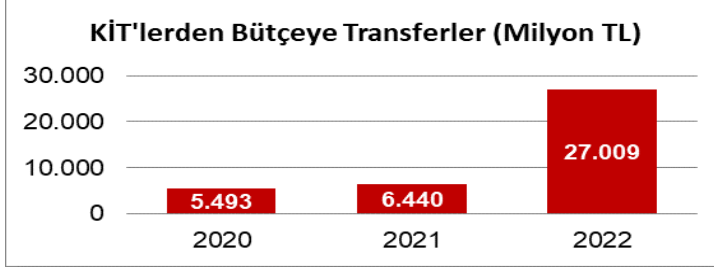
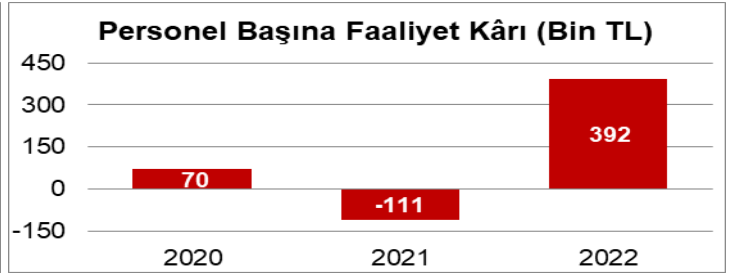
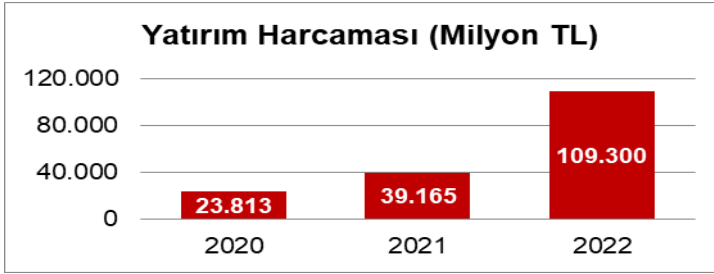
⁴ Toplam giderler, satış giderleri ve faaliyet giderlerinden oluşmaktadır.

⁵ 2022 yıl sonu itibarıyla 5 kuruluşa görevlendirme bedeli ödemesi yapılmıştır.

⁶ Kurumlar vergisi ile diğer yasal yükümlülük karşılıkları tutarını göstermektedir.

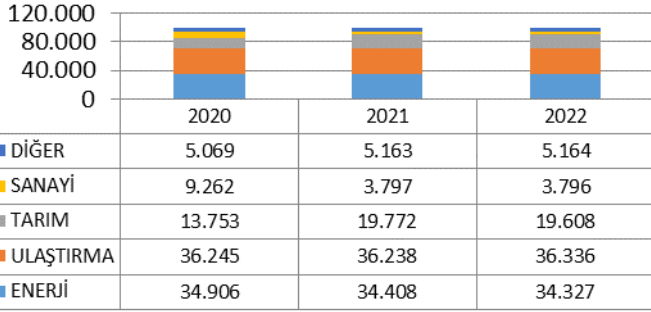
⁷ Katma değer tutarı, dönem kâr/zararı, faiz, karşılık, kur farkı, amortisman ve istihdam giderlerinin toplanması ile hesaplanmıştır.

KİT'LERİN FİNANSAL GÖSTERGELERİNE İLİŞKİN GRAFİKLER

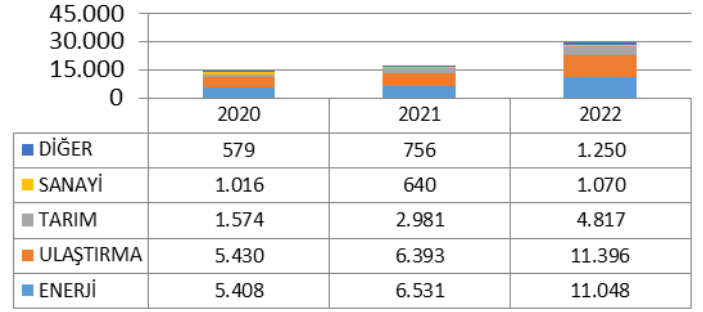

SEKTÖREL BAZDA KİT GÖSTERGELERİ⁸

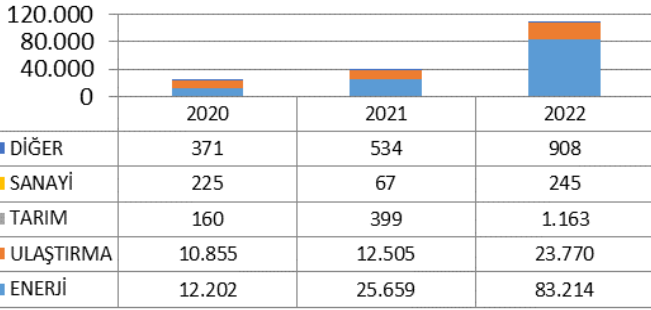
Toplam Personel Sayısı

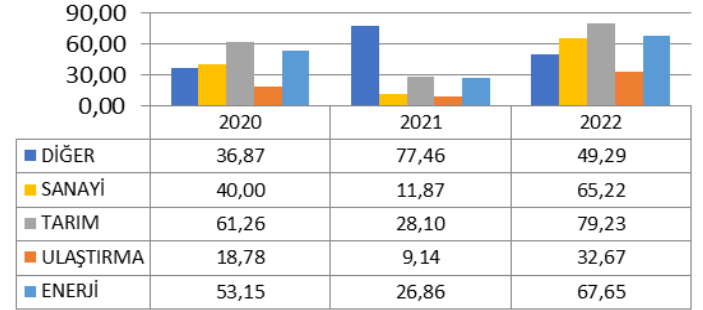
Toplam İstihdam Gideri (Milyon TL)

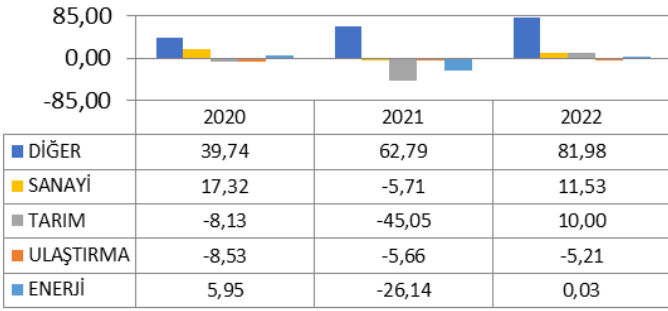
Toplam Yatırım Harcaması (Milyon TL)

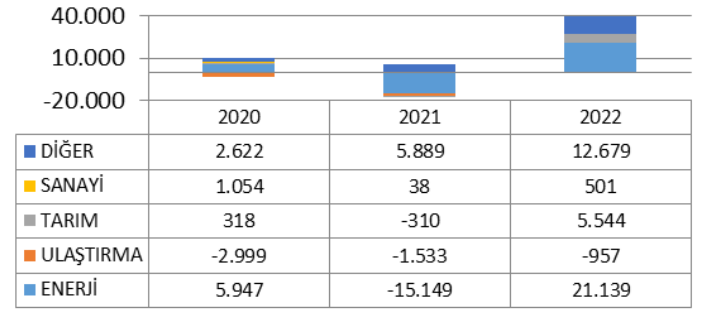
Finansal Kaldıraç Oranı (%)

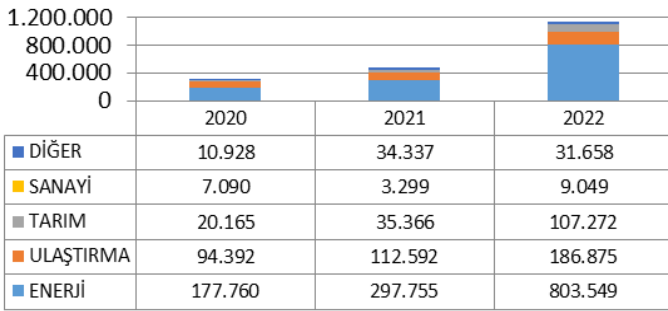
Özsermaye Getiri Oranı (%)

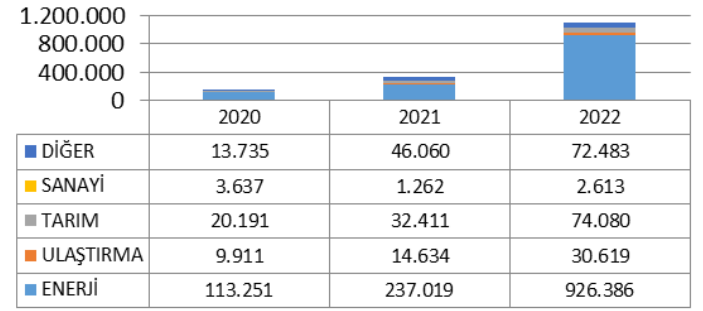
Faaliyet Kârı/Zararı (Milyon TL)

Aktif Toplamı (Milyon TL)

Brüt Satışlar (Milyon TL)

⁸ Enerji sektörü kuruluşları olarak: BOTAŞ, EÜAŞ, TEİAŞ, TKİ, TTK, TPAO, TEDAŞ, Ulaştırma sektörü kuruluşları olarak: DHMİ, KEGM, TCDD, TCDD Taşımacılık A.Ş., Tarım sektörü kuruluşları olarak: ÇAYKUR, ESK, TİGEM, TMO, TŞFAŞ, Sanayi sektörü kuruluşları olarak: TÜRASAŞ, TEMSAN, Diğer kuruluşlar olarak ise DMO ile ETİ MADEN ele alınmıştır.

BÖLÜM 1

2022

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

KAMU İŞLETMELERİ

1.1. Giriş

Kamu işletmesi kavramı ülkeden ülkeye farklılık göstermekle birlikte, genellikle bir kamu idaresinin çoğunluk hissesine sahip olduğu ya da bir kamu idaresi tarafından yönetimi kontrol edilen işletmeler kamu işletmesi olarak adlandırılmaktadır. Bu kapsamda, kamu işletmesi kavramı bir yandan pay sahipliği, diğer yandan yönetimde kontrol kavramı ile ilişkilendirilmektedir.

Uluslararası literatürde ise çeşitli bakış açıları temel alınarak farklı kamu işletmesi tanımları yapılmaktadır. Aşağıda, kamu işletmeleri ile ilgili bu tanımların bazılarına yer verilmektedir.

1.2. Uluslararası Sınıflandırmalara Göre Kamu İşletmeleri

AB düzenlemelerinde kamu işletmeleri, merkezi veya mahalli idare farkı gözetilmeksizin sermaye ve yönetim kontrolü açısından ele alınmaktadır. AB, üye ülkelerdeki kamu pay sahipleri ile işletmeleri arasındaki idari ve mali ilişkilerin şeffaf bir şekilde yürütülmesini sağlayacak çerçeve bir düzenlemenin ve bu ilişkileri yansıtacak bir raporlama sisteminin gerekliliğini vurgulamaktadır (Kutu 1).

1.2.1. Ulusal Hesaplar Sistemi (SNA 2008)

Birleşmiş Milletler tarafından geliştirilen SNA 2008'e göre kamu işletmeleri kamu birimlerinin kontrolü altındaki şirketler olarak tanımlanmaktadır. Anılan sistemde kontrol, genel kurum politikasının atanan yöneticiler vasıtasıyla belirlenebilme yetkisi olarak ifade edilmektedir. Bu çerçevede kamunun, bir şirkette oy hakkı veren hisselerin yarısından fazlasına sahip olması, hissedarların oy verme yetkisinin yarısından fazlasını kontrol edebilmesi, özel bir kanun, karar ya da düzenlemeyle şirket politikasını belirleme veya şirket yöneticilerini atayabilme yetkisiyle donatılmış olması kontrol kavramının varlığını işaret etmektedir. Doğrudan bir kamu idaresinin kontrolü altında bulunmamakla birlikte, bir kamu idaresince kontrol edilen işletmelerin kontrol ettiği diğer işletmeler de kamu işletmesi olarak sınıflandırılmaktadır.

1.2.2. Avrupa Hesaplar Sistemi (ESA 95)

AB tarafından geliştirilen ESA 95, kamu işletmelerinin sınıflandırılmasına yönelik olarak SNA 2008 ile aynı yaklaşımı benimsemektedir.

1.2.3. Devlet Mali İstatistikleri Kılavuzu (GFSM 2001)

IMF tarafından geliştirilen GFSM 2001'de de kamu işletmeleri, benzer şekilde, genel yönetim birimleri tarafından kontrol edilen şirketler olarak tanımlanmaktadır.

IMF, kamu sektörünü genel yönetim ve kamu işletmeleri olarak ikiye ayırmaktadır. Kamu işletmelerini ise mali ve mali olmayan kamu işletmeleri olarak tasnif etmektedir.

Kutu 1: AB Mevzuatına Göre Kamu İşletmesi Nedir?

2006/111/EC Sayılı Şeffaflık Direktifine göre kamu işletmeleri (public undertakings);

- ◆ Ödenmiş sermayesinin yarısından fazlası kamuya (merkezi veya mahalli) ait olan,
- ◆ Oy hakkının yarısından fazlası kamu kontrolünde olan veya
- ◆ Yönetim veya denetim kurulu üyelerinin yarısından fazlasının atama hakkı kamuda olan işletmeler olarak tanımlanmaktadır.

Bu tanıma göre; Türkiye'de sermayesinin yarısından fazlası HMB'ye veya ÖİB'ye ait olan kamu işletmeleri dışında, mahalli idarelere (il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ve belediyeler) ait olan şirketler ile sermayesinin yarısından fazlası devlete ait olmadığı halde imtiyazlı hisseler veya düzenlemeler yoluyla oy hakkının yarısından fazlası kamu kontrolünde olan ya da yönetim veya denetim kurulu üyelerinin yarısından fazlasının kamu tarafından atandığı işletmeler de kamu işletmesi olarak nitelendirilebilir.

1.2.4. Avrupa Kamu Teşebbüsleri Merkezi (SGI EUROPE)

Mali olanaklarının yarıdan fazlası merkezi veya mahalli kamu idareleri tarafından sağlanan veya işletme sonuçlarından bu idarelerin sorumlu olduğu ve bunlar tarafından denetlenen girişimler SGI EUROPE⁹ tarafından kamu işletmesi olarak adlandırılmaktadır.

Yukarıdaki tanımlamalar dışında, kamu işletmeleri konusunda değinilmesi gereken bir başka husus ise, söz konusu işletmeler ile genel yönetim birimleri arasındaki ayrımdır. Zira çeşitli ülkelerde hâlihazırda genel yönetimin bir parçası olarak sınıflandırılan bazı kamu birimleri kamu işletmesi özelliği gösterebilmekte, kamu işletmesi olarak yapılandırılan bazı kuruluşlar ise aslında genel yönetim birimi niteliği taşıyabilmektedir. Diğer taraftan, kamu sektörü-özel sektör ayırımına yönelik uluslararası sınıflandırma standartları, küçük farklılıklar dışında birbirine paralel bir yaklaşım sergilemektedir.

Buna göre;

- Genel yönetim birimlerinin kontrolünde bulunan,
- Tam bir defter tutma sistemine sahip ve kendi adına borç alıp verebilen,
- Ürünlerinin çoğunu ekonomik olarak anlamlı bir fiyattan satan,
- Ticari faaliyet gösteren ve bir şirket gibi yönetilen

kuruluşlar kamu işletmesi olarak değerlendirilmektedir. Genellikle, satış hasılatının işletme giderlerinin yarısından çoğunu karşılaması halinde söz konusu birimin ticari faaliyet gösterdiği ve ürünlerini ekonomik açıdan anlamlı fiyattan sattığı kabul edilmektedir.

1.3. Ülkemiz Mevzuatına Göre Kamu İşletmeleri

Ülkemiz açısından değerlendirildiğinde ise mevzuatta uluslararası yaklaşımlara uyumlu bir “kamu işletmesi” tanımı bulunmamaktadır. Ülkemizdeki kamu işletmelerinin bir kısmı “kamu iktisadi teşebbüsleri” kavramı içerisinde değerlendirilirken, merkezi yönetimin ve yerel idarelerin pay sahipliği fonksiyonunu üstlendiği pek çok işletme ve iştirak ise bu kavramın dışında farklı hukuki düzenlemelere tabidir.

Kuruluş kanunları dışında kamu işletmelerinin belli bir kısmını düzenlemeye yönelik ilk geniş kapsamlı kanun olarak nitelendirilebilecek olan 1938 tarihli ve 3460 sayılı “Sermayesinin Tamamı Devlet Tarafından Verilmek Suretiyle Kurulan İktisadi Teşekküllerin Teşkilatıyla İdare ve Murakabeleri Hakkında Kanun”, sermayesinin tamamı devlete ait olan işletmeleri İDT olarak tanımlamışken, 1983 tarihli ve 2929 sayılı “İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları Hakkında Kanun”, bu tanımı genişleterek sermayesinin tamamı devlete ait olan işletmeleri kamu iktisadi teşebbüsleri olarak tanımlamış ve bu teşebbüsleri KİK ve İDT şeklinde ikiye ayırmıştır. Halen yürürlükte olan 18/06/1984 tarihli ve 18435 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 233 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” de aynı kurguyu kabul etmiştir (Kutu 2).

Kutu 2: Ülkemiz Mevzuatında KİT Nedir?

KİT, 233 sayılı KHK’ye tabi ve sermayesinin tamamı devlete ait olan İDT ve KİK’lerin ortak adıdır.

İDT: İktisadi alanda ticarî esaslara göre, kâr amacı güderek faaliyet gösteren teşebbüslerdir (Örneğin: TPAO).

KİK: İktisadi alanda tekel niteliğini haiz mal ve hizmetleri kamu yararı gözeterek üreten ve pazarlayan teşebbüslerdir (KEGM ve DHMİ).

Bu kapsamda, her ne kadar pay sahibi kamu olsa da, kamu sermayeli bankalar, özelleştirme portföyündeki kuruluşlar, mahalli idare işletmeleri ve TMSF iştirakleri 233 sayılı KHK kapsamında olmayıp, bu KHK’de yer alan KİT tanımına girmemektedir.

⁹ 2020 yılına kadar Avrupa Kamu İşverenleri ve İşletmeleri Merkezi (CEEP) olarak faaliyet göstermiştir.

Diğer taraftan, Anayasa’da KİT tanımı yer almasa da Anayasa’nın “Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Denetimi” başlıklı 165 inci maddesinde “Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıkları” ifadesine yer verilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nda ise mevzuattaki en geniş tanım yapılmıştır. Bu Kanun’da devlete, il özel idarelerine, belediyelere, diğer kamu idarelerine ve kuruluşlarına ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve aynı Kanun’da tanımlanan sermaye şirketi ve kooperatifler dışında kalan ticarî, sınaî ve ziraî işletmeler “iktisadî kamu kuruluşları” olarak tanımlanmıştır. 02/11/2011 tarihli ve 662 sayılı KHK’nin 65 inci maddesi ile de mülga 09/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı “Hazine Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun”da değişikliğe gidilmiş ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri Genel Müdürlüğü’nün ismi Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler Genel Müdürlüğü olarak değiştirilmiştir. Böylece, anılan Genel Müdürlüğün görevleri arasına “Sermayesinin yarısından fazlası, mahallî idareler dâhil kamuya ait olan veya faaliyet alanı itibarıyla ticarî nitelik taşıyıp Sayıştay Başkanlığınca denetlenen ve kapsamı Müsteşarlıkça belirlenecek olan kamu kuruluş ve işletmelerinin mali ve mali olmayan verilerini toplamak, izlemek ve değerlendirmek” görevi eklenmiştir. Mülga Hazine Müsteşarlığı, 10/07/2018 tarihli ve 1 sayılı “Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” kapsamında HMB olarak yeniden yapılandırılmış olup KSKİ Genel Müdürlüğü bu Kararname kapsamında faaliyetlerini sürdürmektedir.

Bu kapsamda, ülkemizde kamu sektöründe şeffaflığın ve hesap verebilirliğin artırılmasını teminen, genel yönetim¹⁰ kapsamı dışında kalan kamu işletmelerinin faaliyetlerini izleyerek mali ve mali olmayan verilerinin toplanmasına, derlenmesine ve raporlanmasına ilişkin usul ve esaslar HMB tarafından belirlenmektedir. Bu kapsamda izlenecek olan kamu işletmeleri, ilk olarak 17/06/2009 tarihli ve 27261 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Kamu İşletmelerinin Faaliyetlerinin İzlenmesi ve Raporlanmasına Dair Tebliğ”de (Tebliğ) yer almış olup, Tebliğ günün ihtiyaçlarına göre yeniden gözden geçirilip güncellenerek 09/03/2021 tarihli ve 31418 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Tebliğ’de kamu işletmeleri, sermayesinin yarısından fazlası kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan veya faaliyet alanı itibarıyla ticari nitelik taşıyıp Sayıştay tarafından denetlenen işletmeler olarak tanımlanmıştır.

Tebliğ’de ayrıca herhangi bir şekilde toplam kamu payı %50 ve altına düşen işletmelerin takip kapsamından çıkarılması, toplam kamu payı %50’nin üzerine çıkan işletmelerin ise kapsama dâhil edilmesi öngörülmüştür. Anılan oran hesaplanırken işletmelerde birden fazla kamu kurum veya kuruluşu pay sahibi ise toplam oran dikkate alınmaktadır.

Ülkemizde mer’î mevzuat uyarınca faaliyet gösteren kamu işletmeleri aşağıdaki başlıklar altında sıralanmıştır.

1.3.1. Merkezî Yönetimle İlgili Olanlar

- 233 sayılı KHK’ye tabi KİT’ler ve KİT’lerin Bağlı Ortaklıkları,
- Çoğunluk sermayesi Devlete ait olan kamu sermayeli bankalar (Ziraat Bankası, Halk Bankası, Türk Eximbank, Emlak Katılım Bankası, TCMB ile Kalkınma ve Yatırım Bankası),
- 233 sayılı KHK’ye tabi olmayan işletmeler (TÜRK SAT, TÜRK TELEKOM, USHAŞ, MKE A.Ş., ASFAT, TRT, AA, PTT, AOÇ ve BİAŞ),
- Özelleştirme kapsam ve programında olan ve pay sahipliğini ÖİB’nin yürüttüğü kuruluşlar (Sümer Holding, TDI, ADÜAŞ),
- Çoğunluk sermayesi Devlete ait olmamakla birlikte, yönetim kurulunun yarısından fazlasının atama hakkı kamu kuruluşlarında olan şirketler (THY),

¹⁰ 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile genel yönetim; merkezi yönetim (genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler, düzenleyici ve denetleyici kurumlar), sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareler şeklinde uluslararası sınıflandırmalarla uyumlu olarak belirlenmiştir.

- Şirket statüsünde olmayıp yaptığı faaliyet itibarıyla kamu işletmesi niteliğini haiz, özel statülü işletmeler (Örnek: Milli Piyango İdaresi, Spor Toto Teşkilatı),

- TOKİ ve iştirakleri,
- TMSF iştirakleri,
- TSKGV şirketleri.

1.3.2. Mahallî İdarelerle İlgili Olanlar

- İl özel idarelerine ait şirketler (Örnek: ÖZİDAŞ),
- Büyükşehir belediyelerine ait şirketler (Örnek: BELPA A.Ş.), belediyelere ait şirketler (Örnek: AFJET A.Ş.).

Yukarıda da görüldüğü üzere, ülkemizde merkezi yönetimin ve mahalli idarelerin pay sahipliği fonksiyonunu üstlendiği farklı statülerde çok sayıda işletme ve iştirak bulunmaktadır.

1.4. Rapor Kapsamında Yer Alan Kamu İşletmeleri

Kamu İşletmeleri Raporu'nun kapsamının belirlenmesinde uluslararası sınıflandırmalar göz önünde bulundurulmaktadır. Bu çerçevede, Rapor kapsamında, ülkemiz mevzuatı uyarınca KİT olarak nitelendirilen işletmelerle birlikte, özelleştirme programında yer alan kuruluşlara, kamu sermayeli bankalara, farklı mevzuata tabi olmakla birlikte uluslararası sınıflandırmalar uyarınca kamu işletmesi niteliği gösteren TÜRKSAT, AOÇ gibi kuruluşlara ve TSKGV şirketlerine yer verilmektedir. Mahalli idare işletmeleri hakkında ise söz konusu işletmelerin kuruluş ve işleyiş esasları ve bağlı oldukları mevzuata yönelik genel bir bilgi verilmektedir.

Diğer taraftan, Sayıştay Başkanlığı tarafından da her yıl Kamu İşletmeleri Raporu yayımlanmakta olup iki rapor arasında bir kısım farklılıklar söz konusudur. HMB tarafından hazırlanan işbu Rapor, birinci bölümde anlatılan “kamu işletmesi” tanımı çerçevesinde şirketler açısından “kamu kontrolü”nü esas alarak oluşturulurken, Sayıştay Başkanlığı raporu denetim çerçevesini yansıtmaktadır.

BÖLÜM 2

2022
KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
PORTFÖYÜ

2022 yılı sonu itibarıyla HMB portföyünde, 19 KİT, 1 KİT bağlı ortaklığı, 4 kamu sermayeli banka ve 8 diğer kuruluş olmak üzere toplam 32 şirket ve/veya teşebbüs bulunmaktadır.¹¹ HMB, 1 sayılı “Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” kapsamında “Hazine adına pay sahipliği fonksiyonunu icra etme” görevini, KSKİ Genel Müdürlüğü aracılığı ile yürütmektedir.

2.1. HMB Görev Tanımı

HMB KSKİ Genel Müdürlüğü’nün görev ve yetkileri, 1 sayılı “Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”nde aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- KİT ve Hazinesin iştirak ettiği şirketler ile ilgili olarak Hazine pay sahipliğinin gerektirdiği her türlü işlemi yapmak,
- Hazine ile KİT ilişkisini kurmak, bu kuruluşların yıllık genel yatırım ve finansman programlarını hazırlamak ve Cumhurbaşkanının onayına sunmak, uygulamasını izlemek ve yıl içinde ortaya çıkacak gelişmelere göre programda gerekli değişiklikleri yapmak,
- KİT’lerin faaliyetlerinin kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve yönetmelik hükümlerine uygun olarak yürütülmesini takip etmek,
- KİT’lerin etkin ve verimli çalışmasını sağlamak veya özelleştirilmelerine hazırlık amacıyla küçültülmesini, bölünmesini veya birleştirilmesini, kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak faaliyetlerinin durdurulmasını, kapatılmasını veya tasfiyesini, istihdam yapısının düzenlenmesini, organizasyon yapısının değiştirilmesini de kapsayan yeniden yapılandırmaya yönelik olarak yetkili organlarca verilen görevlere ilişkin her türlü işlemleri yapmak,
- Hazinesin sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olduğu kamu kuruluş ve işletmelerinin faaliyet gösterdikleri sektörlerle ilişkin politika geliştirme çalışmalarına katkıda bulunmak, sermayesinin yarısından fazlası, mahalli idareler dahil kamuya ait olan veya faaliyet alanı itibarıyla ticari nitelik taşıyıp Sayıştay Başkanlığınca denetlenen ve kamu kuruluş ve işletmelerinin mali ve mali olmayan verilerini toplamak, izlemek ve değerlendirmek,
- Sosyal güvenlik, sosyal yardım ve hizmetler, sağlık ve istihdam politikalarının oluşturulmasına katkıda bulunmak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

2.1.1. KSKİ Genel Müdürlüğü

HMB’nin kamu sermayeli kuruluş ve işletmeler ile ilgili görevleri KSKİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. 31/12/2022 itibarıyla toplam 113 personeli bulunan Genel Müdürlük altında 8 daire yer almaktadır. Bunlar; Enerji ve Maden Sektörleri Dairesi, Ulaştırma, Haberleşme ve Sanayi Sektörleri Dairesi, Tarım Sektörü ve Koordinasyon Dairesi, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Dairesi, Kamu Bankaları ve İştirakler Dairesi, Yıllık Programlar ve Bütçe Dairesi, Özel Emeklilik İzleme Dairesi ve Yönetim Hizmetleri Dairesi’dir.

2.2. HMB Portföyü ve Sermaye Durumu

2022 yılı sonu itibarıyla, HMB portföyünde bulunan şirket ve/veya teşebbüslerin listesi ile sermaye durumları Tablo 1’de sunulmaktadır. 31/12/2022 tarihi itibarıyla, HMB portföyünde bulunan 32 şirket ve/veya teşebbüsün toplam 548 milyar TL olan nominal sermayesinin yaklaşık 515 milyar TL’si (%94) ödenmiştir.

¹¹ Terekeden Hazineye devredilmiş hisse senetlerini de kapsayan iştirak payları değer olarak göz ardı edilecek kadar düşük seviyelerde oldukları için Rapora dâhil edilmemiştir. TVF’ye devredilen BOTAŞ, ÇAYKUR, ETİ MADEN, TŞFAŞ ve TPAO 233 sayılı KHK’ye tabiyetlerinin devam etmesi nedeniyle 19 adet KİT arasında sayılmıştır.

Tablo 1: HMB Portföyü Sermaye Durumu¹² (31/12/2022 itibarıyla, Milyon TL)

Kamu İşletmeleri	Nominal Sermaye	Ödenmiş Sermaye	Ödenmiş Sermaye Oranı (%)	Hazine Payı (%)
BOTAŞ	200.000,0	185.316,3	92,7	100,0
ÇAYKUR	6.224,0	6.223,4	100,0	100,0
DHİMİ	10.650,0	10.647,9	100,0	100,0
DMO	130,6	82,9	63,5	100,0
ESK	2.285,0	2.285,0	100,0	100,0
ETİ MADEN	1.500,0	1.500,0	100,0	100,0
EÜAŞ	36.914,0	36.913,5	100,0	100,0
KEGM	51,1	51,1	100,0	100,0
TCDD TAŞIMACILIK A.Ş.	25.000,0	21.122,2	84,5	100,0
TCDD	150.000,0	138.423,5	92,3	100,0
TEDAŞ	22.000,0	21.290,1	96,8	100,0
TEİAŞ	12.800,0	12.799,6	100,0	100,0
TEMSAN	295,0	295,0	100,0	100,0
TİGEM	3.816,0	3.715,7	97,4	100,0
TKİ	1.000,0	1.000,0	100,0	100,0
TMO	12.550,0	12.550,0	100,0	100,0
TPAO	12.018,0	10.535,6	87,7	100,0
TŞFAŞ	4.833,0	4.832,6	100,0	100,0
TTK	16.800,0	16.625,0	99,0	100,0
TÜRSAŞ	3.727,0	3.408,3	91,4	100,0
KİT TOPLAMI	522.593,7	489.617,8	93,7	
T. EMLAK KATILIM BANKASI	1.027,0	1.027,0	100,0	100,0
T. İHRACAT KREDİ BANKASI A.Ş.	13.800,0	13.800,0	100,0	100,0
T. KALKINMA VE YATIRIM BANKASI	2.500,0	2.500,0	100,0	99,1
T.C. MERKEZ BANKASI ¹³	0,0	0,0	100,0	55,1
KAMU SERMAYELİ BANKALAR TOPLAMI	17.327,0	17.327,0	100,0	
ANADOLU AJANSI	1,0	1,0	100,0	47,8
AOÇ ¹⁴	0,0	0,0	100,0	100,0
ASFAT	112,3	112,3	100,0	100,0
MKE A.Ş.	3.300,0	3.300,0	100,0	100,0
TRT	182,0	182,0	100,0	100,0
TÜRK REASÜRANS A.Ş.	600,0	600,0	100,0	100,0
TÜRK TELEKOM	3.500,0	3.500,0	100,0	25,0
USHAŞ	348,0	348,0	100,0	100,0
DİĞER KURULUŞLAR TOPLAMI	8.043,3	8.043,3	100,0	
GENEL TOPLAM	547.964,0	514.988,1	94,0	

Kaynak: HMB ve ilgili kuruluşlar

¹² 2017 yılı Raporunda bu tabloda yer alan ve özel hukuk hükümlerine tabi olan T.C. Ziraat Bankası, TÜRKİYE İÇİŞLERİ BANKASI, PTT ve BİAŞ TVF'ye devredildiklerinden tablodan çıkarılmışlardır. Ancak, TVF'ye devredilen BOTAŞ, ÇAYKUR, ETİ MADEN, TŞFAŞ ve TPAO 233 sayılı KHK'ye tabiyetlerinin devam etmesi nedeniyle tabloda muhafaza edilmiştir.

¹³ TCMB'nin sermayesi 25.000 TL olup tamamı ödenmiştir.

¹⁴ AOÇ'nin sermayesi 500 TL olup tamamı ödenmiştir.

2.3. Amaç ve Hedefler

HMB'nin 2019 – 2023 yıllarını kapsayan Stratejik Planında¹⁵ kamu işletmelerine yönelik amaç, hedef, stratejik adımlar ve bu çerçevede takip edilecek performans göstergeleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

Stratejik Amaç: Kamu mali varlık ve yükümlülüklerinin yönetiminde etkinliği artırmak

Hedef: Kamu sermayeli işletmelere ilişkin uluslararası kurumsal yönetim ilkeleri ile uyumlu kurumsal görüş oluşturulması

Stratejik Adımlar:

- Tüm kamu sermayeli işletmeleri tespit etmek ve kamu sermayeli işletmelerin ticarilik seviyelerini belirlemek
- Uluslararası uygulamaları incelemek ve bu çalışmalar dikkate alınarak mevzuat taslağını hazırlamak
- Taslağı paydaşlar ile paylaşarak nihai hale getirmek

Performans Göstergeleri:

- Kurumsal doküman oluşturulması
- Mevzuat taslağının hazırlanması

2.4. KİT – Merkezi Yönetim Bütçesi İlişkisi

KİT'ler ile merkezi idare arasındaki mali ilişkiler; HMB bütçesinden KİT'lerin ödenmemiş sermaye alacaklarına karşılık yapılan ödemeler, Cumhurbaşkanı ile mülga Bakanlar Kurulu tarafından KİT'lere verilen görevler sonucunda oluşan görevlendirmelere karşılık yapılan ödemeler ve sermayeye yönelik bazı kaynakların KİT'lerde bırakılması işlemleri ile KİT'lerden bütçeye yapılan vergi, temettü, hasılat payı ve finansman fazlası ödemelerinden oluşmaktadır.

2.4.1. Bütçeden KİT'lere Yapılan Sermaye Aktarımları

KİT'lerin ödenmiş sermayeleri iki şekilde artırılmaktadır. Bunlar;

1. Merkezi yönetim bütçesinden KİT'lere nakit sermaye transferi yapılması ve
2. Hazine ile KİT'ler arasındaki borç-alacak ilişkileri çerçevesinde KİT'lerin Hazineye olan borçlarının veya bazı özkaynak kalemlerinin ödenmemiş sermaye alacaklarına mahsup edilmesidir.

Bir başka deyişle, KİT'lerin HMB'den olan ödenmemiş sermaye alacakları, bütçe kanunları ile tahsis edilen ödenekler çerçevesinde nakden ödenebileceği gibi, KİT'lerin HMB'ye olan borçlarına ve bazı özkaynaklarına karşılık mahsup edilerek de kapatılabilmektedir.

2.4.1.1. Nakit Aktarımlar

Her yıl bütçe kanunlarında KİT'lere yapılacak olan sermaye transferi ödenekleri belirlenmekte ve bahsi geçen ödemeler merkezi yönetim bütçesinden nakden yapılmaktadır.

2022 yılında, TCDD'ye 31,2 milyar TL, BOTAŞ'a 160,4 milyar TL, EÜAŞ'a 15,4 milyar TL sermaye transferi yapılmıştır. Söz konusu kuruluşlara 2022 yılında aktarılan sermaye tutarı bütçeden 2022 yılında KİT'lere nakden yapılan toplam sermaye aktarımlarının %91,8'ine tekabül etmektedir.

2.4.1.2. KİT'lerde Mahsup İşlemleri

Mahsup işlemi KİT'lerin, HMB'den olan görevlendirme bedeli ve ödenmemiş sermaye alacaklarının, HMB'ye olan temettü borçları ile diğer bazı özkaynak kalemlerine karşılık silinmesi olarak tanımlanabilir. Mahsup işlemleri, 233 sayılı KHK'nin 36 ncı maddesinde yer alan hükümler çerçevesinde yapılmaktadır.

¹⁵ Söz konusu plana HMB'nin web sitesinden (<https://www.hmb.gov.tr/stratejik-plan/>) ulaşılabilir.

2.4.1.3. KİT'ler Haricindeki Kamu İşletmelerinde Mahsup İşlemleri

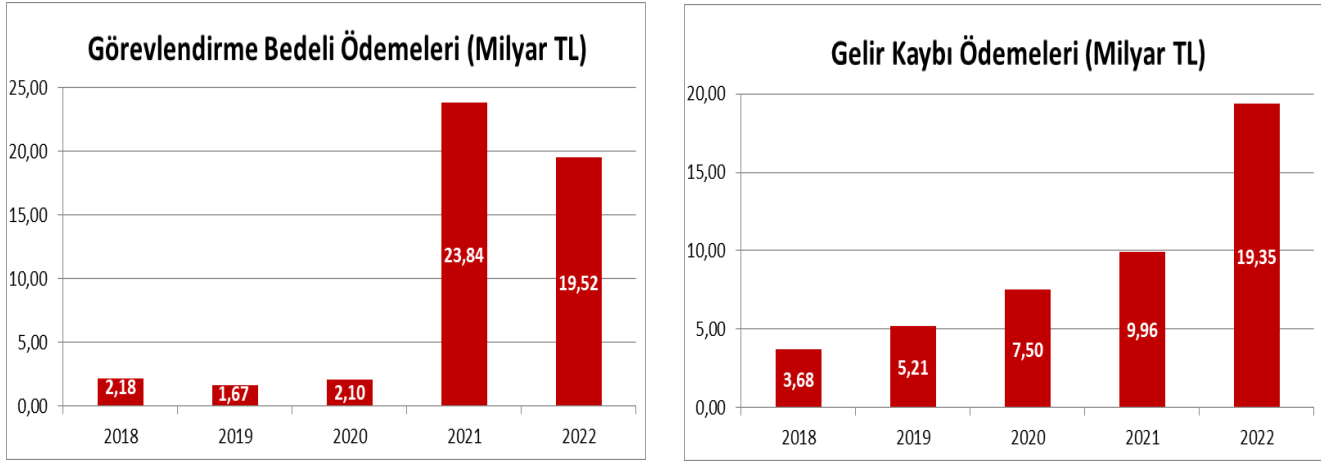
HMB pay sahibi sıfatıyla, ilgili mevzuatta ve kamu sermayeli bankalar ve pay sahibi olduğu diğer kamu işletmeleri ile ilgili mahsup işlemlerini de yürütmektedir. Mahsup edilecek tutarlar, kamu sermayeli bankaların ve genel kurulu bulunan kamu işletmelerinin genel kurullarında Hazine ve Maliye Bakanının uygun görüşü üzerine belirlenmektedir. HMB portföyünde olup genel kurulu bulunmayan kamu işletmelerinde ise bu konuda karar verme yetkisi, Hazine ve Maliye Bakanı'na aittir.

2.4.2. KİT'lere Yapılan Görevlendirme Bedeli ve Kamu Sermayeli Bankalara Yapılan Gelir Kaybı Ödemeleri

KİT'lere 233 sayılı KHK'nin 35 inci maddesi, kamu sermayeli bankalara ise 4603 sayılı "Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun" ve 5570 sayılı "Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi ve Kar Payı Destekli Fon Kullandırılmasına Dair Kanun" uyarınca Cumhurbaşkanı ile mülga Bakanlar Kurulu tarafından verilen görevler dolayısıyla anılan mevzuatta belirtilen usullere göre tahakkuk eden görevlendirme bedeli ve/veya gelir kaybı alacakları, bütçede yer alan ödenekler çerçevesinde, HMB bütçesinden yapılan aktarımlarla karşılanmaktadır. (Kutu 3, Kutu 4).

KİT'lere yapılan görevlendirme bedeli ödemeleri ile kamu sermayeli bankalara ve TTK'ye yapılan gelir kaybı ödemeleri aşağıdaki grafiklerde yer almaktadır. 2022 yılında toplam görevlendirme bedeli ödemelerinin, %64,9'u TMO tarafından tarımsal ürün piyasalarına yönelik yürütülen düzenleme faaliyetlerinden, %25,6'sı ise BOTAŞ'a yapılan görevlendirme ödemelerinden oluşmaktadır.

Grafik 1: Görevlendirme Bedeli (*) ve Gelir Kaybı Ödemeleri (2018 – 2022, Milyar TL)

Kaynak: HMB

(*) Görevlendirme bedeli ödemeleri kuruluşun 233 sayılı KHK kapsamında iken verilen ve çeşitli nedenlerle bedeli bu statüde iken ödenmemiş olan görevler sebebiyle Özelleştirme Portföyündeki bazı Kuruluşlara yapılan ödemeleri de kapsamaktadır.

2.4.3. KİT'lerden Bütçeye Yapılan Ödemeler

KİT'lerden bütçeye yapılan aktarımların büyük bölümünü vergi ve diğer kanuni yükümlülükler oluşturmaktadır. Vergi ve diğer kanuni yükümlülüklerin yanı sıra KİT'ler bütçeye "Temettü Ödemeleri", "Hasılat Payı Ödemeleri" ve "Finansman Fazlası" adı altında üç şekilde ödeme yapmaktadır.

2.4.3.1. Temettü Ödemeleri

KİT'lerin dönem kârlarından tahakkuk eden temettü tutarlarının dağıtımına ilişkin esaslar 233 sayılı KHK'nin 36, 37 ve 37/A maddelerinde düzenlenmiştir. Dağıtılabılır kâr, İDT'lerde, anılan KHK'nin 36 ncı maddesi

uyarınca I. yasal yedek akçenin, dönem kârına tahakkuk eden kurumlar vergisi ile diğer yasal yükümlülüklerin, II. tertip yasal yedek akçenin ayrılması ve varsa geçmiş yıl zararlarının mahsubu sonucunda belirlenir. KİK'lerde ise, 37 nci madde uyarınca yasal yedek akçenin ve diğer yasal yükümlülüklerin ayrılması sonucunda kalan kâr dağıtılabılır kârı oluşturur. Ayrıca, 37/A maddesinde Hazineye devredilmesi gereken temettü tutarları ve bu tutarlara ilişkin ödeme tarihlerini içerecek ödeme planının Hazine ve Maliye Bakanı tarafından belirlenmesi düzenlenmiş olup zamanında ödenmeyen temettü tutarlarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun gereğince gecikme zammı uygulanarak tahsil edileceği hükme bağlanmıştır.

2.4.3.2. Hasılat Payı Ödemeleri

5018 sayılı Kanun'un 78 nci maddesinde, KİT'lerin ve kamu şirketlerinin gayrisafi hasılatlarının en çok %15'ine kadar bir bedelin tahsil edilerek genel bütçeye gelir kaydedilmesine hükmolunmuştur. Ayrıca aynı maddede, hasılat payı tahsil edilecek kurum ve kuruluşlar ile hasılat payı oranları, ödeme yeri ve zamanının Cumhurbaşkanınca belirleneceği de hüküm altına alınmıştır. Hasılat payı ilk defa 1996 Mali Yılı Bütçe Kanunu'nun 29 uncu maddesi ile

Kutu 3: Gelir Kaybı Nedir?

Yıllık veya 3 yıllık olarak yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararları ile mülga Bakanlar Kurulu Kararları uyarınca, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve TTK tarafından tarımsal üreticilere, T. Halk Bankası tarafından ise esnaf ve sanatkârlara Hazine faiz destekli kredi kullandırılmaktadır. Bankalar ve TTK'nin kullandıkları Hazine faiz destekli krediler nedeniyle uğradıkları zarar (bankaların cari faiz oranları ile indirimli faiz oranları arasındaki fark) ise gelir kaybı olarak tanımlanmakta ve HMB tarafından aylık bazda Bankalara ve TTK'ye ödenmektedir.

Kutu 4: Görevlendirme Bedeli Nedir? (*)

Görevlendirme bedeli, KİT'lere verilen görevler çerçevesinde yürütülen uygulamalar sonucunda varsa mahrum kalınan kâr dâhil katlanılan maliyet ile satış hasılatı arasındaki olumsuz fark olarak tanımlanmaktadır.

Görevlendirme bedeli 233 sayılı KHK'nin 35 inci maddesinde düzenlenmekte olup anılan mevzuatta görevlendirme bedelinin iki şekilde ortaya çıkabileceği belirtilmektedir. Bunlar;

- KİT'ler tarafından üretilen mal ve hizmetlerin fiyatlarının Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesi ve belirlenen bu fiyatların satış fiyatının altında olması ile
- KİT'lere Cumhurbaşkanı tarafından faaliyet konularıyla ilgili görev verilmesidir.

Ortaya çıkan görevlendirme bedeli tutarları ise iki şekilde karşılanmaktadır;

- 233 sayılı KHK uyarınca, KİT'lerin Hazine'ye olan borçları ile diğer bazı özkaynak kalemlerine karşılık mahsup işlemi yapılması,
- Nakden ödeme yapılması.

Diğer taraftan, 233 sayılı KHK'nin 35 inci maddesine ilave olarak, aynı KHK'nin 30 uncu maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde KİT'lere Cumhurbaşkanınca yatırım görevi de verilebileceği, bu yatırımların KİT'lerin kendi özkaynakları ile karşılanamadığı durumlarda ortaya çıkan finansman ihtiyacının genel bütçeden sermaye aktararak karşılanacağı ifade edilmektedir.

(*) 02/07/2018 tarihli ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 133 üncü maddesi ile 233 sayılı KHK'de yer alan "görev zararı" ibaresi "görevlendirme" şeklinde değiştirilmiştir.

Tablo 2: KİT – Bütçe İlişkisi (Milyon TL)

	2020	2021	2022	Fark	% Değişim 2022-2021
Bütçeden KİT'lere Transferler					
Sermaye Ödemeleri	15.410,9	39.260,2	225.512,6	186.252,4	474,4
Görevlendirme Bedeli Ödemeleri	2.094,6	23.835,8	19.522,6	-4.313,2	-18,1
Toplam	17.505,5	63.096,0	245.035,2	181.939,2	288,4
KİT'lerden Bütçeye Ödemeler					
Temettü Ödemeleri	1.879,4	3.027,3	5.482,5	2.455,2	81,1
Hasılat Payı Ödemeleri	1.024,6	847,7	1.713,5	865,8	102,1
Finansman Fazlası	0,0	0,0	16.300,0	16.300,00	-
Vergi(*)	2.589,2	2.564,6	3.512,7	948,1	37,0
Toplam	5.493,3	6.439,6	27.008,7	20.569,1	319,4
KİT - Hazine Mahsup Tutarları(**)					
Görevlendirme Bedellerine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ödenmemiş Sermayelerine	3.069,9	28.901,5	0,0	-28.901,5	-100,0
Toplam	3.069,9	28.901,5	0,0	-28.901,5	-100,0

Kaynak: HMB

(*) Sadece KİT'ler tarafından ödenen kurumlar vergisi ile diğer yasal yükümlülükler karşılığı rakamını içermektedir.

(**) 233 sayılı KHK'nin 36 ncı maddesinin 7 nci fıkrası kapsamında HMB KSKİ Genel Müdürlüğü tarafından yapılan mahsup işlemlerini kapsamaktadır.

yürürlüğe konulmuş olup 5018 sayılı Kanun yürürlüğe girene kadar ilgili yıl bütçe kanunlarında yer alan düzenlemelerle devam ettirilmiştir. Hasılat payı ödemesi yapacak KİT'ler ve ödeme oranları 30/12/2005 tarihli, 2005/9916 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla belirlenmiş olup söz konusu KİT'ler DHMİ (%14) ve KEGM (%10)'dir. DMO'dan alınan hasılat payı 07/11/2019 tarihli ve 1744 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, TPAO'dan alınan hasılat payı 07/01/2021 tarihli ve 3416 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kaldırılmıştır. 2022 yılında, bütçeye 27 milyar TL¹⁶ katkı sağlayan KİT'lere bütçeden 245 milyar TL nakit aktarım yapılmıştır.

2.4.3.3. Finansman Fazlası Ödemeleri

233 sayılı KHK'nin 37 ncı maddesinin beşinci fıkrasında yatırım ve işletme finansman açıklarının Hazinece karşılanacağı ve finansman fazlasının Hazineye devredileceği hükmü yer almaktadır. 11/10/2022 tarihli ve 6206 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 21 inci maddesi uyarınca, Hazine'ye devredilecek finansman fazlası tutarını Hazine ve Maliye Bakanı belirlemekte olup konuyla ilgili iş ve işlemler ise Hazine ve Maliye Bakanı'nın belirlediği usule göre yürütülmektedir. Bu çerçevede, 2022 yılında DHMİ'den 16,3 milyar TL tutarında finansman fazlası tahsil edilmiştir.

¹⁶ Ayrıntılar için, HMB web sitesinin (www.hmb.gov.tr) "İstatistikler" sayfasındaki Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler İstatistikleri bölümünde yer alan Vergi Dışı Normal Gelirler Tablosu'na bakınız.

BÖLÜM 3

2022
KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

2022 YILI KİT PERFORMANSI

Bu bölümde 2022 yılı sonu itibarıyla 233 sayılı KHK'ye tabi faaliyet gösteren 19 KİT ve TCDD'ye ait 1 bağlı ortaklığa ilişkin toplulaştırılmış veriler sunulmakta ve bu veriler belli başlıklar altında analiz edilmektedir.¹⁷

Bölümde, gelir tablosu ve bilanço'ya yönelik bilgilerin ardından rasyo analizine ve yaratılan katma değere ilişkin veriler yer alacaktır.¹⁸ KİT Sistemindeki¹⁹ personel yapısı ve profiline ilişkin veriler de bu bölümde özetlenmiştir.

Ayrıca, yatırım harcamaları, FDF ve bütçeden sermaye ve görevlendirme bedeli adı altında yapılan transferlerle ilgili bilgiler bulunmaktadır.

3.1. Mali Durum

3.1.1. Gelir Tablosu

2022 yılında, KİT Sisteminin brüt satışları 2021 yılına göre %233,8 artarak 1,1 trilyon TL'ye yükselmiştir. Söz konusu artış ağırlıklı olarak BOTAŞ'tan kaynaklanmakta olup en yüksek brüt satış tutarı da BOTAŞ'a aittir. 2021 yılını 11,1 milyar TL faaliyet zararı ile kapatan KİT Sistemi 2022 yılında yaklaşık 38,9 milyar TL faaliyet kârı elde etmiştir. Söz konusu faaliyet kârının oluşmasında; brüt satışlar bir önceki yıla göre %233,8 oranında artarken, satış maliyetlerinin %216,1 oranında, faaliyet giderlerinin ise %129,6 oranında artması etkili olmuştur. KİT Sisteminin 2022 yılı dönem kârı ise 11,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi ve yasal yükümlülüklerin ardından 2022 yılı dönem net kârı 6,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

¹⁷ Tablolar ilgili yılda 233 sayılı KHK'ye tabi KİT ve bağlı ortaklıkların verilerini içermektedir. 2021 yılında MKEK 233 sayılı KHK kapsamından, TŞFAŞ ise özelleştirme kapsam ve programından çıkarılmıştır. Dolayısıyla 2020 yılına ilişkin verilere MKEK dahil edilmiş, TŞFAŞ dahil edilmemiştir. 2021 ve 2022 yılı verilerine ise TŞFAŞ dahil edilmiş, MKE A.Ş. dahil edilmemiştir.

¹⁸ Bu bölümde yer alan KİT ve bağlı ortaklıklarının mali tabloları Vergi Usul Kanunu (VUK) hükümleri esas alınarak hazırlanmıştır.

¹⁹ Raporun 2 nci bölümünde, HMB portföyünde bulunan 19 KİT, 1 KİT bağlı ortaklığı, 4 kamu sermayeli banka ve 8 diğer kuruluş olmak üzere toplam 32 kamu işletmesine ilişkin bilgiler sunulurken, Raporun bu bölümünde yalnızca 233 sayılı KHK'ye tabi faaliyet gösteren 19 KİT ve 1 bağlı ortaklığa ilişkin veriler sunulacak ve söz konusu Kuruluşların tamamı bundan sonra "KİT Sistemi" olarak anılacaktır. Türk Sudan Uluslararası Tarım ve Hayvancılık A.Ş. henüz tam anlamıyla faaliyete başlamadığından KİT Sistemi kapsamına dahil edilmemiştir.

Tablo 3: KİT Sisteminin Özet Gelir Tablosu

(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Brüt Satışlar	160.725,6	331.386,3	1.106.180,7	233,8
Yurt İçi	145.893,9	258.192,2	805.585,7	212,0
Yurt Dışı	10.875,2	18.695,8	42.564,1	127,7
Diğer Gelirler	3.956,5	54.498,4	258.030,8	373,5
Satış İndirimleri	1.508,3	1.952,5	3.888,3	99,1
Satışların Maliyeti	140.811,2	325.732,2	1.029.483,6	216,1
Faaliyet Giderleri	11.465,0	14.767,5	33.902,1	129,6
Faaliyet Kâr-Zararı	6.941,1	-11.065,9	38.906,7	451,6
D. Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Kârlar	26.103,3	49.184,7	83.066,9	68,9
D. Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar	17.625,5	41.448,1	69.003,2	66,5
Karşılık Gideri	1.228,7	4.455,5	4.551,2	2,1
Finansman Giderleri	7.176,8	19.407,9	31.751,5	63,6
Faiz Giderleri	1.991,7	4.367,8	10.783,0	146,9
Kur Farkları	5.172,5	15.010,4	19.610,1	30,6
Olağandışı Gelir ve Kârlar	2.228,8	13.772,3	9.556,5	-30,6
Olağandışı Gider ve Zararlar	7.080,4	11.856,1	19.189,0	61,8
Dönem Kâr-Zararı	3.390,4	-20.821,0	11.586,3	155,6
Dönem Kârı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları	2.564,6	3.512,7	5.016,6	42,8
Dönem Net Kâr-Zararı	825,8	-24.333,7	6.569,7	127,0
Dönem Net Kâr-Zararı / GSYİH (%)	0,02	-0,34	0,04	111,8

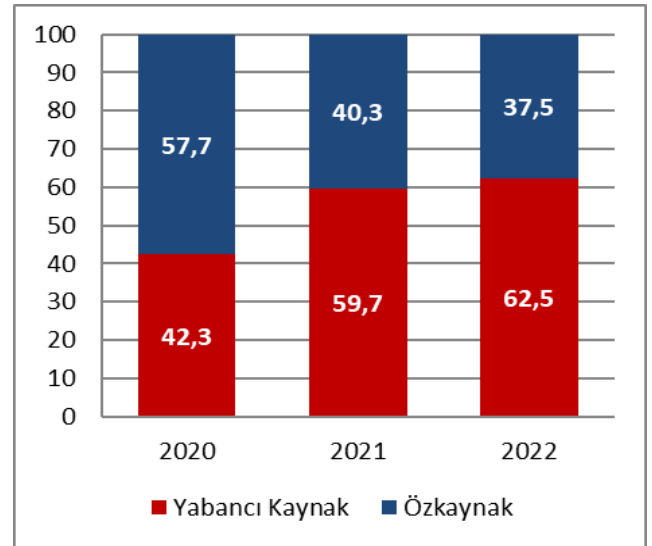
Kaynak: HMB

3.1.2. Bilanço

KİT Sisteminin toplam aktif büyüklüğü 2022 yılında bir önceki yıla göre %135,5 artışla 1,1 trilyon TL'ye yükselmiş, 2022 yılında aktif büyüklüğünün GSYİH'ye oranı ise %7,6 olarak gerçekleşmiştir. Aktif büyüklüğündeki artışın ağırlıklı olarak dönen varlıklardaki artıştan kaynaklandığı görülmektedir.

2022 yılında toplam özkaynak büyüklüğü %119,5 artışla 427,3 milyar TL'ye ulaşmıştır. Bazı KİT'lerin nominal sermayelerinde yapılan artışlar sonucunda KİT Sisteminin toplam nominal sermayesi 2021 yılına göre %49,2 artışla 522,6 milyar TL'ye yükselmiş, yine aynı KİT'lerin ödenmiş sermayelerindeki artış ise KİT Sisteminin toplam ödenmiş sermayesini %89,8 artırarak 489,6 milyar TL'ye çıkarmıştır. KİT Sisteminin pasif yapısı incelendiğinde ise yabancı kaynakların özkaynaklara oranla daha fazla olduğu dikkati çekmektedir. 2022 yıl sonu itibarıyla özkaynaklar toplam pasifin %37,5'ini oluştururken, yabancı kaynakların oranı %62,5 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 2: Özkaynak - Yabancı Kaynak Dağılımı (%)

Tablo 4: KİT Sisteminin Özet Bilançosu

(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
AKTİF TOPLAMI	310.334,8	483.349,5	1.138.402,8	135,5
Dönen Varlıklar	114.675,0	231.560,8	814.934,4	251,9
Hazır Değerler ve Menkul Kıymetler	19.663,1	30.367,3	97.055,6	219,6
Ticari ve Diğer Alacaklar	51.188,9	135.363,2	517.070,9	282,0
Stoklar	25.644,4	40.958,7	157.273,6	284,0
Duran Varlıklar	195.659,8	251.788,8	323.468,5	28,5
Ticari ve Diğer Alacaklar	38.610,0	45.636,7	23.697,9	-48,1
Mali Duran Varlıklar	16.935,1	30.354,5	38.574,4	27,1
Maddi Duran Varlıklar	128.698,2	164.802,2	248.286,5	50,7
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	77.533,1	181.285,6	534.499,1	194,8
Mali Borçlar	15.605,2	33.625,2	139.184,4	313,9
Ticari ve Diğer Borçlar	52.419,9	117.939,5	356.977,4	202,7
Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	1.926,0	3.126,4	4.269,3	36,6
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	53.881,8	107.403,9	176.635,2	64,5
Mali Borçlar	36.806,4	78.195,9	102.206,7	30,7
Ticari ve Diğer Borçlar	8.435,8	19.023,3	23.369,0	22,8
Özkaynaklar	178.919,8	194.660,1	427.268,5	119,5
Nominal Sermaye	234.252,7	350.231,7	522.593,7	49,2
Ödenmiş Sermaye	187.172,3	257.962,5	489.617,8	89,8
AKTİF TOPLAMI / GSYİH	6,1	6,7	7,6	13,4

Kaynak: HMB

3.1.3. Rasyo Analizi

Likidite Rasyoları

Cari Oran: Bir işletmenin kısa vadeli borçlarını ödeyebilme gücünü ve net işletme sermayesinin yeterli olup olmadığını gösteren cari oran, dönen varlıkların kısa vadeli yabancı kaynaklara oranı olarak ifade edilmektedir. KİT Sistemi için 2020 yılında 1,48 olan cari oran, 2021 ve 2022 yıllarında sırasıyla 1,28 ve 1,52 olarak gerçekleşmiştir.

Asit Test Oranı: İşletmenin likidite durumunu cari orana göre daha hassas bir şekilde ölçen asit test oranı, cari oranın dönen varlıklar içerisinde stoklar hariç tutularak hesaplanması olarak nitelendirilmektedir. Asit test oranı, KİT Sistemi için 2020 – 2022 döneminde sırasıyla 1,15, 1,05 ve 1,23 olarak gerçekleşmiştir.

Devir Hızı Rasyoları

Stok Devir Hızı: Stokların bir yıl içerisinde kaç defa devrettiğini, diğer bir ifadeyle stokların ne kadar zamanda nakde dönüştüğünü gösteren bu oran, KİT Sistemi için 2020 yılında 5,63, 2021 yılında 9,78 ve 2022 yılında 10,39 olarak gerçekleşmiştir.

Alacak Tahsil Süresi: Alacak tahsil süresi, alacakların likiditesini gösteren bir ölçüt olup bu kapsamda, işletmelerin alacaklarını tahsil kabiliyeti hususunda yol gösterici nitelik taşımaktadır. KİT Sistemi için, 2020 ve 2021 yıllarında sırasıyla 77 ve 81 gün olan alacak tahsil süresi, 2022 yılında 50 gün olarak gerçekleşmiştir.

Nakit Çevirme Süresi: İşletmelerin kasasından çıkan nakdin net olarak ne kadar sürede geri döndüğünü ölçen bu mali orandaki artış, işletmenin temel likiditesinde bir kötüleşme olduğuna, azalma ise işletmenin likiditesinin iyileştiğine işaret etmektedir. Bu çerçevede, KİT Sisteminde 2020 yılında 83 gün, 2021 yılında 41 gün olan nakit çevirme süresi 2022 yılında 29 güne düşmüştür.

Kaldıraç Rasyoları

Finansal Kaldıraç Oranı: Toplam aktiflerin ne kadarlık kısmının yabancı kaynaklardan fonlandığını gösteren bu oranın düşme eğiliminde olması işletmenin faiz ve borç ödeme açısından zor duruma düşme olasılığının azaldığı anlamını taşımaktadır. 2020 yılında yaklaşık 0,42 olan finansal kaldıraç oranı 2021 yılında 0,60'a, 2022 yılında ise 0,62'ye yükselmiştir.

Faizleri Karşılama Oranı: İşletmelerin, ödedikleri finansman giderinin kaç katı kazanç sağladığını ifade eden faizleri karşılama oranının yükselme eğiliminde olması, işletmenin faiz giderleri veya finansman maliyetini karşılama kapasitesinin arttığını göstermektedir. Bu çerçevede, 2020 yılında 1,47 olarak gerçekleşen bu oran, 2021 yılında -0,07'ye düzeyine gerilemiş, 2022 yılında ise 1,36'ya yükselmiştir.

Kârlılık Rasyoları

Aktif Kârlılık Oranı: İşletmelerdeki varlıkların ne ölçüde verimli kullanıldığını gösteren bu oran KİT Sistemi için 2020 yılında %2,23 olarak gerçekleşmiş, 2021 yılında kârlılığın düşmesiyle birlikte %-2,22'ye gerilemiş, 2022 yılında ise %3,94'e yükselmiştir.

Özsermaye Kârlılık Oranı: Ortakların işletmeye aktardığı fonların bir birimine düşen kârlılığını ölçen bu oran, KİT Sistemi için 2020 yılında %0,48 olarak gerçekleşmiş, 2021 yılında kârlılığın düşmesiyle birlikte %-13,03 seviyesine gerilemiş, 2022 yılında ise %2,11 seviyesine yükselmiştir.

Aktif Kullanım Rasyoları

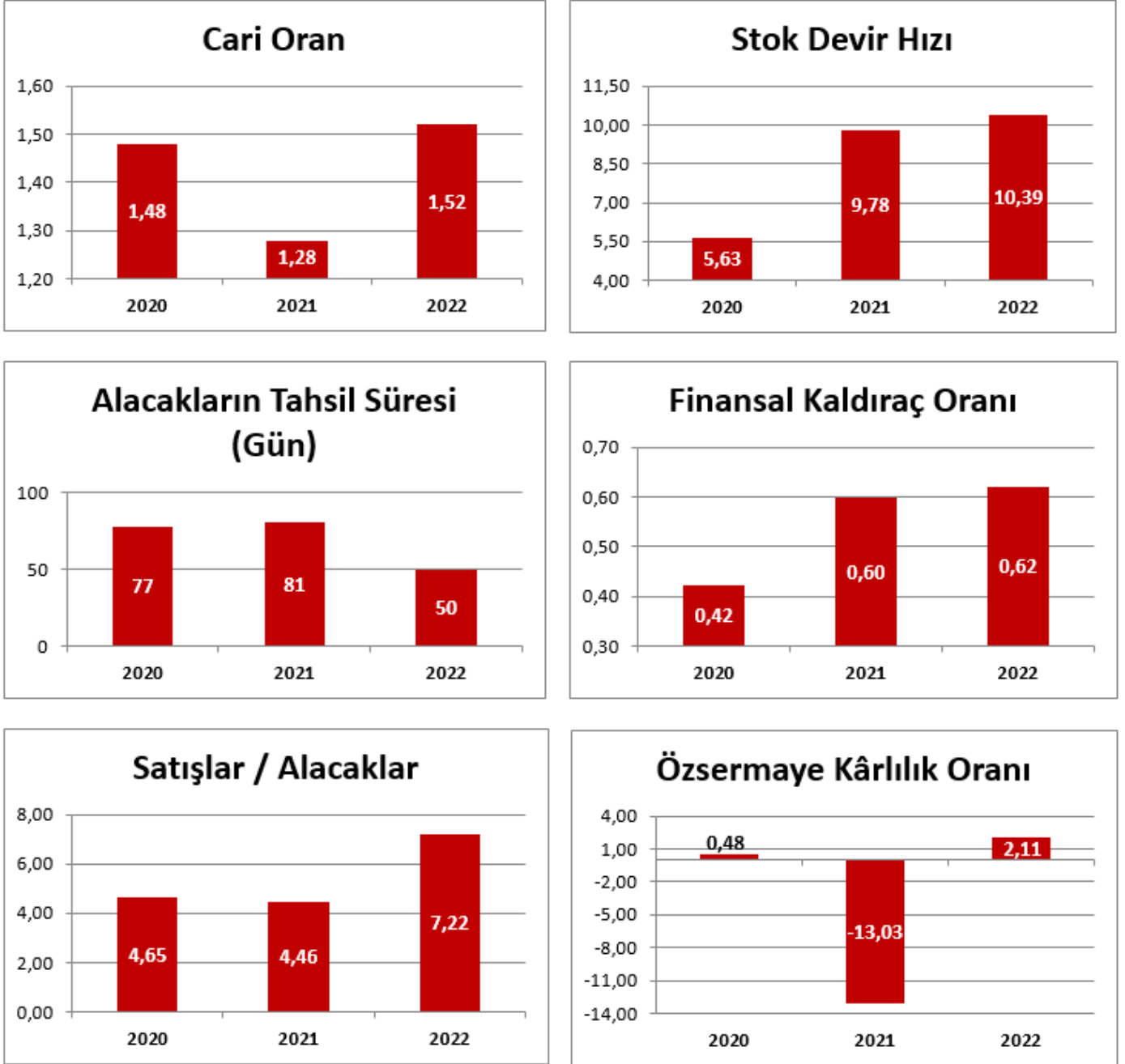
Rapor kapsamında aktif kullanım rasyoları; net satışlar/hazır kıymetler, net satışlar/alacaklar ve net satışlar/aktifler olarak yer almaktadır. 2022 yılında bu rasyolar sırasıyla; 11,89, 7,22 ve 0,97 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5: KİT Sisteminin Mali Rasyoları

Likidite Rasyoları	2020	2021	2022
Cari Oran	1,48	1,28	1,52
Asit Test Oranı	1,15	1,05	1,23
Nakit Oranı (Disponibilite Oranı)	0,23	0,16	0,17
Devir Hızı Rasyoları			
Stok Devir Hızı	5,63	9,78	10,39
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	77	81	50
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	83	41	29
Kaldıraç Rasyoları			
Finansal Kaldıraç Oranı	0,42	0,60	0,62
UV Borçlar / Özkaynaklar	0,30	0,55	0,41
Özkaynaklar / Aktifler	0,58	0,40	0,38
Faizleri Karşılama Oranı	1,47	-0,07	1,36
Kârlılık Rasyoları (%)			
Aktif Kârlılık Oranı	2,23	-2,22	3,94
Özsermaye Kârlılık Oranı	0,48	-13,03	2,11
Brüt Satış Kârı Oranı	11,56	1,12	6,61
Faaliyet Kârı / Net Satışlar	4,36	-3,36	3,53
Vergi Öncesi Kâr / Net Satışlar	2,13	-6,32	1,05
Dönem Net Kârı / Net Satışlar	0,52	-7,39	0,60
Aktif Kullanım Rasyoları			
Net Satışlar / Hazır Kıymetler	8,77	11,70	11,89
Net Satışlar / Alacaklar	4,65	4,46	7,22
Net Satışlar / Aktifler	0,51	0,68	0,97

Kaynak: HMB

Grafik 3: KİT Sisteminin Mali Rasyoları (2020-2022)

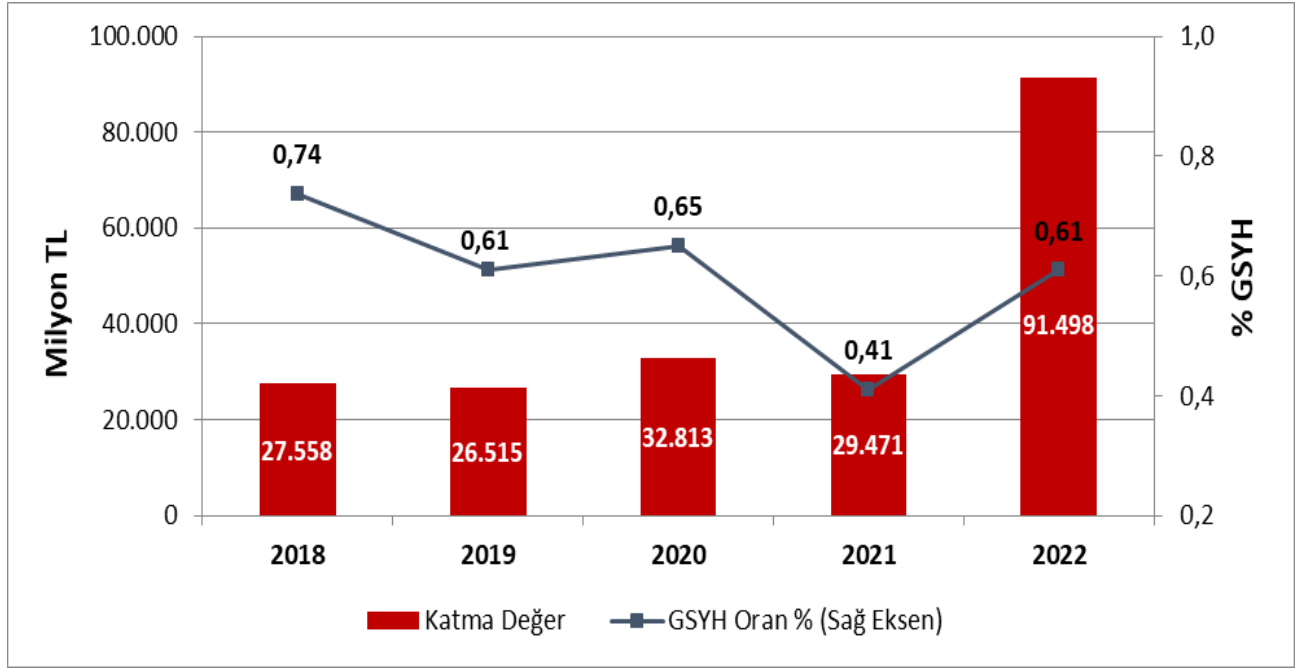

Kaynak: HMB

3.1.4. Katma Değer

Dönem kâr/zararından faiz, karşılık, kur farkı, amortisman ve istihdam giderlerinin ayıklanması ile bulunan katma değer GSYİH'ye oranı, KİT Sistemi için 2020 yılında %0,65 olarak gerçekleşmiş, 2021 yılında azalan dönem kârı ile birlikte düşüş göstererek %0,41'e gerilemiştir. 2022 yılında ise dönem kârındaki artışla birlikte %0,61 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 4: KİT Sisteminin Yarattığı Katma Değer

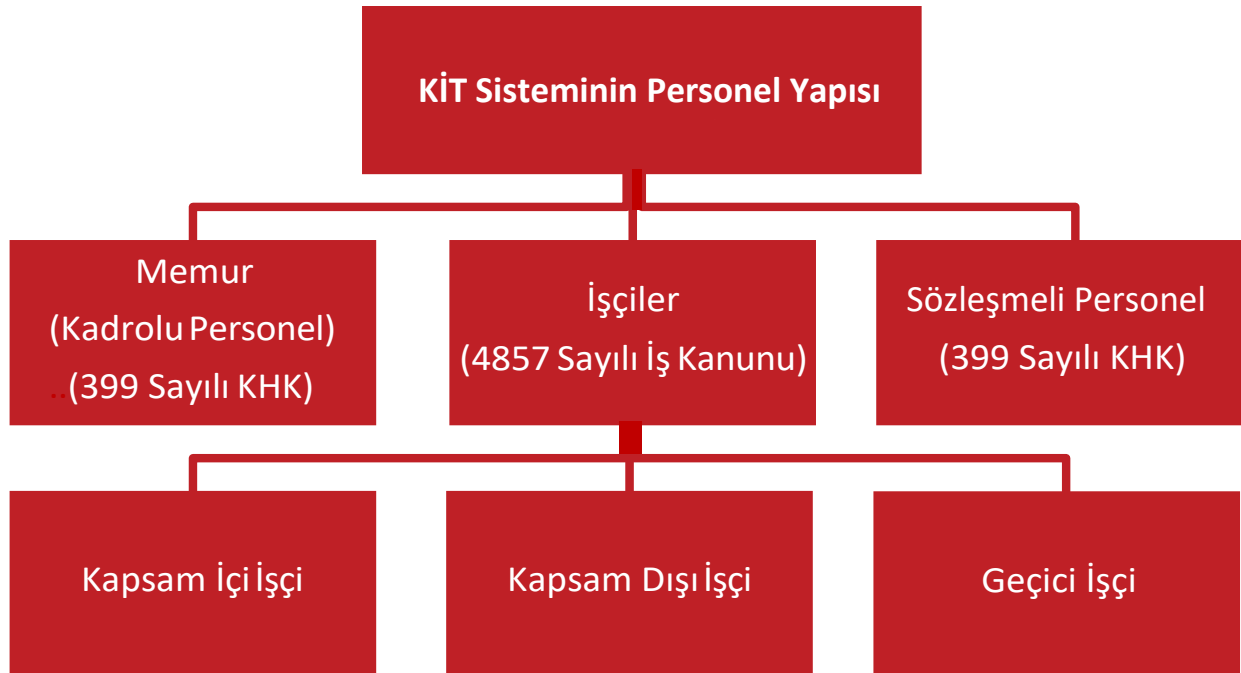

Kaynak: HMB

3.2. İstihdam

KİT Sisteminde yer alan kurumların önemli bir kısmında genel olarak üçlü bir personel yapısı bulunmaktadır. Buna göre bu kurumlarda çalışan personel ve tabi oldukları mevzuat aşağıdaki şemada yer almaktadır:

Grafik 5: KİT Sisteminin Personel Yapısı

Memurlar

14/07/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi ve 399 sayılı KHK'nin I sayılı cetvelinde bulunan, asli ve sürekli hizmetleri gören ve çoğunlukla yönetim kadrosunda yer alanlar ile müfettişlerden oluşan personeldir.

Sözleşmeli Personel

399 sayılı KHK'nin II sayılı cetvelinde unvanları belirtilen, yönetim kadrosu dışında yer alan ve işçi sayılmayan diğer personeldir.

İşçiler

4857 sayılı Kanun çerçevesinde istihdam edilen personeldir. İşçiler üç farklı statüde çalışmaktadır:

- ◆ Kapsam İçi İşçi: 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olup toplu iş sözleşmesi yapma hakkı bulunan personeldir.
 - ◆ Kapsam Dışı İşçi: 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olup toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında tutulan personeldir.
 - ◆ Geçici İşçi: 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olup 6 ayı geçmemek üzere geçici iş ilişkisi kurulan personeldir.
- KİT'lerde memur maaşları ve sözleşmeli personel ücretleri Toplu Sözleşme ile, kapsam dışı işçi ücretleri Cumhurbaşkanlığı Kararı ile, kapsam içi işçi ücretleri ise Toplu İş Sözleşmeleri ile belirlenmektedir.

3.2.1. Personel Sayıları

KİT'lerde istihdamın rasyonelleştirilmesi çerçevesinde, atıl iş gücünün azaltılması, kalifiye eleman alımı yoluyla personel profilinin iyileştirilmesi ve kuruluşların daha rekabet edebilir hale getirilebilmesini amaçlayan bir personel politikası izlenmektedir. 2022 yılı Genel Yatırım ve Finansman Programına ilişkin Karar çerçevesinde KİT'ler, 2021 yılında ayrılan personelin %85'i kadar (%75'i açıktan veya naklen, %10'u özelleştirme uygulamaları nedeniyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirilen nakle tabi personelden olacak şekilde) yeni personel alabilmektedirler. Ayrıca, faaliyet alanı genişleyen veya yeni üretim tesisi veya hizmet birimleri faaliyete geçen kuruluşlara bir önceki yıl ayrılan personel sayısının %50'sine kadar ilave istihdam izni verilebilmektedir. Ek olarak, yatırım programı kapsamında kurulan, ancak personel ihtiyacı yukarıda belirtilen kriterler kapsamında karşılanamayan yeni tesis ve işletme birimlerine dair personel talepleri de değerlendirilerek, gerekli görülmesi halinde ilave atama izinleri verilebilmektedir. Sözü edilen tüm bu personel alımlarında, alınacak yeni personelin eğitilmiş ve nitelikli olmasına özel önem verilmekte, bu sayede ortalama personel kalitesinin artırılması amaçlanmaktadır.

KİT Sisteminde 2001 yılında yaklaşık 166 bin kişi (ortalama sayı) istihdam edilmekte iken, bu rakam giderek azalmış, 2022 yılında istihdam edilen ortalama kişi sayısı 99 bin civarına inmiştir (detaylı bilgiler Ek-3 ve KİT'lere ilişkin Özet Finansal Göstergeler Tablosu'nda yer almaktadır). 2021 yılı ile kıyaslandığında ise, 2022 yılında istihdam edilen ortalama kişi sayısı bir önceki yıla oranla %0,1 oranında azalmıştır.

3.2.2. İstihdam Giderleri

2022 yılında KİT Sisteminin toplam istihdam giderleri %71 artışla 29,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında gelir tablosuna yansıtılan toplam KİT Sistemi satış ve faaliyet giderlerinin %9,2'si, 2021 yılında ise %5,1'i istihdam giderinden oluşmakta iken, bu oran 2022 yılında %2,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

3.2.3. Ortalama Personel Gideri

KİT Sisteminde bir çalışanın işverene maliyeti 2022 yılında memurlar ve sözleşmeli personel için aylık ortalama 21.731 TL, işçiler için ise aylık ortalama 27.528 TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 6: KİT Sisteminin Personel Bilgileri

Personel Sayıları (Ortalama Kişi)	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Memur + Sözleşmeli	47.105	45.505	45.979	1,0
İşçi	52.131	53.873	53.252	-1,2
Toplam	99.235	99.378	99.231	-0,1
KİT Sistemi İstihdam Giderleri (milyon TL)				
Memur + Sözleşmeli	5.979,6	6.693,9	11.989,9	79,1
İşçi	8.027,9	10.606,9	17.591,0	65,8
Toplam	14.007,5	17.300,8	29.580,9	71,0
KİT Sistemi Ortalama Personel Gideri (TL/Ay)				
Memur + Sözleşmeli	10.578,6	12.258,6	21.730,8	77,3
İşçi	12.833,0	16.407,2	27.527,7	67,8
Toplam	11.762,9	14.507,6	24.841,7	71,2
KİT Sistemi İstihdam Giderleri / (Satış + Faaliyet Giderleri), %				
Memur + Sözleşmeli	3,9	2,0	1,1	-45,0
İşçi	5,3	3,1	1,7	-45,2
Toplam	9,2	5,1	2,8	-45,1

Kaynak: HMB

3.2.4. Personel Profili

Personel profiline yönelik ayrıntılı istatistiki veriler Rapor sonunda yer almaktadır (EK-3). KİT'lerden elde edilen verilere göre 31/12/2022 tarihi itibarıyla KİT Sisteminin personel profili aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

KİT Sisteminde istihdam edilen personelin;

- ◆ %37,2'si 20 yıl ve üzeri hizmet süresine sahip,
- ◆ %28,3'ü 30 – 40 yaş grubunda,
- ◆ %41,3'ü lisans ve üzeri eğitime sahip,
- ◆ %11,1'i kadın,
- ◆ %6,0'sı yabancı dil bilmektedir.

3.3. Diğer Göstergeler

KİT Sisteminde yatırım harcamaları 2020 ve 2021 yıllarında GSYİH'nin sırasıyla %0,47'si ve %0,54'ü olarak gerçekleşmiş olup söz konusu harcamalar 2022 yılında da GSYİH'nin %0,73'ünü oluşturmuştur (Tablo 7). 2020 yılında 2,3 milyar TL olan faiz dışı fazla, 2021 yılında kârlılıktaki düşüşün etkisiyle 38,4 milyar TL faiz dışı açığa dönüşmüştür. 2022 yılında ise faiz dışı açık 192,2 milyar TL'ye yükselmiştir. 2022 yılında açığın artmasındaki en önemli faktörler arasında; BOTAŞ'a tahakkuk eden görevlendirme bedelinin aynı yıl tahsil edilememesi, TMO'nun stok artışı, TPAO'nun yüksek yatırım tutarı, DHMİ'nin finansman fazlasının tahsil edilmesi ve TEİAŞ'ın iletim bedellerinin düşük kalması hususları yer almaktadır.

Kutu 5: Faiz Dışı Fazla Nedir?

Faiz dışı fazla, faiz harcamaları hariç bırakıldığında bütçenin fazla vermesidir. Eğer faiz dışı fazla söz konusuysa, bütçe gelirleri faiz dışı giderleri karşılayabilmekte ve faiz ödemeleri için de bir miktar fazla elde edilebilmektedir.

Tablo 7: KİT Sisteminin Diğer Göstergeleri

	2020		2021		2022	
	Tutar (milyar TL)	GSYİH'ye Oran, %	Tutar (milyar TL)	GSYİH'ye Oran, %	Tutar (milyar TL)	GSYİH'ye Oran, %
Yatırım Harcaması	23,81	0,47	39,17	0,54	109,30	0,73
Faiz Dışı Fazla	2,26	0,05	-38,40	-0,53	-192,16	-1,28
Bütçeden Transferler (*)	17,51	0,35	63,10	0,88	245,04	1,63

Kaynak: HMB

(*) Sermaye ve görevlendirme bedeli ödemeleri

3.4. Kuruluş Bazında Temel Göstergeler

Kuruluş bazında dönem kâr/zarar tutarları incelendiğinde, 2022 yılında en yüksek kârlılığın ETİ MADEN’de kaydedildiği, bu kuruluşu sırasıyla TPAO, KEGM ve TKİ’nin takip ettiği görülmektedir. 2022 yılında en yüksek dönem zararı ise TEİAŞ’ta kaydedilmiştir. Bu kuruluştan sonra ise sırasıyla TCDD, TCDD Taşımacılık A.Ş. ve TTK gelmektedir.

Tablo 8: KİT Sisteminin Dönem Kâr/Zararı

Kuruluş	(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)			
	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
BOTAŞ	-26,8	-17.911,8	-1,8	100,0
ÇAYKUR	-547,2	-503,8	60,3	112,0
DHİMİ	-2.076,8	-630,5	-131,5	79,1
DMO	322,6	1.011,5	1.361,1	34,6
ESK	-223,0	-521,0	-706,5	-35,6
ETİ MADEN	2.737,1	5.885,5	12.345,4	109,8
EÜAŞ	171,9	-7.644,5	1.956,7	125,6
KEGM	1.244,8	1.909,5	4.238,5	122,0
MKE A.Ş.	925,8	-	-	-
TCDD TAŞIMACILIK A.Ş.	-1.333,2	-1.641,2	-2.511,4	-53,0
TCDD	-3.866,4	-4.034,2	-6.386,1	-58,3
TEDAŞ	-357,5	-106,0	56,9	153,7
TEİAŞ	5.975,5	4.959,9	-9.479,0	-291,1
TEMSAN	5,6	6,3	9,8	55,6
TİGEM	76,8	132,2	798,7	504,2
TKİ	2,9	322,4	2.344,5	627,2
TMO	61,6	102,1	384,2	276,3
TPAO	1.704,9	1.602,8	7.766,0	384,5
TŞFAŞ	-	-2.143,2	1.168,9	154,5
TTK	-1.298,4	-1.425,1	-1.988,1	-39,5
TÜRASAŞ	-109,7	-191,8	299,7	256,3
KİT SİSTEMİ TOPLAMI	3.390,4	-20.821,0	11.586,3	155,6

Kaynak: HMB

KİT Sisteminin yarattığı katma değer, kuruluş bazında karşılaştırıldığında, 2022 yılında en yüksek katma değeri BOTAŞ'ın yarattığı görülmektedir. Bu kuruluşu sırasıyla, TPAO, ETİ MADEN ve TKİ izlemektedir. 2022 yılında en düşük katma değeri yaratan kuruluş ise TEİAŞ olmuştur. En yüksek faiz dışı fazla TCDD, en yüksek faiz dışı açık BOTAŞ'ta kaydedilmiştir. 2022 yılında en fazla yatırım harcaması yapan kuruluşlar sırasıyla TPAO, TCDD ve BOTAŞ iken, en düşük yatırım harcaması yapan KİT'ler TEMSAN, ESK ve DMO olmuştur.

Tablo 9: KİT Sisteminin Yarattığı Katma Değer

(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)				
Kuruluş	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
BOTAŞ	6.242,1	478,5	27.490,0	5.645,0
ÇAYKUR	588,8	1.060,9	2.443,3	130,3
DHMI	427,2	2.210,9	4.954,7	124,1
DMO	438,5	1.153,1	1.590,1	37,9
ESK	205,8	-63,9	-166,9	-161,2
ETİ MADEN	3.733,8	6.994,1	13.794,8	97,2
EÜAŞ	1.866,9	-6.625,5	5.384,9	181,3
KEGM	1.836,7	2.657,5	5.432,4	104,4
MKE A.Ş.	1.760,4	-	-	-
TCDD TAŞIMACILIK A.Ş.	363,7	689,0	1.026,1	48,9
TCDD	-357,7	330,5	-289,7	-187,7
TEDAŞ	222,1	483,9	712,2	47,2
TEİAŞ	9.026,0	9.514,0	-2.607,0	-127,4
TEMSAN	44,3	49,0	85,1	73,7
TİGEM	606,8	824,9	1.937,1	134,8
TKİ	1.162,1	2.183,8	5.508,4	152,2
TMO	642,1	1.106,1	4.389,4	296,8
TPAO	3.715,7	5.646,1	13.925,7	146,6
TŞFAŞ	-	-17,7	3.781,1	21.462,1
TTK	164,9	340,2	745,0	119,0
TÜRASAS	122,6	455,3	1.361,1	198,9
KİT SİSTEMİ TOPLAMI	32.812,6	29.470,7	91.497,8	210,5

Kaynak: HMB

Tablo 10: KİT Sisteminde Faiz Dışı Fazla

Kuruluş	(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)			
	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
BOTAŞ	1.103,8	-26.079,9	-79.390,4	-204,4
ÇAYKUR	-289,0	199,2	1.687,1	746,9
DHİMİ	-2.821,5	-1.544,5	-21.491,3	-1.291,5
DMO	-175,1	-3.796,9	3.250,7	185,6
ESK	1.100,1	571,7	160,2	-72,0
ETİ MADEN	287,0	1.435,2	4.108,6	186,3
EÜAŞ	-81,4	-1.980,2	-13.944,1	-604,2
KEGM	122,2	-96,1	1.519,2	1.680,9
MKE A.Ş.	451,2	-	-	-
TCDD TAŞIMACILIK A.Ş.	-393,2	-1.027,0	-2.106,6	-105,1
TCDD	-1.313,8	3.343,5	4.275,8	27,9
TEDAŞ	-184,6	-207,8	-427,5	-105,7
TEİAŞ	2.707,4	-1.306,2	-17.741,4	-1.258,2
TEMSAN	5,4	44,4	-44,2	-199,5
TİGEM	206,4	-30,4	-722,9	-2.278,0
TKİ	-143,8	793,3	-1.826,5	-330,2
TMO	576,6	-3.983,3	-33.117,4	-731,4
TPAO	669,0	-4.557,6	-29.009,9	-536,5
TŞFAŞ	-	-265,7	-6.345,9	-2.288,4
TTK	25,4	-31,6	-111,7	-253,5
TÜRASAŞ	405,9	121,2	-877,0	-823,6
KİT SİSTEMİ TOPLAMI	2.258,2	-38.398,7	-192.155,1	-358,0

Kaynak: HMB

Tablo 11: KİT Sisteminin Yatırım Harcaması

Kuruluş	(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)			
	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
BOTAŞ	3.249,2	4.580,2	17.456,5	281,1
ÇAYKUR	3,8	4,2	325,6	7.652,4
DHİİ	765,9	1.413,9	1.876,5	32,7
DMO	18,3	6,0	37,3	521,7
ESK	39,0	65,1	36,1	-44,5
ETİ MADEN	352,4	528,5	871,1	64,8
EÜAŞ	290,0	500,4	570,3	14,0
KEGM	144,9	148,7	120,3	-19,1
MKE A.Ş.	175,0	-	-	-
TCDD TAŞIMACILIK A.Ş.	312,3	545,6	2.869,0	425,8
TCDD	9.632,4	10.396,7	18.903,9	81,8
TEDAŞ	127,2	49,2	131,4	167,1
TEİAŞ	3.654,3	7.133,2	12.261,9	71,9
TEMSAN	2,5	2,6	6,9	165,4
TİGEM	99,6	174,8	470,4	169,1
TKİ	27,7	37,9	99,8	163,3
TMO	17,2	33,7	54,1	60,5
TPAO	-	13.298,6	52.632,5	295,8
TŞFAŞ	0,7	121,6	276,6	127,5
TTK	160,6	60,0	61,9	3,2
TÜRASAS	47,8	64,2	237,7	270,2
KİT SİSTEMİ TOPLAMI	23.813,2	39.165,0	109.299,9	179,1

Kaynak: HMB

BÖLÜM 4

2022

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ

Bu bölümde, KİT statüsünde bulunan 19 kamu işletmesi hakkında genel bilgiler verilerek bunların 2022 yılı performansları değerlendirilmiştir. Ayrıca, yıl içerisinde sektörü ve/veya kuruluşu etkileyen önemli gelişmeler her bir KİT bazında özetlenmiştir.

Öte yandan, “Seçilmiş Göstergeler” tabloları ve bu tablolarda yer alan verilere yönelik kısa değerlendirmeler yardımıyla, KİT’lerin mali yapıları hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi amaçlanmıştır.

İlgili kamu işletmesinin sermaye bilgileri ve yönetim kurulu üyelerine ait bilgiler ise 31/12/2022 tarihi itibarıyla Raporda yer almaktadır.

Daha ayrıntılı bilgi ve veriler ilgili kuruluşun internet sitesinden veya faaliyet raporlarından temin edilebilir.

4.1. Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.²⁰

Yönetim Kurulu Üyeleri

Burhan ÖZCAN (YK Başkanı ve Genel Müdür)
 M. Talha PAMUKÇU (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Abdulvahit FİDAN (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Kerim TAŞKIRAN (Üye – İlgili Bakanlık)
 Safa USLU (Üye – İlgili Bakanlık)
 Ali Serkan ERDOĞAN (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 200 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 185,3 milyar TL

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.botas.gov.tr>

BOTAŞ, Türkiye'nin enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi hedefi doğrultusunda 1974 yılında kurulmuş olup 1987 yılından itibaren;

- Boru hatları ile petrol ve doğal gaz taşımacılığı, depolama faaliyetleri, FSRU-LNG Terminali ve liman işletmeciliği,
- Doğal gazın ithalat, ihracat, pazarlama ve satışı ile
- Boru hatları etüt, mühendislik ve yapım işleri alanlarında faaliyetini devam ettirmektedir.

Önemli Gelişmeler

Türkiye'de 2022 yılında toplam 53,5 milyar Sm³ doğal gaz tüketimi gerçekleştirilmiş olup 54,7 milyar Sm³ doğal gaz ithal edilmiştir. BOTAŞ tarafından uzun dönemli alım-satım anlaşmaları ve spot alımlar ile 52,3 milyar Sm³ doğal gaz tedarik edilmiş olup 52,1 milyar Sm³ yurt içi doğal gaz satışı gerçekleştirilmiştir. Türkiye'nin doğal gaz ihracat miktarı ise 581,4 milyon Sm³ olmuştur. Doğal gaz ithalatının en fazla gerçekleştirildiği üç ülke sırasıyla %39,5 ile Rusya Federasyonu, %17,2 ile İran ve %15,9 ile Azerbaycan olmuştur. Doğal gaz satışlarının %33,9'u konuta, %27,2'si elektrik sektörüne, %25,1'i sanayi sektörüne, %11,1'i hizmet sektörüne, %2,8'i ise diğer tüketicilere gerçekleştirilmiştir.

2022 yılı sonu itibarıyla doğal gaz boru hattı uzunluğu 19.273 km olup tüm illere gaz arzı sağlanmıştır. Arz güvenliğine yönelik olarak yapım çalışmaları devam eden Tuz Gölü Doğal Gaz Yer Altı Depolama Projesinde 1,2 milyar Sm³ depolama ve 40 milyon Sm³/gün geri üretim kapasitesine ulaşılmıştır. Söz konusu doğal gaz depolama kapasitesinin 5,4 milyar Sm³'e ve geri üretim kapasitesinin 80 milyon Sm³/gün'e çıkarılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Silivri Doğal Gaz Yer Altı Depolama Yüzey Tesisi'nin İşletme Kapasitesinin Artırılması çalışmaları kapsamında tesisin depolama, enjeksiyon ve geri üretim kapasiteleri artırılmış ve halihazırda 4,6 milyar Sm³ depolama ve 75 milyon Sm³/gün geri üretim kapasitesine ulaşılmıştır.

2021 yılında Türkiye'nin ilk FSRU Gemisi Ertuğrul Gazi BOTAŞ Dörtüol Terminali'nde gerçekleştirilen devreye alma töreniyle hizmete girmiştir. 2022 yılında ise ikinci FSRU gemisi olan Saros FSRU işletmeye alınmıştır.

²⁰ 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile BOTAŞ'ın sermayesinde bulunan Hazineye ait hisselerin tamamının TVF'ye aktarılmasına karar verilmiştir. BOTAŞ'ın hisselerinin TVF'ye tesciline ilişkin ilan 03/08/2017 tarihli ve 9381 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanmıştır.

Mali Durum

2022 yılında BOTAŞ, aktiflerinin %30'unu özkaynaklarla, %70'ini ise yabancı kaynaklarla finanse etmiş olup 2021 yılına göre aktiflerin yabancı kaynaklarla finanse edilme oranında %27 düşüş meydana gelmiştir.

2022 yılı sonu itibarıyla Kuruluşun aktif toplamı, 2021 yılına kıyasla %250,2 oranında artış göstererek 551,6 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Pandemi sonrası toparlanma süreciyle ekonomik faaliyetler artışa geçmiş olup arz yönlü teknik problemler nedeniyle uluslararası doğal gaz fiyatları önemli bir şekilde yükselmiş ve 2022 yılında da Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle radikal seviyelere ulaşmıştır. BOTAŞ'ın tamamını ithal ettiği doğal gaz fiyatlarında yaşanan artışlar sonucunda Kuruluşun satışlarından dolayı oluşan maliyeti 2021 yılına göre %284 artış göstererek 717,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

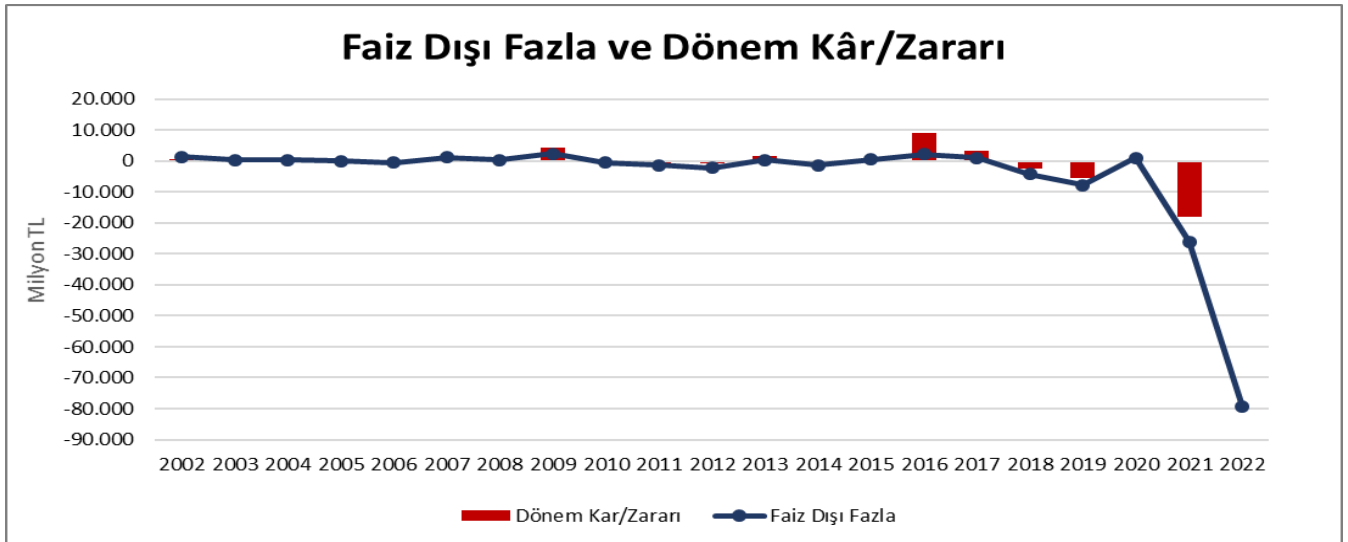
BOTAŞ'ın brüt satışları, maliyet artışından dolayı yıl içinde yapılan fiyat artışları sonucunda 2022 yılında bir önceki yıla göre %325 oranında artarak 737,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Kuruluş tarafından yapılan altyapı ve diğer yatırımlar, 2022 yılında 2021 yılına göre %281 oranında artış göstererek 17,6 milyar TL tutarında gerçekleşmiştir. Söz konusu yatırımlardaki artış, döviz kurunda yaşanan artışlar, depolama ve iletim hattının geliştirilmesine yönelik yapılan çalışmalardan kaynaklanmaktadır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	66.537,4	173.444,1	737.074,2	325,0
Satışların Maliyeti	63.899,5	186.929,7	717.229,9	283,7
Faaliyet Giderleri	138,9	130,1	284,0	118,3
Faaliyet Kâr Zararı	2.445,2	-13.684,9	19.325,6	241,2
Finansman Giderleri	4.414,5	13.176,7	22.474,7	70,6
Dönem Kâr Zararı	-26,8	-17.911,8	-1,8	99,9
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	32.203,4	106.416,1	487.369,9	358,0
Stok	4.131,6	5.849,3	56.890,6	872,6
Duran Varlıklar	35.313,8	51.101,9	64.233,8	25,7
Aktif Toplamı	67.517,3	157.518,0	551.603,6	250,2
KV Yabancı Kaynaklar	30.309,9	90.914,8	312.266,5	243,5
UV Yabancı Kaynaklar	24.447,4	60.495,1	72.870,9	20,5
Özkaynaklar	12.759,9	6.108,1	166.466,3	2.625,3
Rasyolar				
Cari Oran	1,06	1,17	1,56	33,3
Asit Test Oranı	0,93	1,11	1,38	24,3
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	82,9	72,6	47,4	-34,7
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	66,4	14,1	10,3	-27,0
Özsermaye Getiri Oranı %	-0,21	-293,25	0,0	100,0
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	2.761	2.892	2.933	1,4
Toplam İstihdam Gideri	653,0	781,6	1.594,2	104,0
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	30.260,0	165.360,0	446,5
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	24.103,4	59.973,8	251.303,8	319,0
Personel Başına Gider	23.147,8	64.636,8	244.538,0	278,3
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	885,8	-4.732,0	6.589,0	239,2
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	6.242,1	478,5	27.490,0	5.645,0
Yatırım Harcaması	3.249,2	4.580,2	17.456,5	281,1
Faiz Dışı Fazla	1.103,8	-26.079,9	-79.390,4	-204,4

Kaynak: BOTAŞ, HMB

4.2. Elektrik Üretim A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Dr. İzzet ALAGÖZ (YK Başkanı ve Genel Müdür)
 Etem ÇEKER (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Zafer SÜMENGİN (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Yakup GÜLER (Üye – İlgili Bakanlık)
 Adem SEZER (Üye – HMB)
 Boş (Üye – İlgili Bakanlık)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 36,9 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 36,9 milyar TL

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.euas.gov.tr>

Ülkemizde ilk kamu elektrik işletmeciliği 1935 yılında 2805 sayılı Kanun ile kurulan Etibank ile başlamıştır. 15/07/1970 tarihli ve 1312 sayılı Kanun ile elektrik enerjisi sektörü ile ilgili faaliyetler Etibank'tan TEK'e devredilmiş, TEK ise 13/08/1993 tarihinde TEAŞ ve TEDAŞ adı altında iki ayrı İDT'ye ayrılmıştır. TEAŞ'ın; EÜAŞ, TEİAŞ ve TETAŞ olmak üzere üç ayrı İDT halinde yeniden yapılandırılması neticesinde, devletin genel enerji ve ekonomi politikasına uygun olarak, verimlilik ve kârlılık ilkelerine göre elektrik enerjisi üretimi ve satışı faaliyetinde bulunmak üzere 01/10/2001 tarihi itibarıyla EÜAŞ kurulmuştur. Daha sonra 09/07/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK kapsamında EÜAŞ ve TETAŞ, EÜAŞ bünyesinde birleştirilmiştir. Kuruluşun Ana Statüsü 07/10/2020 tarihli ve 31267 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3062 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile güncellenmiştir.

EÜAŞ, elektrik üretimi alanında, kamuya ait termik ve hidroelektrik santrallerin işletilmesi, bakım, onarım ve rehabilitasyonlarının yapılması, malzeme yönetimi ve tedariki ile ruhsatı Kuruluşa ait maden sahalarının işletilmesi faaliyetlerini yürütmektedir. Diğer taraftan TETAŞ'tan devraldığı elektrik alımı faaliyetleri çerçevesinde Yİ, YİD ve İHD gibi usullerle elektrik üreten şirketlerle ticari ilişkisi de devam etmektedir.

Önemli Gelişmeler

2022 yılı sonu itibarıyla Şirket bünyesinde 9 adet termik, 46 adet hidroelektrik santral ve 2 adet rüzgar santrali bulunmakta olup Şirketin kurulu gücü, 7.334 MW'ı termik, 13.832 MW'ı hidroelektrik kaynaklara ve 17 MW'ı rüzgara dayalı olmak üzere toplam 21.183 MW'tır. Şirketin Türkiye kurulu gücü içindeki payı ise %20,4'tür. Bu pay 2021 yılında %21,2 olup söz konusu düşüşün temel nedeni serbest üretim şirketlerinin kurulu gücünün artmasıdır.

EÜAŞ, 2022 yılında termik santrallerden 20,4 milyar kWh ve hidroelektrik santrallerden 26,5 milyar kWh olmak üzere toplam 47 milyar kWh elektrik üretmiş olup bu miktar ülkemizin toplam elektrik üretiminin %14,4'üne tekabül etmektedir. Diğer taraftan EÜAŞ, EPIAŞ ile İHD ve YİD santrallerinden 2022 yılı içinde toplam 15,8 milyar kWh alım yapmış olup toplam elektrik satışı 61,2 milyar kWh düzeyindedir. Bu oran ülke elektrik tüketiminin yaklaşık %20'sine tekabül etmektedir.

Tablo 12: 2022 Yılı Sonu İtibarıyla EÜAŞ Kurulu Gücü ve Üretimi

Kaynaklar	Kurulu Güç (MW)	Pay (%)	Üretim (GWh)	Pay(%)
Hidroelektrik	13.832	65,3	26.549	56,5
Doğal Gaz	4.910	23,2	13.192	28,1
Linyit	2.424	11,4	7.197	15,3
Rüzgâr	17	0,1	34	0,1
TOPLAM	21.183	100	46.971	100

Kaynak: EÜAŞ

Tablodaki sayılar yuvarlamalardan dolayı toplamı vermeyebilir.

2022 yılında EÜAŞ'a bağlı barajlara 140 milyar m³ su gelmiştir. Bu değer 2021 yılında barajlara gelen 118 milyar m³ suya göre %18,6 fazladır. EÜAŞ, hidrolik santrallerinden 2022 yılında 26.549 GWh elektrik enerjisi üretmiştir. EÜAŞ'a bağlı tüm barajlarda elektrik üretiminde kullanılan su miktarı ise 121 milyar m³ olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 13: 2022 Yılı Sonu İtibarıyla Türkiye Kurulu Güç ve Üretim Tablosu

Kaynaklar	Kurulu Güç (MW)	Pay (%)	Üretim (GWh)	Pay(%)
Hidroelektrik	31.586	30,4	66.753	20,5
Doğal Gaz	25.519	24,5	71.265	21,9
Linyit + Taş Kömürü	11.032	10,6	49.474	15,2
İthal Kömür	10.374	10,0	63.168	19,4
Rüzgar	11.396	11,0	34.922	10,7
Güneş	9.486	9,1	15.119	4,6
Jeotermal	1.691	1,6	11.079	3,4
Biyokütle	1.922	1,8	7.938	2,4
Diğer	1.049	1,0	6.169	1,9
TOPLAM	104.055	100,0	325.887	100,0

Kaynak: EÜAŞ

Tablodaki sayılar yuvarlamalardan dolayı toplamı vermeyebilir.

Yukarıda yer alan Tablo 13'te 2022 yıl sonu itibarıyla kaynak bazında kurulu güç ve üretim verileri gösterilmektedir.

Tablo 14: 2022 Yılı Sonu İtibarıyla Elektrik Üretiminin Kuruluşlara Göre Dağılımı

KURULUŞ	Üretim (GWh)	Pay (%)
EÜAŞ	46.971	14,4
Serbest Üretim Şirketleri	270.728	83,1
İşletme Hakkı Devredilen	8.001	2,5
Yap-İşlet-Devlet	187	0,1
TOPLAM	325.887	100,0

Kaynak: EÜAŞ

Tablodaki sayılar yuvarlamalardan dolayı toplamı vermeyebilir.

Yukarıda yer alan tabloda ise ülkemiz elektrik üretiminin kuruluşlar bazında dağılımına yer verilmiştir. Serbest elektrik üretim şirketleri üretimin %83,1'ini, işletme hakkı devredilen santraller ise %2,5'ini gerçekleştirmiştir.

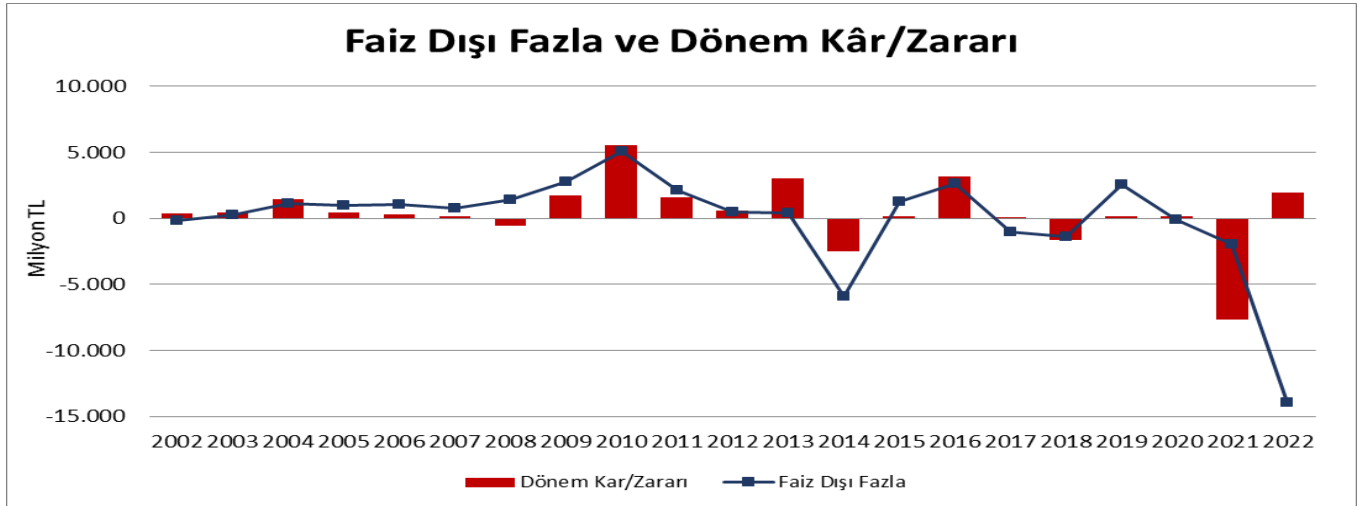
Mali Durum

2022 yılında Kuruluşun brüt satış hasılatı 110,7 milyar TL, faaliyet kârı 983,5 milyon TL, finansman gideri 984,9 milyon TL, dönem kârı ise 1,96 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

2022 yıl sonu itibarıyla, EÜAŞ'ın varlıklarının toplam değeri 83,5 milyar TL olup varlıkların 69,5 milyar TL'si dönen varlık (%83,2) ve 14 milyar TL'si duran varlıktır (%16,8). Diğer yandan, Kuruluşun aynı dönemde 737,5 milyon TL uzun vadeli yabancı kaynağı, 45,5 milyar TL kısa vadeli yabancı kaynağı ve 37,3 milyar TL özkaynağı mevcuttur.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	21.694,6	26.903,3	110.689,8	311,4
Satışların Maliyeti	21.273,8	34.816,0	108.564,6	211,8
Faaliyet Giderleri	564,5	452,7	1.118,8	147,2
Faaliyet Kâr Zararı	-158,1	-8.384,4	983,5	111,7
Finansman Giderleri	6,8	17,2	984,9	5.624,2
Dönem Kâr Zararı	171,9	-7.644,5	1.956,7	125,6
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	13.661,6	13.808,8	69.534,8	403,6
Stok	1.105,7	1.405,3	4.526,2	222,1
Duran Varlıklar	13.478,1	14.899,9	13.999,8	-6,0
Aktif Toplamı	27.139,7	28.708,7	83.534,6	191,0
KV Yabancı Kaynaklar	5.642,8	7.609,5	45.529,2	498,3
UV Yabancı Kaynaklar	1.454,7	1.201,5	737,5	-38,6
Özkaynaklar	20.042,2	19.897,7	37.267,9	87,3
Rasyolar				
Cari Oran	2,42	1,81	1,53	-15,8
Asit Test Oranı	2,23	1,63	1,43	-12,4
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	26,7	51,8	45,5	-12,1
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	-6,1	-5,4	5,9	209,3
Özsermaye Getiri Oranı %	0,86	-38,42	5,25	113,8
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	6.004	5.946	5.888	-1,0
Toplam İstihdam Gideri	837,3	1.002,3	1.639,5	63,6
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	7.500,0	15.413,5	105,5
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	3.613,4	4.524,6	18.799,2	315,5
Personel Başına Gider	3.543,3	5.855,4	18.438,3	214,9
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	-26,3	-1.410,1	167,0	111,8
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	1.866,9	-6.625,5	5.384,9	181,3
Yatırım Harcaması	290,0	500,4	570,3	14,0
Faiz Dışı Fazla	-81,4	-1.980,2	-13.944,1	-604,2

Kaynak: EÜAŞ, HMB

4.3. Türkiye Elektrik İletim A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Orhan KALDIRIM (YK Başkanı ve Genel Müdür)
 Mustafa PUSTU (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Muhammer Nuri ASLAN (Üye - Genel Müdür Yrd.)
 Süleyman ÖNEL (Üye – İlgili Bakanlık)
 Yasin KALEM (Üye – HMB)
 Boş (Üye – İlgili Bakanlık)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 12,8 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 12,8 milyar TL

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.teias.gov.tr>

TEİAŞ, ülkenin genel enerji politikasına uygun olarak, ülkedeki tüm iletim tesislerini devralmak, elektrik iletimi, yük tevzi ve işletme planlaması hizmetlerini yürütmek üzere 2001 yılında kurulmuştur.²¹

TEİAŞ, 36 kV ve üstü gerilim seviyesinde elektrik iletim sisteminin işletilmesi için Türkiye’de tek yetkili kuruluş olup ana faaliyet alanı; Türkiye elektrik sistemini yönetmek, sistemin işletme ve bakımını yapmak, sistemin genişleme ve yenileme yatırımlarını yapmak, enterkonneksiyon çalışmalarını gerçekleştirmek, istatistik ve raporlama çalışmalarını yapmak ve Ar-Ge faaliyetlerini yürütmektir.

TEİAŞ, uluslararası enterkonneksiyon projeleri ile gerek arz güvenliğini sağlamak gerekse uluslararası ilişkileri sektörel bazda geliştirmek amacıyla 18/09/2010 tarihinde ENTSO-E ile deneme bağlantısı gerçekleştirmiş ve bu süreç 3 faz şeklinde yürütülmüştür. Bu husustaki “Uzun Dönemli Anlaşma” 15/04/2015 tarihinde Brüksel’de imzalanmıştır.

Önemli Gelişmeler

Elektrik iletim hattı toplam uzunluğu 2022 yılı itibarıyla 72.378 km’dir.

Tablo 15: 2022 Yılı Enerji İletim Hat Uzunlukları

ENERJİ İLETİM HATLARI (KM)	400 kV	220 kV	154 kV	66 kV	TOPLAM
Ulusal Elektrik Sistemi Havai Hatları	23.917,18	0	46.795,44	99,03	70.811,65
Enterkonneksiyon Havai Hatları	633	85,35	227,8	20,50	966,65
Toplam Havai Hatlar	24.550,18	85,35	47.023,24	119,53	71.778,3
Ulusal Elektrik Sistemi Yeraltı Kara Kablosu	86,45	0	497,22	0	583,67
Ulusal Elektrik Sistemi Denizaltı Kablosu	15,96	0	0	0	15,96
Genel Toplam	24.652,59	85,35	47.520,46	119,53	72.377,93

Kaynak: TEİAŞ

²¹ TEİAŞ 2 Temmuz 2021 tarihli ve 4222 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile halka arza yönelik hazırlık işlemlerine başlanmak üzere özelleştirme kapsamına alınmıştır.

TEİAŞ tarafından 2022 yılı içerisinde devreye alınan 154 kV enerji iletim hattı toplam uzunluğu 152,28 km'dir. TEİAŞ tarafından yıl içinde devreye alınan 400 kV enerji iletim hattı toplam uzunluğu 830,86 km'dir. Bağlantı Anlaşması kapsamında tesis edilen 154 kV enerji iletim hattının toplam uzunluğu 173,87 km iken 400 kV olan hattın uzunluğu 4,3 km'dir.

Kuruluşun ayrıca 2022 yılında toplam YAL miktarı 11.307 GWh, yerine getirilen YAL 10.360 GWh, toplam YAT miktarı 1.917 GWh, yerine getirilen YAT 1.783 GWh, talimat yerine getirilme oranı YAL için %91,62 YAT için %93,01 olmuştur.

2021 yılında %1,9 olan iletim sistemi kayıp yüzdesi, 2022 yılında da %1,9 olarak gerçekleşmiştir.

Mali Durum

Kuruluşun 2022 yılı yatırım harcaması 12,3 milyar TL'dir.

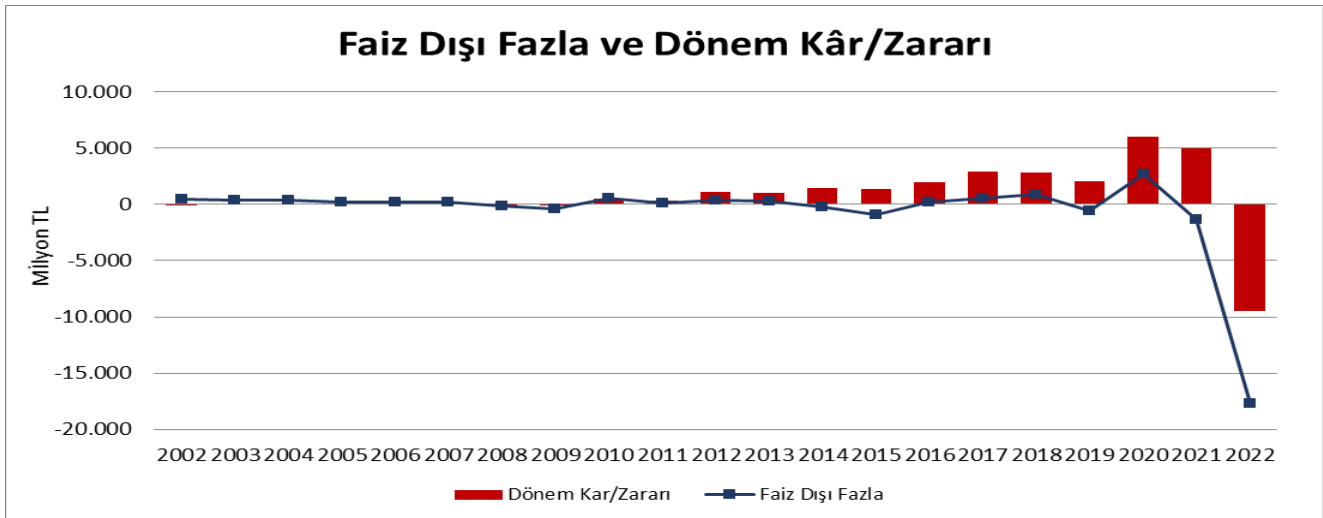
2022 yılında Kuruluşun brüt satışları 26,4 milyar TL ve dönem zararı 9,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

2022 yılı sonu itibarıyla, TEİAŞ'ın varlıklarının toplam değeri 55,7 milyar TL olup Kuruluşun 13,6 milyar TL dönen varlığı (%24,4) ve 42,1 milyar TL duran varlığı (%75,6) mevcuttur.

Diğer yandan, Kuruluşun aynı dönemde 6,6 milyar TL uzun vadeli yabancı kaynağı, 32,4 milyar TL kısa vadeli yabancı kaynağı ve 16,7 milyar TL özkaynağı mevcuttur.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	14.933,0	17.916,6	26.351,9	47,1
Satışların Maliyeti	8.442,7	11.538,4	35.322,0	206,1
Faaliyet Giderleri	284,7	371,3	777,9	109,5
Faaliyet Kâr Zararı	6.128,1	5.920,1	-9.873,7	-266,8
Finansman Giderleri	929,7	1.997,4	3.162,4	58,3
Dönem Kâr Zararı	5.975,5	4.959,9	-9.479,0	-291,1
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	3.904,3	4.412,8	13.604,8	208,3
Stok	132,6	160,1	252,3	57,6
Duran Varlıklar	23.975,6	30.520,1	42.063,4	37,8
Aktif Toplamı	27.880,0	34.932,9	55.668,2	59,4
KV Yabancı Kaynaklar	2.252,4	4.158,5	32.434,9	680,0
UV Yabancı Kaynaklar	3.189,9	4.632,8	6.570,7	41,8
Özkaynaklar	22.437,7	26.141,6	16.662,6	-36,3
Rasyolar				
Cari Oran	1,73	1,06	0,42	-60,5
Asit Test Oranı	1,67	1,02	0,41	-59,7
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	51,1	73,2	115,4	57,7
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	13,8	17,3	-9,4	-154,3
Özsermaye Getiri Oranı %	20,72	14,17	-56,89	-501,5
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	7.989	8.058	8.135	1,0
Toplam İstihdam Gideri	1.088,2	1.298,8	2.196,4	69,1
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	1.869,2	2.223,5	3.239,3	45,7
Personel Başına Gider	1.056,8	1.431,9	4.342,0	203,2
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	767,1	734,7	-1.213,7	-265,2
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	9.026,0	9.514,0	-2.607,0	-127,4
Yatırım Harcaması	3.654,3	7.133,2	12.262,0	71,9
Faiz Dışı Fazla	2.707,4	-1.306,3	-17.741,0	-1258,2

Kaynak: TEİAŞ, HMB

4.4. Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu

Yönetim Kurulu Üyeleri

Dr. Hasan Hüseyin ERDOĞAN (YK Başkanı
ve Genel Müdür)
Burhan AYAR (Üye – Genel Müdür Yrd.)
M. Mert AYAZ (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Ayhan KANDEMİR (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Leman ÇETİNER (Üye – İlgili Bakanlık)
Dr. Serhat KÖKSAL (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 1 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 1 milyar TL

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.tki.gov.tr>

22/05/1957 tarihinde kurulmuş olan TKİ Genel Müdürlüğü, 233 sayılı KHK ile bir İDT olarak yeniden düzenlenmiş olup 15/06/1985 tarihli ve 18785 sayılı “Maden Kanunu” ile 27/11/1984 tarihli ve 18588 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Ana Statüsü” çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

İlgili mevzuat uyarınca TKİ, ülkenin genel enerji ve yakıt politikasına uygun olarak linyit, turp, bitümlü şist, asfaltit gibi enerji hammaddelerini değerlendirmek, ülkenin ihtiyaçlarını karşılamak, ülke ekonomisine azami katkıda bulunmak, plan ve programlar tanzim ve takip etmek, uygulama stratejilerini tespit etmek ve gerçekleşmesini sağlamakla görevlidir.

Önemli Gelişmeler

TKİ’nin 2022 yılı sonu itibarıyla, 2,6 milyar ton kömür rezervi bulunmaktadır. Toplam kömür rezervinin 1,6 milyar tonu görünür rezervdir.

TKİ tarafından 2022 yılında rödovanslı sahalardan yapılan üretim dahil olmak üzere 38,2 milyon ton tüvenan, 33,6 milyon ton satılabilir kömür üretilmiştir. TKİ’nin kendi sahalarında ürettiği kömür miktarı ise 15 milyon ton’dur.

TKİ, 2022 yılında toplam 19,2 milyon ton kömür satışı yapmış olup bu miktarın %60’ı termik santrallerde, %40’ı ise ısınmada ve sanayide kullanılmak üzere piyasaya satılmıştır.

TKİ tarafından 2022 yılında 5097 sayılı İhtiyaç Sahibi Ailelere Isınma Amaçlı Kömür Yardımı Yapılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca yaklaşık 1,7 milyon aileye 1,7 milyon ton kömür dağıtılmıştır.

Tablo 16: TKİ 2022 Yılı Tüvenan ve Satılabilir Kömür Üretim Miktarları

Üretim Yöntemi	Tüvenan (Milyon Ton)	Satılabilir (Milyon Ton)
Açık İşletme	25,7	24,0
Yeraltı İşletmesi	12,4	9,6
Toplam	38,2	33,6

Kaynak: TKİ 2022 Faaliyet Raporu

Dağıtımı yapılan kömür aşağıdaki tabloda belirtilen ısınma amacıyla piyasaya satışı yapılan kömür miktarına dahil olup toplam satış miktarının %10,3'ünü oluşturmaktadır.

21/04/2022 tarihli ve 31816 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5469 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile 2022-2023 eğitim öğretim döneminde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okul ve kurumların kömür ihtiyacının karşılanması hususunda TKİ görevlendirilmiş olup Karar kapsamında 417 bin ton kömür dağıtımı yapılmıştır.

Tablo 17: TKİ 2022 Yılı Müşteri Bazında Kömür Satışları

Müşteri Grupları	Satış Miktarı (Milyon Ton)	Pay (%)
Termik Santraller	12,0	62,5
Isınma+Sanayi	7,2	37,5
Toplam Satış	19,2	100,0

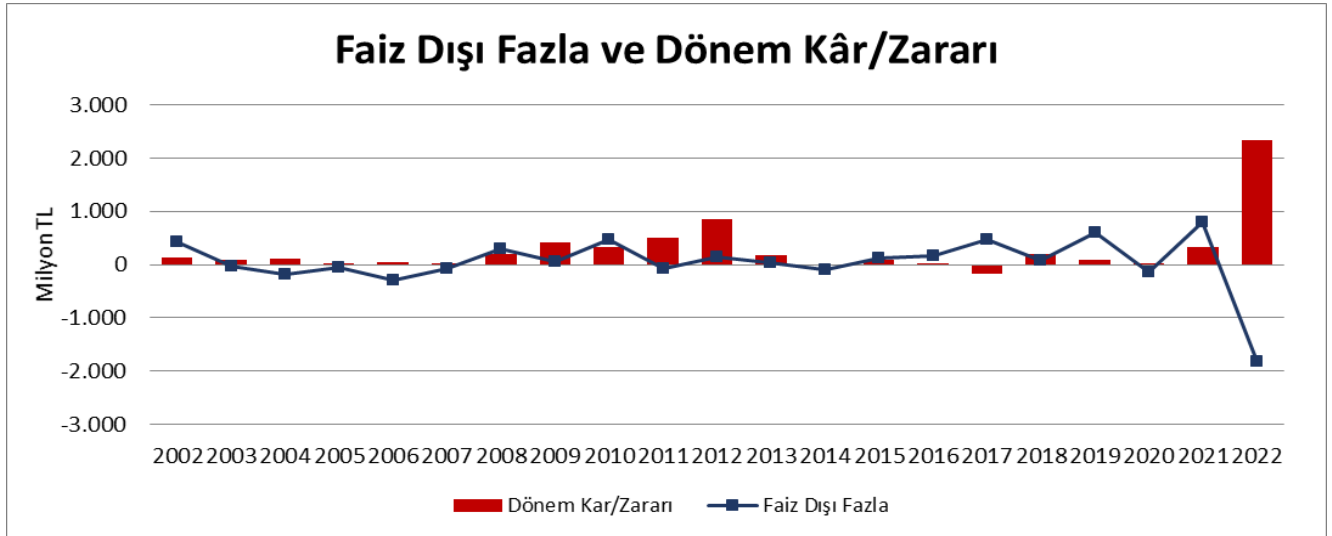
Kaynak: TKİ 2022 Faaliyet Raporu

Mali Durum

TKİ 2022 yılında brüt satışlarını 2021 yılına göre %121 artırmış ve 2022 yılını 2,3 milyar TL dönem kârı ile kapatmıştır. İhtiyaç sahibi ailelere kömür yardımı yapılması ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okul ve kurumlara ısınma amaçlı kömür dağıtımı yapılması uygulamaları kapsamında HMB tarafından TKİ'ye 2022 yılında 1,8 milyar TL görevlendirme ödemesi yapılmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	3.963,5	5.603,4	12.384,1	121,0
Satışların Maliyeti	3.235,6	4.362,2	8.480,4	94,4
Faaliyet Giderleri	756,0	714,0	1.325,1	85,6
Faaliyet Kâr Zararı	-28,1	527,3	2.578,6	389,1
Finansman Giderleri	101,9	266,7	117,7	-55,9
Dönem Kâr Zararı	2,9	322,4	2.344,5	627,2
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	5.248,2	6.096,3	9.752,0	60,0
Stok	541,3	605,7	1.067,8	76,3
Duran Varlıklar	517,6	1.238,4	2.662,3	115,0
Aktif Toplamı	5.765,8	7.334,7	12.414,3	69,3
KV Yabancı Kaynaklar	3.537,1	4.586,3	7.693,3	67,7
UV Yabancı Kaynaklar	197,5	522,4	756,5	44,8
Özkaynaklar	2.031,2	2.226,0	3.964,5	78,1
Rasyolar				
Cari Oran	1,48	1,33	1,27	-4,6
Asit Test Oranı	1,33	1,20	1,13	-5,7
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	118,6	128,1	30,8	-76,0
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	79,4	93,2	7,2	-92,3
Özsermaye Getiri Oranı %	0,01	8,75	43,85	401,1
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	4.098	4.033	4.033	0,0
Toplam İstihdam Gideri	522	645,2	1.110,6	72,2
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	1.215,0	1.468,4	1.771,5	20,6
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	967,2	1.389,4	3.070,7	121,0
Personel Başına Gider	789,6	1.081,6	2.102,7	94,4
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	-6,8	130,7	639,4	389,1
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	1.162,1	2.183,8	5.508,4	152,2
Yatırım Harcaması	27,7	37,9	99,8	163,6
Faiz Dışı Fazla	-143,8	793,3	-1.826,5	-330,2

Kaynak: TKİ, HMB

4.5. Türkiye Taşkömürü Kurumu

Yönetim Kurulu Üyeleri

Kazım EROĞLU (YK Başkanı ve Genel Müdür)
 Muhammet Safa TOPUZ (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Ercan GEBEŞ (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Murat Halit DURCEYLAN (Üye – İlgili Bakanlık)
 Zafer BENLİ (Üye – İlgili Bakanlık)
 Mete SAAT (Üye – HMB)

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 16,8 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 16,6 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.taskomuru.gov.tr>

TTK, daha önce TKİ bünyesinde yer alan Ereğli, Kozlu, Karadon, Armutçuk, Üzülmüş ve Amasra Kömür İşletmelerinin bir araya getirilmesi suretiyle 1984 yılında TKİ'den ayrı bir İDT şeklinde kurulmuş olup halen 233 sayılı KHK kapsamında faaliyetlerini sürdürmektedir.

Merkezi Zonguldak'ta bulunan TTK, devletin genel sanayi ve enerji politikasına uygun olarak taşkömürü ile taşkömürü havzasındaki diğer maden rezervlerini en iyi şekilde değerlendirerek ülke ekonomisine katkıda bulunmak amacıyla kurulmuştur.

Önemli Gelişmeler

2022 yılı sonu itibarıyla, TTK'nın tüvenan kömür üretimi 1,5 milyon ton ve satılabilir kömür üretimi 1,1 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında, TTK tarafından piyasaya satılan 1,1 milyon ton kömürün %75,4'ü termik santrallerde, %16,3'ü sanayide, %8,3'ü ısınmada kullanılmıştır.

Ülkemizde 2022 yılında 36,1 milyon ton olarak gerçekleşen taşkömürü tüketiminin %3,3'ü TTK ve özel sektör tarafından karşılanmakta (TTK: %66,9; Özel Sektör: %33,1) geri kalan %96,7'lik kısım ise ithal edilmektedir.

TTK tarafından 2022 yılında 5097 sayılı İhtiyaç Sahibi Ailelere Isınma Amaçlı Kömür Yardımı Yapılmasına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca ihtiyaç sahibi ailelere bedelsiz olarak 26 bin ton kömür dağıtılmıştır.

Tablo 18: TTK 2022 Yılı Müşteri Bazında Kömür Satışları

Müşteri Grupları	Satış Miktarı (Ton)	Pay (%)
Termik Santraller	794.803	75,4
Isınma	87.981	8,3
Sanayi	171.575	16,3
Toplam Satış	1.054.357	100,0

Kaynak: 2022 Yılı Taşkömürü Sektör Raporu

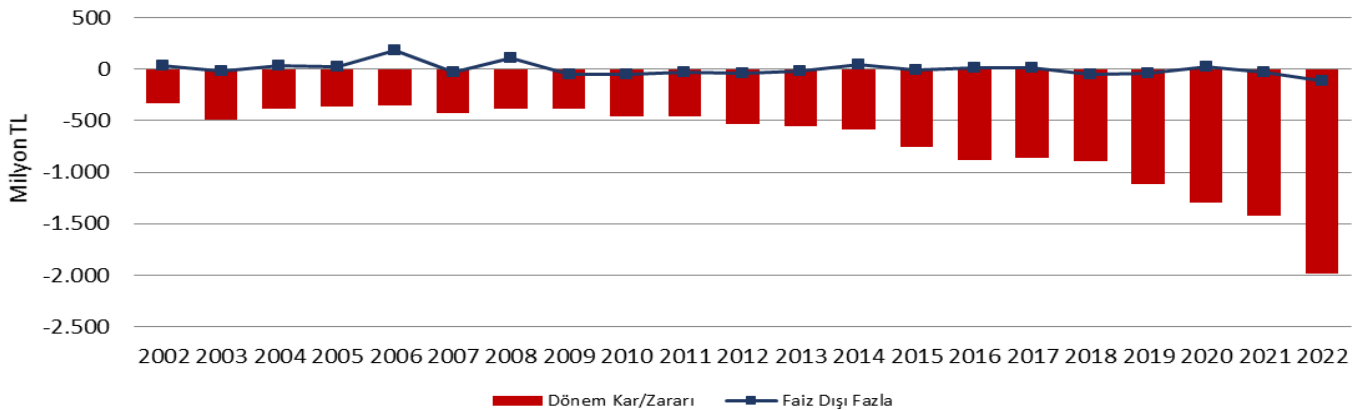
Mali Durum

Kuruluşun 2022 yılı brüt satışları 2021 yılına göre %160,8 artmış ve 1,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. TTK, 2022 yılını 2 milyar TL dönem zararı ile kapatmıştır. Kuruluşa 2022 yılında bütçeden sermaye ve görevlendirme bedeli olmak üzere 2,3 milyar TL transfer yapılmıştır. Kuruluş 2022 yılında 61,9 milyon TL yatırım harcaması yapmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	356,8	573,3	1.495,1	160,8
Satışların Maliyeti	1.195,3	1.764,2	2.889,2	63,8
Faaliyet Giderleri	254,4	292,8	498,3	70,2
Faaliyet Kâr Zararı	-1.092,9	-1.483,7	-1.892,4	-27,6
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	-1.298,4	-1.425,1	-1.988,1	-39,5
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	334,8	390,4	923,1	136,5
Stok	115,8	176,8	493,3	178,9
Duran Varlıklar	553,0	601,1	645,4	7,4
Aktif Toplamı	887,8	991,5	1.568,5	58,2
KV Yabancı Kaynaklar	274,6	303,2	568,2	87,4
UV Yabancı Kaynaklar	2,7	2,9	3,0	5,2
Özkaynaklar	610,5	685,4	997,3	45,5
Rasyolar				
Cari Oran	1,22	1,29	1,62	26,2
Asit Test Oranı	0,80	0,70	0,76	7,4
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	82,4	80,8	36,4	-54,9
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	83,4	85,9	63,6	-26,0
Özsermaye Getiri Oranı %	-212,69	-207,92	-199,35	4,1
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	9.151	8.714	8.653	-0,7
Toplam İstihdam Gideri	1.378,7	1.666,0	2.620,1	57,3
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	1.459,6	1.529,4	2.324,0	52,0
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	39,0	65,8	172,8	162,6
Personel Başına Gider	130,6	202,5	333,9	64,9
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	-119,4	-170,3	-218,7	-28,4
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	164,9	340,3	745,0	119,0
Yatırım Harcaması	160,6	60,0	61,9	3,2
Faiz Dışı Fazla	25,4	-31,6	-111,7	-253,7

Kaynak: TTK, HMB

Faiz Dışı Fazla ve Dönem Kâr/Zararı

4.6. Türkiye Petrolleri A.O.²²**Yönetim Kurulu Üyeleri**

Melih Han BİLGİN (YK Başkanı ve Genel Müdür)
 Mehmet Ferruh AKALIN (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Edip MÜYESSEROĞLU (Üye)
 Mutlu KOÇ (Üye – İlgili Bakanlık)
 Kutluhan TAŞKIN (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 12 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 10,5 milyar TL

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.tpao.gov.tr>

TPAO, ülkemizde kamu adına petrol arama-üretim ve rafinaj faaliyetlerini yürüten tek kuruluş olarak 1954 yılında kurulmuştur. Kuruluş, 1984 yılında çıkarılan 233 sayılı KHK ile sermayesinin tamamı kamuya ait bir İDT olarak yeniden yapılandırılmış, faaliyet alanı, arama, üretim, sondaj ve buna bağlı petrol ameliyeleri ile sınırlandırılmış, rafinaj, pazarlama ve boru hatları ile petrol taşımacılığı Kuruluşun faaliyet alanından çıkarılmıştır.

Kuruluş, ilgili mevzuat çerçevesinde arama ve üretim faaliyetlerinde bulunmakta, ham petrol ve doğal gaz boru hattı projelerine katılım sağlamakta, yurt dışı şirketleri vasıtasıyla petrol ticareti ve taşımacılığı alanlarında faaliyetlerini yürütmektedir.

Önemli Gelişmeler

2022 yılında, Türkiye’de günlük ortalama 72 bin v/g ham petrol üretimi yapılmış; 672 bin v/g ham petrol ithalatı, 280 bin v/g ise işlenmiş ürün ithalatı gerçekleştirilmiştir. 2021 yılında, yurt içi ham petrol üretiminin, toplam petrol arzına oranı %7,2 iken, 2022’de bu oran %7 olmuştur. Türkiye’nin 2022 yılında doğal gaz üretiminin tüketime oranı bir önceki yıla göre artarak %0,71 seviyesinde gerçekleşmiş, doğal gaz üretimi, 2021 yılında yıllık toplam 394,4 milyon m³ iken, 2022 yılında toplam 379,8 milyon m³ olarak gerçekleşmiştir. Doğal gaz tüketimi 2022 yılında toplam 54,7 milyar m³ olmuş ve Türkiye’nin doğal gazda ithalata bağımlılığı %99,3 seviyesine gelmiştir.

TPAO, 2022 yılında yurt içi günlük petrol ve doğal gaz üretiminde 66.639 vpe/g ile en yüksek üretim seviyesine ulaşmış, ortalama yurt içi ve yurt dışı toplam hidrokarbon üretimi ise yaklaşık 160 bin vpe/g olarak kaydedilmiştir.

2022 yılında, ülke çapında 126 adet arama ve tespit kuyusu, 65 adet üretim kuyusu olmak üzere toplam 191 adet kuyu açılmıştır. Bu kuyulardan 150’si TPAO tarafından, 41’i ise sektörde faaliyet gösteren diğer şirketler tarafından açılmıştır.

²² 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile TPAO’nun sermayesinde bulunan Hazineye ait hisselerin tamamının TVF’ye aktarılmasına karar verilmiştir. TPAO’nun hisselerinin TVF’ye tesciline ilişkin ilan 05/04/2017 tarihli ve 9299 sayılı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanmıştır.

TPAO, 2020 yılında Karadeniz’de Türkiye’nin 405 milyar m³ rezerv ile en büyük doğal gaz keşfini gerçekleştirmiştir. Sakarya gaz keşfi aynı zamanda 2020 yılında tüm dünyada gerçekleştirilen keşifler arasında ikinci sırada yer almıştır. 2021 yılında ise 135 milyar m³ rezerve sahip ikinci bir keşif daha yaparak Karadeniz’deki toplam rezerv miktarını 540 milyar m³e çıkarmıştır. Bölgedeki 2020 ve 2021 yıllarındaki keşifler sonrasında, 2022 yılında Çaycuma keşfi ile toplam rezerv miktarı 710 milyar m³e ulaşmıştır.

Mali Durum

2022 yılında TPAO, kredi kullanımlarındaki artışa bağlı olarak aktiflerini %66,6 oranında yabancı kaynaklarla, %33,4 oranında öz kaynaklarla finanse etmiştir.

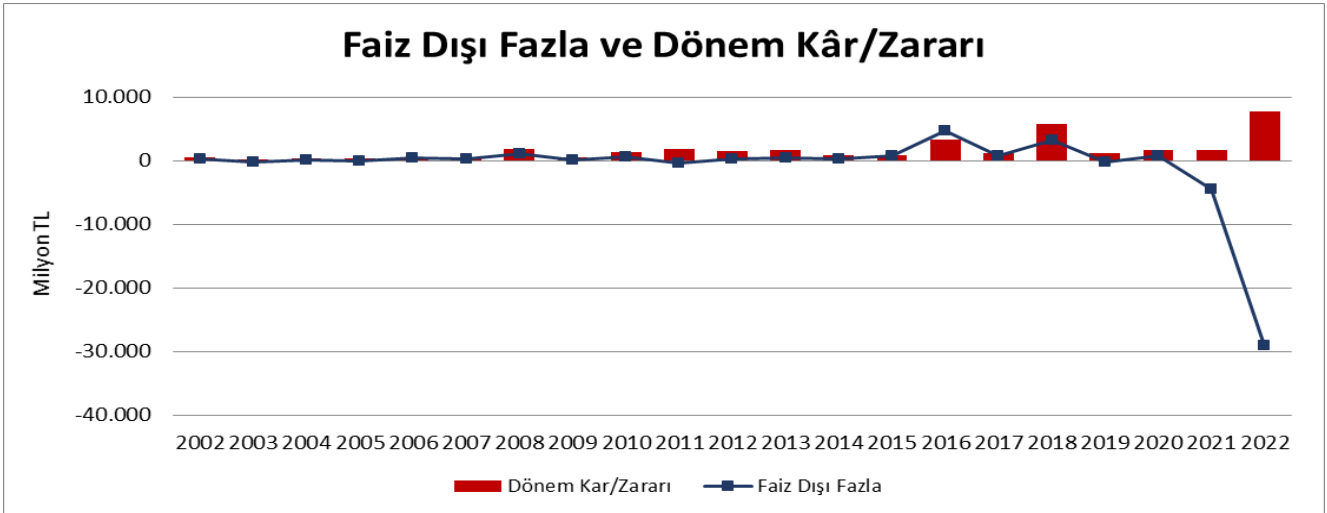
TPAO’nun, 2021 yılında 7,6 milyar TL olan kısa vadeli yabancı kaynakları %95,8 oranında artışla 2022 yılında 14,8 milyar TL’ye çıkmış olup 29,6 milyar TL olan uzun vadeli yabancı kaynakları ise %50,5 artarak 44,5 milyar TL’ye yükselmiştir.

2021 yılında yaşanan enerji fiyatlarındaki artış trendi 2022 yılında da Rusya-Ukrayna savaşının başlamasıyla devam etmiştir. 2022 yılında TPAO’nun brüt satışları %213,3 oranında yükselmiş olup faaliyet kârı 2021 yılına göre %378 artış göstererek 10,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Yapmış olduğu yatırımlarla üretimde sağlanan artış ve fiyatlardaki yükseliş ile birlikte Kuruluşun dönem kârı 2021 yılına göre %384,5 oranında artışla 7,8 milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kuruluşun 2022 yılında Sakarya gaz sahası yatırımları devam etmiş olup buna ek olarak döviz kurunda yaşanan yükseliş ile birlikte yatırım harcamaları 2021 yılına göre %295,8 oranında artarak 52,6 milyar TL gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	5.334,6	11.926,0	37.359,4	213,3
Satışların Maliyeti	1.827,5	3.093,8	7.974,0	157,7
Faaliyet Giderleri	4.495,6	6.729,6	19.334,0	187,3
Faaliyet Kâr Zararı	-1.099,2	2.102,6	10.051,4	378,0
Finansman Giderleri	730,5	916,8	1.807,0	97,1
Dönem Kâr Zararı	1.704,9	1.602,8	7.766,0	384,5
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	3.596,4	9.333,7	25.799,3	176,4
Stok	2.133,8	2.675,3	6.796,1	154,0
Duran Varlıklar	36.726,6	49.873,8	63.319,0	27,0
Aktif Toplamı	40.323,0	59.207,5	89.118,3	50,5
KV Yabancı Kaynaklar	3.720,6	7.562,9	14.812,0	95,8
UV Yabancı Kaynaklar	16.070,5	29.576,5	44.509,5	50,5
Özkaynaklar	20.531,9	22.068,0	29.796,8	35,0
Rasyolar				
Cari Oran	1,0	1,23	1,74	41,1
Asit Test Oranı	0,4	0,88	1,28	45,7
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	37,2	57,3	40,0	-30,3
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	291,5	218,5	196,5	-10,1
Özsermaye Getiri Oranı %	7,96	7,26	26,06	258,8
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	3.569	3.421	3.329	-2,7
Toplam İstihdam Gideri	730,4	900,5	1.548,7	72,0
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	143,3	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	1.494,6	3.486,1	11.222,4	221,9
Personel Başına Gider	512,0	904,4	2.395,3	164,9
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	-308,0	614,6	3.019,3	391,3
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	3.715,7	5.646,1	13.925,7	146,6
Yatırım Harcaması	4.693,2	13.298,6	52.632,5	295,8
Faiz Dışı Fazla	669,0	-4.557,6	-29.009,9	-536,5

Kaynak:TPAO, HMB

4.7. Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü²³

Yönetim Kurulu Üyeleri

Serkan KELEŞER (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Dr. Özgür SAÇ (Üye ve Genel Müdür Yrd.)
Hüseyin UYAN (Üye ve Genel Müdür Yrd.)
Prof. Dr. Şeref KALAYCI (Üye – İlgili Bakanlık)
Ahmet YENER (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 1,5 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 1,5 milyar TL

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.etimaden.gov.tr>

14/06/1935 tarihli ve 2805 sayılı Kanun’la madenciliğin çeşitli dallarında faaliyet göstermek, elektrik enerjisi üretim tesisleri kurmak, elektrik enerjisinin iletim, satış ve dağıtımını sağlamak, bünye içinde bankacılık işlemleri yapmak üzere “Etibank” adıyla kurulan Kuruluş, 1998 yılında “Eti Holding A.Ş.” adıyla yeniden yapılandırılmasının ardından Ocak 2004’te yapılan düzenleme neticesinde bugünkü Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü (Eti Maden) ismini almıştır.

Ana Statüsü 09/11/1984 tarihli ve 18570 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kuruluş 233 sayılı KHK kapsamında bir İDT olup hâlihazırda Devlet eliyle aranacak ve işletilecek olan bor tuzları, trona, uranyum ve toryum madenlerinin işletme ve arama görevini yürütmektedir.

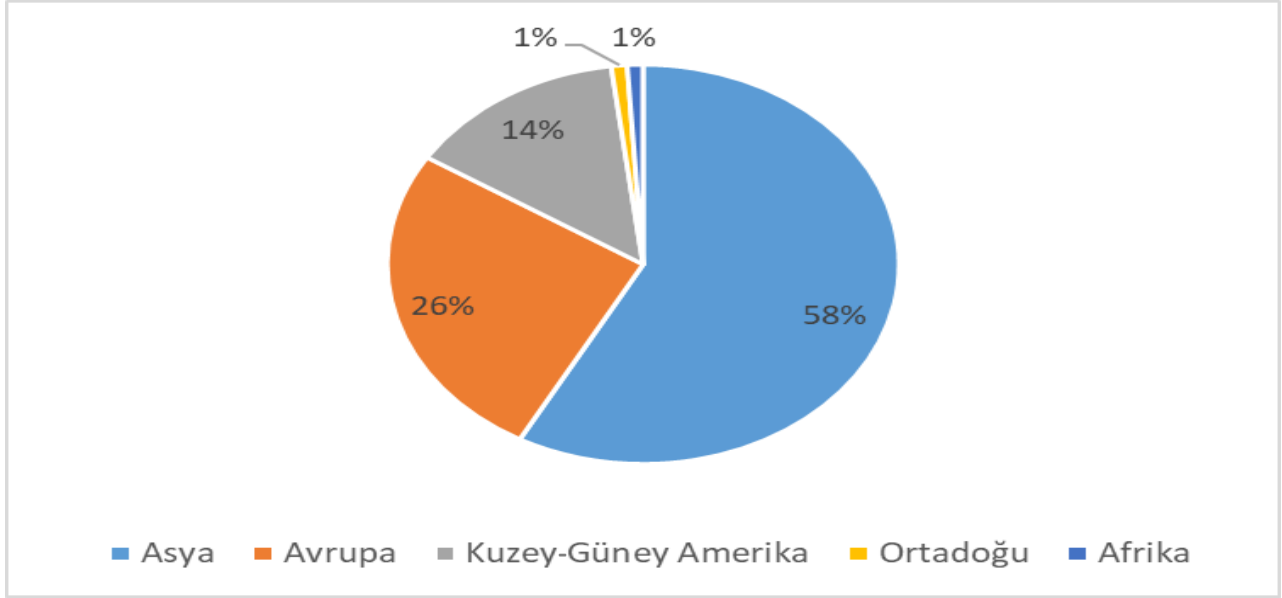
Önemli Gelişmeler

Dünyada bor ürünleri tüketimi 2022 yılında 4,3 milyon ton civarında gerçekleşmiştir. Eti Maden 2022 yılında tarihi bir satış rekoru kıırarak 2,7 milyon ton bor ürünü satışı gerçekleştirmiş ve dünya bor sektöründe %63 pazar payına ulaşmıştır. Söz konusu toplam bor ürünleri satış miktarının 2,5 milyon tonunu ihracat, 92 bin tonunu ise iç satışlar oluşturmuştur. Eti Maden’in 2022 yılında yurt içi ve yurt dışı toplam bor ürünleri satışı 1 milyar 321 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında dünya bor üretimi yaklaşık 4,7 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Eti Maden dünya bor üretiminde %59 pay ile birinci sırada yer almış, onu %27 payla ana rakibi ABD takip etmiştir.

Kuruluş 2022 yılında bor ihracatının %58’ini Asya’ya, %26’sını Avrupa’ya, %14’ünü ise Amerika’ya yapmıştır. Ortadoğu ve Afrika’ya ise toplamda %2’lik bor ihracatı gerçekleştirmiştir.

2021 yılında, cam sektörü dünyada en büyük bor tüketen sektör olma özelliğini korumuştur. Kuruluşun yurt içi satışlarının %27’si seramik ve %37’si cam sektörlerine yapılmıştır.

²³ 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile Eti Madenin TVF’ye aktarılmasına karar verilmiştir. Eti Maden’in hisselerinin TVF’ye tesciline ilişkin ilan 03/05/2017 tarihli ve 9318 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nde yayımlanmıştır.

Grafik 6: Bor İhracatının Bölgesel Dağılımı (2022)

Kaynak: Eti Maden İşletmeleri 2022 Bor Sektör Raporu

Mali Durum

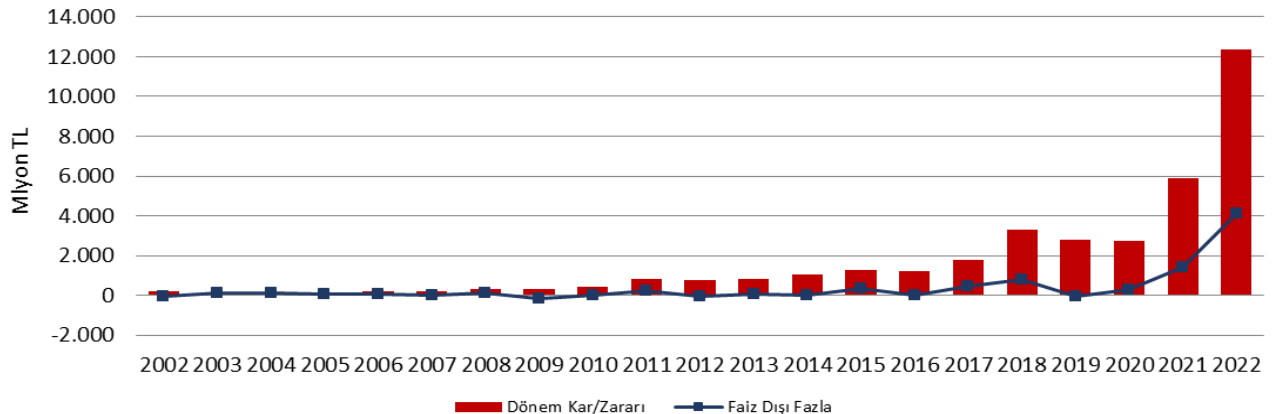
Eti Maden tarafından 2022 yılında üretilerek, yurt içi ve yurt dışı piyasaya sunulan kolemanit, üleksit, borikasit, boraks, boroksit ve diğer ürün satışlarından 23,1 milyar TL brüt satış hasılatı elde edilmiştir.

Kuruluşun 2022 yılı dönem kârı bir önceki yıla göre %109,8 oranında artarak 12,3 milyar TL olmuştur. Eti Maden, Hazine'ye 2022 yılında stopaj hariç 3,3 milyar TL tutarında temettü ödemesi yapmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	4.859,7	10.016,2	23.098,0	130,6
Satışların Maliyeti	1.507,6	2.936,5	8.057,0	174,4
Faaliyet Giderleri	832,2	1.796,6	3.161,0	75,9
Faaliyet Kâr Zararı	2.459,0	5.264,7	11.859,9	125,3
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	2.737,1	5.885,5	12.345,5	109,8
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	3.541,2	5.896,5	11.362,6	92,7
Stok	1.248,4	1.534,5	2.000,3	30,4
Duran Varlıklar	3.388,9	4.096,2	6.878,6	67,9
Aktif Toplamı	6.930,1	9.992,7	18.241,2	82,5
KV Yabancı Kaynaklar	555,3	924,1	2.557,8	176,8
UV Yabancı Kaynaklar	140,6	451,4	1.192,5	164,2
Özkaynaklar	6.234,2	8.617,2	14.490,9	68,2
Rasyolar				
Cari Oran	6,38	6,38	4,44	-30,4
Asit Test Oranı	4,13	4,72	3,66	-22,5
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	86,0	64,6	59,3	-8,2
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	312,8	192,1	91,7	-52,3
Özsermaye Getiri Oranı %	34,26	52,09	65,94	26,6
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	4.113	4.196	4.206	0,2
Toplam İstihdam Gideri	468,2	623,3	1.030,9	65,4
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	1.300,0	1.789,9	3.313,5	85,1
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	1.181,5	2.387,1	5.491,7	130,1
Personel Başına Gider	366,5	699,8	1.915,6	173,7
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	597,8	1.254,7	2.819,8	124,7
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	3.733,8	6.994,1	13.794,8	97,2
Yatırım Harcaması	352,4	528,5	871,1	64,8
Faiz Dışı Fazla	287,0	1.435,2	4.108,6	186,3

Kaynak: ETİ Maden, HMB

Faiz Dışı Fazla ve Dönem Kâr/Zararı

4.8. T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Hasan PEZÜK (YK Başkanı ve Genel Müdür)
İsmail ÇAĞLAR (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Turgay GÖKDEMİR (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Metin AKBAŞ (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Mahmut SÜTÇÜ (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 150 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 138,4 milyar TL

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.tcdd.gov.tr>

1927 yılında kurulan TCDD, 1953 yılına kadar katma bütçeli bir kamu idaresi iken, 29/07/1953 tarihinden itibaren “Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi” adı altında ayrı bir İDT haline getirilmiş, 1984 yılından itibaren 233 sayılı KHK ile de KİK’e dönüştürülmüştür. Kuruluş, 24/04/2013 tarihli ve 6461 sayılı “Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanun” ile yeniden İDT olmuştur. Söz konusu Kanun gereğince Kuruluş, demiryolu altyapı işletmecisi olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Önemli Gelişmeler

TCDD’nin, 2022 yılı sonu itibarıyla, 9.235 km ana hat ve 2.433 km tali hat olmak üzere toplam 11.668 km konvansiyonel hat, 219 km Hızlı Tren Hattı ve 1.241 km Yüksek Hızlı Tren hattı ile toplam 13.128 km’lik demiryolu hattı bulunmaktadır. 2021 yılında 13.022 km olan demiryolu hat uzunluğu, Doğançay Ripajı-1 hızlı tren hattının ve Gaziray 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü hatların tamamlanması ile 2022 yılında 13.128 km’ye yükselmiştir.²⁴ Söz konusu ana hatların 6.244 km’si elektrikli, 7.235 km’si sinyalli hale getirilmiş olup toplam yol uzunluğu içerisindeki elektrikli ve sinyalli hat oranları sırasıyla %48 ve %55’tir.

2022 yılında, TCDD demiryolu altyapısı üzerinde 2021 yılına göre %22 oranında artış ile 66.250 bin tren-km tren trafiği oluşmuştur. TCDD’nin blok tren taşımacılığı güzergâhında önemli merkezlerinden biri olan Van Gölü Feribot Müdürlüğü, Van ilinden itibaren İran hududuna kadar devam eden demiryolu şebekesinin Tatvan-Van arasındaki bağlantısını, su yolu (feribot) ile sağlamaktadır. 2022 yılında 2021 yılına göre yolcu sayısında %242, taşınan yükte %65 artış gerçekleşmiştir. Ayrıca, TCDD tarafından işletilen Haydarpaşa ve İzmir Limanlarında, 2022 yılında 2021 yılına göre %9 azalışla toplam 9.068 bin ton elleçleme yapılmıştır.

2022 yılında 112 km yol yenilemesi gerçekleştirilmiş olup 182 adet makas üretimi yapılmıştır. 2022 yılında 10 adet Yol Geometrisi Ölçüm Arabası, 10 adet Tekerlek Profil ve Eşdeğer Koniklik Ölçüm Aleti ve 6 adet Ultrasonik Muayene El Aleti envantere eklenmiş olup ölçüm aleti sayısı, 2021 yılına göre %2,36 oranında artarak 1.126 adete yükselmiştir.

²⁴ 2023 yılında açılan Ankara – Sivas YHT hattı ile toplam demiryolu ağı 13.919 km’ye ulaşmıştır.

2022 yılında 29 adet ana proje için TCDD'ye 14,6 milyar TL ödenek ayrılmış ve yıl içinde söz konusu ödenek revize edilerek 19,6 milyar TL'ye yükseltilmiştir. TCDD tarafından toplam 18,9 milyar TL harcama yapılarak, revize programa göre %97 oranında gerçekleşme sağlanmıştır.

2021 yılı sonunda 2.656 adet olan hemzemin geçit sayısı yapılan iyileştirme çalışmaları neticesinde %1,4 azalarak 2022 yılı sonu itibarıyla 2.618 adede inmiştir. 2022 yılı itibarıyla hemzemin geçitlerin 1.192 adedi kontrollü, 1.426 adedi ise serbest işaretlidir.

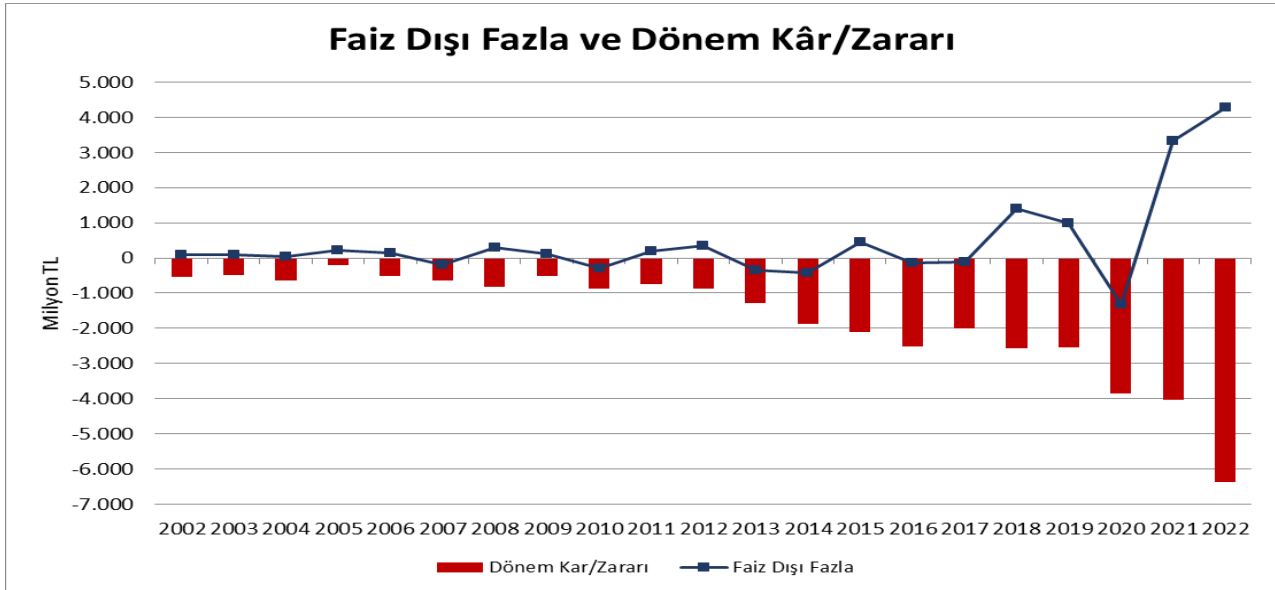
Mali Durum

6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleşmesi Hakkında Kanun'un 5 inci maddesi kapsamındaki yatırımların ve aynı Kanun'un geçici 3 üncü maddesi kapsamındaki işletme açıklarının finansmanı HMB tarafından karşılanmaktadır. Kuruluşun yatırımlarının ve yatırım harici finansman ihtiyacının karşılanması amacıyla düzenli olarak HMB bütçesinden Kuruluşa kaynak transferi yapılmaktadır. Bu kapsamda 2022 yılında HMB tarafından yaklaşık 31,2 milyar TL sermaye aktarımı gerçekleştirilmiştir.

TCDD'de 2021 yılında yaklaşık 3,2 milyar TL faaliyet zararı ve yaklaşık 4 milyar TL dönem zararı gerçekleşmiştir. 2022 yılında ise faaliyet zararı 5,1 milyar TL'ye, dönem zararı ise 6,4 milyar TL'ye yükselmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	1.195,9	1.616,5	3.857,9	138,7
Satışların Maliyeti	3.122,0	3.753,9	7.154,7	90,6
Faaliyet Giderleri	963,8	1.036,9	1.811,1	74,7
Faaliyet Kâr Zararı	-2.892,6	-3.177,9	-5.116,9	-61,0
Finansman Giderleri	645,5	1.190,3	1.170,7	-1,6
Dönem Kâr Zararı	-3.866,4	-4.034,2	-6.386,1	-58,3
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	12.319,4	12.628,8	17.572,5	39,1
Stok	587,8	589,5	954,2	61,9
Duran Varlıklar	59.215,5	72.646,0	97.523,4	34,2
Aktif Toplamı	71.534,9	85.274,8	115.095,8	35,0
KV Yabancı Kaynaklar	7.841,2	6.817,9	11.245,2	64,9
UV Yabancı Kaynaklar	1.564,6	2.288,5	2.882,7	26,0
Özkaynaklar	62.129,1	76.168,4	100.967,9	32,6
Rasyolar				
Cari Oran	1,57	1,85	1,56	-15,6
Asit Test Oranı	1,50	1,77	1,48	-16,3
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	1.111,2	582,6	226,1	-61,2
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	437,8	373,7	52,0	-86,1
Özsermaye Getiri Oranı %	-6,22	-5,30	-6,32	-19,3
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	13.491	13.208	13.105	-0,8
Toplam İstihdam Gideri	1.746,1	2.016,6	3.431,9	70,2
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	12.709,4	17.088,5	31.165,0	82,4
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	88,6	122,4	294,4	140,5
Personel Başına Gider	231,4	284,2	546,0	92,1
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	-214,4	-240,6	-390,5	-62,3
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	-357,7	330,5	-289,7	-187,7
Yatırım Harcaması	9.632,4	10.396,7	18.903,9	81,8
Faiz Dışı Fazla	-1.313,8	3.343,5	4.275,8	27,9

Kaynak: TCDD, HMB

4.9. Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Mustafa Metin YAZAR (YK Başkanı ve Genel Müdür)

İrfan İPŞİR (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Ömer Abdullah KARAGÖZOĞLU

(Üye – İlgili Bakanlık)

Murat BAŞTOR (Üye – İlgili Bakanlık)

Enver MAMUR (Üye – İlgili Bakanlık)

Aziz AKSOY (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 3,7 milyar TL

Ödenmiş Sermaye: 3,4 milyar TL

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

İnternet Adresi<https://www.turasas.gov.tr>

TCDD'nin bağlı ortaklıklarından TÜDEMSAŞ, TÜLOMSAŞ ve TÜVASAŞ'ın 03/03/2020 tarihli ve 2186 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile birleştirilmesiyle sermayesinin tamamı Devlete ait İDT olarak kurulmuştur. Ana Statüsü 03/06/2020 tarihli ve 31144 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kuruluş, Esas Sözleşmesinin 05/08/2020 tarihli Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmasıyla faaliyete geçmiştir. Kuruluşun merkez teşkilatı Ankara'da, bölge müdürlükleri ise Eskişehir, Sivas ve Sakarya'da bulunmaktadır.

TÜRASAS'ın kuruluş amacı; raylı sistem araçlarının yerli ve milli bir şekilde üretimi ve tasarımı ile kritik bileşenlerindeki yerlilik oranının artırılması esas olmak üzere, yerli sanayinin Ar-Ge, tasarım ve üretim kabiliyetlerinin geliştirilmesi, her türlü raylı sistem araçlarının ve alt bileşenlerinin imalatı ile bakım ve onarımının yapılması ve yaptırılmasıdır.

Önemli Gelişmeler

TÜRASAS, TCDD Taşımacılık A.Ş.'ye ve özel sektör firmalarına ait lokomotiflerin ve vagonların bakım, onarım ve revizyon faaliyetlerine devam etmektedir. 2022 yılında 56 adet lokomotifin bakım, onarım ve revizyonu, 168 adet yük vagonunun onarımı gerçekleştirilmiş olup özel sektör için 23 adet yük vagonu ve TCDD Taşımacılık A.Ş. için 1 adet Yangın Söndürme Vagonu üretilmiştir.

TCDD - TÜRASAS Eskişehir Bölge Müdürlüğü - üniversite-özel sektör firmaları çözüm ortaklığı ile %100 yerli tasarım yeni vagon projeleri devam etmektedir.

2022 yılında TCDD Taşımacılık A.Ş. için 50 adet Rilnss Vagonu imalatı tamamlanarak teslimatları yapılmıştır. TLM6V185 Tipi Dizel Motor tasarımı ve üretimine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Projede mevcut dizel motor baz alınarak 6 silindirli ve 850 HP gücünde bir adet prototip motor üretilmiş ve testleri başarı ile tamamlanmıştır. Karbon ayak izinin ve emisyon değerlerinin düşürülmesine yönelik CNG (Sıkıştırılmış Doğal Gaz) ile çalışan motor çalışmaları TÜBİTAK işbirliğiyle devam etmektedir.

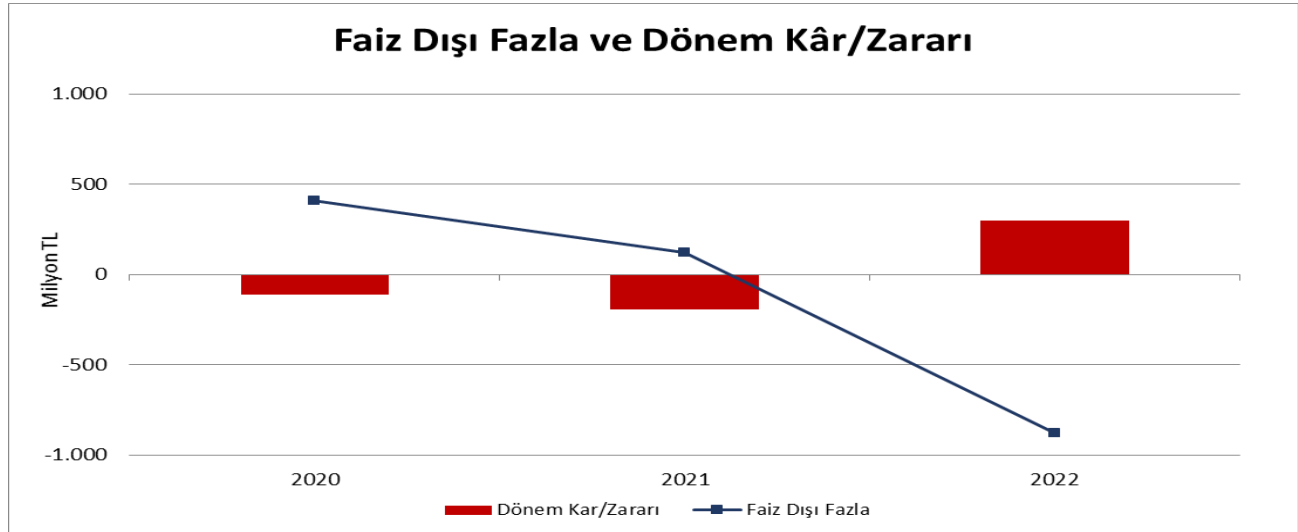
TÜRASAS Eskişehir Bölge Müdürlüğünde Lokomotif ve Hafif Raylı Sistem (HRS) cer motoru üretimi ve onarımı gerçekleştirilmektedir. Alternatif Akım (AC) teknolojisine sahip cer motorlarının yerli üretimi de Eskişehir Bölge Müdürlüğünde gerçekleştirilmiştir.

Mali Durum

2022 yılında Kuruluşun 460,8 milyon TL faaliyet kârı ve 299,7 milyon TL dönem kârı oluşmuştur. HMB bütçesinden Kuruluş 605 milyon TL sermaye transferi yapılmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	277,3	864,7	2.251,4	160,4
Satışların Maliyeti	227,5	687,0	1.484,4	116,1
Faaliyet Giderleri	47,7	149,3	306,2	105,1
Faaliyet Kâr Zararı	2,1	28,5	460,8	1.516,7
Finansman Giderleri	0,1	0,3	0,8	135,2
Dönem Kâr Zararı	-109,7	-191,8	299,7	256,3
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	1.991,7	2.750,7	8.150,0	196,3
Stok	927,0	1.075,6	2.699,6	151,0
Duran Varlıklar	212,9	248,4	403,5	62,4
Aktif Toplamı	2.204,6	2.999,2	8.553,5	185,2
KV Yabancı Kaynaklar	355,7	814,8	5.461,4	570,3
UV Yabancı Kaynaklar	16,6	17,8	19,3	8,7
Özkaynaklar	1.832,3	2.166,6	3.072,7	41,8
Rasyolar				
Cari Oran	5,60	3,38	1,49	-55,8
Asit Test Oranı	2,99	2,06	1,00	-51,5
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	802,3	501,6	682,8	36,1
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	903,7	645,3	277,4	-57,0
Özsermaye Getiri Oranı %	-5,99	-8,85	9,75	210,2
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	3.605	3.606	3.604	-0,1
Toplam İstihdam Gideri	210,8	599,8	994,9	65,9
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	571,5	504,8	605,0	19,9
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	76,9	239,8	624,7	160,5
Personel Başına Gider	63,1	190,5	411,9	116,2
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	0,6	7,9	127,9	1.517,6
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	122,6	455,3	1.361,1	198,9
Yatırım Harcaması	47,8	64,2	237,7	270,4
Faiz Dışı Fazla	405,9	121,2	-877,0	-823,6

Kaynak: TÜRASAŞ, HMB

4.10. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Hüseyin KESKİN (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Dr. Cengiz PAŞAOĞLU (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Fatih ÇAKMAK (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Gökhan EVREN (Üye – İlgili Bakanlık)
Enes ÇAKMAK (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Boş (Üye – HMB)

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 10,7 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 10,6 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.dhmi.gov.tr>

Türk sivil havacılık sektörünün altyapısını oluşturan tesis ve donanımıyla, 1933 yılından bu yana değişik isim ve statülerle hizmetlerini yürütmekte olan Kuruluş, 233 sayılı KHK ve Ana Statüsü çerçevesinde 1984 yılından itibaren faaliyetlerini KİK statüsünde sürdürmektedir.

Türkiye havalimanlarının işletilmesi ile Türkiye hava sahasındaki hava trafiğinin düzenlenmesi ve kontrolü görevi, DHMİ Genel Müdürlüğüne yerine getirilmektedir.

Kuruluşun amaç ve faaliyet konuları, sivil havacılık faaliyetlerinin gereği olan havalimanlarının işletilmesi, meydan yer hizmetlerinin yapılması, hava trafik kontrol hizmetlerinin ifası, seyrüsefer sistem ve kolaylıklarının kurulması ve işletilmesi, bu faaliyetler ile ilgili diğer tesis ve sistemlerin kurulması, işletilmesi ve modern havacılık düzeyine çıkarılmasını sağlamaktır.

DHMİ, bir KİK olarak, seyrüsefer hizmetlerinde tekel konumundadır. Havalimanı ve terminal işletmeciliği gibi diğer hizmetlerde ise özel sektör firmaları da faaliyet gösterebilmektedir.

Önemli Gelişmeler

2018 yılında yapımına başlanan Tokat Havalimanı Yeni Terminal Binası, 16.200 metrekarelik alanı, 7 apron park kapasitesi, 2 milyon yolcu kapasitesi ve 633 otopark araç kapasitesi ile 25 Mart 2022 tarihinde hizmete açılmıştır.

14 Mayıs 2022 tarihinde Rize-Artvin Havalimanı, 3000 x 45 m pist, 7 uçak park pozisyonu bulunan apron ve yıllık 3 milyon yolcu kapasitesi ile hizmete açılmış olup Ordu-Giresun Havalimanı'ndan sonra deniz üzerine inşa edilen ülkemizdeki ikinci havalimanı olma özelliğini taşımaktadır.

Kuruluş tarafından Antalya Havalimanı'nın 25 yıllık (Ocak 2027-Aralık 2051) işletme hakkı TAV Havalimanları ve Fraport'un oluşturduğu ortak girişime devredilmiş olup toplam kira bedeli 7,3 milyar avro olarak belirlenmiştir. (Mart 2022'de %25'i avans olarak alınmıştır.)

2022 yılında Türkiye genelinde sivil ticari uçak trafiğine açık 57 havalimanında yolculara hizmet verilmiştir.

2022 yılında, 2021 yılına göre;

- İnen-kalkan iç-dış hat uçak trafiği %23,6 oranında artış göstererek 1,5 milyon,
- İnen-kalkan iç-dış hat sivil ticari uçak trafiği %28 oranında artarak 1,2 milyon,
- Gelen-giden toplam yolcu trafiği (direkt transit yolcu dahil) %42,1 oranında artarak 182,2 milyon kişi ve
- Toplam yük trafiği (Kargo+Posta+Bagaj) %21,3'lük artış göstererek 4,2 milyon ton

olarak gerçekleşmiştir.

Mali Durum

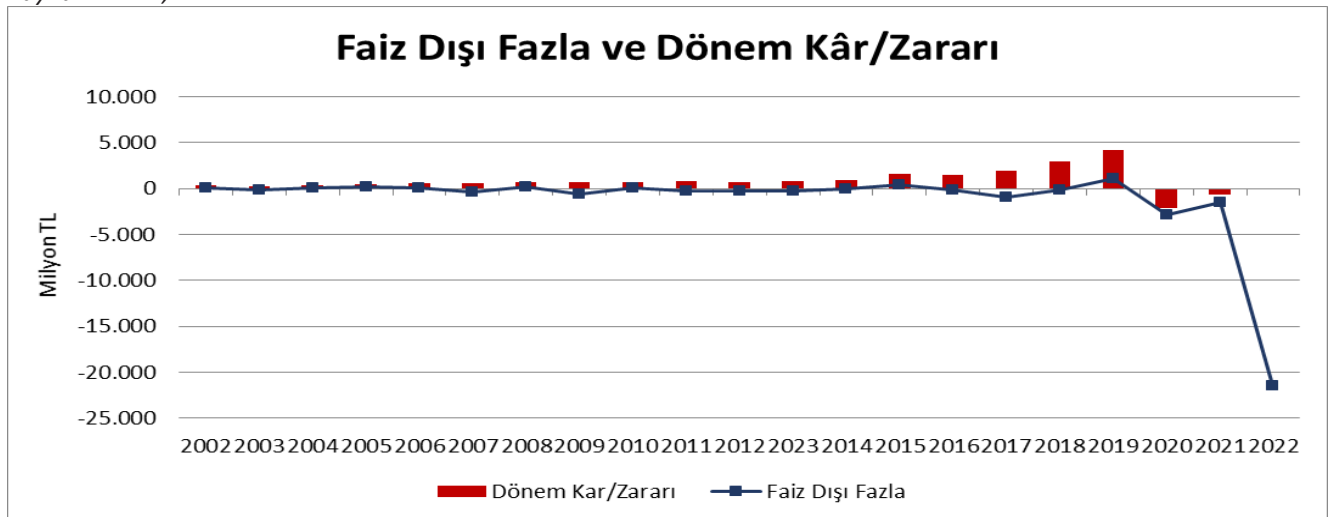
2020 yılına kadar kârlı bir şekilde faaliyetlerine devam eden Kuruluşun, 2020 yılında ortaya çıkan Covid-19 Pandemisinin sivil havacılık sektörünü olumsuz etkilemesi nedeniyle bu kapsamda alınan önlemler neticesinde 2020 yılından itibaren zarar ettiği görülmektedir.

2022 yılında %84,3'lük bir artışla 12,7 milyar TL düzeyinde gerçekleşen brüt satış hasılatının 5,6 milyar TL'si (%44) işletme hizmetlerinden, 4,9 milyar TL'si (%39) seyrüsefer hizmetlerinden ve 2,2 milyar TL'si (%17) ise terminal hizmetlerinden elde edilmiştir. Pandemi kaynaklı alınan idari önlemler, Rusya-Ukrayna Savaşı'nın etkileri ve Antalya Havalimanı'nın işletme hakkı devri kapsamında alınan avans tutarı kaynaklı kur zararı vb. nedenlerle Kuruluş, 2022 yılını 131,5 milyon TL dönem zararı ile kapatmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	4.355,1	6.867,8	12.655,8	84,3
Satışların Maliyeti	3.510,3	4.294,0	7.891,6	83,8
Faaliyet Giderleri	348,3	395,9	791,2	99,8
Faaliyet Kâr Zararı	80,0	1.592,8	2.873,7	80,4
Finansman Giderleri	7,2	8,1	1,2	-85,3
Dönem Kâr Zararı	-2.076,8	-630,5	-131,5	79,1
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	4.666,9	3.254,4	40.382,3	1.140,9
Stok	107,3	125,1	342,4	173,7
Duran Varlıklar	9.917,5	10.773,8	12.045,3	11,8
Aktif Toplamı	14.584,3	14.028,1	52.427,6	273,7
KV Yabancı Kaynaklar	4.975,1	3.798,8	5.952,8	56,7
UV Yabancı Kaynaklar	1.038,2	2.288,8	38.665,8	1.589,4
Özkaynaklar	8.571,1	7.940,6	7.809,1	-1,7
Rasyolar				
Cari Oran	0,94	0,86	6,78	691,9
Asit Test Oranı	0,92	0,82	6,73	716,
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	83,1	108,2	114,2	5,5
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	44,5	-21,3	67,7	417,8
Özsermaye Getiri Oranı %	-24,23	-7,94	-1,68	78,8
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	11.003	11.142	11.401	2,3
Toplam İstihdam Gideri	1.868,3	2.130,1	4.205,8	97,4
Bütçe ilişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü, Hasılat Payı, Finansman Fazlası)	661,3	552,0	17.358,7	3.044,6
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	395,8	616,4	1.110,1	80,1
Personel Başına Gider	319,0	385,4	692,2	79,6
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	7,3	143,0	252,1	76,3
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	427,2	2.210,9	4.954,7	124,1
Yatırım Harcaması	765,9	1.413,9	1.876,5	32,7
Faiz Dışı Fazla	-2.821,5	-1.544,5	-21.491,3	-1.291,1

Kaynak: DHMİ, HMB

4.11. Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Durmuş ÜNÜVAR (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Orhan BARDA (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Mustafa BANKAOĞLU (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Burak AYKAN (Üye – İlgili Bakanlık)
Selamettin ERMİŞ (Üye – İlgili Bakanlık)
Yiğit Korkmaz YAŞAR (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 51,1 milyon TL
Ödenmiş Sermaye: 51,1 milyon TL

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.kiyiemniyeti.gov.tr>

TDİ'nin bünyesinde "Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletme Müdürlüğü" adıyla yer alan KEGM, 1997 yılında "Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü" adı altında müstakil bir KİK'e dönüştürülmüş, 2007 yılında ise bugünkü unvanına kavuşmuştur.

Merkezi İstanbul'da olan KEGM'nin amacı; denizlerimizde ve karasularımızda seyreden Türk ve yabancı bayraklı gemilerin seyir güvenliğine yardımcı olmak, kıyı emniyeti ve gemi kurtarma hizmetleri yapmak ve bunlarla ilgili cihaz ve tesisleri kurmak, işletmek, can, mal ve gemi kurtarmak, yardım, çeki, batık çıkarmak ve bunlarla ilgili römorkaj ve dalgıçlık hizmetlerini yürütmektir.

KEGM temel olarak belirlenen saha içerisinde tekel olmak üzere tüm denizlerde gemi kurtarma, tahlisiye (can kurtarma), gemi trafik hizmetleri, fenerler hizmeti (seyir yardımcılığı), telsiz hizmeti, kılavuzluk, römorkaj, palamar ve balıkadam faaliyetlerini sürdürmektedir.

Önemli Gelişmeler

Kuruluşun, 2022 yıl sonu itibarıyla Akdeniz Bölgesi'nde 94, Ege Bölgesi'nde 119, Çanakkale Bölgesi'nde 32, Karadeniz Bölgesi'nde 125, Marmara Bölgesi'nde 72 ve İstanbul Boğazı'nda 45 adet olmak üzere toplam 487 deniz feneri bulunmaktadır. Kuruluş tarafından 2022 yılında 23 gemi kurtarma - yardım hizmeti, 13 gemiye çeki hizmeti, 7.645 gemiye refakat hizmeti, 5.633 gemiye römorkaj hizmeti ve diğer faaliyetler başlığı altında 133 adet hizmet verilmiştir.

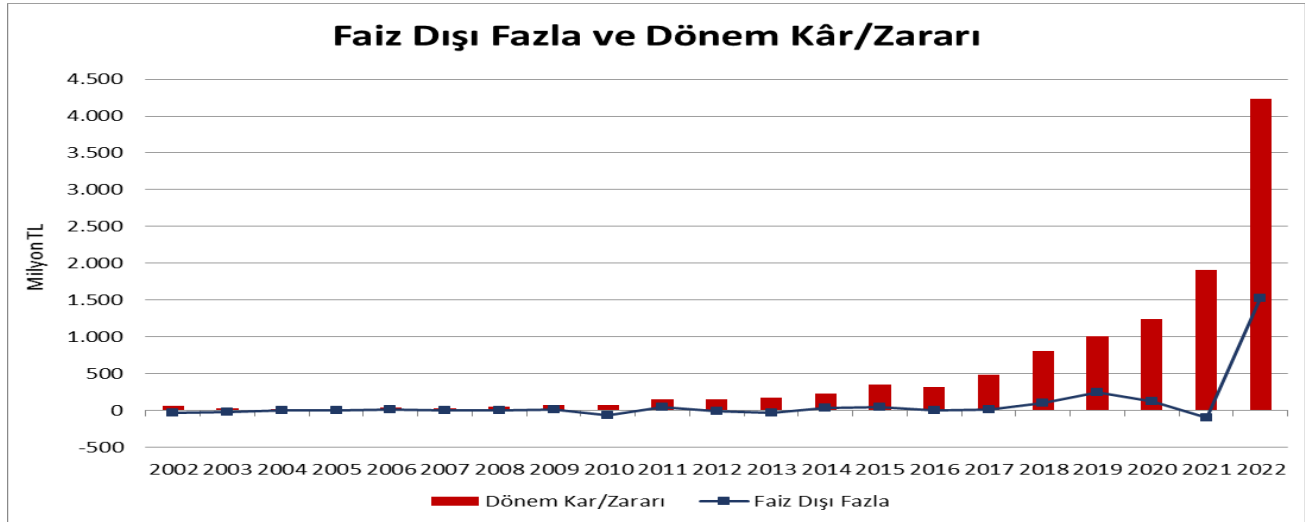
Mali Durum

KEGM'nin 2021 yılında 1,9 milyar TL olan dönem kârı 2022 yılında %122 oranında artışla 4,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. KEGM, 2022 yılında yaklaşık 1,6 milyar TL temettü ve 654,8 milyon TL hâsılat payı ödemesi olmak üzere toplam 2,2 milyar TL tutarında bütçeye katkı yapmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	2.241,8	3.206,5	6.925,3	116,0
Satışların Maliyeti	603,7	816,8	1.473,9	80,4
Faaliyet Giderleri	129,9	137,6	236,4	71,8
Faaliyet Kâr Zararı	1.168,9	1.761,0	3.937,5	123,6
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	1.244,8	1.909,5	4.238,5	122,0
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	1.177,1	1.803,8	4.146,4	129,9
Stok	26,9	48,5	115,9	139,2
Duran Varlıklar	599,2	698,8	747,7	7,0
Aktif Toplamı	1.776,3	2.502,6	4.894,1	95,6
KV Yabancı Kaynaklar	336,6	477,3	846,4	77,3
UV Yabancı Kaynaklar	0,0	0,0	0,6	0,0
Özkaynaklar	1.439,6	2.025,3	4.047,1	99,8
Rasyolar				
Cari Oran	3,50	3,78	4,90	29,6
Asit Test Oranı	3,42	3,68	4,76	29,5
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	3,7	2,2	0,6	-71,2
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	0,1	0,3	1,0	214,4
Özsermaye Getiri Oranı %	67,44	70,71	80,62	14,0
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	2.182	2.247	2.234	-0,6
Toplam İstihdam Gideri	530,0	679,2	1.117,1	64,5
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	799,5	1.379,2	2.209,5	60,2
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	1.027,4	1.427,0	3.100,0	117,2
Personel Başına Gider	276,7	363,5	659,8	81,5
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	535,7	783,7	1.762,5	124,9
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	1.836,7	2.657,5	5.432,4	104,4
Yatırım Harcaması	144,9	148,7	120,3	-19,1
Faiz Dışı Fazla	122,2	-96,1	1.519,2	1.680,9

Kaynak: KEGM, HMB

4.12. Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Mustafa KAYHAN (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Dr. Cemal ÇALIK (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Dr. Durali KOÇAK (Üye – İlgili Bakanlık)
Dr. Mustafa Altuğ ATALAY (Üye – İlgili Bakanlık)
Mehmet Ali KÖSE (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 2,3 milyar TL
Ödenmiş Sermaye 2,3 milyar TL

İlgili Bakanlık

Tarım ve Orman Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.esk.gov.tr>

ESK 1952 yılında kurulmuş olup 1992 yılında 92/3088 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile özelleştirme kapsamına alınmıştır. Kuruluş 2005 yılında ÖYK Kararı ile özelleştirme kapsamından çıkarılarak eski statüsüne iade edilmiş olup Tarım ve Orman Bakanlığı (o zamanki adıyla Tarım ve Köyüşleri Bakanlığı) ile ilgilendirilmiştir.

Kuruluşun Ana Statüsü kapsamında temel faaliyet amacı; hayvansal ürünler, et, süt ve balık piyasasında ekonomik gereklere uygun olarak, verimlilik ve kârlılık ilkeleri çerçevesinde, kamu yararını da gözeterek faaliyette bulunmak, sektörde tam rekabet koşullarının oluşmasına katkı sağlamaktır.

Kuruluş halihazırda 233 sayılı KHK'ye tabi bir İDT olarak 2022 yıl sonu itibarıyla 13 kombina, 2 işletme müdürlüğü ve 18 satış mağazası ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

Önemli Gelişmeler

Kuruluş tarafından 2022 yılında toplamda yaklaşık 31.903 ton ürün satışı (kırmızı et, beyaz et, şarküteri ve süt ürünleri) gerçekleştirilmiş olup, söz konusu satışların %43,5'lik kısmını büyükbaş gövde et ve büyükbaş parça et oluşturmaktadır. Söz konusu satışların yaklaşık %58,9'u kamuya, yaklaşık %14,5'i özel sektöre yapılırken kalan %26,6'lık kısmı ise Kuruluşun mağazalarında yapılmıştır.

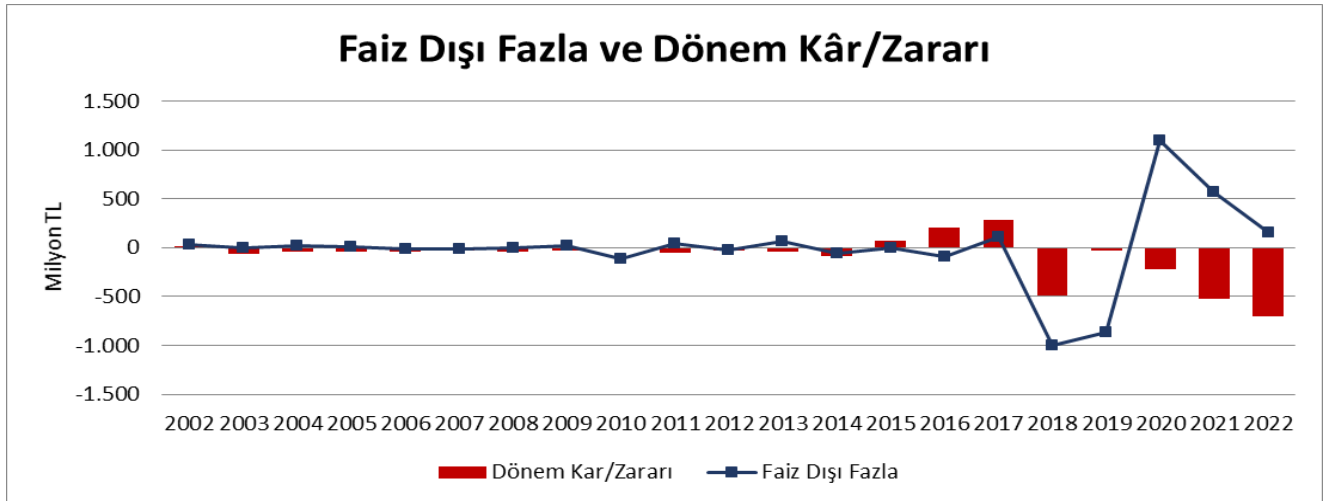
Ayrıca, 06/09/2022 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6004 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı kapsamında, kırmızı et üretiminde sürdürülebilirliğe katkı sağlanması ve sektöre model teşkil etmesi amacıyla, Kuruluş tarafından 5 yıl süreyle sözleşmeli besicilik uygulaması başlatılmıştır.

Mali Durum

Kuruluşun 2022 yılı brüt satış hasılatı bir önceki yıla göre %45,1 artışla yaklaşık 2,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Bununla birlikte, Kuruluş 2022 yılında satış maliyetleri ve faaliyet giderlerinde yaşanan artışlar sebebiyle bir önceki yıla göre %148,6 artışla 652,4 milyon TL faaliyet zararı kaydetmiş olup dönem zararı ise 706,5 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, Kuruluşun özkaynakları sermaye aktarımının da etkisiyle 2021 yılına göre artarak 2022 yılı sonu itibarıyla 183,1 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Kuruluşun 2022 yılında kısa vadeli yabancı kaynakları bir önceki yıla göre %26,1, dönen varlıkları %13,9 oranında düşüş göstermiş olup stoklarında ise %24,3 oranında artış meydana gelmiştir. Bu kapsamda, kısa vadeli borçlarını karşılayabilme oranlarından cari oran %16,5 oranında artışla 0,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	2.428,0	1.780,6	2.582,8	45,1
Satışların Maliyeti	2.359,8	1.733,1	2.789,6	61,0
Faaliyet Giderleri	261,3	305,7	436,3	42,7
Faaliyet Kâr Zararı	-199,5	-262,5	-652,4	-148,6
Finansman Giderleri	200,2	190,8	113,8	-40,4
Dönem Kâr Zararı	-223,0	-521,0	-706,5	-35,6
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	1.892,7	1.171,3	1.008,5	-13,9
Stok	1.040,9	333,8	414,8	24,3
Duran Varlıklar	385,6	424,3	424,0	-0,1
Aktif Toplamı	2.278,3	1.595,7	1.432,5	-10,2
KV Yabancı Kaynaklar	1.848,8	1.684,4	1.245,4	-26,1
UV Yabancı Kaynaklar	0,0	2,7	4,1	50,2
Özkaynaklar	429,5	-91,5	183,1	300,1
Rasyolar				
Cari Oran	1,02	0,70	0,81	16,5
Asit Test Oranı	0,46	0,50	0,48	-4,1
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	19,0	22,4	33,1	47,5
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	265,3	155,3	57,6	-62,9
Özsermaye Getiri Oranı %	-51,92	--	-385,9	--
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	1.563	1.582	1.666	5,3
Toplam İstihdam Gideri	189,8	232,1	379,5	63,5
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	200,0	422,0	1.038,7	146,1
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	1.553,4	1.125,5	1.550,3	37,7
Personel Başına Gider	1.509,8	1.095,5	1.674,4	52,8
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	-127,7	-165,9	-391,6	-136,1
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	205,8	-63,9	-166,9	-161,3
Yatırım Harcaması	39,0	65,1	36,1	-44,6
Faiz Dışı Fazla	1.100,1	571,7	160,2	-72,0

Kaynak: ESK, HMB

4.13. Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Dr. Hasan GEZGİNÇ (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Bekir KARACABEY (Üye – İlgili Bakanlık)
Yener YILDIRIM (Üye – İlgili Bakanlık)
Dr. Nuri USLU (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 3,8 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 3,7 milyar TL

İlgili Bakanlık

Tarım ve Orman Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.tigem.gov.tr>

TİGEM, hara ve inekhaneler ile Devlet Üretme Çiftliklerine ait varlıkların 1984 yılında bir çatı altında toplanmasıyla KİK olarak kurulmuştur. 1994 yılında ise, İDT olarak yeni bir statü kazanmıştır.

Kuruluşun faaliyet amacı, bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak, çeşitlendirmek, ürün kalitesini iyileştirmek amacıyla yetiştirmiş olduğu damızlık hayvan, tohumluk fidan, fide gibi girdileri yetiştiricilere intikal ettirmek ve ıslah konularında araştırmalar yapmaktır. TİGEM'in merkez teşkilatı Genel Müdürlükten, taşra teşkilatı ise işletme müdürlüklerinden oluşmaktadır. Kuruluşun 2022 yılı itibarıyla 37 işletmesi bulunmakta olup 18 işletmesi otuz yıl süreyle özel sektöre kiralanmış, 2 işletmesi ise iştirak halindedir. Kuruluş toplamda 3,3 milyon dekar arazi varlığına sahip 17 işletme ile faaliyetlerini yürütmektedir.

TİGEM tarafından bitkisel üretim kapsamında hububat, sertifikalı tohum, yağlı tohumlar, yem bitkileri ve bazı meyve türlerinin üretimi; hayvansal üretim kapsamında ise damızlık büyükbaş ve küçükbaş, safkan Arap atı ve arı yetiştiriciliği ile süt üretimi yapılmakta olup üretilen ürünlerin büyük çoğunluğunu buğday, mısır, inek sütü ve damızlık hayvan oluşturmaktadır. Kuruluş tarafından bitkisel üretim alanında özel sektör kuruluşları ile işbirlikleri yapılmaktadır.

Önemli Gelişmeler

Kuruluş tarafından 2022 yılında bir önceki yıla göre %3 artışla yaklaşık 274 bin ton buğday, %93 artışla yaklaşık 29 bin ton arpa, %10 artışla yaklaşık 136 bin ton yemlik dane mısır, %4 artışla 12.179 baş buzağı ve %16 artışla 139.587 kuzu üretimi gerçekleştirilmiştir. Aynı yılda Kuruluş tarafından yaklaşık 80 bin ton buğday tohumu, 15 bin ton arpa tohumu, 71 bin ton yemlik dane mısır, 7.037 baş damızlık sığır ve 12.830 baş damızlık koyun satışı gerçekleştirilmiştir.

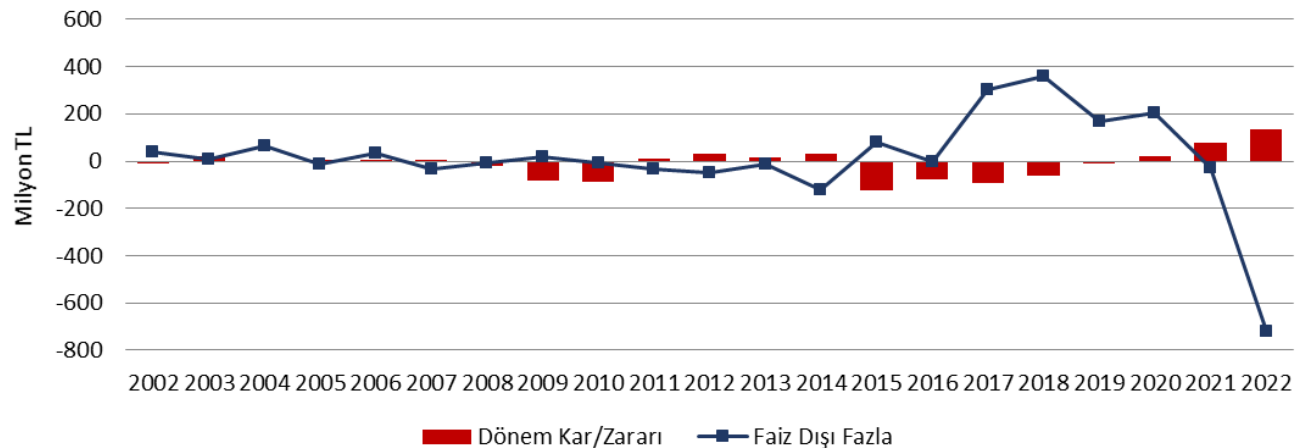
Mali Durum

Kuruluşun brüt satış hasılatı 2021 yılına göre %101,3 oranında artarak 3,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Son yıllarda dönem kârı elde eden Kuruluş 2022 yılında da kârlılığını artırarak 798,7 milyon TL dönem kârı elde etmiştir. Ayrıca, Kuruluşun faaliyet kârlılığı da önemli ölçüde artarak 766,2 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, Kuruluşun finansman giderleri de bir önceki yıla oranla önemli ölçüde artarak 176,5 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Kuruluşun kârlılığının artmasıyla birlikte 2022 yılı sonu itibarıyla özsermaye getiri oranı %15 olarak gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, Kuruluşun 2022 yılı sonu itibarıyla dönen varlıklarında bir önceki yıla göre %131,5, stoklarında %133 ve kısa vadeli yabancı kaynaklarında ise %284,2 oranında artış yaşanmıştır. Bu kapsamda, kısa vadeli borçlarını karşılayabilme oranını gösteren cari oran 2,8'den 1,7'ye düşmüştür. Kuruluşun 2022 yıl sonu itibarıyla alacaklarını tahsil süresi %16,7 artışla yaklaşık 51 güne, nakit çevirme süresi %28,1 artışla yaklaşık 315 güne yükselmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	1.383,6	1.769,0	3.561,5	101,3
Satışların Maliyeti	1.072,5	1.327,3	2.091,1	57,5
Faaliyet Giderleri	288,3	373,8	704,2	88,4
Faaliyet Kâr Zararı	22,8	68,0	766,2	1.027,5
Finansman Giderleri	16,0	34,6	176,5	409,7
Dönem Kâr Zararı	76,8	132,2	798,7	504,1
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	1.201,2	1.637,1	3.790,6	131,5
Stok	784,6	1.147,2	2.672,7	133,0
Duran Varlıklar	1.618,9	1.816,3	2.544,3	40,1
Aktif Toplamı	2.820,1	3.453,5	6.335,0	83,4
KV Yabancı Kaynaklar	429,1	587,0	2.255,2	284,2
UV Yabancı Kaynaklar	0,0	0,0	0,0	0,0
Özkaynaklar	2.391,1	2.866,5	4.079,7	42,3
Rasyolar				
Cari Oran	2,80	2,79	1,68	-39,7
Asit Test Oranı	0,97	0,83	0,50	-40,6
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	34,5	43,5	50,8	16,7
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	233,0	245,8	314,9	28,1
Özsermaye Getiri Oranı %	3,21	4,55	15,03	229,6
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	2.359	2.727	2.652	-2,8
Toplam İstihdam Gideri	293,7	385,6	626,2	62,4
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı - Temettü & Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	200,0	345,0	600,0	73,9
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	586,5	648,7	1.342,9	107,0
Personel Başına Gider	454,6	486,7	788,5	62,0
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	9,7	24,9	288,9	1.059,4
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	606,8	824,9	1.937,1	134,8
Yatırım Harcaması	99,6	174,8	470,4	169,1
Faiz Dışı Fazla	206,4	-30,4	-722,9	-2.275,9

Kaynak: TİGEM, HMB

Faiz Dışı Fazla ve Dönem Kâr/Zararı

4.14. Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Ahmet GÜLDAL (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Cihan SOYALP (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Mustafa ALPASLAN (Üye – İlgili Bakanlık)
Osman YILDIZ (Üye – İlgili Bakanlık)
Halil YANIK (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 12,6 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 12,6 milyar TL

İlgili Bakanlık

Tarım ve Orman Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.tmo.gov.tr>

1938 yılında kurulan TMO, mevcut yapısını ve faaliyetlerini 1984 yılında yürürlüğe giren ve 2021 yılında revize edilen Ana Statüsü ve 233 sayılı KHK çerçevesinde İDT olarak sürdürmektedir.

TMO'nun faaliyet konusu, yurtdışı hububat ve bakliyat fiyatlarının üreticiler yönünden normalin altına düşmesini ve tüketiciler aleyhine aşırı derecede yükselmesini önlemek, bu ürünlerin piyasasında arz ve fiyat yönünden düzenleyici tedbirler almak, afyon ve uyuşturucu maddelere konulan devlet tekeli işletmek ve gerektiğinde Cumhurbaşkanı tarafından hububat ve bakliyat dışındaki diğer tarım ürünleri ile ilgili verilecek görevleri yürütmektir. Ayrıca, Kuruluş 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında da faaliyetlerde bulunmaktadır.

Önemli Gelişmeler

TÜİK verilerine göre 2021 yılında 17,6 milyon ton olan yurt içi buğday üretimi 2022 yılında %12 artarak 19,8 milyon ton, arpa üretimi bir önceki yıla göre %47,8 oranında artarak 8,5 milyon ton, mısır üretimi ise bir önceki yıla göre %25,9 artarak 8,5 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında TMO tarafından Anadolu kırmızı sert ekmeklik buğday (%12 - %12,9 proteinli) alım fiyatı 6.450 TL/ton, makarnalık buğday alım fiyatı 6.900 TL/ton, arpa alım fiyatı 5.700 TL/ton, çeltik (Osmancık) alım fiyatı 14.500 TL/ton, kuru fasulye (Dermason) alım fiyatı 20.000 TL/ton ve kırmızı mercimek alım fiyatı 15.000 TL/ton olarak açıklanmıştır.

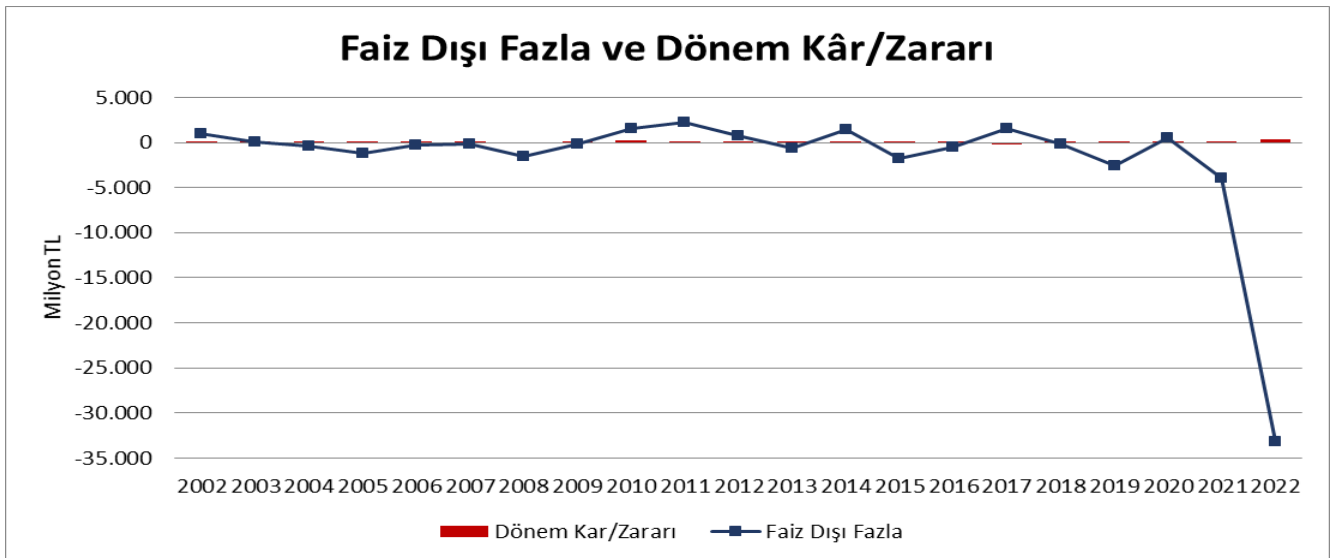
Kuruluş tarafından 2022 yılında fındık, kuru üzüm alımı ve ayçiçeği tohumu yağı ithalatı da gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, 2022 yılı fındık alım fiyatı 51-53 TL/kg, kuru üzüm alım fiyatı 27 TL/kg olarak açıklanmıştır. Ayrıca, 2022 yılında Kuruluş tarafından un fabrikalarına ekmeklik buğday ve et, süt ve yem üreticilerine ise yemlik arpa ve mısır satışları yapılmıştır.

Mali Durum

Kuruluşun 2022 yılı brüt satışları bir önceki yıla kıyasla yurt içi hububat ve bakliyat satış miktarı ve fiyatındaki artışın da etkisiyle %179,1 oranında artmış ve Kuruluş bir önceki yıla göre %200,9 artışla yaklaşık 2,3 milyar TL faaliyet kârı, %276,4 artışla 384,2 milyon TL dönem kârı elde etmiştir. Kuruluşun 2022 yılı sonu itibarıyla dönen varlıklarında bir önceki yıla göre %321,1, stoklarında bir önceki yıla göre %398, kısa vadeli yabancı kaynaklarında ise bir önceki yıla göre yaklaşık %407,4 artış gerçekleşmiştir. Bu kapsamda, kısa vadeli borçlarını karşılayabilme oranını gösteren cari oran 1,62'den 1,35'e düşmüştür.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	12.641,7	17.397,4	48.560,1	179,1
Satışların Maliyeti	11.722,0	16.278,8	45.699,2	180,7
Faaliyet Giderleri	306,4	351,1	551,3	57,0
Faaliyet Kâr Zararı	613,2	767,5	2.309,5	200,9
Finansman Giderleri	76,5	453,7	3.232,3	612,5
Dönem Kâr Zararı	61,6	102,1	384,2	276,4
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	9.040,3	17.362,4	73.118,7	321,1
Stok	6.485,0	10.996,8	54.759,2	398,0
Duran Varlıklar	920,7	912,7	1.042,3	14,2
Aktif Toplamı	9.960,9	18.275,1	74.160,9	305,8
KV Yabancı Kaynaklar	3.260,5	10.691,9	54.253,6	407,4
UV Yabancı Kaynaklar	2.449,4	3.208,1	5.268,9	64,2
Özkaynaklar	4.251,1	4.375,2	14.638,4	234,6
Rasyolar				
Cari Oran	2,77	1,62	1,35	-17,0
Asit Test Oranı	0,78	0,60	0,34	-43,2
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	2,2	2,8	3,1	9,6
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	210,2	195,1	260,6	33,6
Özsermaye Getiri Oranı %	1,45	2,33	1,63	-30,1
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	3.161	3.115	3.157	1,3
Toplam İstihdam Gideri	332,2	387,5	676,4	74,6
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	650,0	2.916,0	22.669,4	677,4
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	3.999,3	5.585,0	15.381,7	175,4
Personel Başına Gider	3.708,3	5.225,9	14.475,5	177,0
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	194,0	246,4	731,56	196,9
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	642,1	1.106,1	4.389,4	296,8
Yatırım Harcaması	17,2	33,7	54,1	60,3
Faiz Dışı Fazla	576,7	-3.983,3	-33.117,4	-731,4

Kaynak: TMO, HMB

4.15. Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

YusufZiya ALİM (YK Başkanı ve Genel Müdür)

Zeki KARAOĞLU (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Erdoğan HATİNOĞLU (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Ekrem YÜCE (Üye – İlgili Bakanlık)

Hikmet AYAR (Üye – İlgili Bakanlık)

Mehmet ARABACI (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 6,2 milyar TL

Ödenmiş Sermaye: 6,2 milyar TL

İlgili Bakanlık

Tarım ve Orman Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.caykur.gov.tr>

1971 yılında Çay Kurumu adıyla bir İDT olarak kurulan ve daha önce TEKEL Genel Müdürlüğüne verilmiş olan yaş çay yaprağının işlenmesi, kurutulması, pazarlanması ve bu maksatla yaş çay yaprağının satın alınması hususundaki tekel yetkisini devralan ÇAYKUR 1983 yılında bir KİK olarak yeniden yapılandırılmış, 1994 yılında ise İDT'ye dönüştürülmüştür.

Kuruluş, çay ziraatını geliştirmek ve çay kalitesini ıslah etmek amacıyla yaş çay yaprağının alımı, işlenmesi, kurutulması ve pazarlanması alanlarında faaliyet göstermektedir.

Merkezi Rize'de bulunan ÇAYKUR, ülkemiz kuru çay sektöründe yaklaşık %50-55 pazar payına sahip olup 47 yaş çay işleme fabrikası, 2 pazarlama ve üretim bölge müdürlüğü, 7 pazarlama bölge müdürlüğü, Anatamir Fabrikası, Atatürk Çay ve Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

Yaş çay alımlarının önemli bir kısmını Rize'den yapan Kuruluş, Trabzon, Artvin, Giresun ve Ordu illerinde de yaş çay alımı yapmaktadır.

Önemli Gelişmeler

Kuruluşun 2022 yılı yaş çay alım fiyatı önceki yıla oranla %73,1'lik artış ile 6,7 TL/kg (tarımsal destek bütçesinden verilen 30 kuruş/kg'lık fark ödemesi desteği hariç) olarak açıklanmıştır. Yaş çay alımları 582,5 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Çay satışları ise bir önceki yıla göre %3,4 oranında artarak yaklaşık 163 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 7: ÇAYKUR Yaş Çay Alım Bilgileri ve Fark Ödemesi Desteği*

Kaynak: ÇAYKUR

*İlgili mevzuat kapsamında, satışı yapılan yaş çay için üreticilere Tarım ve Orman Bakanlığının bütçesinden (2022 yılı için 0,3 TL/kg) fark ödemesi desteği verilmektedir.

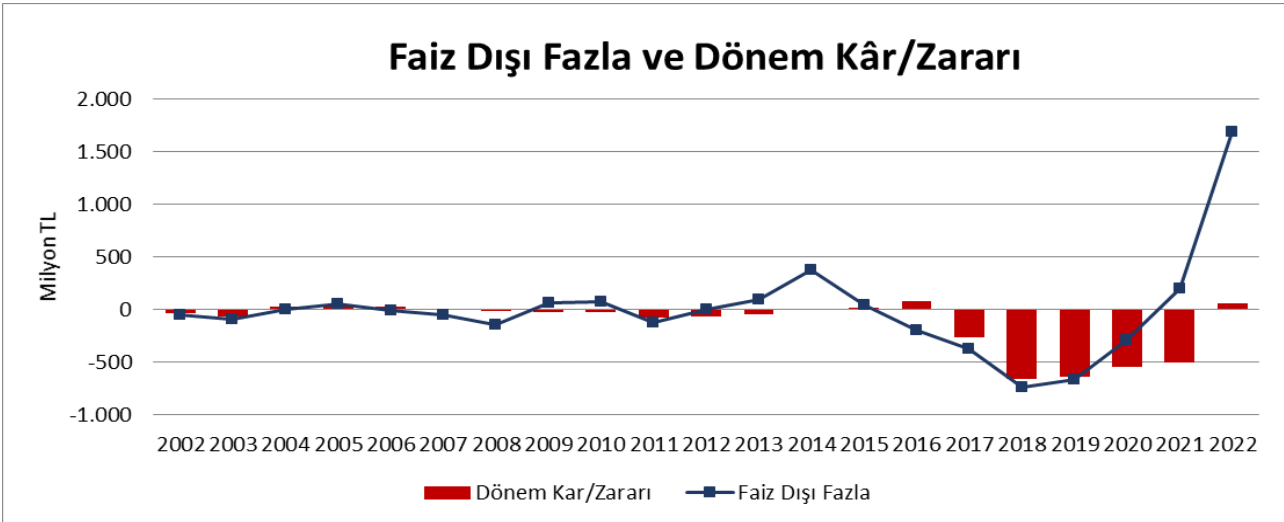
Mali Durum

Kuruluşun son yıllarda dönem zararı azalış eğiliminde olup 2022 yılında ise Kuruluş faaliyet kârındaki önemli orandaki artışın etkisiyle yaklaşık 60 milyon TL dönem kârı elde etmiştir. Bununla birlikte aynı dönemde Kuruluşun finansman gideri %43,5 oranında artarak 844,6 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Kuruluşun 2022 yılı sonu itibarıyla kısa vadeli yabancı kaynakları bir önceki yıla göre benzer seviyede gerçekleşirken, dönen varlıkları bir önceki yıla göre %35,5 oranında, stok tutarı ise %26,5 oranında artış göstermiştir. Bu kapsamda, kısa vadeli borçlarını karşılayabilme oranını gösteren cari oran 1,09'dan 1,46'ya yükselmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	3.738,0	4.906,9	9.161,7	86,7
Satışların Maliyeti	3.307,7	4.273,7	7.350,5	72,0
Faaliyet Giderleri	162,3	205,0	349,0	70,3
Faaliyet Kâr Zararı	-118,7	179,3	1.016,1	466,8
Finansman Giderleri	322,6	588,4	844,6	43,5
Dönem Kâr Zararı	-547,3	-503,8	60,3	112,0
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	4.318,7	5.990,4	8.115,4	35,5
Stok	3.372,6	4.354,6	5.509,3	26,5
Duran Varlıklar	786,8	809,0	1.034,3	27,8
Aktif Toplamı	5.105,5	6.799,4	9.149,7	34,6
KV Yabancı Kaynaklar	4.360,2	5.508,7	5.570,0	1,1
UV Yabancı Kaynaklar	5,7	5,1	3,7	-26,4
Özkaynaklar	739,5	1.285,7	3.576,0	178,1
Rasyolar				
Cari Oran	0,99	1,09	1,46	34,0
Asit Test Oranı	0,22	0,30	0,47	57,6
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	98,1	124,4	87,6	-29,6
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	431,4	425,8	315,7	-25,9
Özsermaye Getiri Oranı %	-74,00	-39,19	1,69	104,3
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	6.670	6.493	6.481	-0,2
Toplam İstihdam Gideri	758,0	919,6	1.483,8	61,4
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	500,0	1.050,0	2.230,0	112,4
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	560,4	755,7	1.413,6	87,1
Personel Başına Gider	495,9	658,2	1.134,2	72,3
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	-17,8	27,6	156,8	467,9
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	588,8	1.060,9	2.443,3	130,3
Yatırım Harcaması	3,8	4,2	325,6	7744,2
Faiz Dışı Fazla	-289,0	199,2	1.687,1	746,8

Kaynak: ÇAYKUR, HMB

4.16. Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Mücahit ÖZDEMİR (YK Başkanı ve Genel Müdür)
İsmet KESKİN (Üye – Genel Müdür Yrd. – HMB)
Selçuk SEVİNÇ (Üye – HMB)
Mustafa KOÇ (Üye – HMB)
Boş (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 130,6 milyon TL
Ödenmiş Sermaye: 82,9 milyon TL

İlgili Bakanlık

HMB

İnternet Adresi

<http://www.dmo.gov.tr>

Kuruluşu 1926 yılına kadar dayanan DMO, kamunun merkezî satın alma birimi olarak faaliyetlerini yürüten, 233 sayılı KHK'ye tabi bir İDT'dir.

Kuruluşun faaliyet amacı; genel ve özel bütçeli idarelerin, belediyelerin, KİT'lerin, özel kanunla kurulmuş tüzel kişiliği haiz banka, ofis, kurum, sandık ve kuruluşlar ile sermayesinin yarısından fazlası bunlara ait ortaklıkların, kamu yararına çalışan derneklerin, tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, vakıfların ve özel kanunlara istinaden kurulmuş tarım satış ve tarım kredi kooperatif birliklerinin bilişim ürünleri, kâğıt ve kırtasiye ürünleri, büro makine ve ekipmanları, taşıt, üst yapı taşıt ve iş makinesi, giyim ürünleri ve aksesuarları, elektrik ve yakıt ürünleri, ilaç, tıbbi cihaz ve sağlık ürünleri vb. ihtiyaçlarının teminini sağlamaktır.

Önemli Gelişmeler

DMO kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçlarını büyük ölçüde iç piyasadan tedarik ederek yerli üretime katkıda bulunmakta olup, DMO'nun satışa sunduğu ürünler arasında kamu kurum ve kuruluşlarının ürünleri de yer almaktadır. Bu kapsamda; Eti Maden'in Boron doğal mineralli temizlik ürünleri, 12 çadır çeşidi ile Kızılay çadırları, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) tarafından üretilen radyofarmasötikler, Askerî Elektronik Sanayi A.Ş. (ASELSAN), Hava Elektronik Sanayii A.Ş. (HAVELSAN) ve ULAK Haberleşme A.Ş. tarafından üretilen çeşitli ürünler DMO e-satış portalı üzerinden satışa sunulmaktadır.

Sağlık Bakanlığı ile bağlı kurum ve kuruluşların sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde ihtiyaç duydukları ilaç ve tıbbi malzemelerin, kaynakların etkin, verimli ve daha hızlı bir şekilde DMO aracılığıyla temin edilmesi amacıyla, 19/01/2018 tarihinde Sağlık Bakanlığı ile HMB himayelerinde Kuruluş ile "Tedarik İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır. Tedarik İşbirliği Protokolü kapsamında çalışmalarına başlanan Sağlık Market uygulaması, ilk etapta tıbbi malzemeler için 12/10/2018 tarihinde hayata geçirilmiştir. Sağlık Bakanlığı ile yürütülen işbirliği kapsamında Detaylı İlaç Fiyat Listesinde yer alan ilaçların tamamı Sağlık Market sistemine alınmış olup, Sağlık Bakanlığınca talep edilen ürünlerin %95'i karşılanmaya başlanmıştır. Firmaların kamuya tedarik etmiş olduğu ilaç ve tıbbi malzemelerin ödemeleri düzenli hale getirilerek özellikle sağlık alanındaki alımlarda ödeme disiplini sağlanmıştır. 2021 yılında Sağlık Market işlem hacmi 28,4 milyar TL iken, 2022 yılında 32,8 milyar TL işlem hacmine ulaşmıştır. Yerli ve milli ürünlerin kamu alımları yoluyla desteklenmesi

kapsamında yerli COVID-19 aşısı TURKOVAC'a 30 milyon dozluk alım garantisi sağlanmış olup, aşılardan teslimat süreçleri aşamalı olarak devam etmiştir.

DMO ile Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret A.Ş. (T.O.G.G.) arasında 17 Mart 2020 tarihinde bir protokol imzalanmıştır.²⁵

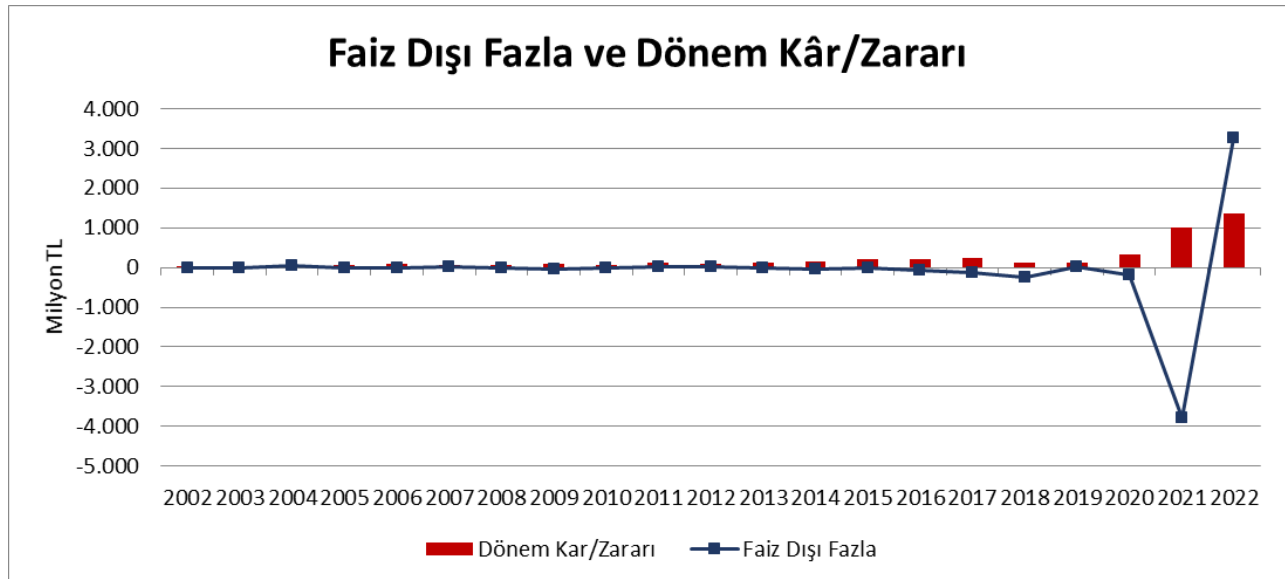
Mali Durum

Kuruluşun 2022 yılı satışları geçen yıla göre 13,3 milyar TL artışla 49,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Satışların en büyük kalemini 32,9 milyar TL ile ilaç ve tıbbi malzeme grubu teşkil etmektedir. 2022 yılı dönem kârı 2021 yılına göre %34,6 artarak 1,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

²⁵ İlk alım 2023 yılında "C-SUV" modelinden 500 adet olmak üzere 2035 yılı sonunda 9.500 adet C-SUV, 15.750 adet C-Sedan ve 4.750 adet C-MPV/VAN modellerinden toplam 30.000 adet elektrikli otomobil alınması öngörülmüştür. 2023 yılında temin edilmesi planlanan araçların satınalma süreçleri başlatılmış olup, teslimatlar aşamalı olarak yapılmaktadır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	8.875,1	36.043,7	49.385,1	37,0
Satışların Maliyeti	8.473,3	34.974,8	47.620,7	36,2
Faaliyet Giderleri	228,7	354,6	630,1	77,7
Faaliyet Kâr Zararı	162,8	624,2	819,1	31,2
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	322,6	1.011,5	1.361,1	34,6
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	3.915,6	24.262,7	13.308,0	-45,2
Stok	376,6	4.503,2	1.439,2	-68,0
Duran Varlıklar	82,6	81,4	109,1	34,2
Aktif Toplamı	3.998,2	24.344,0	13.417,1	-44,9
KV Yabancı Kaynaklar	3.318,3	23.131,7	11.838,4	-48,8
UV Yabancı Kaynaklar	15,0	15,3	17,1	12,0
Özkaynaklar	664,9	1.197,0	1.561,6	30,5
Rasyolar				
Cari Oran	1,18	1,05	1,12	7,2
Asit Test Oranı	1,07	0,85	1,00	17,4
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	45,6	141,9	54,0	-62,0
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	-33,6	30,4	20,6	-32,1
Özsermaye Getiri Oranı %	37,83	63,36	67,06	5,8
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	956	967	958	-0,9
Toplam İstihdam Gideri	110,7	132,3	219,4	65,8
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	153,9	614,4	299,1
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	9.283,6	37.273,8	51.550,2	38,3
Personel Başına Gider	8.863,3	36.168,3	49.708,4	37,4
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	170,3	645,5	855,0	32,5
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	438,5	1.153,1	1.590,1	37,9
Yatırım Harcaması	18,3	6,0	37,3	521,1
Faiz Dışı Fazla	-175,1	-3.796,9	3.250,7	185,6

Kaynak: DMO, HMB

4.17. Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Fatih ÖZTÜRK (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Dr. Ramazan USTA (Üye – İlgili Bakanlık)
Hakkı KARATAŞ (Üye – HMB)
Şükrü İLHAN (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 295 milyon TL
Ödenmiş Sermaye: 295 milyon TL

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.temsan.gov.tr>

TEMSAN 13/11/1975 tarihinde kurulmuş, daha sonra sırasıyla TEK, TEAŞ ve EÜAŞ'ın bağlı ortaklığı şeklinde faaliyetlerini sürdürmüş, 14/05/2007 tarihinde ise İDT olarak yeniden yapılandırılmıştır.

TEMSAN, faaliyetlerini 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri hakkında KHK'ye tabi, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının ilgili kuruluşu statüsüyle sürdürmekte iken; ÖYK'nın 15/06/2015 tarihli ve 2015/55 sayılı kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmış; ÖYK'nın 17/04/2017 tarihli ve 2017/11 sayılı Kararı ile de özelleştirme kapsam ve programından çıkarılarak eski statüsüne iade edilmiştir.

Türkiye Elektromekanik Sanayi Genel Müdürlüğü 4046 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin (e) bendi çerçevesinde Anonim Şirkete dönüştürülmüş ve Esas Sözleşmesi, 4046 Sayılı Kanun'un 20/A maddesine istinaden düzenlenerek şirketin unvanı "Türkiye Elektromekanik Sanayi Anonim Şirketi" olarak değiştirilmiştir.

TEMSAN'ın amaç ve faaliyet konuları; her çeşit türbin, buhar kazanı, kazanlar, su ve gaz tankları, çelik konstrüksiyon elemanları, alternatörler, jeneratörler, transformatörler, elektrik nakil hattı ve emsali teçhizat, kablo, şalt cihazı, elektrik motorları, pompalar, kompresörler, kaynak makineleri, elektrik enerjisi üretim, iletim ve dağıtımı ile ilgili tüm teçhizat ile elektrik santrallerini imal, temin ve tesis etmek, işletmek ve bunların ticaretini yapmaktır. Kuruluş, Türkiye'de anahtar teslimi hidroelektrik santrali imalatı yapan tek yerli kuruluş olup imalat faaliyetlerini Diyarbakır ve Ankara fabrikalarında sürdürmektedir.

Önemli Gelişmeler

TEMSAN 2022 yılında özel sektörden 863 bin TL kamu sektöründen ise 360 milyon TL tutarında iş almıştır. Alınan işler arasında baskı ringi imalatı, santrallere yedek malzeme temini, santrallerin major bakımları ve hidroelektrik santrallerine kontrol sistemlerinin kurulması yer almaktadır.

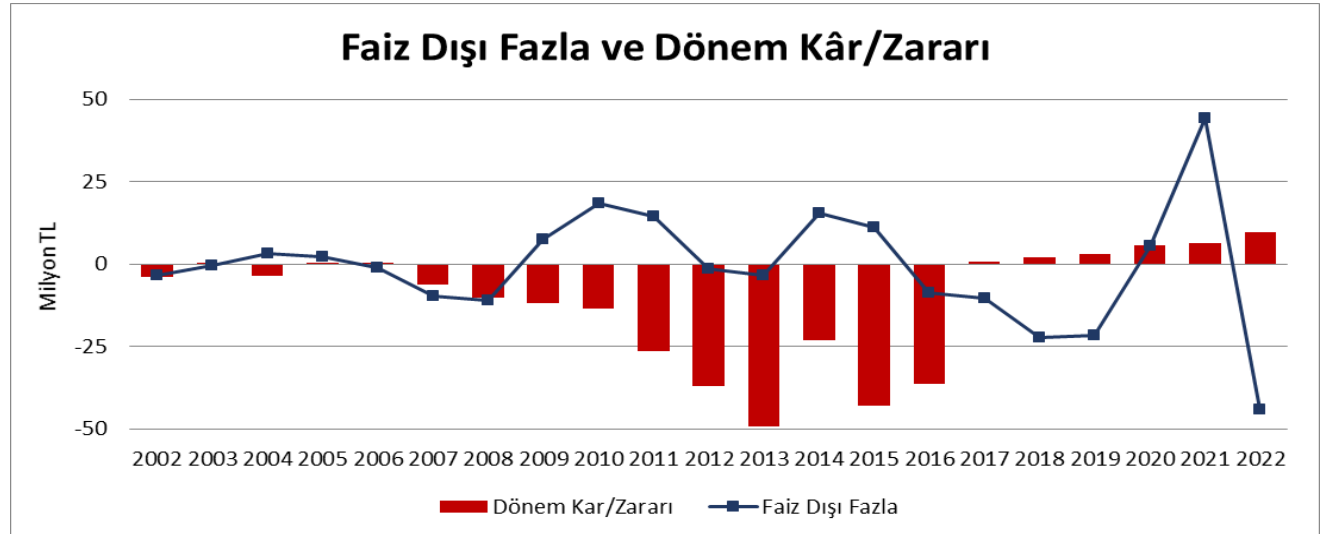
Mali Durum

Kuruluşun 2021 yılında 397,3 milyon TL olan brüt satış tutarı, 2022 yılında %9,1 oranında azalarak 361,2 milyon TL şeklinde gerçekleşmiştir. Bununla birlikte 2021 yılında 6,3 milyon TL dönem kârı olan Kuruluş 2022 yılında %56'lık oranda bir artışla 9,8 milyon TL dönem kârı elde etmiştir.

Kuruluş tarafından yapılan yatırım harcaması 2022 yılında 2021 yılına kıyasla %165,4 oranında artarak 6,9 milyon TL tutarında gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	246,0	397,3	361,2	-9,1
Satışların Maliyeti	233,7	381,9	308,2	-19,3
Faaliyet Giderleri	5,4	6,1	12,5	106,6
Faaliyet Kâr Zararı	7,0	9,4	40,5	332,0
Finansman Giderleri	1,7	2,7	0,6	-78,8
Dönem Kâr Zararı	5,6	6,3	9,8	56,0
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	525,9	260,8	457,0	75,3
Stok	66,4	39,8	94,0	136,1
Duran Varlıklar	35,2	39,0	38,8	-0,4
Aktif Toplamı	561,1	299,7	495,8	65,4
KV Yabancı Kaynaklar	517,4	199,5	416,0	108,5
UV Yabancı Kaynaklar	5,0	5,0	5,0	0,0
Özkaynaklar	38,7	57,0	74,9	31,3
Rasyolar				
Cari Oran	1,0	1,31	1,10	0,2
Asit Test Oranı	0,9	1,11	0,87	-6,1
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	296,3	96,4	116,7	21,1
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	261,5	138,4	140,4	1,4
Özsermaye Getiri Oranı %	14,42	11,06	13,14	18,8
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	188	191	192	0,5
Toplam İstihdam Gideri	37,8	40,0	74,7	86,8
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	12,0	8,0	-33,3
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	1.308,7	2.079,9	1.881,1	-9,6
Personel Başına Gider	1.242,9	1.999,2	1.605,3	-19,7
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	37,0	49,0	210,1	329,7
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	44,3	49,0	85,1	73,7
Yatırım Harcaması	2,5	2,6	6,9	165,4
Faiz Dışı Fazla	5,4	44,4	-44,2	-199,5

Kaynak: TEMSAN, HMB

4.18. Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Ömer Sami YAPICI (YK Başkanı ve Genel Müdür)
 Zafer TURUT (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Mahmut YAĞIZ (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Zübeyir ÇALIŞAN (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Osman İLTER (Üye – İlgili Bakanlık)
 Ali İbrahim GÜR (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 22 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 21,3 milyar TL

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.tedas.gov.tr>

TEDAŞ, 12/08/1993 tarihinde TEK'in TEAŞ ve TEDAŞ unvanlı iki ayrı İDT halinde yeniden teşkilatlandırılmasıyla kurulmuştur. Bu yeni yapılanmada, TEK'in elektrik dağıtım müesseseleri ve bu müesseselerin mevcut faaliyetleri ile ticaret unvanları yeni duruma göre tescil edilmek suretiyle TEDAŞ bünyesinde kalmıştır.

"Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Strateji Belgesi" çerçevesinde 2004 yılında özelleştirme kapsam ve programına alınan TEDAŞ, 20 bölgesel dağıtım şirketini kapsayacak şekilde teşkilatlandırılmıştır. 24/07/2006 tarihinde TEDAŞ ile bağlı elektrik dağıtım şirketleri arasında İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri imzalanmış olup 01/09/2006 tarihinde EPDK tarafından elektrik dağıtım şirketlerine dağıtım ve perakende satış lisansları verilerek maliyet esaslı tarifeler oluşturulmuştur.

Öte yandan, şirket uhdesindeki tüm dağıtım şirketleri Ağustos 2013 itibarıyla özel sektöre devredilmiştir. Akabinde TEDAŞ, ÖYK'nın 25/04/2017 tarihli ve 2017/12 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsam ve programından çıkarılarak eski statüsüne iade edilmiştir. Kuruluş halihazırda;

- Elektrik dağıtım şirketlerinin yatırım programında yer alan tesislerinin projelerinin onayı, geçici ve kesin kabul işlemleri,
- Lisanssız üretim tesislerinin (GES, RES, HES, Kojenerasyon gibi) projelerinin onayı, geçici ve kesin kabul işlemleri,
- Elektrik dağıtım şirketlerinin genel aydınlatma projelerinin onayı, geçici ve kesin kabulleri ve
- Dağıtım faaliyetleri için gerekli görülen taşınmazlara ilişkin kamulaştırma işlemlerini yürütmektedir.

Önemli Gelişmeler

2022 yılı içerisinde; dağıtım şirketlerinin faaliyetlerinin denetimi kapsamında 32 adet periyodik denetim ve 94 adet kısmi denetim gerçekleştirilmiştir. TEDAŞ ile elektrik dağıtım şirketleri arasında imzalanan "İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi"nin ve görevli tedarik şirketleri arasında imzalanan "İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri Kapsamındaki Varlıkların Ayrıştırılarak Görevli Tedarik Şirketinin Kullanımına Verilmesine İlişkin Sözleşme"nin ilgili hükümleri kapsamında; 2022 yılında 23 defa elektrik dağıtım şirketleri nezdinde, 18 defa da görevli tedarik şirketleri nezdinde olmak üzere toplamda 41 kontrol gerçekleştirilmiştir. 100 kW üstü GES tesisleri ile diğer lisanssız üretim santrallerinin proje onay işlemleri 2022 yılında da yapılmıştır.

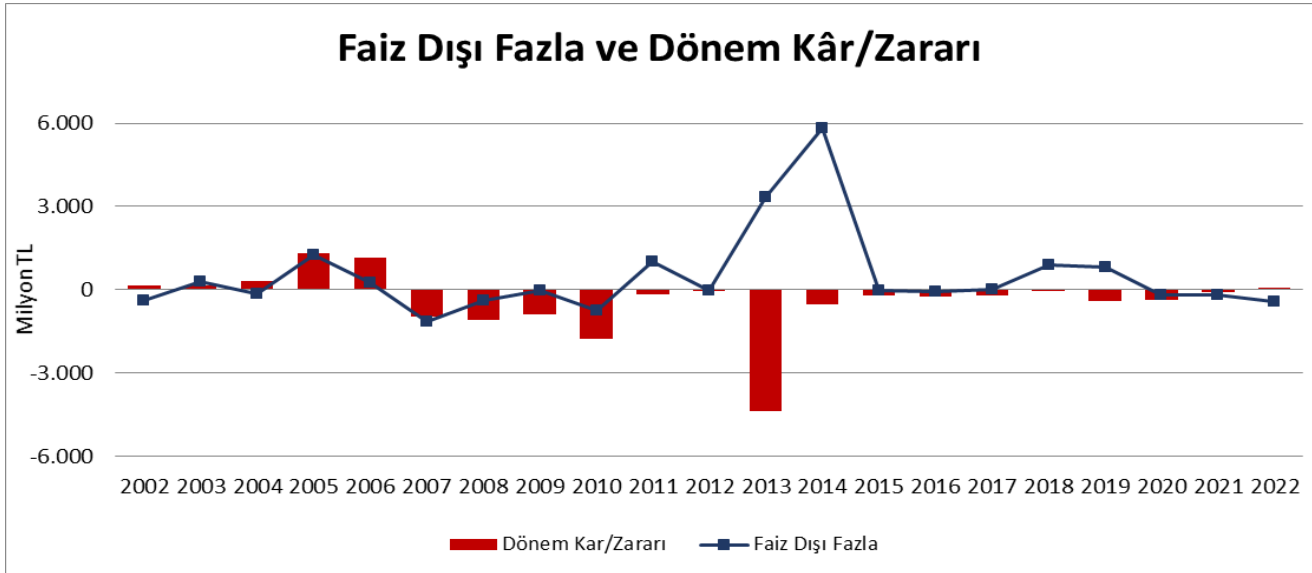
2022 yılında Proje ve Kabul Müdürlüğünce yaklaşık 1.117 MW gücünde 1.103 adet lisanssız üretim santraline ilişkin proje onay işlemleri yapılmıştır. Ayrıca 352 adet lisanssız üretim santraline ilişkin kabul işlemleri yapılmıştır. Bunlarla birlikte 2022 yılında tüm bölgelerde toplam 8.641 adet proje onayı ve 6.912 kabul işlemi tamamlanmıştır.

Mali Durum

Uhdesindeki tüm dağıtım şirketleri özel sektöre devredilen Kuruluşun 2022 yılı dönem kârı 56,9 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Kuruluşun satış gelirlerini proje onay, geçici kabul, kesin kabul ve eğitim faaliyeti gelirleri oluşturmaktadır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	431,2	652,5	1.031,7	58,1
Satışların Maliyeti	226,3	437,4	696,1	59,2
Faaliyet Giderleri	449,6	318,0	326,6	2,7
Faaliyet Kâr Zararı	-248,4	-146,1	-34,0	76,7
Finansman Giderleri	0,2	0,2	0,3	32,9
Dönem Kâr Zararı	-357,5	-106,0	56,9	153,7
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	6.100,2	6.902,7	7.186,6	4,1
Stok	4,8	4,2	3,5	-18,3
Duran Varlıklar	2.146,3	2.159,6	2.454,6	13,7
Aktif Toplamı	8.246,5	9.062,2	9.641,1	6,4
KV Yabancı Kaynaklar	1.415,5	1.817,0	1.911,9	5,2
UV Yabancı Kaynaklar	1.967,6	2.487,7	2.914,9	17,2
Özkaynaklar	4.863,5	4.757,5	4.814,4	1,2
Rasyolar				
Cari Oran	4,31	3,80	3,76	-1,1
Asit Test Oranı	4,31	3,80	3,76	-1,0
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	2.447,4	1.409,5	745,1	-47,1
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	2.248,3	1.466,2	723,1	-50,7
Özsermaye Getiri Oranı %	-7,35	-2,23	1,18	153,8
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	1.334,5	1.344	1.356	0,9
Toplam İstihdam Gideri	198,6	236,6	338,9	43,3
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	323,1	485,4	761,0	56,8
Personel Başına Gider	169,6	325,4	513,4	57,8
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	-186,1	-108,7	-25,1	76,9
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	222,1	483,9	712,2	47,2
Yatırım Harcaması	127,2	49,3	131,4	166,8
Faiz Dışı Fazla	-184,6	-207,8	-427,5	-105,7

Kaynak: TEDAŞ, HMB

4.19. Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Dr. Muhiddin ŞAHİN (YK Başkanı ve Genel Müdür)
 Adem DİNÇ (Üye – İlgili Bakanlık)
 Doç. Dr. Hakan BİLİR (Üye – İlgili Bakanlık)
 Dr. Mehmet HASDEMİR (Üye – İlgili Bakanlık)
 Mehmet TUNÇAK (Üye – İlgili Bakanlık)
 Fatih Mehmet BAL (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 4,8 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 4,8 milyar TL

İlgili Bakanlık

Tarım ve Orman Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.turkseker.gov.tr>

TŞFAŞ, 06/07/1935 tarihinde şeker pancarından şeker üretmek ve pazarlamak amacıyla kurulmuştur. Kuruluş, 1984 yılında 233 sayılı KHK ile birlikte kamu iktisadi teşebbüsü niteliğini kazanmıştır.

ÖYK'nın 20/12/2000 tarihli ve 2000/92 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsamına, 12/08/2008 tarihli ve 2008/50 sayılı Kararı ile de özelleştirme programına alınan TŞFAŞ, 2021 yılında özelleştirme kapsam ve programından çıkartılarak TVF'ye devredilmiştir. Ayrıca, 12/11/2021 tarihli ve 4803 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Tarım ve Orman Bakanlığı ile ilgilendirilmiştir.

2022 yılı sonu itibarıyla ülkemizde pancardan şeker üreten 33 fabrikanın 15'i TŞFAŞ'ye ait olup faaliyet konusu başta pancar şekeri üretmek ve satmak olan Kuruluşun amacı, tüm faaliyetlerini kârlılık ve verimlilik ilkesi çerçevesinde, iç ve dış pazar isteklerini karşılayabilecek nicelik ve nitelikte, ticari, ekonomik ve sosyal gereklere uygun biçimde yürütmektir.

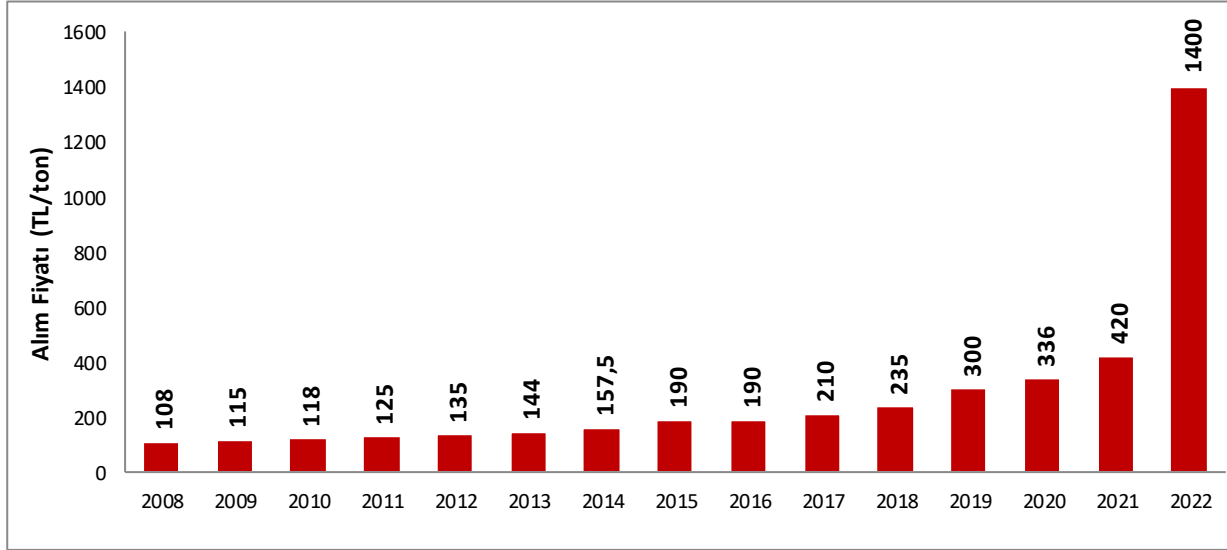
Kuruluşun 2022/2023 pazarlama yılı pancar şekeri A kotasına göre pazar payı yaklaşık %35 düzeyindedir.

Önemli Gelişmeler

2022 yılında yurt içi talebe göre üretilen ve pazarlama yılı içinde iç pazara verilebilen şeker miktarını belirten %16 polar şeker ihtiva eden A kotası şeker pancarının alım fiyatı bir önceki yıla göre %233 artışla 1.400 TL/ton olarak belirlenmiştir. 2008 - 2022 yılları arasında pancar alım fiyatları Grafik 8'de gösterilmiştir.

TÜİK verilerine göre 2022 yılında yurt içi şeker pancarı üretimi bir önceki yıla göre %7 artışla 19 milyon ton olarak gerçekleşmiş olup 2022/2023 pazarlama yılında TŞFAŞ'nin fabrikalarında 6,14 milyon ton pancar işlenmiştir.

2022/23 pazarlama yılında ülke toplam pancar şekeri A kotası 2,75 milyon ton olarak belirlenmiş ve TŞFAŞ'ye 979,7 bin ton A kotası tahsis edilmiştir. Aynı pazarlama döneminde, TŞFAŞ tarafından yaklaşık 828 bin ton pancar şekeri (A kotası) üretilmiştir. Ayrıca, Kuruluş tarafından 2022/23 pazarlama yılında yurt içinde yaklaşık 758 bin ton şeker satışı gerçekleştirilmiştir.

Grafik 8: TŞFAŞ Şeker Pancarı Alım Fiyatları (TL/Ton)

Kaynak: TŞFAŞ

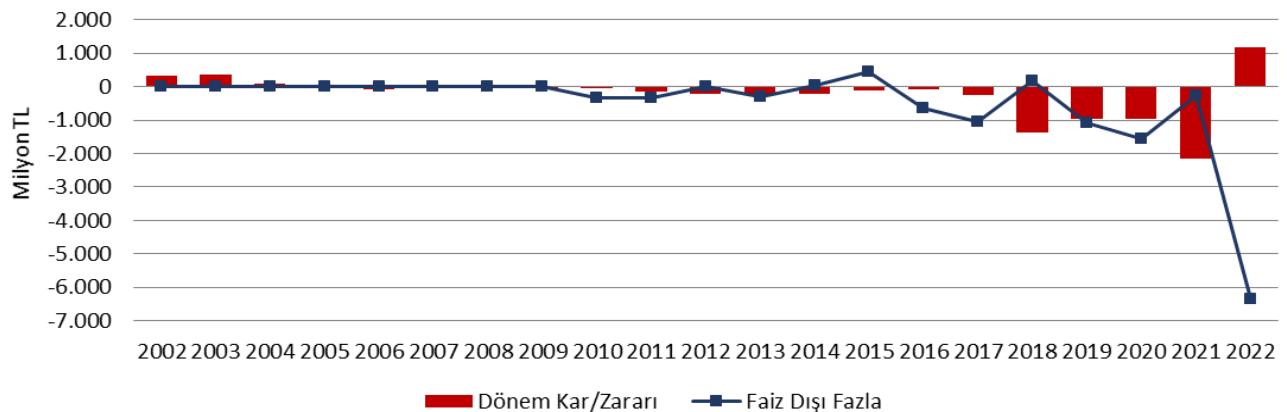
Mali Durum

Kuruluş 2022 yılında yaklaşık 2,1 milyar TL faaliyet kârı elde etmiş olup 896,5 milyon TL tutarındaki finansman giderinin ardından dönem kârı yaklaşık 1,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Kuruluşun 2022 yılında kısa vadeli yabancı kaynakları bir önceki yıla göre %94,3, dönen varlıkları %236,9 oranında artış göstermiş olup stoklarında ise %252,6 oranında artış meydana gelmiştir. Bu kapsamda, kısa vadeli borçlarını karşılayabilme oranlarından cari oran %73,4 oranında artışla 0,9 seviyesinde gerçekleşmiştir. Ayrıca, özellikle dönem kârının ve sermaye transferinin etkisiyle Kuruluşun 2022 yılı sonu itibarıyla öz kaynakları bir önceki yıla göre %93,9 oranında artmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	%Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	4.388,7	6.556,8	10.214,0	55,8
Satışların Maliyeti	4.476,6	7.092,8	7.549,6	6,4
Faaliyet Giderleri	271,9	329,3	559,0	69,7
Faaliyet Kâr Zararı	-466,6	-1.062,4	2.104,6	298,1
Finansman Giderleri	429,6	1.017,7	896,5	-11,9
Dönem Kâr Zararı	-969,8	-2.143,2	1.168,9	154,5
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	6.266,4	4.537,7	15.288,2	236,9
Stok	4.918,3	3.978,1	14.026,3	252,6
Duran Varlıklar	621,3	704,7	905,5	28,5
Aktif Toplamı	6.887,8	5.242,5	16.193,7	208,9
KV Yabancı Kaynaklar	7.908,6	8.402,9	16.325,2	94,3
UV Yabancı Kaynaklar	50,4	53,9	64,0	18,7
Özkaynaklar	-1.071,1	-3.214,3	-195,4	93,9
Rasyolar				
Cari Oran	0,79	0,54	0,94	73,4
Asit Test Oranı	0,17	0,07	0,08	16,1
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	74,5	18,5	4,4	-76,2
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	228,4	126,6	199,9	57,9
Özsermaye Getiri Oranı %	90,53	66,68	-598,08	-997,0
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	5.586	5.855	5.652	-3,5
Toplam İstihdam Gideri	954,3	1.056,6	1.650,8	56,2
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	482,6	0,0	1.850,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	785,7	1.119,9	1.807,2	61,4
Personel Başına Gider	801,4	1.211,4	1.335,7	10,3
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	-83,5	-181,5	372,4	305,2
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	450,3	-17,7	3.781,1	21.462,1
Yatırım Harcaması	0,7	121,6	276,6	127,5
Faiz Dışı Fazla	-1.563,4	-265,7	-6.345,9	-2.288,0

Kaynak: TŞFAŞ, HMB

Faiz Dışı Fazla ve Dönem Kâr/Zararı

BÖLÜM 5

2022
KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

BAĞLI ORTAKLIKLAR

Bağlı ortaklıklar, “Sermayesinin %50’sinden fazlası bir KİT’e ait olan ve 233 sayılı KHK’ye tabi olarak faaliyet gösteren anonim şirketler” şeklinde tanımlanmaktadır.

03/03/2020 tarihli ve 2186 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile TCDD’nin bağlı ortaklıkları olan TÜDEMSAŞ, TÜVASAŞ ve TULOMSAŞ’ın birleştirilmesi suretiyle bir İDT olarak TÜRASAŞ kurulmuştur. Demiryolu altyapısı ve altyapı işletmeciliğini yapmakta olan TCDD, tek bağlı ortaklığı olan TCDD Taşımacılık A.Ş. ile faaliyetlerine devam etmektedir.

TCDD’nin bağlı ortaklıklarının yanı sıra 17/01/2018 tarihli ve 2018/11226 sayılı BKK ile TİGEM’in %80 oranında hissedar olduğu Türk Sudan Uluslararası Tarım ve Hayvancılık A.Ş. adındaki bağlı ortaklığı kurulmuştur. Ancak söz konusu bağlı ortaklık henüz tam anlamıyla faaliyete başlamadığından Raporda ayrı bir bölümde anlatılmamış, toplulaştırılmış KİT ve bağlı ortaklık verileri arasında da şirkete ait verilere yer verilmemiştir.

5.1. TCDD Taşımacılık A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Ufuk YALÇIN (YK Başkanı ve Genel Müdür)

Erol ARIKAN (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Çetin ALTUN (Üye – Genel Müdür Yrd.)

Salih TAN (Üye – İlgili Bakanlık)

Ahmet TUTAL (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

TCDD Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 25 milyar TL

Ödenmiş Sermaye: 21,1 milyar TL

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Bağlı Olduğu Kuruluş

TCDD

İnternet Adresi<http://www.tcddtasimacilik.gov.tr>

6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkındaki Kanun uyarınca demiryolu altyapı işletmeciliği ile demiryolu taşımacılığı birbirinden ayrılmış ve ulusal demiryolu altyapı ağı üzerinde YHT işletmeciliği, konvansiyonel yolcu taşımacılığı, kent içi banliyö taşımacılığı, yük taşımacılığı yapmak ve lojistik hizmetler sunmak üzere, TCDD'nin bağlı ortaklığı statüsünde "TCDD Taşımacılık A.Ş." kurulmuştur. Kuruluş 14/06/2016 tarihinde tescil edilerek 01/01/2017 tarihinden itibaren demiryolu tren işletmecisi olarak fiilen faaliyetlerine başlamıştır.

Önemli Gelişmeler

2022 yılında YHT, kent içi ve konvansiyonel olmak üzere toplamda 237 milyon yolcu taşınmıştır. Buna karşılık 16.372 milyon yolcu-km üretimi gerçekleşmiştir. 2022 yılında Covid-19 pandemisi koşullarının sona ermesi ile 2021 yılına göre toplam yolcu sayısında %74'lük, yolcu-km üretiminde ise %92'lik artış sağlanmıştır. Bu kapsamda 2022 yılında bir önceki yıla göre, kent içi ulaşımda (Marmaray ve Başkentray) %66'lık artış ile 209,7 milyon; konvansiyonel trenlerde %209'luk artış ile 17,7 milyon; YHT özelinde ise %114'lük artışla 9,4 milyon yolcu taşınmıştır. 2022 yılında yük taşımacılığında ise 32,2 milyon netton yük taşınması gerçekleşmiştir. Ayrıca Marmaray kullanılarak 2022 yılında 1.018 adet sefer ile 402 bin ton yük taşınması gerçekleştirilmiştir.

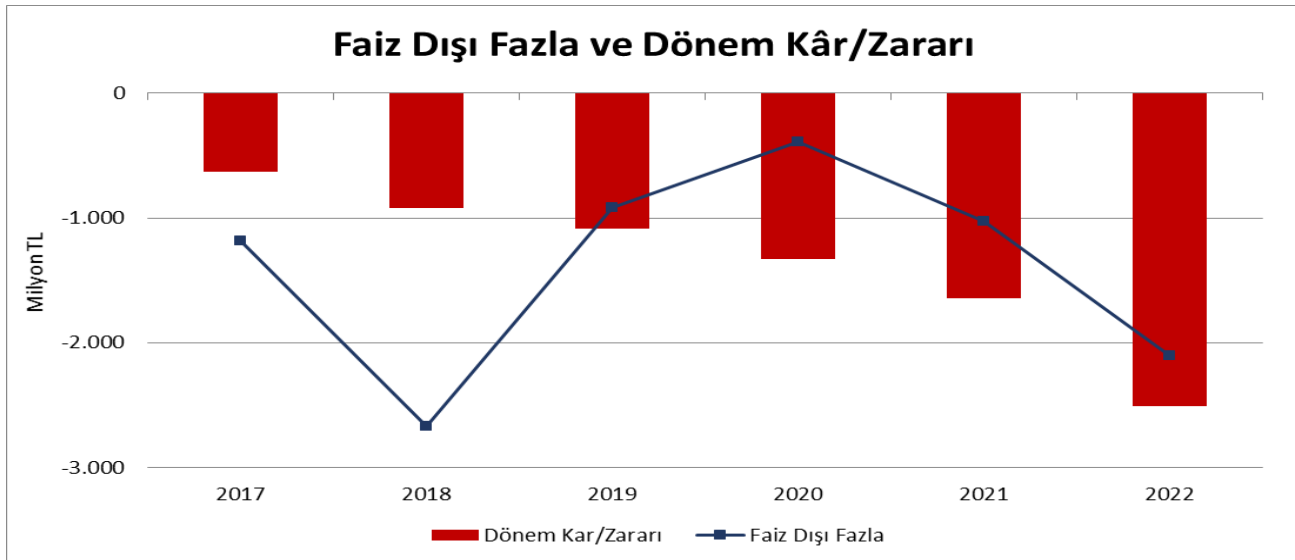
AFAD ve TCDD Taşımacılık A.Ş. koordinasyonunda bir araya gelen sivil toplum kuruluşlarının desteğiyle hazırlanan insani yardım malzemeleri taşıyan İyilik Trenleri Afganistan ve Pakistan'a gönderilmiştir. Bu kapsamda, 18 tren seferi ile 402 vagonda 7.637 ton yardım malzemesi Afganistan'daki, 13 tren seferi ile 334 vagonda 7.330 ton yardım malzemesi Pakistan'daki ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmıştır.

Mali Durum

Kuruluş, 2022 yılında 2,5 milyar TL dönem zararı kaydetmiştir. Diğer taraftan, 6461 sayılı Kanun'un geçici 3 üncü maddesi gereği Kuruluşun finansman açığı TCDD tarafından karşılanmaktadır. Ayrıca Kuruluşun, mezkûr kanunun 8 inci maddesi gereği Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bütçesinde yer alan Kamu Hizmeti Yükümlülüğü ödeneğinden aktarılmak suretiyle zarar eden hatlarda katlandığı maliyeti karşılanmaktadır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	2.118,6	2.943,6	7.179,9	143,9
Satışların Maliyeti	3.021,7	4.240,1	8.857,1	108,9
Faaliyet Giderleri	438,7	317,3	689,2	117,2
Faaliyet Kâr Zararı	-1.355,4	-1.709,3	-2.650,8	-55,1
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	-1.333,2	-1.641,2	-2.511,4	-53,0
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	1.767,2	2.643,5	4.063,8	53,7
Stok	1.011,7	1.355,3	2.216,2	63,5
Duran Varlıklar	4.729,2	8.143,4	10.393,4	27,6
Aktif Toplamı	6.496,4	10.786,9	14.457,2	34,0
KV Yabancı Kaynaklar	1.823,1	1.256,4	1.315,9	4,7
UV Yabancı Kaynaklar	149,9	148,4	148,5	0,1
Özkaynaklar	4.523,4	9.382,2	12.992,9	38,5
Rasyolar				
Cari Oran	0,97	2,10	3,09	46,8
Asit Test Oranı	0,41	1,03	1,40	36,9
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	46,7	102,9	42,6	-58,6
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	51,1	49,7	71,0	43,0
Özsermaye Getiri Oranı %	-29,47	-17,49	-19,33	-10,5
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	9.569	9.641	9.596	-0,5
Toplam İstihdam Gideri	1.285,7	1.567,2	2.641,2	68,5
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	221,4	305,3	748,2	145,0
Personel Başına Gider	315,8	439,8	923,0	109,9
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	-141,6	-177,3	-276,2	-55,8
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	363,7	689,0	1.026,1	48,9
Yatırım Harcaması	312,3	545,6	2.869,0	425,9
Faiz Dışı Fazla	-393,2	-1.027,0	-2.106,6	-105,1

Kaynak: TCDD Taşımacılık A.Ş., HMB

BÖLÜM 6

2022
KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

ÖZELLEŞTİRME PORTFÖYÜ

1984 yılında başlatılan kamuya ait yarım kalmış tesislerin tamamlanması veya yerine yeni bir tesis kurulması amacı ile özel sektöre devri uygulamaları 1994 yılında çıkarılan 4046 sayılı “Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun”la birlikte ivme kazanmıştır.

Özelleştirilmesi öngörülen teşebbüsler, Cumhurbaşkanı kararları ile KİT statüsünden çıkarılarak ÖİB’nin portföyüne aktarılmaktadır. Burada kuruluşların 233 sayılı KHK’ye tabiyetleri sona erdirilmekte, özelleştirmelerine yönelik birleşme veya bölünme işlemleri yapılmakta, gerektiğinde kuruluşlara sermaye transferi yapılarak kuruluşların özelleştirmeye hazırlık prosedürleri tamamlanmaktadır. Portföy değişikliğinde pay sahipliğine ilişkin tüm yetki ve sorumluluklar ÖİB’ye geçmekle birlikte, HMB söz konusu kuruluşların mali verilerini kendi portföyündeki KİT’lerde olduğu gibi yakından takip etmekte, yatırım ve finansman programı kapsamında hesaplamalara dâhil etmekte ve raporlamaktadır.

2022 yılı sonu itibarıyla ÖİB’nin portföyünde kamu payı %50’nin üzerinde olan 4 ana işletmeci kuruluş yer almakta olup bu bölümde söz konusu kuruluşlar hakkında genel bilgiler verilerek bu kuruluşların 2022 yılı performansları özetlenmiştir.

Bu kuruluşların performansları ortaya konulurken, kuruluşların faaliyet alanları ve önemli gelişmeler özetlenmiş, seçilmiş bazı göstergeler verilerek kuruluşların ilgili yıla yönelik mali durumları hakkında bilgi sunulmuştur.

6.1. Sümer Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü**Yönetim Kurulu Üyeleri**

Yinal YAĞAN (YK Başkanı ve Genel Müdür)

Murat DÜLGER (YK Başkan V.)

Ufuk HACIAHMETOĞLU (Üye)

Kemalettin YILMAZTEKİN (Üye)

Taha ALBAYRAK (Üye)

Sermaye Yapısı

ÖİB Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 11,3 milyar TL

Ödenmiş Sermaye: 6,6 milyar TL

İlgili Bakanlık

ÖİB'nin Bağlı Olduğu Bakanlık (HMB)

İnternet Adresi<http://www.sumerholding.gov.tr>

11/07/1933'te Sümerbank adıyla kurulan Sümer Holding A.Ş. 11/09/1987 tarihinde özelleştirme kapsamına alınmış ve 08/12/1987 tarihinde Sümerbank Holding A.Ş. olarak yeniden yapılandırılmıştır. 1993 yılında bünyesindeki bankacılık biriminin ayrılması ile birlikte Kuruluş bugünkü unvanını almıştır.

Önemli Gelişmeler

2022 yılı sonu itibarıyla; 141 personeli, 1 bağlı ortaklığı ve 2'si faal 9 iştiraki ile 2 demir madeni sahası bulunan Holdingin özelleştirilme işlemleri devam etmektedir.

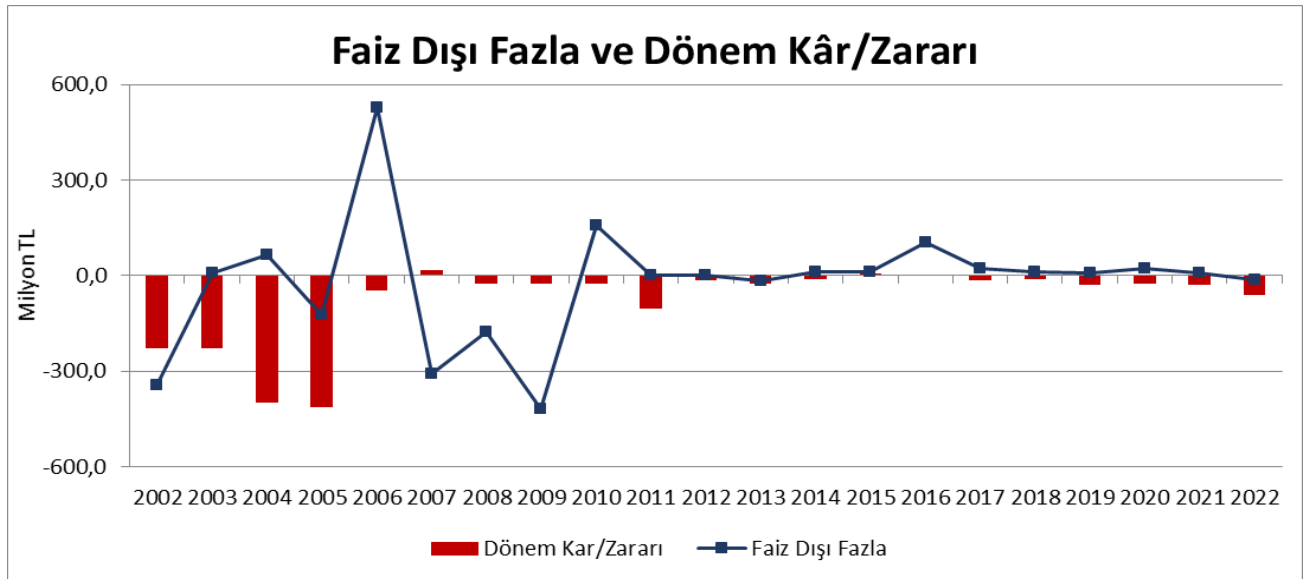
Mali Durum

Kuruluşun 2022 yılında 421 bin TL olarak gerçekleşen brüt satışlarının tamamı Kuruluşun yapmış olduğu ihraç kayıtlı tütün satışlarından oluşmaktadır. 2021 yılını 28 milyon TL zararla kapatan Kuruluş 2022 yılında 61,8 milyon TL zarar etmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER*	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	0,0	0,4	0,4	-0,7
Satışların Maliyeti	0,0	0,6	0,8	26,7
Faaliyet Giderleri	29,2	33,9	58,1	71,5
Faaliyet Kâr Zararı	-29,1	-34,1	-58,5	-71,6
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	-100,0
Dönem Kâr Zararı	-24,7	-28,0	-61,8	-120,9
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	15,2	30,8	20,3	-33,9
Stok	2,9	2,3	1,5	-33,5
Duran Varlıklar	31,6	34,9	49,4	41,8
Aktif Toplamı	46,8	65,6	69,8	6,3
KV Yabancı Kaynaklar	8,6	10,2	16,6	62,1
UV Yabancı Kaynaklar	0,4	13,4	23,4	75,2
Özkaynaklar	37,8	42,0	29,8	-29,2
Rasyolar				
Cari Oran	1,78	3,00	1,22	-59,3
Asit Test Oranı	1,44	2,78	1,13	-59,3
Özsermaye Getiri Oranı %	-65,22	-66,59	-207,70	-211,9
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	149	143	144	0,7
Toplam İstihdam Gideri	24,3	27,9	48,1	72,3
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	22,4	32,2	49,6	53,8
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	11,8	0,4	-11,1	-2.875,0
Yatırım Harcaması	0,0	0,0	3,1	12.460,0
Faiz Dışı Fazla	22,4	6,8	-11,8	-273,5

Kaynak: Sümer Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü, HMB

(*): Kuruluşun satış faaliyeti sınırlı olduğu için anlamlı değerler yansıtmayacağından seçilmiş göstergeler tablosunda bu bölümdeki diğer Kuruluşlara kıyasla daha az kaleme yer verilmiştir.

6.2. Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Mehmet Akif EROĞLU (YK Başkanı)
 Dr. Murat İ. ÇELEBİ (YK Başkanı V.)
 Fahrettin SORAN (Üye)
 Prof. Dr. Uğur ÜNAL (Üye)
 Akif AKŞAM (Üye)
 Prof. Dr. Mazhar BAĞLI (Üye)
 Nevzat TUNCER (Üye)

Sermaye Yapısı

ÖİB Sermaye payı: %100
 Nominal Sermaye: 220,9 milyon TL
 Ödenmiş Sermaye: 131 milyon TL

İlgili Bakanlık

ÖİB'nin Bağlı Olduğu Bakanlık (HMB)

İnternet Adresi

<http://www.tdi.gov.tr>

Temelleri 1843 yılında kurulan Fevaid-i Osmaniye'ye dayanan TDİ, "Türkiye Denizcilik İşletmeleri" adı altında Ulaştırma Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerine devam ederken 1993 yılında özelleştirme programına alınarak ÖİB'ye devredilmiş ve 1995 yılında anonim şirket haline dönüştürülmüştür. ÖYK'nın 03/02/2017 tarihli ve 2017/3 sayılı kararı ile ve Bakanlar Kurulu'nun 10/08/1993 tarihli ve 93/4693 sayılı kararı ile özelleştirme kapsamına alınan ve 4046 sayılı Kanun'un Geçici 11 inci maddesi uyarınca özelleştirme programına alınmış sayılan TDİ'nin sermayesinde bulunan %49 oranındaki hissenin özelleştirme kapsam ve programından çıkartılarak TVF'ye devrine karar verilmiştir. Daha sonra, 26/04/2022 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 03/02/2017 tarihli ve 2017/3 sayılı kararın iptaline hükmedilmiştir.

TDİ'nin faaliyet konuları arasında; 1997 yılından başlayarak işletme hakkı devri yöntemiyle özelleştirilmiş olan Hopa, Giresun, Sinop, Rize, Antalya, Alanya, Marmaris, Çeşme, Kuşadası, Trabzon, Dikili, Ordu, Tekirdağ limanları, Taşucu Liman İşletmesi Müdürlüğü ve Salıpazarı Liman Sahasının 4046 sayılı Kanun, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri ve mevzuat hükümleri kapsamında takibini yapmak, devir sözleşmelerinden doğan hakları izlemek, liman faaliyetlerini ve yatırımlarını takip etmek, bünyesindeki limanların işletmeciliğini yürütmek ve her türlü gemi ve deniz araçlarının inşaa, bakım ve onarım işlerini yapmak yer almaktadır.

TDİ hâlihazırda, Sarayburnu Liman Müdürlüğü, Çanakkale Kabatepe Limanı, Gökçeada Uğurlu, Gökçeada Kuzu ve Güllük Limanlarında hizmet vermektedir.

Önemli Gelişmeler

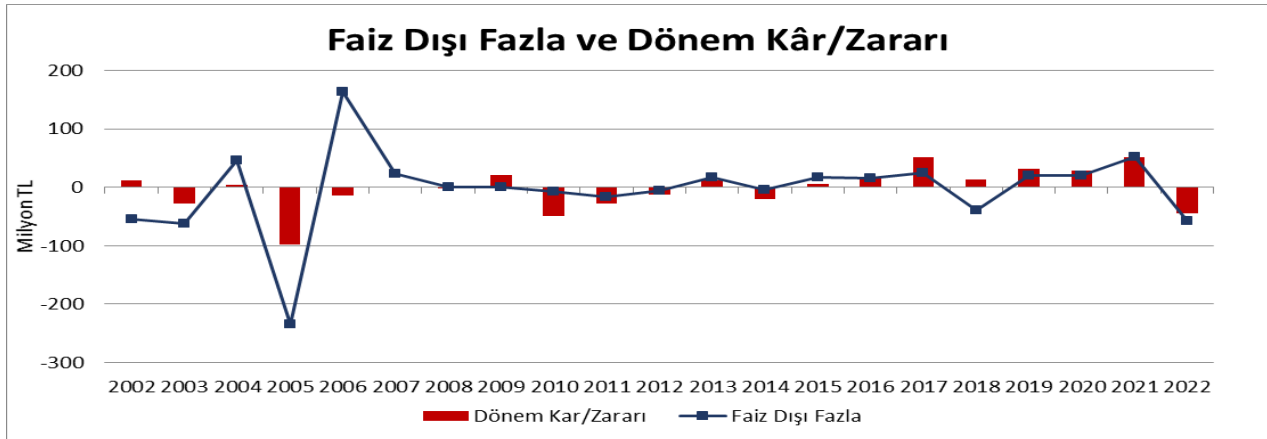
Mersin Taşucu Liman İşletmesi Müdürlüğü 21/01/2022 tarihinde özelleştirilerek devredilmiştir.

Mali Durum

2021 yılında 51,1 milyon TL kâr elde eden Kuruluş 2022 yılında 44,6 milyon TL zarar etmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER*	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	39,9	58,4	15,0	-74,3
Satışların Maliyeti	18,4	24,6	16,6	-32,7
Faaliyet Giderleri	32,8	40,0	70,6	76,3
Faaliyet Kâr Zararı	-12,1	-10,4	-72,3	-592,3
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	28,2	51,1	-44,6	-187,3
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	377,9	504,3	85,9	-83,0
Stok	0,2	0,2	0,0	-86,2
Duran Varlıklar	208,6	10.060,7	9.850,2	-2,1
Aktif Toplamı	586,5	10.565,0	9.936,1	-6,0
KV Yabancı Kaynaklar	24,4	27,0	10,0	-63,0
UV Yabancı Kaynaklar	347,9	374,0	40,2	-89,2
Özkaynaklar	214,1	10.164,0	9.885,9	-2,7
Rasyolar				
Cari Oran	15,46	18,69	8,60	-54,0
Asit Test Oranı	15,45	18,69	8,60	-54,0
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	305,0	159,1	681,1	328,2
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	206,1	150,4	564,9	275,5
Özsermaye Getiri Oranı %	10,17	0,37	-0,45	-221,6
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	142	140	120	-14,3
Toplam İstihdam Gideri	26,5	32,5	57,2	75,9
Bütçe İlişkisi (milyon TL)				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri (bin TL)				
Personel Başına Brüt Satışlar	281,1	417,0	124,8	-70,1
Personel Başına Gider	129,3	175,7	137,9	-21,5
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı	-85,0	-74,6	-602,3	-707,7
Diğer (milyon TL)				
Katma Değer	62,3	116,4	21,3	-81,7
Yatırım Harcaması	0,7	7,7	2,3	-70,4
Faiz Dışı Fazla	19,8	51,9	-57,5	-210,8

Kaynak: TDİ, HMB

6.3. Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

M. Selçuk TAŞKIRAN (Başkan)
 Muhammed DEMİRALP (Üye)
 Ayşegül SÜMEN (Üye)
 Mehmet Reşat BAHÇEEVLİ (Üye)
 Mergül KOTİL (Üye)

Sermaye Yapısı

ÖİB Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 1 milyon TL
 Ödenmiş Sermaye: 1 milyon TL

İlgili Bakanlık

ÖİB'nin Bağlı Olduğu Bakanlık (HMB)

İnternet Adresi

<http://www.aduas.gov.tr>

ÖYK'nın 27/12/2006 tarihli ve 2006/100 sayılı Kararı ile özelleştirme programına alınan EÜAŞ'a ait Tercan, Kuzgun, Mercan, İkizdere, Çıldır, Beyköy ve Ataköy HES ile Engil Gaz Türbinleri Santrali ve Denizli JES'in işletilmesi amacıyla 4046 sayılı Kanun kapsamında ÖİB'nin 19/04/2007 tarihli ve 415 sayılı Olur'u ile kurulan ADÜAŞ, Ana Sözleşmesinin Ankara Ticaret Sicili'ne tescili ile birlikte 29/05/2007 tarihi itibarıyla faaliyete başlamış ve Ana Sözleşmesi 01/06/2007 tarihinde Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanmıştır.

Anılan santraller 01/07/2007 tarihinden, İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi ile Zorlu Doğal Elektrik Üretim A.Ş.'ye devredilerek özelleştirildikleri 01/09/2008 tarihine kadar 14 ay boyunca ADÜAŞ tarafından işletilmiştir.

Diğer taraftan ÖİB'nin 02/11/2007 tarihli ve 1205 sayılı Olur'u doğrultusunda, 25/09/2006 tarihinde işletme hakkı 36 yıllığına Eti Maden A.Ş.'ye verilmiş olan Murgul HES, Sümer Holding tarafından taşınmazları ve mevcut İşletme Hakkı Sözleşmesi ile birlikte ADÜAŞ'a devredilmiştir.

ADÜAŞ, 01/09/2008 tarihli İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi kapsamında, ADÜAŞ'a devredilen santrallerin denetlenmesi, yeni yatırımlarının onaylanması, santrallerin her zaman üretime hazır bir şekilde tutulmasının sağlanması görevlerini yürütmektedir.

ÖYK'nın 22/07/2015 tarih ve 2015/63 sayılı Kararı ile EÜAŞ'a ait iken özelleştirme programına alınan santrallerin şirketleştirilmesi sonucu kurulan ve bu kapsamda bünyesinde bulunan varlıkların özelleştirilmesi için ÖİB tarafından yetkilendirilen ADÜAŞ'ın hisselerinin "satış (blok satış)" yöntemiyle özelleştirilmesine ve özelleştirme işlemlerinin 31/12/2025 tarihine kadar tamamlanmasına karar verilmiştir.

Ayrıca ÖİB, 4046 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin son fıkrası kapsamında; gerek Şirket bünyesinde bulunan taşınmazlar gerekse Şirkete bedelsiz devrettiği muhtelif taşınmazların özelleştirilmesi konusunda ADÜAŞ Yönetim Kuruluna yetki vermekte olup ADÜAŞ, portföyünde yer alan varlıkların özelleştirilmelerine ilişkin ihale çalışmalarını 4046 sayılı Kanun kapsamında yürütmektedir.

Önemli Gelişmeler

Danışmanlık hizmetleri kapsamında 2022 yılında 383 adet muhtelif taşınmaza ilişkin gayrimenkul değerlendirme raporu hazırlanmıştır.

Mali Durum

2022 yılında brüt satış geliri bulunmayan Kuruluşun başlıca gelirleri faiz gelirlerinden, başlıca giderleri ise genel yönetim giderlerinden oluşmakta olup dönem kârı 3,9 milyon TL'dir.

Kuruluşun 2022 yılı aktif büyüklüğü 93,6 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Aktif toplamının %43,4'ünü dönen, %56,6'sını ise duran varlıklar oluşturmaktadır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER*	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	0,0	0,0	0,0	0,0
Satışların Maliyeti	0,0	0,0	0,0	0,0
Faaliyet Giderleri	3,2	4,0	7,5	87,5
Faaliyet Kâr Zararı	-3,2	-4,0	-7,5	-87,5
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	0,6	1,8	3,9	116,7
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	28,8	32,1	40,6	26,5
Duran Varlıklar	55,8	54,3	53,0	-2,4
Aktif Toplamı	58,6	86,4	93,6	8,3
KV Yabancı Kaynaklar	0,3	0,4	2,2	450,00
UV Yabancı Kaynaklar	0,8	1,2	3,4	183,3
Özkaynaklar	83,6	84,9	88,0	3,7
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	6	9	8	-11,1

Kaynak: ADÜAŞ

(*): Kuruluşun satış faaliyeti bulunmadığı için anlamlı değerler yansıtmayacağından seçilmiş göstergeler tablosunda bu bölümdeki diğer Kuruluşlara kıyasla daha az kaleme yer verilmiştir.

6.4. Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Ramazan GÜNGÖR (YK Başkanı)

Müjdat EKİN (YK II. Başkanı)

Fatih UYSAN (Üye)

Ömer Faruk ÖZKAN (Üye)

Hilal YÜCEL (Üye)

Sermaye Yapısı

ÖİB Sermaye Payı: %56,09

Kayıtlı Sermaye Tavanı: 50 milyon TL

Çıkarılmış Sermaye: 39 milyon TL

İlgili Bakanlık

ÖİB'nin Bağlı Olduğu Bakanlık (HMB)

İnternet Adresi

<http://www.dogusanas.com.tr>

Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş., yurt dışında çalışan 180 işçi tarafından halka açık anonim şirket olarak 1974 yılında kurulmuştur. İller Bankası A.Ş., aynı yıl Şirkete %30 oranında ortak olarak 2007 yılında hisse oranını %56,09 seviyesine yükseltmiştir. ÖYK'nın 12/07/2007 tarih ve 2007/49 sayılı Kararı ile Şirketin İller Bankası A.Ş.'ye ait hisseleri özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Halka açık olan Şirketin geri kalan %43,91 oranındaki hissesi, BİAŞ'da işlem görmektedir.

Önemli Gelişmeler

Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş. içme suyu ve kanalizasyon alt yapısının inşaatında kullanılmak üzere asıl faaliyet konusu olan asbest elyaflı çimento boru üretimi yapmakta olup asbestli borulara yönelik talebin ortadan kalkması neticesinde 2005 yılında faaliyetini yönetim kurulu kararı ile durdurarak siparişe göre üretim kararı almıştır. Halen çeşitli belediyelerden ve İller Bankası'ndan gelen asbestli boru talepleri stoklardan karşılanmaktadır. Şirketin, 2005 yılından sonra ağırlıklı faaliyet konusu renkli perlitli kiremit ve karo üretimidir.

Şirket portlant çimentosu, doğal perlit agregası, demir oksit boya ve su ilavesi ile imal edilen renkli perlit beton kiremit ve renkli perlit yer karoları ile ilgili ticari ve endüstriyel faaliyetler yürütmektedir. Üretimde kullanılan perlit, Şirketin merkezi olan Erzincan il sınırları içindeki maden ocaklarından tedarik edilmekte olup üretilen kiremitler, Seraper marka lisansı ile pazarlanmaktadır.

Mali Durum

Şirketin 2022 yılı toplam satışları 2021 yılına kıyasla %110,2'lik bir artışla yaklaşık 24,8 milyon TL seviyesine ulaşmış olup, Şirketin 2022 yılı dönem kârı ise %83,3 oranında artarak 1,1 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	6,5	11,8	24,8	110,2
Satışların Maliyeti	5,5	8,7	20,8	139,1
Faaliyet Kâr Zararı	-1,5	0,5	-0,2	-140,0
Dönem Kâr Zararı	-1,8	0,6	1,1	83,3
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	6,0	12,7	20,9	64,6
Duran Varlıklar	21,7	26,0	26,6	2,3
Aktif Toplamı	27,7	38,7	47,5	22,7
KV Yabancı Kaynaklar	7,2	4,3	11,4	165,1
UV Yabancı Kaynaklar	2,5	3,4	3,4	0,0
Özkaynaklar	18,0	31,0	32,7	5,5
Rasyolar (%)				
Cari Oran	0,8	3,0	1,8	-37,9
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	17	30	30	0,0

Kaynak: Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş.

Kamu Aydınlatma Platformu, TMS/TFRS kapsamında hazırlanan finansal tablolar

BÖLÜM 7

2022

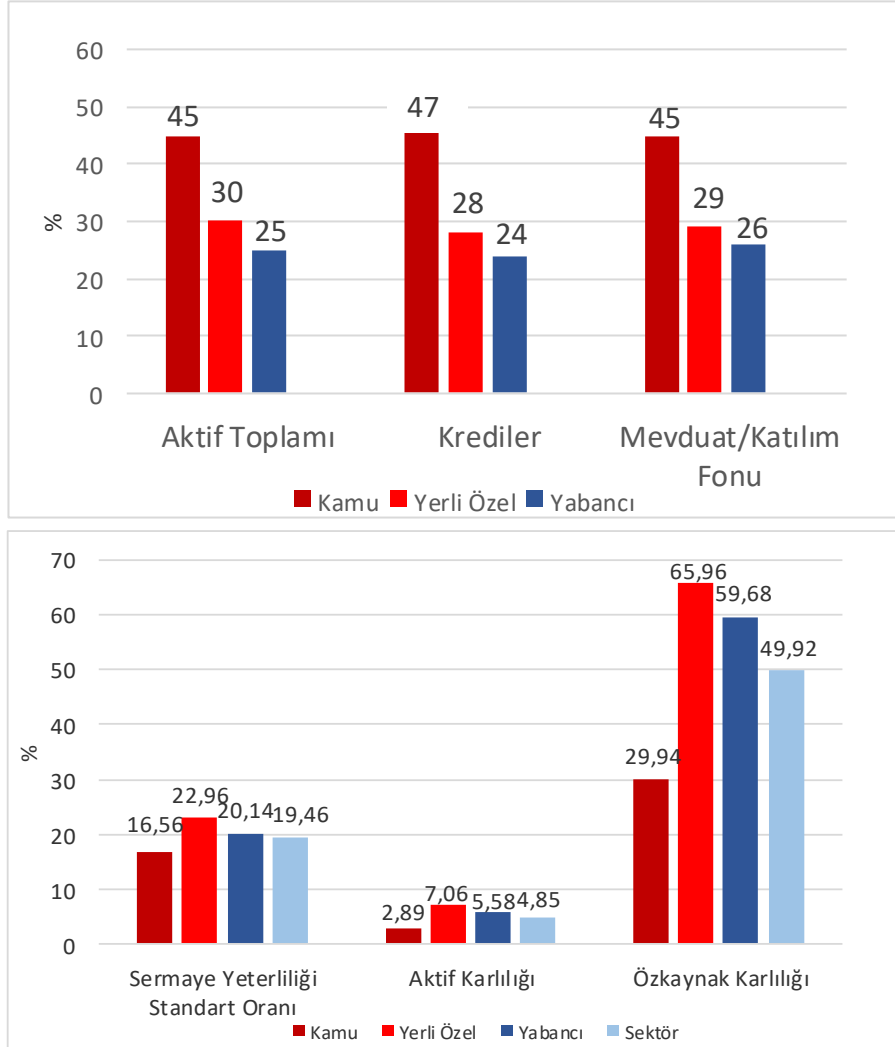
**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

KAMU SERMAYELİ BANKALAR

Bu bölümde, kamunun pay sahibi olduğu bankalara yönelik bilgilere yer verilmekte, bu bankaların 2022 yılı faaliyetlerine yönelik değerlendirmeler yapılmaktadır.

Bu bölümde, özel hukuk hükümlerine tabi olarak faaliyet gösteren kamu sermayeli, T.C. Ziraat Bankası A.Ş., Türkiye Halk Bankası A.Ş. ve Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş. ile kendi kanunları doğrultusunda faaliyet gösteren Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O., Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş., Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş., İller Bankası A.Ş. ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. hakkında bilgilere yer verilmiştir.²⁶ “BDDK, Türk Bankacılık Sektörü Temel Göstergeleri, Aralık 2022” raporunda yer alan bilgilere göre; Kamu Bankaları, bankacılık sektörünün aktif büyüklüğünün yaklaşık %45’ini, toplam krediler bakımından sektörün %47’sini, topladığı mevduat/katılım fonu bakımından sektörün %45’ini oluşturmaktadır. 31/12/2022 tarihi itibarıyla, sermaye yeterliliği standart oranı, kamu bankalarında %16,56, yerli özel bankalarda %22,96, yabancı bankalarda %20,14, sektörde %19,46 olarak gerçekleşmiştir. Aktif kârlılığı, kamu bankalarında %2,89, yerli özel bankalarda %7,06, yabancı bankalarda %5,58, sektörde %4,85 olarak gerçekleşmiştir. Özkaynak kârlılığı, kamu bankalarında %29,94, yerli özel bankalarda %65,96, yabancı bankalarda %59,68, sektörde %49,92 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 9: Seçilmiş Göstergeler Bazında Kamu Bankalarının Sektördeki Payı (31/12/2022)

Kaynak: BDDK, Türk Bankacılık Sektörü Temel Göstergeleri, Aralık 2022

²⁶ Bu bölümde yer alan bankaların mali tabloları Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) esas alınarak hazırlanmıştır.

7.1. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Burhaneddin TANYERİ (YK Başkanı)
 Alpaslan ÇAKAR (Üye - Genel Müdür)
 Veysi KAYNAK (YK Başkan V.)
 Faruk ÇELİK (Üye)
 Fazlı KILIÇ (Üye)
 Feyzi ÇUTUR (Üye)
 Dr. Ahmet GENÇ (Üye)
 Mahmut KAÇAR (Üye)
 Serruh KALELİ (Üye)

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 34,9 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 34,9 milyar TL²⁷

İlgili Bakanlık

HMB

İnternet Adresi

<http://www.ziraatbank.com.tr>

T.C. Ziraat Bankası A.Ş.’nin temelini, 20/11/1863’te çiftçilerin oluşturduğu kaynakla Mithat Paşa öncülüğünde devlet eliyle ve devlet himayesinde kurulan “Memleket Sandıkları” oluşturmaktadır. İzleyen yıllarda sandıkların işleyişinde gözlenen bozulmalar sonucu 1883’te aynı amaçlar doğrultusunda “Menafi Sandıkları” oluşturulmuştur. 28/08/1888’de ise T.C. Ziraat Bankası Nizamnamesi yürürlüğe girmiş, o tarihte faaliyette bulunan Menafi Sandıkları da Banka şubelerine dönüştürülmüştür.

Satılması mümkün olan gayrimenkul rehini ve kuvvetli kefalet karşılığında çiftçiye kredi kullanırmak, faiz karşılığında tevdiat kabul etmek, ziraata ilişkin sarraflık ve aracılık işleri yapmak gibi amaçlarla kurulan Banka, 4603 sayılı Kanun’la 2000 yılında 233 sayılı KHK kapsamından çıkarılmıştır. Banka, özel hukuk kapsamında, mevduat bankası olarak faaliyet göstermekte olup Sayıştay denetimine tabidir.

24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile Türkiye Cumhuriyet Ziraat Bankası A.Ş.’nin sermayesinde bulunan Hazineye ait hisselerin tamamının TVF’ye aktarılmasına karar verilmiştir. Bankanın hisselerinin TVF’ye tesciline ilişkin ilan 21/09/2017 tarihli ve 9413 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nde yayımlanmıştır. 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile ise HMB ilgili Bakanlık olarak belirlenmiştir.

31/12/2022 itibarıyla Banka, yurt içinde ve yurt dışında toplam 1.758 hizmet noktası ve 24.484 çalışanıyla kurumsal, girişimci ve bireysel bankacılık alanlarında faaliyet göstermektedir.

Önemli Gelişmeler

2022 yılında Ziraat Bankası kaynaklarından tarım sektörünün finansmanına yönelik olarak toplam 770 bin müşteriye 250,3 milyar TL kredi kullanıdırılmıştır. Banka kaynaklarından kullanılan tarım kredilerinin bakiyesi 2022 yılı itibarıyla 231,5 milyar TL’ye, kredili müşteri sayısı 1 milyon kişiye ulaşmıştır. Hazine faiz destekli kredilerden faydalanan tarımsal üreticilere, yayımlanan Kararlar ve Tebliğ doğrultusunda, üretim konularına göre %25 ile %100 arasında değişen faiz indirim oranlarında kredi kullanıdırılmıştır. 2022 yılı

²⁷ 2023 yılında da ödenmiş sermayesi 49,7 milyar TL artış ile 84,6 milyar TL’ye yükselmiştir.

boyunca tarım sektöründe faaliyet gösteren yaklaşık 679 bin üretici ve firma 172,2 milyar TL tutarında Hazine faiz destekli kredi imkanından faydalanmıştır. Bu bağlamda Bankaca kullandırılan Hazine faiz destekli kredi bakiyesi 204,3 milyar TL, üretici sayısı ise 907 bin kişiye ulaşmıştır. Hazine faiz destekli kredilere yönelik olarak Bankaya Hazinece 2022 yılı içinde yaklaşık 9,9 milyar TL gelir kaybı ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Mali Durum

Banka bilançosu 2022 yılında, önceki yıla göre %68,6 artışla 2,3 trilyon TL büyüklüğe ulaşmıştır. Banka kredi ağırlıklı büyüme stratejisi ile sanayinin ve üretimin her alanında büyümeyi desteklemiştir. Banka sürdürülebilir büyüme prensibiyle hareket ederek, nakdi kredilerini %62,8 artırmış ve 1,3 trilyon TL seviyesine yükseltmiş olup, gayrinakdi krediler dahil edildiğinde 1,7 trilyon TL'yi aşan toplam kredi büyüklüğüne sahiptir. Nakdi kredilerinin büyük kısmını TL cinsi kredilerden oluşturan ve bunun %76'sını reel sektörün finansmanı için kullandıran Ziraat Bankası, selektif bir kredi politikası ile tarımı, üretimi, istihdamı, yatırımı ve ihracatı öncelikli alanlar olarak ele almaktadır.

Aktif toplamında sektör payı %16 seviyesinde olan Banka sektörde lider konumundadır. Bankanın özkaynakları 2022 yıl sonu itibarıyla 202,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Bankanın sermaye yeterlilik oranı 2022 yıl sonunda %16,5 seviyesindedir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	942.601	1.370.890	2.311.665	68,6
Toplam Nakdi Krediler	600.660	778.404	1.266.351	62,6
Toplam Mevduat	629.874	948.687	1.739.269	83,3
Özkaynaklar	93.278	97.100	202.480	108,5
Net Kâr	7.825	6.291	41.092	553,1
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	63,7	56,8	54,8	
Sektördeki Aktif Payı	15,4	14,9	16,1	
Sektördeki Kredi Payı	16,1	15,3	16,3	
Takipteki Krediler / Krediler (Brüt)	2,3	1,9	1,1	
Sektördeki Mevduat Payı	17,4	17,2	18,8	
Mevduatın Krediye Dönüşüm Oranı	95,4	82,1	72,8	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	75,3	71,4	55,2	
Faiz Gelirleri İçinde Menkul Değerlerin Payı	24,0	26,9	43,2	
Faiz Dışı Gelir / Faiz Dışı Gider	90,3	95,5	85,7	
Aktif Kârlılığı	1,0	0,6	2,3	
Özkaynak Kârlılığı	9,7	6,9	26,4	
Sermaye Yeterlilik Oranı	18,2	16,5	16,5	

Kaynak: T.C. Ziraat Bankası A.Ş.

7.2. Türkiye Halk Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Recep Süleyman ÖZDİL (YK Başkanı)
 Mevlüt Uysal (YK Başkan V.)
 Osman ARSLAN (Üye – Genel Müdür)
 Şeref AKSAÇ (Üye)
 Meltem TAYLAN AYDIN (Üye)
 Mesut KARAKAŞ (Üye)
 Maksut SERİM (Üye)
 Ebubekir ŞAHİN (Üye)
 Sezai UÇARMAK (Üye)

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %87,7²⁸
 Kayıtlı Sermaye Tavanı: 10 milyar TL
 Çıkarılmış Sermaye: 4,97 milyar TL

İlgili Bakanlık

HMB

İnternet Adresi

<http://www.halkbank.com.tr>

T. Halk Bankası A.Ş., 1933 tarihli ve 2284 sayılı “Halk Bankası ve Halk Sandıkları Kanunu” kapsamında kurulmuş ve 1938 yılında faaliyete geçmiştir. 1992 yılında Türkiye Öğretmenler Bankası (Töbank), 1993 yılında Sümerbank, 1998 yılında Etibank, 2001 yılında mülga Türkiye Emlak Bankası’nın 96 şubesi ve 2004 yılında ise Pamukbank, T. Halk Bankası’na devredilmiştir.

2000 yılının sonlarında yürürlüğe giren 4603 sayılı Kanun’la 233 sayılı KHK kapsamından ve KİT statüsünden çıkarılan T. Halk Bankası anonim şirket statüsüne kavuşturulmuştur. Banka özel hukuk kapsamında bir mevduat bankası olarak faaliyet göstermekte olup Sayıştay denetimine tabidir.

ÖYK’nın 05/02/2007 tarihli ve 2007/8 sayılı kararı ile Hazineye ait hisseleri özelleştirme kapsam ve programına alınmış olan Türkiye Halk Bankası A.Ş.’nin %51,11 oranındaki hissesi ÖYK’nın 03/02/2017 tarihli ve 2017/1 sayılı kararı ile özelleştirme kapsam ve programından çıkartılmış ve TVF’ye devredilmiştir. 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile HMB ilgili Bakanlık olarak belirlenmiştir. 2022 yılında yapılan sermaye artışı ile Fon’un pay sahipliği %87,7’ye yükselmiştir.

Bankanın faaliyet alanı; ticari finansman ve kurumsal bankacılık, fon yönetimi işlemleri, bireysel bankacılık ve kredi kartı işlemlerini kapsamaktadır. Banka, 31/12/2022 itibarıyla yurt içinde 1.032, yurt dışında 6 şubesi, 1 ülke müdürlüğü, 2 yurt dışı temsilciliği, 4.075 ATM’si ve toplam 20.781 çalışanı ile faaliyet göstermektedir.

Önemli Gelişmeler

2022 yılında, “Kadın Girişimci Kredi Paketi”nin üst limiti 300.000 TL’ye yükseltilmiştir. 2022 yılında 101.264 kadın girişimciye kullandırılan 22,6 milyar TL’yi aşkın krediyle, dönem sonu itibarıyla bu kapsamda finansman desteği sağlanan kadın girişimci sayısı toplam 158.883’e, kullandırılan kredi miktarı ise 23,1

²⁸ 2023 yılında yapılan sermaye artışının ardından Bankanın çıkarılmış sermayesi 7,2 milyar TL’ye yükselmiş olup Fon’un hisse oranı %91,49 olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, 2023 yılı içinde Bankanın kayıtlı sermaye tavanı 30 milyar TL’ye yükseltilmiştir.

milyar TL'ye ulaşmıştır.

2022 yılında “Kadın Kooperatifleri Destek Paketi” kapsamında 21 kooperatife 4,1 milyon TL kredi kullandırılmıştır. Bu kapsamda, toplamda 51 kooperatife 4,6 milyon TL'yi aşkın krediyle finansmana erişimde zorluklar yaşayan kadın kooperatiflerine kaynak yaratılmıştır.

2022 yılında Halkbank'ın KOBİ'lere kullandığı krediler 371,3 milyar TL'ye ulaşırken Bankanın toplam KOBİ Kredileri müşteri sayısı ise yıl sonu itibarıyla yaklaşık 1,4 milyondur. Ticari nitelikli kredilerinin %53,1'ini KOBİ'lere kullandıran Bankanın KOBİ kredileri pazar payı dönem sonunda %19 olarak gerçekleşmiştir.

Halkbank tarafından 2022 yılı içerisinde esnaf ve sanatkârların finansman ihtiyacının uygun koşullarda karşılanması amacıyla 344 bin esnaf ve sanatkâra 90,5 milyar TL Hazine faiz destekli kredi kullandırılmıştır. Böylelikle Hazine faiz destekli kredi bakiyesi 2021 yılına göre yaklaşık %60 oranında artarak 123,2 milyar TL'ye yükselmiştir. Bu kapsamda 2022 yılı bütçesinden 9,4 milyar TL faiz desteği sağlanmıştır.

Halkbank, 2022 yılında Birleşmiş Milletler Çevre Programı Finans Girişimi tarafından kurulan küresel iş birliği Net-Sıfır Bankacılık Birliği'ne de katılım sağlamıştır. Bu katılımı, kredi ve yatırım portföyünü 2050 yılına kadar net sıfır emisyonla uyumlu hale getirmeyi taahhüt etmiştir.

Mali Durum

Bankanın toplam aktifleri 2022 yıl sonunda %54,5 oranında artarak 1.392,1 milyar TL'ye ulaşmış ve sektördeki toplam aktif pazar payı oranı %9,7 olarak gerçekleşmiştir. Nakdi krediler %56,2 artarak 842,6 milyar TL'ye yükselirken KOBİ kredilerini de içeren ticari kredi hacmi ise %58,9 artarak 726,2 milyar TL'ye ulaşmıştır. Sektördeki nakdi krediler pazar payı %10,7 olarak gerçekleşmiştir. Bankanın mevduatı 2022 yıl sonunda %69,5 oranında artarak 1.060,9 milyar TL'ye ulaşmış ve sektördeki mevduat pazar payı oranı %11,4 olarak gerçekleşmiştir. Bu faaliyetlerin sonucunda da Banka, 2022 yılını 14,8 milyar TL'lik net kâr ile tamamlamıştır. Bankanın 2022 yıl sonunda özkaynakları %106,5 artışla 89,8 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Sermaye yeterlilik oranı %14,7 ve özkaynak kârlılığı %22,1'dir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	680.026	901.217	1.392.140	54,5
Toplam Nakdi Krediler	449.745	539.588	842.618	56,2
Toplam Mevduat	457.286	625.904	1.060.923	69,5
Özkaynaklar	42.931	43.500	89.844	106,5
Net Kâr	2.600	1.508	14.754	878,4
Rasyolar (%)				
Nakdi Krediler / Aktifler	66,1	59,9	60,5	
Sektördeki Aktif Payı	11,1	9,8	9,7	
Sektördeki Nakdi Kredi Payı	11,9	10,5	10,7	
Takipteki Krediler / Toplam Nakdi Krediler (brüt)	3,8	3,0	2,2	
Sektördeki Mevduat Payı	12,6	11,3	11,4	
Mevduatın Krediye Dönüşüm Oranı	98,4	86,2	79,4	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	70,9	61,0	55,6	
Faiz Gelirleri İçinde Menkul Değerlerin Payı	28,4	37,3	43,9	
Faiz Dışı Gelir / Faiz Dışı Gider	84,2	91,2	79,9	
Aktif Kârlılığı	0,5	0,2	1,3	
Özkaynak Kârlılığı	6,9	3,5	22,1	
Sermaye Yeterlilik Oranı	15,2	14,5	14,7	

Kaynak: T. Halk Bankası A.Ş.

7.3. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Mustafa SAYDAM (YK Başkanı)
 Dr. Cemil Ragıp ERTEM (YK Başkan V.)
 Abdi Serdar ÜSTÜNSALİH (Üye-Genel Müdür)
 Abdulkadir AKSU (Üye)
 Dr. Adnan ERTEM (Üye)
 Prof. Dr. Mehmet Hüseyin BİLGİN (Üye)
 Şahin UĞUR (Üye)
 Haydar Kemal KURT (Üye)
 Sadık YAKUT (Üye)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %20,57²⁹
 TVF Sermaye Payı: %64,84
 Kayıtlı Sermaye Tavanı: 10 milyar TL
 Çıkarılmış Sermaye: 7,1 milyar TL

İlgili Bakanlık

HMB³⁰

İnternet Adresi

<http://www.vakifbank.com.tr>

Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı (Vakıfbank), 11/01/1954 tarihinde, 6219 sayılı “Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanunu” ile özel hukuk hükümlerine tabi olmak üzere kurulmuştur ve Sayıştay denetimine tabidir.

24/12/2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 696 Sayılı KHK ile 6219 sayılı Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanunu’nda değişiklik yapılmıştır.

6219 sayılı Kanun’un ilgili hükümleri doğrultusunda yayımlanan, 03/12/2019 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün idare ve temsil ettiği %43’ü (A) grubu ve %15,51’i (B) grubu olmak üzere toplam %58,51’lik hisse, 11/12/2019 tarihinde Hazine’ye devredilmiştir.

Bankanın, kayıtlı sermaye tavanı içerisinde kalmak kaydıyla 3,9 milyar TL çıkarılmış sermayesinin mevcut pay sahiplerinin rüçhan hakları tamamen kısıtlanarak tahsisli ve nakden 13,4 milyar TL satış hasılatı elde edecek şekilde yeni pay ihraç edilerek TVF’ye satılması sonucu sermayesi artırılmıştır. Bu süreç 21/03/2022 tarihi itibarıyla tamamlanmış olup kayıtlı sermaye tavanı 10 milyar TL olan Bankanın çıkarılmış sermayesi 7,1 milyar TL’ye ulaşmıştır. 31/12/2022 tarihi itibarıyla Hazine hissesi %20,57 olarak gerçekleşmiştir.

Bankanın temel faaliyet alanı bireysel, kurumsal ve özel bankacılık, sermaye piyasası faaliyetleri ile uluslararası bankacılık hizmetlerinden oluşmaktadır. 2022 yıl sonu itibarıyla, Banka 16.961 personel, 945 yurt içi şube ve 4 yurt dışı şube olmak üzere toplam 949 şube ile müşterilerine hizmet vermektedir.

Önemli Gelişmeler

Dünya Bankası ile Eylül 2020 tarihinde HMB garantisi altında imzalanan 250 milyon ABD doları tutarındaki Acil Durum Firma Destek Projesi kapsamında, 2022 yılında toplamda 100 milyon ABD doları Ana Ortaklık Banka hesaplarına intikal etmiş olup kaynak kapsamındaki kredi kullandırmalarına 2022 yılında da devam edilmiştir.

²⁹ Banka sermayesinin %20,57’si HMB’ye, %64,84’i TVF’ye, %5,66’sı Vakıfbank Mem. ve Hizm. Em. ve Sağ. Yard. San. Vakfı’na, %0,06’sı diğer vakıflar ve kişilere ait olup %8,87’si halka açıktır. 2023 yılı içinde Bankanın çıkarılmış sermayesi 9,9 milyar TL’ye yükselmiş olup Hazine hissesi %14,75, olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, 2023 yılı içinde Bankanın kayıtlı sermaye tavanı 25 milyar TL’ye yükseltilmiştir.

³⁰ 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile HMB ilgili Bakanlık olarak belirlenmiştir.

Fransız Kalkınma Ajansı (AFD) ile Aralık 2020 tarihinde “Yeşil Konut Projesi” kapsamında 200 milyon avro tutarında imzalanan ve Türk bankacılık sektörünün en büyük tutarlı “Yeşil Konut Projesi” olma özelliğini taşıyan anlaşma kapsamında ikinci dilim kredi kullanımı 03/05/2022 tarihinde 50 milyon avro olarak Ana Ortaklık Banka hesaplarına intikal etmiş olup kaynak kapsamındaki kredi kullandırmalarına 2022 yılında da devam edilmiştir.

22/03/2021 tarihinde toplamda yaklaşık 1,7 milyar ABD doları tutarında, 5-7 yıl vadede seküritizasyon işlemi yapılmıştır. Söz konusu işlem, Türk bankacılık sektöründe tek seferde gerçekleştirilen en yüksek tutarlı seküritizasyon işlemi olma özelliğine sahiptir. 31/12/2022 tarihi itibarıyla toplam bakiye 2.125 milyon ABD doları ve 251,8 milyon avro eşdeğerindedir.

Banka, ikinci sürdürülebilir tahvil ihracını 16/09/2021 tarihinde gerçekleştirmiş olup söz konusu ihraç 500 milyon ABD doları tutarındadır. Program kapsamında, 2022 yılı içinde 15 ayrı işlemde yaklaşık 262,7 milyon ABD doları tutarında 3-12 ay vadeli tahsisli satış işlemleri gerçekleştirilmiştir. 31/12/2022 tarihi itibarıyla tahsisli satış işlemlerinin toplam bakiyesi 134,8 milyon ABD doları eşdeğerindedir.

Üretimi ihracatı ve istihdamı desteklemek amacıyla firmalara finansman desteği sağlanmıştır. Ayrıca bu dönemde sürdürülebilir bankacılık alanında geliştirilen ürün ve hizmetler müşterilerin kullanımına sunulmuştur. Tüm sendikasyon kredileri “Sürdürülebilir Sendikasyon” kredisine dönüştürülmüştür.

Banka, 2022 yılında 1,5 milyar ABD doları tutarındaki sendikasyon kredilerinin toplamını %97 oranı ile yenilemiştir. Ayrıca, sürdürülebilirlik kriterlerine dayalı ve yurt dışından temin edilen 400 milyon avro tutarındaki işlem ile sürdürülebilirlik temalı teminatlı fonlama anlaşmasını gerçekleştirmiştir.

Mali Durum

Banka, 2022 yılında varlıklarını %66,9 oranında artırarak 1.681,1 milyar TL seviyesine yükseltmiş, varlıkların büyümesinde en önemli katkı kredilerden elde edilmiştir. Ticari krediler %68,2 oranında, bireysel krediler %42,9 oranında artmış, nakdi krediler toplamda %62,7 oranında yükselerek 933,4 milyar TL’ye ulaşmıştır. Aynı dönemde gayri nakdi krediler ise %42,7 oranında artmıştır.

2022 yılında KOBİ Bankacılığı alanında, ürün ve hizmet çeşitliliği artırılarak KOBİ kredilerinin bir önceki yıl sonuna göre %74,3 oranında yükselmesi sağlanmış, böylelikle KOBİ kredileri 239,1 milyar TL seviyesine çıkmıştır.

2022 yılında menkul kıymetler portföyü toplam aktifler içerisinde %22,2’lik pay teşkil etmektedir. TL cinsi menkul kıymetler içerisinde TÜFE’ye endeksli kağıtlar %66’lık payı ile 137,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Toplam mevduat %90,8 oranında artarak 1.127,7 milyar TL’ye yükselmiştir. Mevduatın yanı sıra TL kaynakların vadesini mevduat dışı ürünler ile uzatmak ve kaynak çeşitliliğini artırmak amacıyla alternatif fonlama kaynakları da kullanılmıştır.

2022 sonunda, net dönem kârı 24 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	698.897	1.007.214	1.681.061	66,9
Krediler	422.043	573.700	933.451	62,7
Menkul Kıymetler	146.510	223.737	372.588	66,5
Toplam Mevduat	414.044	590.943	1.127.702	90,8
Özkaynaklar	46.485	51.953	106.985	105,9
Brüt Kâr	6.439	5.296	37.244	603,2
Net Kâr	5.010	4.175	24.017	475,3
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	60,4	57,0	55,5	
Sektördeki Aktif Payı	11,5	10,9	11,7	
Sektördeki Canlı Kredi Payı	11,6	11,5	12,3	
Takipteki Krediler / Krediler	4,1	3,2	2,2	
Vadesiz Mevduat / Toplam Mevduat	19,5	24,7	23,8	
Mevduatın Krediye Dönüşüm Oranı	101,9	97,1	82,8	
Sektördeki Mevduat Payı	12,0	11,1	12,7	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	77,7	72,8	53,8	
Faiz Gelirleri İçinde Menkul Değerlerin Payı	21,9	25,9	45,4	
Aktif Kârlılığı	0,9	0,5	1,8	
Özkaynak Kârlılığı	12,6	8,5	30,2	
Sermaye Yeterlilik Oranı	16,4	14,9	15,2	

Kaynak: Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.

7.4. Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Mehmet Emin BİRPINAR (YK Başkanı)
 Abdullah Erdem CANTİMUR (YK Başkan V.)
 İlker SIRTKEYA (Üye – Genel Müdür)
 Mehmet Nuri YAZICI (Üye)
 Hasan SUVER (Üye)
 Mustafa ERDEM (Üye)
 Prof Dr. Murat BALCI (Üye)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %99,99
 Nominal Sermaye: 1,03 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 1,03 milyar TL

İlgili Bakanlık

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

İnternet Adresi

<https://emlakkatilim.com.tr>

Banka, 03/06/1926 tarihinde “Emlak ve Eytam Bankası” adı altında kurulmuş olup çeşitli yeniden yapılandırmaların ardından konut, dış ticaret ve denizcilik sektörlerinde sektör bankası görevini üstlenmiştir.

4603 sayılı Kanun kapsamında istihsal edilen 2001/2202 sayılı BKK ile Türkiye Emlak Bankası A.Ş.’nin bankacılık dışında kalan mal varlıkları ve iştiraklerinin tüm hak ve yükümlülükleriyle TOKİ’ye devri düzenlenmiştir.

2001 yılında 4603 sayılı Kanun’da yapılan değişiklikle ayrıca, Bankanın 2001/2202 sayılı BKK’de devri öngörülen varlıkları ile kanuni takibe intikal etmiş alacakları ve yuva kredileri hariç tüm aktiflerinin, bankaların yönetim kurullarının kendi aralarında düzenleyecekleri protokol doğrultusunda, protokole konu bütün hak, alacak ve borçların, alacaklıların rızası veya sair herhangi bir işleme gerek kalmaksızın T.C. Ziraat Bankası A.Ş. veya T. Halk Bankası A.Ş.’ye devredilmesine karar verilmiş ve 14/09/2001 tarihindeki olağanüstü genel kurul kararı ile tasfiye süreci başlamıştır.

16 yıllık tasfiye sürecinin sonunda, 27/05/2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 7020 sayılı Kanun’un 12 nci maddesi ile 4603 sayılı Kanun’a ek madde eklenmiş Bankanın tasfiye sürecinden çıkarılmasına karar verilmiştir. Banka 21/03/2019 itibarıyla katılım bankacılığı faaliyetine başlamıştır.

Banka Sayıştay denetimine tabidir.

Önemli Gelişmeler

2022 yıl sonu itibarıyla, bir önceki yıl sonuna göre, şube sayısı 70’den 81’e, personel sayısı, 1.107’den 1.297’ye yükselmiştir. Kentsel dönüşümün finansmanına dönük yeni iş modelleri (Güçlendirme, Yerinde Dönüşüm, Yerinde Birebir Dönüşüm ve Alansal Dönüşüm) tasarlanarak hayata geçirilmiştir.

Mali Durum

2022 yılında, toplanan fonlar %195,5 artış ile 79,2 milyar TL olurken, kullanılan fonlar %102,2 artış ile 44,3 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Bankanın 2022 yıl sonu itibarıyla aktif toplamı %158,9 artarak 100,2 milyar TL’ye, özkaynakları %248,6 artışla 6 milyar TL’ye, likit aktifleri %384,6 artışla 37,8 milyar TL’ye ulaşmıştır. 2022 yılında yurt içinde ihraç etmiş olduğu kira sertifikası ihraç hacmi bir önceki yıla kıyasla %120’lik bir artışla yaklaşık 15,3 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	20.390	38.760	100.227	158,6
Toplam Krediler	13.599	21.907	44.293	102,2
Toplam Mevduat	11.677	26.793	79.224	195,7
Özkaynaklar	1.539	1.728	6.024	248,6
Net Kâr	81	143	2.810	1.865,0
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	66,7	56,5	43,7	
Sektördeki Aktif Payı	4,7	5,4	8,4	
Sektördeki Kredi Payı	6,1	6,1	7,6	
Takipteki Krediler / Krediler (Brüt)	1,3	0,8	0,2	
Sektördeki Mevduat Payı	3,6	4,8	8,9	
Mevduatın Krediye Dönüşün Oranı	85,9	122,3	180,9	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	79,2	78,6	63,6	
Faiz Gelirleri İçinde Menkul Değerlerin Payı	19,4	18,5	34,9	
Faiz Dışı Gelir / Faiz Dışı Gider	32,5	43,9	32,4	
Aktif Kârlılığı	0,4	0,4	2,8	
Özkaynak Kârlılığı	5,3	8,3	46,7	
Sermaye Yeterlilik Oranı	28,3	27,8	28,0	

Kaynak: Türkiye Emlak Katılım Bankası

7.5. Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Dr. Raci KAYA (YK Başkanı)
 Ömer KARADEMİR (YK Başkan V.)
 İbrahim Halil ÖZTOP (Üye – Genel Müdür)
 Salim Can KARAŞIKLI (Üye)
 Turgay GEÇER (Üye)
 Erdal ERDEM (Üye)
 Onur GÖK (Üye)

İlgili Bakanlık

HMB³¹

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %99,08
 Kayıtlı Sermaye Tavanı: 10 milyar TL
 Çıkarılmış Sermaye: 2,5 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.kalkinma.com.tr>

1975 yılında Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası (DESİYAB) unvanı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili kuruluşu olarak kurulmuştur. 1988 yılında Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. unvanını almıştır. 2017 yılında başlatılan Bankanın yeniden yapılandırılma çalışmaları kapsamında Bankanın, yüksek katma değerli ve teknolojik ürünlerin üretimini destekleyecek, gelişmiş ekonomilerde uygulanan, etkin ve verimli kalkınma bankacılığı faaliyeti yapılabilecek, esnek personel yapısına ve yönetim sistemine sahip olacak bir yapıya kavuşturulması hedeflenmiş, bu çerçevede hazırlanan 7147 sayılı Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun 24/10/2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Böylece 24/10/2018 tarihinden itibaren Banka, faaliyetlerine Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş. unvanı ile devam etmektedir.

Bankanın amacı, Türkiye’nin kalkınması ve sürdürülebilir büyümesi için; bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına yönelik yatırımları ve teknolojik gelişmeye katkı sağlayacak projeleri desteklemek, girişim sermayesinin gelişmesine katkıda bulunmak, fon kurmak, katılmak ve yönetmek, kredi vermek, iştirak etmek, proje finansmanı yapmak, kâr ortaklığı veya kiralama esaslı kredi işlemleri yapmak, yurt içi, yurt dışı ve uluslararası ortak yatırımları finanse etmek ve danışmanlık hizmetleri de dâhil kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yerine getirmektir.

Banka, sanayi, turizm, enerji, eğitim, sağlık ve altyapı başta olmak üzere Türkiye’nin sürdürülebilir kalkınması için stratejik öneme sahip sektörlerde faaliyet gösteren firmalara finansman sağlayan, özel hukuk hükümlerine tabi, anonim şirket statüsünde bir kalkınma ve yatırım bankasıdır.

Banka Sayıştay Denetimine tabiidir.

Önemli Gelişmeler

Banka 2022 yılında, 100 milyon avro tutarında ilk sürdürülebilir Eurobond ihracını gerçekleştirmiştir. AFD’nin finansman sağladığı 11 yıl vadeli ihraçtan elde edilecek fonun en az %75’i Türkiye’de iklim değişikliği ile mücadeleye katkıda bulunan yeşil projelerin finansmanı için ayrılırken, kalan kısmın sosyal projelere yönlendirilmesi planlanmaktadır.

³¹ 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile HMB ilgili Bakanlık olarak belirlenmiştir.

Türkiye'nin Etki Yönetimi Çalışma Prensipleri ile uyumlu ilk Etki Raporu Banka tarafından 2022 yılında yayımlanmıştır. Banka 2022 yılında da TCMB kaynaklı, Yatırım Taahhütlü Avans Kredisini kullandırmaya devam etmiştir.

Mali Durum

Banka, 2022 yılında yatırımları desteklemeyi sürdürmüş olup 2021 yılında 37,5 milyar TL olan kredi büyüklüğünü %61 oranında bir büyüme ile 60,3 milyar TL'ye yükseltmiştir. 2022 yılında aktif büyüklüğü %89 oranında artarak 91,6 milyar TL'ye ulaşmıştır. Kaynaklarını reel ekonomiye aktarmayı hedefleyen Banka, %65,9 oranındaki krediler/toplam aktif oranı ile sektör ortalamasının (%55,2) üstünde yer almaktadır.

Bankanın aktifindeki büyüme, kârlılık oranlarına da olumlu yansımış, dönem net kârı önceki yıla göre %108 artarak 1,7 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Ayrıca Bankanın aktif kârlılığı %2,4, özkaynak kârlılığı ise %31,1 olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Aktifler	28.073	48.381	91.598	89,3
Krediler	20.403	37.483	60.340	61,0
Takipteki Krediler	219	855	894	4,6
Özkaynaklar	3.588	4.463	6.843	53,3
Net Kâr	502	814	1.691	107,7
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	72,7	77,5	65,9	
Sektördeki Aktif Payı	0,5	0,5	0,6	
Sektördeki Kredi Payı	0,6	0,7	0,8	
Takipteki Krediler / Krediler (brüt)	1,1	2,3	1,5	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	66,7	61,9	48,2	
Faiz Gelirleri İçinde Menkul D. Payı	15,5	15,0	28,9	
Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler	61,1	73,2	63,8	
Aktif Kârlılığı	2,2	2,4	2,4	
Özkaynak Kârlılığı	19,5	20,2	31,1	
Sermaye Yeterlilik Oranı	22,4	14,3	16,67	

Kaynak: T. Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.

7.6. Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Murat ZAMAN (YK Başkanı)
Rıza Tuna TURAGAY (YK Başkan V.)
Ali GÜNEY (Üye – Genel Müdür)
Mustafa GÜLTEPE (Üye)
Nail OLPAK (Üye)
Mehmet Esat MERT (Üye)
Fahriye Alev ARKAN (Üye)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Kayıtlı Sermaye Tavanı: 30 milyar TL
Çıkarılmış Sermaye: 13,8 milyar TL

İlgili Bakanlık

Ticaret Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.eximbank.gov.tr>

1987 yılında kurulan Türk Eximbank'ın amacı; ihracatın geliştirilmesi, ihraç edilen mal ve hizmetlerin çeşitlendirilmesi, ihraç mallarına yeni pazarlar kazandırılması, ihracatçıların uluslararası ticarete paylarının artırılması ve girişimlerinde gerekli desteğin sağlanması, ihracatçılar ile yurt dışında faaliyet gösteren müteahhitler ve yatırımcılara uluslararası piyasalarda rekabet gücü ve güvence kazandırılması, yurt dışında yapılacak yatırımlar ile ihracat maksadına yönelik yatırım malları üretim ve satışının desteklenerek teşvik edilmesidir.

Banka, 25/03/1987 tarihli ve 3332 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 28/01/2013 tarihli ve 2013/4286 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile özel hukuk hükümlerine tabi olarak faaliyet göstermekte olup Sayıştay denetimine tabidir.

Önemli Gelişmeler

Türk Eximbank 2022 yıl sonu itibarıyla 3 Bölge Müdürlüğü, 23 Şube ve 11 İrtibat Bürosu ile 34 farklı noktada faaliyetlerine devam etmektedir.

Banka, 2022 yılında ihracatçıların farklı finansman ihtiyaçlarına yönelik olarak, HMB garantisi altında İslam Kalkınma Bankası ile imzalanan 100 milyon ABD doları tutarındaki kredi anlaşmasının ikinci dilimi ile 09/06/2022 tarihinde 55 milyon ABD doları tutarında murabaha kaynağı sağlamıştır.

Sendikasyon kredileri kapsamında, Mayıs 2022'de, 26 uluslararası finansal kurumun katılımıyla Bankanın sürdürülebilirlik bağlantılı ilk işlemi olma özelliği taşıyan sendikasyon kredisi %104 oranında yenilenmiştir. Kasım ayında ise sendikasyon kredisi yine sürdürülebilirlik bağlantılı olarak 24 uluslararası bankanın katılımıyla %101,4 oranında yenilenmiştir.

İhracatçıların finansmana erişimini kolaylaştırmak ve teminat sorunlarının çözümüne katkı sağlamak amacıyla Türkiye İhracatçıları Meclisi ve Türk Eximbank ortaklığıyla kurulan İhracatı Geliştirme A.Ş. (İGE) ile ihracatın finansmanında yeni bir dönem başlamıştır. 2022 yılında İGE kefaleti ile %93'ü KOBİ olan 2.600'den fazla ihracatçı firmaya Türk Eximbank tarafından 13,5 milyar TL kredi kullandırımı gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca 2022 yılında Ticaret Bakanlığı, Türk Eximbank ve İGE arasında Prefinansman Destek Programına ilişkin protokol imzalanmıştır.

TCMB ile uygulamaya alınan Swap Anlaşmaları Kaynaklı Reeskont Kredisinin ilk işlemi 2022 yılı Aralık ayı içerisinde gerçekleştirilmiştir. Swap Anlaşmaları Kaynaklı Reeskont Kredisi, Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti, Kore Cumhuriyeti, Birleşik Arap Emirlikleri ve Katar arasında gerçekleştirilecek ticari faaliyetlerin finansmanına ilişkin ödemelerde kullanılmak üzere ilgili ülke Merkez Bankası ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası arasında yapılan swap anlaşmasına dayalı olarak kullandırılan ve yerel para birimleri ile ticaretin desteklenmesi adına önemli bir üründür. İlk olarak Çin Halk Cumhuriyeti'nden yapılan ithalatlar için uygulamaya alınan kredinin önümüzdeki dönemde diğer ülkeleri kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Mali Durum

Bankanın 2022 yılında ödenmiş sermayesi 9,3 milyar TL'den 13,8 milyar TL'ye yükseltilmiştir. Türk Eximbank'ın 31/12/2022 tarihi itibarıyla bilanço büyüklüğü 346 milyar TL düzeyindedir. Krediler/Aktifler oranı %88 olup krediler %6,1 artışla 305,6 milyar TL'ye ulaşmıştır. Tahsili gecikmiş alacakların toplam kredilere oranı %0,2 ile sektör ortalamasının altındadır. 346 milyar TL olan toplam pasiflerinin %91,5'i yabancı kaynaklardan, %6,9'u özkaynaklardan, %1,6'sı ise karşılıklar ve diğer pasiflerden oluşmaktadır.

Bankanın 2022 yılı kârı 6,2 milyar TL'dir. Bu dönemde Bankanın aktif kârlılığı %1,9, özkaynak kârlılığı %43 ve sermaye yeterliliği rasyosu %20,9 olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	204.227	322.377	346.037	7,3
Toplam Krediler	179.035	288.125	305.612	6,1
Özkaynaklar	11.413	14.550	23.751	63,2
Net Kâr	1.511	3.107	6.232	100,6
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	87,4	89,4	88,3	
Takipteki Krediler / Krediler (Brüt)	0,3	0,2	0,2	
Kalkınma ve Yatırım Banklarındaki Aktif Payı	52,8	52,3	42,3	
Kalkınma ve Yatırım Banklarındaki Kredi Payı	68,1	69,9	58,5	
Bankacılık Sistemindeki Aktif Payı	3,4	3,5	2,7	
Bankacılık Sistemindeki Kredi Payı	5,0	5,9	4,1	
Sermaye Yeterlilik Oranı	20,0	18,0	20,9	

Kaynak: Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.

7.7. İller Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Ertan YETİM (YK Başkanı)
 Dr. İlker EREN (YK Başkan V.)
 Yusuf BÜYÜK (Üye – Genel Müdür)
 Mücahit DEMİRTAŞ (Üye)
 Rahmi METİN (Üye)
 Av. Hakan AKKAŞ (Üye)
 Tufan BÜYÜKUZUN (Üye)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %0³²
 Nominal Sermaye: 30 milyar TL³³
 Ödenmiş Sermaye: 28,5 milyar TL

İlgili Bakanlık

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.ilbank.gov.tr>

İller Bankası 11/06/1933 tarihli ve 2301 sayılı Kanun’la “Belediyeler Bankası” olarak kurulmuş, 13/06/1945 tarihli ve 4759 sayılı “İller Bankası Kanunu” ile hem Bankanın adı hem de görev, yetki ve sorumlulukları değiştirilerek yeni bir hukuki statü oluşturulmuştur. 26/01/2011 tarihli ve 6107 sayılı “İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun” ile anonim şirket statüsü kazanmıştır.

Banka, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, mevduat toplama yetkisi bulunmayan bir kalkınma ve yatırım bankası statüsündedir. Bankanın amacı;

- İl özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile münhasıran bunların üye oldukları mahalli idare birliklerinin finansman ihtiyacını karşılamak,
- Bu idarelerin sınırları içinde yaşayan halkın mahalli müşterek hizmetlerine ilişkin projeler geliştirmek,
- Danışmanlık hizmeti vermek ve teknik mahiyetteki kentsel projeler ile alt ve üstyapı işlerinin yapılmasına yardımcı olmak ve
- Her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yerine getirmek

olarak belirlenmiştir.

Banka Sayıştay denetimine tabidir.

Önemli Gelişmeler

Banka, 2022 yılı içerisinde; yerel yönetimlere 19,8 milyar TL kaynak aktarmıştır. Bu miktarın, 12,8 milyar TL’sini özkaynaklardan kredi olarak kullandırmış, kalan kısmını ise fon, hibe ve dış kaynaklardan karşılamıştır. Banka tarafından yatırım programının dışında, yerel yönetimlerce talep edilen işlere kredi tahsis edilmek sureti ile ortak idarelerin kanalizasyon, içme suyu, harita, imar, yenilenebilir enerji, kamulaştırma, raylı ulaşım sistemi, yol yapımı, kavşak düzenlemesi, alt-üst geçit ve kentsel dönüşüm projelerini gerçekleştirmeleri sağlanmaktadır.

İller Bankası; Dünya Bankası, Fransız Kalkınma Ajansı, Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı, Avrupa Yatırım Bankası ve İslam Kalkınma Bankası başta olmak üzere uluslararası kurum ve kuruluşlar ile geliştirdiği işbirlikleri

³² İller Bankasının ortakları belediyeler ve il özel idareleridir.

³³ 2022 yılında yapılan çalışmalar sonucunda, 10 Ocak 2023 tarih ve 32069 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6659 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Bankanın nominal sermayesi 30 Milyar TL’den 45 Milyar TL’ye çıkarılmıştır.

kapsamında sağladığı uzun vadeli ve düşük faizli dış kaynakları yerel yönetimlerin yatırım ihtiyaçlarına yönlendirmeye devam etmektedir.

Mali Durum

Bankanın aktif büyüklüğü 2022 yılında 92,8 milyar TL'ye yükselerek önceki yıla göre yaklaşık %47,5 oranında artış göstermiştir. Aktif büyüklük içerisindeki en büyük kalemi krediler oluşturmaktadır. 2022 yılında kredi portföyü %34,6 oranında artışla 45,7 milyar TL'ye yükselmiştir.

Bankanın pasif yapısının %38'ini özkaynaklar oluşturmaktadır. 2021 yıl sonu itibarıyla 28,4 milyar TL olan özkaynak toplamı, 2022 yıl sonu itibarıyla 35,4 milyar TL'ye yükselmiştir. Nominal sermayesi 30 milyar TL olan Bankanın 2021 yıl sonu itibarıyla 22,5 milyar TL olan ödenmiş sermayesi 2022 yılı sonunda 28,5 milyar TL'ye yükselmiştir. Bankanın net kârı 2022 yılında %26,5 artarak 3,4 milyar TL'ye ulaşmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	46.879	62.936	92.822	47,5
Toplam Krediler	29.588	33.948	45.687	34,6
Özkaynaklar	24.132	28.381	35.414	24,8
Net Kâr	2.073	2.656	3.361	26,5
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	63,1	53,9	49,2	
Sektördeki Aktif Payı	0,5	0,7	0,7	
Sektördeki Kredi Payı	0,8	0,7	0,6	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	81,1	52,9	47,5	
Faiz Dışı Gelir / Faiz Dışı Gider	23,4	26,6	46,5	
Aktif Kârlılığı	4,4	4,2	3,6	
Özkaynak Kârlılığı	8,6	9,4	9,5	
Net Faiz Marjı	7,0	6,9	5,6	
Sermaye Yeterlilik Oranı	45,5	40,6	34,7	

Kaynak: İller Bankası

7.8. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

Banka Meclisi Üyeleri

Prof. Dr. Şahap KAVCIOĞLU (Başkan)
 Prof. Dr. Nurullah GENÇ (Üye)
 Derya YÜCEL (Üye)
 Prof. Dr. Başak TANINMIŞ YÜCEMEMİŞ (Üye)
 Prof. Dr. Elif HAYKIR HOBİKOĞLU (Üye)
 Ertan AYDIN (Üye)
 Doç. Dr. Mevlüt TATLIYER (Üye)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %55,12
 Nominal Sermaye: 25 bin TL
 Ödenmiş Sermaye: 25 bin TL

İlgili Bakanlık

HMB³⁴

İnternet Adresi

<http://www.tcmb.gov.tr>

TCMB, 30/06/1930 tarihinde anonim şirket statüsünde kurulmuş ve 03/10/1931 tarihinde Ankara'da faaliyetlerine başlamıştır.

Türkiye'de TBMM'ye ait olan para basma yetkisi TBMM tarafından süresiz olarak TCMB'ye devredilmiştir. Bu doğrultuda, ülkemizde banknot basma ve ihraç imtiyazı tek elden TCMB'ye aittir.

25/04/2001 tarihinde 1211 sayılı TCMB Kanunu'nda yapılan değişiklik ile TCMB'nin temel amacı fiyat istikrarını sağlamak olarak belirlenmiştir.

TCMB'ye, bu amaca yönelik para politikasını ve kullanacağı para politikası araçlarını doğrudan belirleme yetkisi verilmiştir. Bu çerçevede TCMB araç bağımsızlığına sahiptir. Diğer yandan TCMB, finansal sistemde istikrarı sağlayıcı, para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almaktadır. Bununla birlikte TCMB, fiyat istikrarını sağlama amacı ile çelişmemek kaydıyla hükümetin büyüme ve istihdam politikalarını desteklemekle görevlendirilmiştir.

2022 yılı sonu itibarıyla, yurt içinde 18 Genel Müdürlüğü ve çeşitli illerde faaliyet gösteren 21 Şubesi; T.C. Dışişleri Bakanlığı yurt dışı teşkilatının Frankfurt, Londra, New York, Washington, Pekin, Tokyo, Doha ve Kuala Lumpur'daki temsilcilikleri bünyesinde ekonomi müşavirlikleri ve ataşelikleri, OECD Daimi Temsilciliği nezdinde Ekonomi Müşavirliği bulunan TCMB, toplam 3.775 personeli ile dünyadaki ve ülkemizdeki gelişmeleri yakından izleyerek politikalarını uygulamakta ve 1211 sayılı TCMB Kanunu ile kendisine verilen görev ve yetkiler çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

³⁴ 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile HMB ilgili Bakanlık olarak belirlenmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	1.243.995	2.496.216	3.575.062	43,2
Altın Mevcudu	319.703	499.485	857.249	71,6
Menkul Kıymetler	89.500	74.109	151.051	103,8
Açık Piyasa İşlemleri - Alacaklar	99.344	377.160	146.055	-61,3
Açık Piyasa İşlemleri - Borçlar	11	-	400.164	-
Mevduat	853.888	1.893.247	2.774.018	46,5
Net Faiz Geliri	38.521	105.684	139.726	32,2
Net Kâr	34.498	57.483	72.021	25,3

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

BÖLÜM 8

2022

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

DİĞER KAMU İŞLETMELERİ VE FONLAR

Birinci bölümde de ifade edildiği üzere, kamu işletmeleri, kamusal kaynakları kullanarak ekonomik alanda faaliyet gösteren merkezi veya mahalli idarelere ait işletmeleri ifade etmektedir. Dolayısıyla, merkezi veya mahalli idarelerin hâkim ortak oldukları şirketler ile yaptıkları işler ticari nitelik taşıyan, ancak şirket şeklinde örgütlenmemiş kuruluşlar kamu işletmesi olarak adlandırılabilir.

KİT'ler, özelleştirme programındaki kuruluşlar ve kamu sermayeli bankalar dışında kalan ve ülkemizde faaliyet gösteren, uluslararası tanımlamalar çerçevesinde kamu işletmesi olarak değerlendirilebilecek diğer kurum ve kuruluşlara yönelik bilgilere bu bölümde yer verilmiştir.

Bu bölümün temel amacı;

- ◆ Kamu idareleri ile bu kurum ve kuruluşlar arasındaki mali ilişkilere dikkat çekmek ve
- ◆ Kamu işletmelerine yönelik bir farkındalık yaratmaktır.

Bu bölümde yer verilen işletmelere ilişkin daha ayrıntılı verilere söz konusu işletmelerin internet sitelerinden ve faaliyet raporlarından ulaşılabilmektedir.

8.1. Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi

Yönetim Kurulu Üyeleri

Muhsin DERE (YK Başkanı)
Yasin AKDERE (YK Başkan V.)
Mehmet AVCI (Üye)
Prof. Dr. Ersan ASLAN (Üye)
Tuğgeneral Sıtkı VARLI (Üye)
Tuğgeneral Numan YÖNER (Üye)
Yunus SEZER (Üye – HMB)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 3,3 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 3,3 milyar TL

İlgili Bakanlık

Milli Savunma Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.mke.gov.tr>

Geçmiş 1832 yılında kurulmuş olan Tophane-i Amire Müşirliğine dayanan Kuruluş, 1950 yılından 2021 yılı Temmuz ayına kadar 233 sayılı KHK kapsamında bir İDT olarak faaliyet göstermiştir. Kuruluşun ana görevi imalat sanayi alanında her çeşit silah, mühimmat, patlayıcı madde, makine, teçhizat ve malzeme imalat kapasitelerini kârlılık ve verimlilik esaslarını göz önüne alarak planlamak ve bunları ekonomik bir şekilde üretmek ve pazarlamaktır.

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu 03/07/2021 tarihinde 7330 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle birlikte Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi Millî Savunma Bakanlığı ile ilgilendirilmiş olarak Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi unvanıyla bir kamu şirketi statüsünde yapılanmıştır.

Yoğun teknoloji kullanımı gerektiren bir sektörde faaliyet gösteren Kurum için kritik ve nitelikli personelin istihdamının sağlanması, uluslararası ve yerli savunma sanayi firmalarıyla ortaklık ve iş birliği yapılması, Ar-Ge'ye ağırlık verilerek ürün çeşitliğinin sağlanması ve ihracatın artırılması adına Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun, Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi olarak devletin denetimi altında daha esnek, etkin, verimli, modern ve dinamik bir yapıya kavuşturulması amaçlanmıştır.

Önemli Gelişmeler

Stratejik konumu gereği MKE A.Ş.; mühimmattan enerjetik malzemeye, silah sistemlerinden patlayıcı ve roketlere kadar geniş bir yelpazede ürettiği ürünler ve yürüttüğü projeler ile savunma sanayimiz için katma değer yaratmayı sürdürmektedir. Bugüne kadar Türkiye'de üretimi yapılmayan ve yurtdışından temin edilen ürünlerin üretimine başlanılarak ülkemizin dışa bağımlılığının azaltılması çerçevesinde önemli adımlar atılmıştır. Bu kapsamda 2022'de gerçekleşen önemli gelişmeler aşağıda sıralanmaktadır.

- VOLKAN Projesi kapsamında Türk Silahlı Kuvvetlerinin (TSK) operasyonel ihtiyaçlarını karşılamak için mağara, sığınak ve karargâh gibi kapalı alanlarda etkin küçük çaplı mühimmatta kullanılan ve yüksek tahrip gücüne sahip Toz Termobarik Patlayıcının yerli imkanlarla üretilmesi hedeflenmiştir. Bu çerçevede Roket ve Patlayıcı Fabrikasında 50 kg/gün kapasiteli toz patlayıcı seri üretime yönelik tesisin kurulumu ve devreye alma çalışmaları tamamlanmış olup şirket envanterine kazandırılmıştır.

- TSK ihtiyacı olan, yerli imkanlarla geliştirilmiş 155 mm Uzun Menzilli Mühimmat ile uyumlu "Modüler

Barut Sisteminin” Ürün ve Üretim Hattı Kalifikasyonu ile Adedi Atış Cetveli hazırlanması çalışmaları yürütülmüştür.

- 25 mm Mühimmatın Yerleştirilmesi Projesi kapsamında yurtdışından tedarik edilen 25 mm yangın/tahrip (M792), ders atış (M793) ve 25 mm zırh delici (M791) mühimmatlarına ait sevk barutunun geliştirilmesi faaliyetleri tamamlanarak 25 mm mühimmatların yakıt bileşenleri tamamen yerleştirilmiştir.
- Deniz Kuvvetlerinin ihtiyacı olan ve milli savaş gemisi MİLGEM’lerin vurucu gücünü oluşturan 76/62mm DENİZ TOPU için kara ve deniz testleri başarıyla tamamlanarak Deniz Kuvvetleri Komutanlığı envanterine alınmıştır.
- E-ZMA Projesi kapsamında; TSK envanterinde bulunan zırhlı personel taşıyıcılara Hibrit Tahrik Sistemi entegrasyonu ve testleri başarı ile tamamlanmış olup 25 mm silah kulesinin testleri devam etmektedir.
- E-FIRTINA Projesi kapsamında; TSK envanterinde bulunan T-155 K/M Fırtına Obüslerine Hibrit Tahrik Sistemi entegrasyonu ve fabrika testleri başarı ile tamamlanmış olup saha testleri devam etmektedir.
- Havadan Taşınabilir 105 mm Hafif Çekili Obüs (BORAN) projesi kapsamında; 7 adet pilot kafile üretimleri, ürün ve üretim hattı kalifikasyonları tamamlanmış olup Kara Kuvvetleri Komutanlığı envanterine kazandırılmıştır.
- MKE A.Ş. tarafından yerli ve milli imkânlar ile geliştirilerek bu konudaki yurt dışı bağımlılığı ortadan kaldıracak olan Yakın Hava Savunma Sistemi (YHSS) Projesi ile gemi platformlarının başta güdümlü mermiler (G/M) olmak üzere Havadan Karaya Füzeler, Seyir Füzeleri, İnsansız Hava Araçları, uçaklar ve helikopterlere karşı hava savunmasının en etkili şekilde karşılanması amaçlanmaktadır. YHSS’nin prototip testlerine devam edilmektedir.

Mali Durum

Kuruluş, 2022 yılında 3,3 milyar TL dönem kârı elde etmiştir. Kuruluşun 2022 yılı faaliyet kârı 2021 yılına göre %109,4 oranında artış göstererek 2,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	3.113,6	4.198,9	9.103,1	116,8
Satışların Maliyeti	1.548,5	2.087	4.487,6	115,0
Faaliyet Giderleri	508,3	703,3	1.679,5	138,8
Faaliyet Kâr Zararı	1.044,9	1.384,3	2.898,2	109,4
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	925,8	1.789,8	3.309,5	84,9
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	3.268,1	5.850,4	12.296,4	110,2
Duran Varlıklar	1.056,0	2.008,6	3.465,9	72,6
Aktif Toplamı	4.324,0	7.859,1	15.762,3	100,6
KV Yabancı Kaynaklar	759,0	2.588,4	7.532,1	191,0
UV Yabancı Kaynaklar	1.166,6	953,7	1.090,5	14,3
Özkaynaklar	2.398,4	4.317,0	7.139,6	65,4
Rasyolar (%)				
Cari Oran	4,31	2,26	1,63	-27,9
Asit Test Oranı	2,40	1,40	0,84	-40,0
Özsermaye Getiri Oranı	29,53	32,85	39,53	20,3
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	5.469	5.747	2.958	-48,5
Toplam İstihdam Gideri	767,9	924,5	1.186,6	28,4

Kaynak: MKE A.Ş., HMB

8.2. Türk Telekomünikasyon A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Dr. Ömer Fatih SAYAN (YK Başkanı)
 Mahmut GÜRCAN (YK Başkan Yardımcısı)
 Ümit ÖNAL (Üye – Genel Müdür)
 Yiğit BULUT (Üye)
 Dr. Cengiz YAVİLIOĞLU (Üye)
 Selim DURSUN (Üye)
 Enver İSKURT (Üye)
 Salim Arda ERMUT (Üye)
 Metin İLHAN (Üye)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %25
 Nominal Sermaye: 3,5 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 3,5 milyar TL

İlgili İdare

TVF'nin Bağlı Olduğu İdare (Cumhurbaşkanlığı)

İnternet Adresi

www.turktelekom.com.tr

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi Türkiye’de tüzel kişiliği haiz anonim şirket şeklinde kurulmuştur. Şirket’in esası 23/10/1840’ta aslen Bakanlık olarak kurulan Postane-i Amirane’ye (Postahane Departmanı) dayanmaktadır. Şirket, önceden her ikisi de PTT tarafından yürütülen telekomünikasyon ve posta hizmetlerinin ayrılması sonucu 24/04/1995’te ayrı bir tüzel kuruluş olarak kurulmuş ve PTT’nin telekomünikasyon hizmetleri ile ilgili tüm personel, varlık ve yükümlülükleri, Şirket’e transfer olmuştur.

Şirket tarafından yapılan 10/03/2022 tarihli özel durum açıklamasında LYY Telekomünikasyon A.Ş.’nin (LYY), sahip olduğu %55 Türk Telekomünikasyon A.Ş. (Türk Telekom) hissesinin TVF’ye satışına ilişkin taraflar arasında hisse devir sözleşmesi imzalandığı, sonrasında gerekli onayların alınması ve kapanış koşullarının yerine getirilmesi sonucunda 31/03/2022 tarihli özel durum açıklamasında payların devir işleminin tamamlandığı, devir sonrasında 31/03/2022 tarihi itibarıyla TVF’nin %61,68 pay sahipliği ile Türk Telekom’un en büyük hissedarı olduğuna ilişkin bildirimde bulunulmuştur. 31/12/2022 tarihi itibarıyla, Şirket’i kontrol eden ana ortak TVF’dir.

Önemli Gelişmeler

Türkiye’nin 81 ilinde 39.433 çalışanı ile Türk Telekom, 31/12/2022 itibarıyla 17,3 milyon sabit erişim hattı, 14,8 milyon geniş bant, 2,9 milyon TV ve 25,5 milyon mobil abonesine hizmet vermektedir. 2022 yılında Şirket’in abone sayısı, sabit internette 500 bin ve mobilde 1,5 milyon abone kazanımı ile 52,8 milyona çıkmıştır.

2021 yılı itibarıyla 366 bin km olan fiber ağ uzunluğu 2022 yılı itibarıyla 403 bin km’ye yükselmiştir. 2022 yılında fiber abone sayısı 1,9 milyon net kazanımla 11,5 milyona yükselmiştir. Ayrıca, mobil abonelerin internet kullanımı 2022 yılında 2021 yılına kıyasla %22,3 artarak kişi başı ortalama 11,9 Gigabyte’a yükselmiştir.

Dijital dönüşüm, tasarruf ve verimlilik projeleriyle, sabit ve mobil şebekede toplam elektrik tüketimi son 5 yılda %3 oranında düşürülmüş olup yıllık ortalama 31 milyon kWh enerji tasarrufu sağlanmıştır. Böylece, yıllık ortalama 15 bin ton karbon emisyonu engellenmiştir.

Türk Telekom Genç Mühendis Programı kapsamında yaklaşık 200 mühendis Türkiye'nin 81 ilinde göreve başlamıştır.

Arçelik, Nokia ve Türk Telekom; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın himayesinde, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi, KOSGEB ve TÜBİTAK TÜSSİDE'nin desteğiyle Türkiye'de 5G altyapısıyla hayat bulan imalat sanayi teknoloji çözümleri oluşturmak için 5G@EndTech Programı'nı hayata geçirmiştir. Söz konusu program, Türkiye'deki 5G girişimlerinin imalat sanayine yönelik ürün ve çözümler geliştirmesini, bu ürünlerin ticarileşme ve küreselleşme süreçlerinin desteklenmesini amaçlamaktadır.

Mali Durum

31/03/2022 tarihinde yapılan Genel Kurulda, hisse sahiplerine 4,95 milyar TL nakit temettü ödenmesine karar verilmiş olup Şirketin %25 hissedarı olan Bakanlığımıza, (temettü tutarının %10 oranındaki stopajı düşüldükten sonra) yaklaşık 1,1 milyar TL temettü ödemesi yapılmıştır.

Şirketin 2022 yılı toplam satışları 2021 yılına kıyasla %40 artışla yaklaşık 48 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılına kıyasla finansman giderleri yükselen Şirketin dönem kârı, 2022 yılında 1,8 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	28.288,9	34.272,9	48.042,3	40,2
Satışların Maliyeti	15.705,1	19.404,4	28.577,4	47,3
Faaliyet Kâr Zararı	7.463,5	8.111,0	9.301,0	14,7
Dönem Kâr Zararı (Vergi Öncesi)	3.801,9	5.620,8	1.836,5	-67,3
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	13.289,5	20.779,4	26.187,7	26,0
Duran Varlıklar	31.433,1	37.558,3	54.544,0	45,2
Aktif Toplamı	44.722,6	58.337,7	80.731,7	38,4
KV Yabancı Kaynaklar	14.228,3	17.997,0	26.366,2	46,5
UV Yabancı Kaynaklar	18.456,9	26.090,7	34.395,2	31,8
Özkaynaklar	12.037,4	14.250,0	19.970,3	40,1
Rasyolar (%)				
Cari Oran	0,93	1,15	0,99	-14,0
Asit Test Oranı	0,92	1,13	0,97	-14,4
Özsermaye Getiri Oranı	0,26	0,40	0,21	-48,8
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Dönem Sonu)	34.748	35.868	39.433	9,9

Kaynak: Türk Telekomünikasyon A.Ş.

8.3. Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri	Sermaye Yapısı
Mükremin KARA (YK Başkanı)	TVF Sermaye Payı: %100
Hakan GÜLTEN (YK Başkan V. – Genel Müdür)	Nominal Sermaye: 5 milyar TL
Mehmet Ragıp İMAMOĞLU (Üye)	Ödenmiş Sermaye: 3,1 milyar TL
Mehmet AKTAŞ (Üye)	
Onur Alkın KALKAVAN (Üye)	
İlgili Bakanlık	İnternet Adresi
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	http://www.ptt.gov.tr

1840 yılından bu yana faaliyette bulunan ve zaman içinde hukuki statüsünde çeşitli değişiklikler meydana gelen PTT, 01/05/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ile 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında KHK kapsamından çıkarılmış ve mevcut statüsünü kazanmıştır. 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile 11/12/2018 tarihli ve 463 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca PTT hisseleri TVF'ye devredilmiştir.

6475 sayılı Kanun'a göre evrensel posta hizmeti yükümlüsü olarak belirlenen PTT; yurt içinde ve yurt dışında her türlü taşımacılık hizmetlerini de içerecek şekilde posta, koli, kargo ve lojistik hizmetleri, pul basımı ve satımı, denetlemeye ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'na tabi olmaksızın, anılan Kanun kapsamında belirtilen faaliyet konuları ile ilgili olarak bankalarla yapacağı sözleşmeler doğrultusunda bankalara destek hizmeti, parasal posta hizmeti, ödeme hizmeti sunma, adres bilgi kayıt sistemi ve elektronik sertifika hizmet sağlayıcılığı, elektronik ortam dâhil her türlü tebligat ve telgraf hizmetine ilişkin faaliyetler, 20/06/1984 tarihli ve 3028 sayılı Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesinin Tasdikinın Uygun Olduğu Hakkında Kanun'la uygun bulunan Sözleşme uyarınca yetkili birimler tarafından onay şerhi (apostille) verilmiş belgelerin, kişisel verilerin korunması kaydıyla, elektronik ortamda ilgililere ulaştırılması için aracılık işlemleri ile esas sözleşmesinde belirlenen diğer faaliyetleri yürütmektedir.

Önemli Gelişmeler

2021 yılında toplam 325,4 milyon adet posta hizmetleri gönderisi (mektup postası, telgraf, Tele Post ve diğerleri) karşılığı 2,9 milyar TL gelir elde edilmişken 2022 yılında 300,9 milyon adet gönderi karşılığında 4,8 milyar TL gelir elde edilmiş olup adette %8 azalışa karşılık 2022 yılında gelirden toplam %66 artış kaydedilmiştir.

2018 yılında hizmete sunulan PTT Kargomat cihazlarının sayısı 2022 yılsonu itibarıyla 405 adede ulaşmış olup Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Antalya, Kocaeli ve Eskişehir illerinde aktif olarak hizmet vermektedir. Toplamda kargo hizmetlerinden 2022 yılında 185,6 milyon adet gönderi karşılığında 2,9 milyar TL gelir elde edilmiş olup bir önceki yıla kıyasla adette %26'lık ve gelirden ise %72'lik bir artış kaydedilmiştir.

Diğer taraftan, 2022 yılında toplam PTTBank işlemleri 2021 yılına göre %9,1 artarak 372,6 milyon adet olarak gerçekleşmiş ve bu işlemlerden %22,4'lük bir artışla 1,3 milyar TL gelir elde edilmiştir.

Mali Durum

2021 yılsonu itibarıyla 387,3 milyon TL zarar elde edilmişken, 2022 yılsonu itibarıyla 259,2 milyon TL zarar meydana gelmiştir. 2022 yılsonunda brüt satışlarda 2021 yılına göre %76,1'lik artış yaşanmıştır. Faaliyet giderlerinde ise 2021 yılına göre %66,5 artış meydana gelmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	5.261,8	6.379,9	11.233,8	76,1
Satışların Maliyeti	4.209,8	4.727,9	8.159,5	72,6
Faaliyet Giderleri	2.052,5	2.475,0	4.120,0	66,5
Faaliyet Kâr Zararı	-1.005,0	-826,9	-1.064,3	-28,7
Finansman Giderleri	0,0	0,9	8,7	815,8
Dönem Kâr Zararı	-741,0	-387,3	-259,2	33,0
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	3.063,1	2.721,0	7.503,9	175,8
Duran Varlıklar	3.515,2	3.732,8	4.315,2	15,6
Aktif Toplamı	6.578,3	6.453,8	11.819,2	83,1
KV Yabancı Kaynaklar	5.765,3	5.902,8	10.609,4	79,7
UV Yabancı Kaynaklar	39,2	164,4	82,3	-49,8
Özkaynaklar	773,8	386,6	1.127,4	191,3
Rasyolar (%)				
Cari Oran	0,53	0,46	0,71	53,8
Asit Test Oranı	0,52	0,45	0,70	54,5
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Dönem Sonu)	25.135	25.135	23.508	-6,5
Toplam İstihdam Gideri	3.773	4.242	6.774	59,7

Kaynak: PTT A.Ş.

8.4. Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Kemal YÜKSEK (YK Başkanı)

Dr. Ali Taha KOÇ (YK Başkan V.)

Prof. Dr. İbrahim KALIN (Üye)

Dr. Şuayip BİRİNCİ (Üye)

İbrahim EREN (Üye)

İbrahim KOLCU (Üye)

Dr. Yunus Emre AYÖZEN (Üye)

Dr. Yalçın EYİGÜN (Üye)

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 3,2 milyar TL

Ödenmiş Sermaye: 3,2 milyar TL

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.turksat.com.tr>

Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından yürütülen uydu haberleşme hizmetlerinin yeni bir şirket altında yürütülmesi amacıyla, 406 sayılı Kanun'da değişiklik yapan 5189 sayılı Kanun ile kurulan TÜRKSAT, 22/07/2004 tarihinde faaliyete geçmiştir. 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile TÜRKSAT'ın sermayesinde bulunan Hazineye ait hisselerin tamamının TVF'ye aktarılmasına karar verilmiştir. Söz konusu değişiklik 10/04/2017 tarihli Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanmıştır.

TÜRKSAT, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu uyarınca ulusal egemenlik kapsamındaki uydu yörünge pozisyonlarının hakları, yönetimi ve işletme yetkisine sahip olmak ve bununla ilgili yükümlülükleri yerine getirmek, adına kayıtlı ve diğer operatörlere ait uyduları işletmeye vermek ya da verilmesini sağlamak, bu uyduları işletmek, ulusal ve yabancı operatörlere ait uydular üzerinden haberleşme ve iletim altyapısını kurmak, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında her türlü faaliyette bulunmak, işletmek ve ticari faaliyette bulunmak üzere kurulmuştur. Uydular üzerinden sağladığı doğrudan TV yayınları, kırsal alan telefon haberleşmesi, acil durum haberleşmesi ve kurumsal ağ hizmetlerinin yanı sıra TÜRKSAT, kablo TV ve genişbant internet hizmeti sunmaktadır.

2006/10316 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kamu hizmetlerinin elektronik ortamda verilebilmesini sağlayan e-Devlet Kapısı'nın kurulması, işletilmesi ve yönetilmesine ilişkin görev ve sorumluluk TÜRKSAT'a verilmiştir. TÜRKSAT bu kapsamda ilgili kurumlarla koordine bir şekilde e-Devlet Kapısı'nı işletmekte, kamu kurumlarına yönelik bilişim çözümlerini de içeren bilişim ürün ve hizmetleri sunmaktadır.

Önemli Gelişmeler

Şirketin amiral gemisi, en güçlü ve en yüksek kapasiteli uydusu Türksat 5B, 14 Haziran 2022 tarihinde hizmete alınmıştır. Türksat 5B ile şirkete ait aktif haberleşme uydularının sayısı 5'e yükselmiş olup, yaklaşık 60 Gbps Ka Bant veri haberleşme kapasitesine ulaşılmıştır. Türksat 6A'nın üretim çalışmalarına 2022 yılında da devam edilmiş, söz konusu uydunun 2023 yılı içerisinde fırlatılmaya hazır hale getirilmesi hedeflenmektedir.

2022 yılı sonu itibarıyla 2008 yılında faaliyete geçen e-Devlet Kapısı'ndan 945 kuruma ait 6.821 adet

elektronik hizmet, yaklaşık 62 milyon aktif kullanıcının hizmetine sunulmuştur. 2022 yılında ayrıca, KKTC e-Devlet Kapısı ile KKTC veri merkezinin açılışı gerçekleştirilmiştir.

2022 yılı sonu itibarıyla Türksat uyduları üzerinden 486 TV Kanalı yayın yapmakta olup söz konusu kanalların 1'i 8K UHD, 1'i 4K UHD ve 230 adedi HD kanallardır. 2022 yılı sonu itibarıyla, 24 ilde 5,1 milyon kurulu kapasiteye ulaşılan kablo altyapısı üzerinden hizmet verilen abone sayısı 1,4 milyona ulaşmıştır.

Mali Durum

TÜRK SAT'ın 2022 yılı toplam satışları yaklaşık 7,7 milyar TL olarak gerçekleşirken faaliyet kârı 2022 yılında bir önceki yıla kıyasla %113 oranında bir artışla 2,1 milyar TL'ye yükselmiştir.

Ayrıca, uydu gelirleri, yıllık bazda %399, kablo gelirleri %25 ve bilişim gelirleri %101 oranında artış göstermiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	2.495,0	3.003,5	7.658,9	155,0
Satışların Maliyeti	1.552,7	1.808,5	5.170,4	186,0
Faaliyet Giderleri	221,0	235,0	439,0	86,8
Faaliyet Kâr Zararı	992,0	960,0	2.049,0	113,4
Finansman Giderleri	34,5	1.459,6	1.431,0	-1,9
Dönem Kâr Zararı	1.017,6	716,7	3.418,8	376,7
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	1.575,4	2.136,2	3.953,1	85,1
Duran Varlıklar	6.777,5	8.796,1	12.516,9	42,3
Aktif Toplamı	7.852,9	10.932,2	16.470,1	50,7
KV Yabancı Kaynaklar	955,1	1.693,9	3.252,6	92,0
UV Yabancı Kaynaklar	2.478,2	4.185,4	4.774,3	14,1
Özkaynaklar	4.418,7	5.052,8	8.443,1	67,1
Rasyolar (%)				
Cari Oran	1,65	1,26	1,22	-3,6
Asit Test Oranı	1,57	1,20	1,15	-4,3
Özsermaye Getiri Oranı	0,18	0,14	0,40	185,3
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	1.012	1.179	1.135	-3,7

Kaynak: TÜRK SAT ve HMB

8.5. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

Yönetim Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Ahmet ALBAYRAK (YK Başkanı)
 Prof. Dr. Mehmet Zahid SOBACI (Üye – Genel Müdür)
 Doç. Dr. Oğuz GÖKSU (Üye)
 Atakan YILMAZ (Üye)
 Mücahid EKER (Üye)
 Doç. Dr. Oğuzhan BİLGİN (Üye)
 Hilal KAPLAN (Üye)
 Meryem İlayda ATLAS ÇETİN (Üye)
 Doç. Dr. Veysel KURT (Üye)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 182 milyon TL
 Ödenmiş Sermaye: 182 milyon TL

İlgili İdare

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı

İnternet Adresi

<http://www.trt.net.tr>

Anayasa'nın 133 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Türkiye'nin kamu tüzel kişiliğini haiz ve kamusal nitelikteki tek yayın kuruluşu olan TRT, kamu adına radyo ve televizyon yayınlarını gerçekleştirmek amacıyla 1964 yılında kurulmuştur.

TRT Türkiye ve dünyadaki takipçilerine 18 televizyon kanalı, 17 radyo kanalı, 9 dijital platform, 4 basılı yayın ve 4 dijital uygulama üzerinden yayıncılık faaliyetleri ile ulaşmaktadır.

Önemli Gelişmeler

2022 yılında, dünyanın en önemli yayın kurum ve kuruluşları ile iş birliği protokolleri imzalanarak yayıncılık ağı daha da genişletilmiştir. 19 Temmuz 2022'de İran İslam Cumhuriyeti Yayın Kurumu (IRIB) ve 7 Eylül 2022'de Sırbistan Radyo Televizyonu (RTS) ile yeni iş birliği protokolleri imzalanmıştır.

Mali Durum

Kamusal katkı gelirlerinin yanında ilan ve reklam gelirleri, haber ve program satış gelirleri ile marka ve lisans ürün gelirleri TRT'nin gelirlerini oluşturmaktadır. 2022 yılı toplam reklam gelirleri yaklaşık 1,4 milyar TL gerçekleşme ile bir önceki seneye kıyasla %84 oranında artmıştır. Kuruluşun toplam brüt satışı 9,9 milyar TL, satışlarının maliyeti yaklaşık 4,3 milyar TL, faaliyet giderleri ise 3,2 milyar TL olarak gerçekleşmiş olup Kuruluş 2022 yılını bir önceki yıla göre %76 oranında artışla, 2,4 milyar TL kâr ile kapatmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	4.197,5	5.643,4	9.870,4	74,9
Satışların Maliyeti	1.954,0	2.503,1	4.291,5	71,4
Faaliyet Giderleri	1.309,0	1.809,4	3.175,5	75,5
Faaliyet Kâr Zararı	908,1	1.270,5	2.365,8	86,2
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	496,5	1.396,3	2.453,9	75,7
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	2.206,9	3.499,1	5.718,0	63,4
Duran Varlıklar	2.717,9	3.084,6	3.732,0	21,0
Aktif Toplamı	4.924,9	6.583,7	9.450,0	43,5
KV Yabancı Kaynaklar	494,1	646,5	436,7	-32,5
UV Yabancı Kaynaklar	586,8	735,4	1.396,1	89,8
Özkaynaklar	3.843,9	5.201,8	7.617,2	46,4
Rasyolar (%)				
Cari Oran	4,5	5,4	13,1	142,4
Asit Test Oranı	4,4	5,4	13,0	140,6
Özsermaye Getiri Oranı	12,9	26,8	32,2	20,21
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	7.810	8.253	8.287	0,4
Toplam İstihdam Gideri	1.129,5	1.458,3	2.587	77,4

Kaynak: TRT Genel Müdürlüğü

8.6. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü

Yöneticiler

Yener YILDIRIM (Müdür)

Dr. Ayhan KOÇ (Müdür Yardımcısı)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 500 TL

Ödenmiş Sermaye: 500 TL

Bağlı Olduğu Bakanlık

Tarım ve Orman Bakanlığı

İnternet Adresi<http://www.aoc.gov.tr>

1925 yılında, ıslah için son derece elverişsiz olarak görülen bir arazide Mustafa Kemal ATATÜRK'ün kişisel mülkü olarak Ankara ve çevresini yeşillendirmek, modern tarım ve işletmecilik tekniklerini uygulayarak çevre çiftçilerine önderlik ve öğreticilik yapmak amaçları ile kurulan AOÇ, 1937 yılında Hazineye bağışlanmıştır.

Hazineye intikalini müteakip çeşitli kurum ve kuruluşların bünyesinde faaliyet gösteren AOÇ, 24/03/1950 tarihli ve 5659 sayılı Kanun kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığının bağlı kuruluşu olarak yapılandırılmıştır. Ayrıca, AOÇ Müdürlüğünün teşkilatına ilişkin hususlar 15/07/2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmiştir.

AOÇ Müdürlüğü, hâlihazırda tarla, bağ ve bahçe ziraatı, süt, süt ürünleri, bal, meyve suyu vb. ürünlerin üretim ve pazarlaması gibi alanlarda faaliyet göstermektedir.

Kuruluş, 233 sayılı KHK'nin "İstisnalar" başlıklı 58 inci maddesi ile anılan KHK hükümlerinden muaf olup ilgili mevzuat uyarınca Sayıştay ve TBMM'nin denetimine tabidir.

Mali Durum

2022 yılında Kuruluşun faaliyet kârı %94,3 oranında artışla 6,8 milyon TL, dönem kârı ise %1,6 oranında artışla 31,7 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	103,4	115,7	222,7	92,5
Satışların Maliyeti	80,6	94,3	188,3	99,7
Faaliyet Giderleri	6,9	7,8	10,7	37,2
Faaliyet Kâr Zararı	6,6	3,5	6,8	94,3
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	54,9	31,2	31,7	1,6
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	214,6	245,1	266,7	8,8
Duran Varlıklar	25,7	28,1	43,4	54,4
Aktif Toplamı	240,3	273,2	310,1	13,5
KV Yabancı Kaynaklar	18,8	27,9	39,9	43,0
UV Yabancı Kaynaklar	5,5	5,9	6,5	10,2
Özkaynaklar	216,1	239,4	263,7	10,2
Rasyolar (%)				
Cari Oran	11,4	8,8	6,7	-23,9
Asit Test Oranı	10,4	7,1	4,5	-36,6
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	407	394	383	-2,8
Toplam İstihdam Gideri	40,9	58,2	95,0	63,2

Kaynak: AOÇ

8.7. Türk Hava Yolları A.O.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Ahmet BOLAT (YK Başkanı)
 Prof. Dr. Mecit EŞ (YK Başkan V.)
 Bilal EKŞİ (Genel Müdür ve Üye)
 Doç. Dr. Murat ŞEKER (Üye)
 Mehmet KADAİFÇİLER (Üye)
 Dr. Orhan BİRDAL (Üye)
 Dr. Melih Şükrü ECERTAŞ (Üye)
 Dr. Fatmanur ALTUN (Üye)
 Şekib AVDAGİÇ (Üye)

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı (A Grubu): %49,12
 ÖİB Sermaye Payı (C Grubu): %0,01
 Kayıtlı Sermaye: 1,4 milyar TL
 Çıkarılmış Sermaye: 1,4 milyar TL

İlgili İdare

TVF'nin Bağlı Olduğu İdare (Cumhurbaşkanlığı)

İnternet Adresi

<https://www.turkishairlines.com>

1933 yılında “Hava Yolları Devlet İşletmesi” adıyla kurulan Türk Hava Yolları A.O.’nun ana faaliyet konusu yurt içi ve yurt dışında yolcu ve kargo hava taşımacılığı yapmaktır. 1955 yılında Türk Hava Yolları adını alan Kuruluş, 1983 yılında “Devlet Havacılık ve Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü”nün bağlı ortaklığı haline getirilmiş ve 1984 yılında yürürlüğe giren 233 sayılı KHK ile KİK statüsüne kavuşmuştur. 1994 yılında özelleştirme kapsam ve programına alınan Kuruluşun, ÖYK’nın 03/02/2017 tarihli ve 2017/2 sayılı kararı ile TVF’ye devrine karar verilmiştir. %50,88’i halka arz edilmiş olan THY hisselerinin %49,12’si TVF’ye; bir adet C grubu hisse ise ÖİB’ye aittir.³⁵ THY’nin 7 adet bağlı ortaklığı, 11 adet de müşterek yönetime tabi ortaklığı bulunmaktadır.

Önemli Gelişmeler

2019 yılında 11,2 milyar ABD doları olan yolcu gelirleri, 2022 yılında pandemi sonrasında %28 artarak 14,3 milyar ABD dolarına yükselmiştir. 2021 yılında 44,8 milyon olan taşınan yolcu sayısı ise %60,3 artışla 71,8 milyona yükselerek 2019 yılının %96,7’sine ulaşmıştır.

129 ülke ve 342 destinasyon ile dünyanın en fazla ülke ve destinasyonuna uçan hava yolu olan THY, 2022 yılında uçuş ağına Filipinler’de Cebu, ABD’de Seattle, İtalya’da Bergamo, Güney Sudan’da Juba, Özbekistan’da Buhara, Karadağ’da Tivat, Türkmenistan’da Türkmenbaşı ve Irak’ta Kerkük hatlarını da eklemiştir.

THY filosunda 110 geniş gövdeli, 263 dar gövdeli olmak üzere 373 adet yolcu uçağı ve 21 adet kargo uçağı bulunmaktadır. 2022 yıl sonu itibarıyla 394 olan uçak sayısının 2023 yılında 435 uçağa çıkması planlanmaktadır.

³⁵ THY’de kamu payı %50’nin altında olup yönetim kurulunun çoğunluğunun kamu temsilcisi olması nedeniyle uluslararası kamu işletmesi tanımı kapsamında Raporda yer verilmektedir.

Mali Durum

2021 yılını 9 milyar TL dönem kârı ile tamamlayan THY, 2022 yılında 51,4 milyar TL dönem kârı ile tarihinin en yüksek karlılık rakamına ulaşmıştır.

1990 yılından itibaren THYAO kodu altında Borsa İstanbul'da işlem gören THY, 2022 yılında BIST100 ABD doları bazında yaklaşık %100 değer kazanırken, Borsa İstanbul'un en değerli 4 üncü şirketi konumuna gelmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	46.448	97.378	311.169	219,5
Satışların Maliyeti	43.765	75.233	235.528	213,1
Faaliyet Kâr Zararı	-1.382	13.547	48.811	260,3
Dönem Kâr Zararı (Vergi Öncesi)	-6.101	9.191	51.403	459,3
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	30.659	65.797	135.095	105,3
Duran Varlıklar	156.743	287.911	443.476	54,0
Aktif Toplamı	187.402	353.708	578.571	63,6
KV Yabancı Kaynaklar	47.379	90.443	154.040	70,3
UV Yabancı Kaynaklar	100.512	172.615	243.104	40,8
Özkaynaklar	39.511	90.650	181.427	100,1
Rasyolar (%)				
Cari Oran	0,65	0,73	0,88	20,5
Asit Test Oranı	0,66	0,70	0,84	20,0
Özsermaye Getiri Oranı	-0,14	0,09	0,26	188,9
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Dönem Sonu)	28.668	27.532	29.520	7,2

Kaynak: THY, TMS/TFRS kapsamında hazırlanan finansal tablolar ve bağımsız denetim raporları

8.8. Anadolu Ajansı

Yönetim Kurulu Üyeleri

Serdar KARAGÖZ (YK Başkanı ve Genel Müdür)
 Doç. Dr. Yusuf ÖZKIR (YK Başkan V.)
 Prof. Dr. Hasan Nuri YAŞAR (Üye)
 Doç. Dr. İsmail ÇAĞLAR (Üye)
 Büşra KARADUMAN AKTUNA (Üye)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %47,75
 Nominal Sermaye: 1 milyon TL
 Ödenmiş Sermaye: 1 milyon TL

İlgili İdare

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı

İnternet Adresi

<http://www.aa.com.tr>

06/04/1920 tarihinde Mustafa Kemal ATATÜRK tarafından kurulan Anadolu Ajansı, 1925 yılında yapısal değişikliğe uğramış ve anonim şirket statüsüne kavuşmuştur. Zaman içerisindeki devirlerle Kuruluştaki kamu payı %47,75 oranında tesis edilmiştir.

57 sayılı Anadolu Ajansının Malları ve Personeli Hakkında Kanun'a eklenen madde hükmü çerçevesinde, Anadolu Ajansının tüzel kişiliğinde bulunan %50,07'lik sermaye payı üzerinde HMB'nin intifa hakkı bulunmakta olup Anadolu Ajansının toplam %97,8'lik sermayesi HMB tarafından temsil edilmektedir.

Kuruluş 24/07/2018 tarihli ve 30488 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 14 sayılı İletişim Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ile ilişkilendirilmiştir.

Önemli Gelişmeler

13 dilde yayın yapan, 39 ülkede ofise sahip olan ve 144 ülkede faaliyet gösteren Anadolu Ajansı, 139 farklı uyruktan 4.000'den fazla çalışanıyla günlük ortalama 1.000'den fazla haber, 4.000'den fazla fotoğraf, 15 infografik, 357 video ve 54 multimedya yayınlamaya devam etmektedir.

Mali Durum

2022 yılında Kuruluşun hasılatı bir önceki yıla göre yaklaşık %95,2 oranında, satışların maliyeti ise yaklaşık %91,3 oranında artmıştır. Kuruluşun vergi öncesi dönem kârı %467,9 oranında artarak 261,8 milyon TL'ye ulaşmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	% Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Hasılat	332,4	462,0	902,0	95,2
Satışların Maliyeti	525,0	691,7	1.322,9	91,3
Brüt Kâr Zarar	-192,6	-229,7	-420,9	83,2
Faaliyet Giderleri	116,3	98,4	182,2	85,2
Faaliyet Kâr Zararı	14,3	20,5	243,4	1087,3
Dönem Kâr Zararı (Vergi Öncesi)	14,9	46,1	261,8	467,9
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	88,6	215,8	248,4	15,2
Duran Varlıklar	113,0	179,8	400,5	122,7
Aktif Toplamı	201,6	395,6	648,9	64,0
KV Yabancı Kaynaklar	76,4	214,3	221,1	3,2
UV Yabancı Kaynaklar	77,1	125,8	221,9	76,4
Özkaynaklar	48,1	56,3	205,9	265,7

Kaynak: Anadolu Ajansı TMS/TFRS kapsamında hazırlanan finansal tablolar ve bağımsız denetim raporları

8.9. Borsa İstanbul A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Erişah ARICAN (YK Başkanı)
 Yunus ARINCI (YK Başkan V.)
 Dr. Korkmaz ERGUN (Üye - Genel Müdür)
 Metin KIRATLI (Üye)
 Prof. Dr. Fahrettin ALTUN (Üye)
 Ahmad Ali AL-HAMMADI (Üye)
 Prof. Dr. Cem DEMİROĞLU (Üye)
 Işinsu KESTELLİ (Üye)
 Tefvik ERASLAN (Üye)

İlgili İdare

TVF'nin Bağlı Olduğu İdare (Cumhurbaşkanlığı)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %0
 TVF Sermaye Payı: %80,6
 Nominal Sermaye: 423,2 milyon TL
 Ödenmiş Sermaye: 423,2 milyon TL

İnternet Adresi

<http://borsaistanbul.com>

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 30/12/2012 tarihinde İMKB ile İAB tüzel kişilikleri başkaca bir işleme gerek kalmadan son bulmuş ve ticaret siciline resen tescil edilerek Borsa İstanbul A.Ş. kurulmuştur. Söz konusu yapılanma ile İMKB ile İAB bünyesinde bulunan piyasalar, Borsa İstanbul çatısı altına geçmiştir. Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası ise 21/12/2012 tarihinde işleme başlamış olup 05/08/2013 tarihi itibarıyla İzmir'de kurulu Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsasının tüzel kişiliği son bulmuştur. Bu şekilde üç borsanın piyasaları Borsa İstanbul çatısı altında birleşmiştir.

Borsa İstanbul, esas sözleşmesinin 03/04/2013 tarihinde ticaret siciline tescil edilmesiyle faaliyet izni almıştır. 2022 yılı sonu itibarıyla Borsa İstanbul sermayesinin %80,6'lık payı TVF'ye aittir.

Önemli Gelişmeler

496 şirketin işlem gördüğü ve piyasa değerinin 6,2 trilyon TL'ye ulaştığı Borsa İstanbul'da, 2022 yılında 40 adet yeni şirketin kote edilmesiyle 19,3 milyar TL büyüklüğünde halka arz gerçekleşmiştir. Ayrıca, 1.855 adet borçlanma aracının ihracı yoluyla sermaye piyasalarına 361,6 milyar TL kaynak sağlanmasına aracılık edilmiştir.

Pay Piyasası bünyesinde kurulan Emtia Pazarında, Darphane Altın Sertifikası 21/12/2022 tarihi itibarıyla işlem görmeye başlamıştır. Borçlanma Araçları Piyasasında yeşil tahvil ve yeşil kira sertifikaları işleme açılmıştır. Türev Ürünler Piyasasında ürün çeşitliliğinin artırılması kapsamında 2022 yılı içinde 3 adet paya dayalı opsiyon sözleşmesi hizmete sunulmuş, Fiziki Teslimatlı Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) Vadeli İşlem Sözleşmeleri işleme açılmıştır. Ayrıca türev ürünler piyasasında pay piyasası gibi açılış seansı uygulaması başlatılmıştır.

2022 yılında Türk Lirası Gecelik Katılım Referans Getiri Oranı (TLREFK) hesaplanmaya başlamıştır. BIST Sürdürülebilirlik Katılım, BIST Sürdürülebilirlik 25 ve BIST Katılım Temettü endeksleri hesaplanmaya başlanmıştır. Borsa İstanbul'da 2022 sonu itibarıyla, paya dayalı 74'ü anlık toplam 438 endeks, borçlanma araçları, altın, mevduat, fon gibi farklı yatırım araçlarına dayalı 54 endeks, 20 adet risk kontrol endeksi ayrıca BIST 30 ve BIST 100 Endeksleri'ne bağlı 4 adet kısa ile 2 adet kaldıraçlı endeks ve 4 adet altına dayalı

endeks hesaplanmaktadır.

Borsa İstanbul piyasalarında gerçekleşen toplam işlem hacmi 2022 yılında 40,5 trilyon TL olmuştur. Toplam işlem hacminin %43,7'sini oluşturan Pay Piyasasında 2021'e kıyasla %135,7 artışla 17,7 trilyon TL'lik işlem gerçekleşmiş olup günlük ortalama işlem hacmi 70,3 milyar TL olmuştur. Borçlanma Araçları Piyasasında 14,4 trilyon TL işlem gerçekleşmiş olup günlük ortalama işlem hacmi 57,2 milyar TL olmuştur. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasasında 2021'e kıyasla %76 artışla toplam 7,9 trilyon TL işlem hacmi gerçekleşmiş olup günlük ortalama işlem hacmi 31,4 milyar TL olmuştur. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası işlem hacmi ise 532 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Sermaye piyasalarına olan ilgi 2022 yılında da devam etmiş, bakiyeli pay senedi yatırımcı sayısı 3,8 milyona ulaşmıştır.

Mali Durum

Borsa İstanbul'un 2021 yılında 48,6 milyar TL olan aktif büyüklüğü, 2022 yılında %88,7 artışla 91,7 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2021 yılında 6,1 milyar TL olarak gerçekleşen özkaynak büyüklüğü, 2022 yılı sonunda 9,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

2022'de brüt satış gelirleri %89,9 oranında artarak 6,4 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2022 yılı vergi öncesi kâr rakamı 4,5 milyar TL olup özsermaye getiri oranı %54,6'dır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	%Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	2.477,3	3.355,2	6.371,8	89,9
Satışların Maliyeti	80,0	61,2	186,9	205,5
Faaliyet Kâr Zararı	1.678,2	2.372,7	3.746,0	57,9
Dönem Kâr Zararı (Vergi Öncesi)	1.825,1	2.776,3	4.493,9	61,9
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	26.665,8	45.689,1	88.921,4	94,6
Duran Varlıklar	1.240,7	2.903,2	2.789,3	-3,9
Aktif Toplamı	27.906,5	48.592,3	91.710,7	88,7
KV Yabancı Kaynaklar	23.178,7	42.455,0	82.130,3	93,5
UV Yabancı Kaynaklar	157,3	63,6	125,6	97,3
Özkaynaklar	4.570,5	6.073,6	9.454,8	55,7
Rasyolar (%)				
Cari Oran	1,15	1,08	1,08	0,0
Asit Test Oranı	1,15	1,08	1,08	0,0
Nakit Oranı	1,13	1,04	1,04	0,0
Özsermaye Getiri Oranı	36,0	39,4	54,6	38,6
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Dönem Sonu)	1.097	1.142	1.230	7,7

Kaynak: Borsa İstanbul A.Ş.

8.10. Askeri Fabrika ve Tersane İşletme A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Mıuhsin DERE (YK Başkanı)
Şinasi TOĞROL (YK Başkan V.)
Bilal DURDALI (Üye)
Mustafa KAYA (Üye)
Mehmet Zeki EREN (Üye)
Emre DİNÇER (Üye)
İmdat ERSOY (Üye)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 112,3 milyon TL
Ödenmiş Sermaye: 112,3 milyon TL

İlgili Bakanlık

Milli Savunma Bakanlığı

İnternet Adresi

<https://www.asfat.com.tr>

ASFAT A.Ş. Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde, 12/01/2018 tarihinde 1325 sayılı Kanun'a eklenen ek 12 nci madde ile kurulmuştur.

ASFAT, askerî fabrikalar ve askerî tersanelerin imkân ve kabiliyetlerini kullanarak, üretim planlaması çerçevesinde genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinden, kamu iktisadi teşebbüslerinden, yabancılar dâhil gerçek ve tüzel kişilerden sipariş almak veya bunların ihtiyaçları için teklif vermek, bu siparişler ve teklifler sebebiyle gerektiğinde müşterek imalat, tasarım, araştırma-geliştirme, ürün geliştirme faaliyetlerinde bulunmak ve askerî fabrikalar ve tersanelerin gelişimini ve modernizasyonunu sağlamak alanında faaliyet göstermektedir.

ASFAT, uluslararası tecrübeye sahip personel yapısı ve etkin organizasyonunun sağladığı dinamizmle Türk savunma endüstrisinin gelişimine ve ihracatına katkı sağlamayı sürdürmektedir. Kamu-özel sektör iş birliğinin sağladığı sinerji ile ömür devri yönetimini esas alarak, tasarım, üretim, eğitim, bakım-idame süreçlerinde, bir çözüm ortağı yaklaşımıyla tüm dost ve müttefik ülkelere yenilikçi çözümler sunmaktadır. Sermayesinin tamamı HMB'ye ait olan ASFAT'ın HMB'nin pay sahipliğine dayanan oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkileri Milli Savunma Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

Önemli Gelişmeler

20/05/2022 tarihinde PN MİLGEM Projesi kapsamında PNS BADR 3 üncü gemisi Karaçi Tersanesinde denize indirilmiştir.

25/11/2022 tarihinde PN MİLGEM Projesi kapsamında 2 nci gemi PNS KHAIBAR denize indirilmiştir.

08/04/2022 tarihi itibarıyla Deniz Kuvvetleri Komutanlığımızın ihtiyacına yönelik olarak yüksek yerlilik ve gelişmiş teknoloji ile inşa edilecek olan Açık Deniz Karakol Gemilerinin kritik tasarım aşaması tamamlanmış ve üretime geçilmiştir.

Açık Deniz Karakol Gemisi ihtiyacının karşılanması adına çok yüksek yerlilik oranıyla tasarlanıp üretimine başlanan projede 1 inci geminin kızağa oturtulması ve 2 nci geminin saç kesim töreni 25/11/2022 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

T-155 K/M Yeni Nesil Fırtına Obüsü Güç Grubu Tedariki Projesi kapsamında Prototip Güç Grubu 19/10/2022 tarihinde ülkemize ulaşmış ve Fırtına Obüsü'ne entegrasyon faaliyetlerine başlanmıştır.

ARPAN 155 Projesi kapsamında 8x8 araç ürettirilerek Ankara'da üst yapısının tasarlanıp üretiminin yapılacağı alt yüklenici tesislerine getirilerek projede önemli bir kilometre taşı tamamlanmıştır.

Gürcistan Savunma Bakanlığı ile yüksek kapasiteli zırhlı personel taşıyıcı araçların tedariki projesi 07/10/2022 tarihinde imzalanmıştır.

ASFAT ana yükleniciliğinde üretilen 1000 adet HGK-82'nin Hava Kuvvetleri Komutanlığına teslimatı başarıyla tamamlanmıştır.

31/08/2022 tarihinde çok yüksek yerlilik oranıyla üretilen Yüzer Havuz Tedariki Projesinin ilki olan 3.000 Tonluk Denizaltı Yüzer Havuz denize indirilmiştir.

Kara Kuvvetleri Komutanlığının ihtiyacı kapsamında, MEMATT 2 AS1 araçlarının muayene ve kabul işlemleri başarıyla tamamlanmıştır.

ASFAT'ın ana yükleniciliğinde, A400M Retrofit Projesinde 2 nci A400M uçağının retrofiti tamamlanarak Hava Kuvvetleri Komutanlığına teslimatı başarıyla gerçekleştirilmiştir.

ASFAT tarafından yerli ve millî imkanlarla tasarım ve inşası gerçekleştirilen yeni nesil asayiş ve emniyet botu projesi kapsamında 10 adet bot Jandarma Genel Komutanlığı'na teslim edilmiştir.

Mali Durum

Kuruluşun 2022 yılı faaliyet döneminde brüt satış gelirleri 3,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Kuruluşun 2022 yılı dönem kârı ise 218,3 milyon TL'ye ulaşmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	%Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	429,4	837,7	3.052,3	264,3
Satışların Maliyeti	389,1	752,3	2.614,6	247,6
Faaliyet Kâr Zararı	11,0	25,0	292,6	1070,4
Dönem Kâr Zararı (Vergi Öncesi)	13,1	158,2	218,3	38
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	2.960,2	7.157,6	13.084,5	82,8
Duran Varlıklar	80,0	125,5	636,1	406,9
Aktif Toplamı	3.040,1	7.283,1	13.720,6	88,4
KV Yabancı Kaynaklar	349,5	1.198,0	4.929,0	311,4
UV Yabancı Kaynaklar	2.622,7	5.946,7	8.533,3	43,5
Özkaynaklar	67,9	138,3	258,2	86,7
Rasyolar (%)				
Cari Oran	8,5	5,9	2,7	-54,2
Asit Test Oranı	3,4	2,4	0,8	-66,7
Nakit Oranı	2,4	1,7	0,3	-82,4
Özsermaye Getiri Oranı	0,2	1,1	0,5	-54,5
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Dönem Sonu)	550	619	682	10,2

Kaynak: ASFAT A.Ş.

8.11. Uluslararası Sağlık Hizmetleri A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Dr. Selami KILIÇ (YK Başkanı)
 Ahmet TEKİN (YK Başkan V.)
 Doç. Dr. Tolga TOLUNAY (Üye)
 Mustafa TAŞDEMİR (Üye)
 Hakan KAHRAMAN (Üye)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 347,9 milyon TL
 Ödenmiş Sermaye: 347,9 milyon TL

İlgili Bakanlık

Sağlık Bakanlığı

İnternet Adresi

<https://www.ushas.com.tr>

USHAŞ, uluslararası sağlık hizmetleri alanında Türkiye’de sunulan hizmetlerin tanıtımını yapmak, kamu ve özel sektörün sağlık turizmine yönelik faaliyetlerini desteklemek ve koordine etmek, uluslararası sağlık hizmetlerine ilişkin politika ve stratejiler ile hizmet sunum standartları ve akreditasyon kriterleri konusunda Bakanlığa önerilerde bulunmak üzere Sağlık Bakanlığı’nın ilgili kuruluşu olarak 663 sayılı Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

USHAŞ’ın sermayesinin tamamı HMB’ye ait olup HMB’nin mülkiyet hakkı ile kâr payı hakkına hâlel gelmemek ve pay sahipliğinden kaynaklanan bütün mali haklar HMB’de kalmak kaydıyla, USHAŞ’taki pay sahipliğine bağlı oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkiler Sağlık Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır. Ayrıca, USHAŞ’ın işletme bütçesinin onay sürecinde, HMB’nin uygun görüşü alınmaktadır.

Önemli Gelişmeler

“HealthTürkiye” markası altında, sağlık turizmi paydaşlarını uluslararası alanda tanıtip sağlık turistleri ile ülkemizde hizmet sunan yetkili sağlık tesislerini bir araya getirmeyi amaçlayan platform uygulamaya alınmıştır. 31/10/2022 tarihinde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın teşrifleri ve takdimleri ile “HealthTürkiye” markasının lansmanı gerçekleştirilmiş ve ülkemizin uluslararası sağlık hizmetleri alanında tanıtımını amaçlayan “HealthTürkiye” çatı markası www.healthturkiye.com adresi üzerinden tüm dünyaya kapılarını açmıştır. Markanın 5 ana bileşeninden biri olan USHAŞ Akademi faaliyetlerine başlamıştır. USHAŞ Akademi tarafından ülkemizdeki uluslararası sağlık turizmi hizmetlerinin desteklenmesine yönelik projelerin geliştirilmesine çalışılmaktadır. Bu doğrultuda 28/11/2022 tarihinde Ankara Üniversitesi ile USHAŞ arasında “Gönüllü Sağlık Elçileri Eğitimi İşbirliği Protokolü” imzalanmış olup, Türkiye’nin sağlık altyapısı, sağlık sistemi ve sağlık turizmi faaliyetlerine ilişkin olarak üniversitenin ön lisans, lisans ve lisansüstü uluslararası öğrencilerinin bilgilendirilmesi, ilgili konularda farkındalıklarının artırılması ve kendi ülkelerinde Türkiye’nin gönüllü sağlık elçileri olmaları için çalışmalar yürütülmektedir.

Bir önceki faaliyet dönemi içerisinde yapılan çalışmaların devamı niteliğinde, Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü ile imza edilen hizmet alım protokolü kapsamında, İstanbul Başakşehir Çam ve Sakura Hastanesi’nde Uluslararası Hasta Birimi yapısı oluşturulmuş, Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi, Ankara Bilkent Şehir Hastanesi ve Ankara Dr. Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanelerinde de aynı Uluslararası Hasta Birimi yapısı oluşturularak sağlık turistlerine yönelik hizmet verilmeye başlanmıştır.

2022 yılı içerisinde gerek ilaç gerekse sarf malzeme ve cihaz tedarikçi firma sayısı genişletilerek 472'ye çıkartılmıştır.

Mali Durum

Kuruluş 2022 yılında 215,8 milyon TL brüt satış hasılatı, 45,3 milyon TL dönem kârı elde etmiştir. Kuruluş brüt satışları bir önceki yıla göre %9,9 oranında azalmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	%Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Satışlar	2.206,2	239,5	215,8	-9,9
Satışların Maliyeti	1.580,5	167,7	201,8	20,3
Faaliyet Kâr Zararı	398,9	-27,6	-27,6	0,0
Dönem Kâr Zararı (Vergi Öncesi)	395,1	39,4	45,3	15,0
Bilanço (milyon TL)				
Dönen Varlıklar	465,7	394,4	395,0	0,2
Duran Varlıklar	23,7	13,4	74,2	453,7
Aktif Toplamı	489,4	407,8	469,3	15,1
KV Yabancı Kaynaklar	173,1	55,4	77,9	40,6
UV Yabancı Kaynaklar	0	0,7	1,3	85,7
Özkaynaklar	316,3	351,7	388,3	10,9
Rasyolar (%)				
Cari Oran	2,7	7,1	5,1	-28,2
Asit Test Oranı	2,3	6,5	4,6	-29,2
Nakit Oranı	1,3	6	4	-33,3
Özsermaye Getiri Oranı	124,9	11,2	11,6	3,7
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Dönem Sonu)	69	77	73	-5,2

Kaynak: USHAŞ

8.12. Türk Reasürans A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Dr. Ahmet GENÇ (YK Başkanı)
 Ayşe DİLBAY (YK Başkan V.)
 Zekiye Selva EREN (Genel Müdür)
 Ahmet DENİZ (Üye)
 Dr. Cebrail TAŞKIN (Üye)
 Fatih Mehmet BAL (Üye)
 Dr. Fatih HASDEMİR (Üye)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 600 milyon TL
 Ödenmiş Sermaye: 600 milyon TL

İnternet Adresi

<https://www.turkreasurans.com.tr>

Türkiye ve yabancı ülkelerde, sigorta grupları içindeki her türlü dal ve brana giren sigorta ve tekafül işlemlerinin yapılması, bu sigortalılarla ilgili bölüşmeli ve/veya bölüşmesiz her türlü reasürans, retrosesyon, retekafül ve alternatif risk transfer işlemlerinin yapılması, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunca uygun görülecek havuz faaliyetlerinin yönetilmesi ile risk paylaşım ve transferlerine iştirak edilmesi amacıyla HMB tarafından 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu uyarınca 18/01/2019 tarihinde kurulmasına karar verilen Türk Reasürans Anonim Şirketi, 06/09/2019 tarihi itibarıyla tescil edilerek faaliyetlerine başlamıştır.

Şirket faaliyetlerini, 5684 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından yayımlanan diğer yönetmelik ve düzenlemeler çerçevesinde yürütmektedir.

Önemli Gelişmeler

2020 yılında üstlendiği DASK teknik işleticilik süreçlerinin yönetiminden sonra Şirket, 2021 yılında olağan dışı riskleri yönetme amacıyla kurulan Özel Riskler Yönetim Merkezi'nin de işletimini almıştır. Özel Riskler Yönetim Merkezi, Tıbbi Kötü Uygulama Sigortası Havuzu, Maden Ferdi Kaza Sigortası Havuzu gibi uygulamaların yanında 2022'de ülkemiz ekonomisinin Rusya-Ukrayna krizinde ihtiyaç duyduğu teminatları sunmuştur. HMB tarafından görevlendirilen Özel Riskler Yönetim Merkezi, Rusya ve Ukrayna'dan tarımsal ürünler, ticari gemiler, tarifeli uçaklar ve diğer emtianın nakliyatına ilişkin reasürans teminatını başarıyla sağlamış, küresel lojistiğe katkı sağlamıştır.

Mali Durum

Şirket'in, 2022 yıl sonu itibarıyla aktif büyüklüğü 4,5 milyar TL'ye, özsermaye büyüklüğü 1,6 milyar TL'ye ulaşmıştır. Şirket'in toplam aktiflerinin %9,3'ünü nakit değerler; %38,4'ünü finansal varlıklar ile riskli sigortalılara ait finansal yatırımlar; %37,2'sini esas faaliyetlerden alacaklar, geriye kalan bölümünü ise diğer varlıklar oluşturmaktadır. Şirket'in pasif toplamının %57,9'unu sigortacılık teknik karşılıkları, %13,5'ini ödenmiş sermaye, geriye kalanını ise diğer çeşitli borçlar ile ödenecek vergi ve benzeri borçlar oluşturmaktadır.

Şirket, 2022 yılında 3,3 milyar TL teknik gelir, 883,1 milyon TL yatırım geliri ile 103,3 milyon TL diğer faaliyetlerden ve olağandışı faaliyetlerden elde ettiği gelire karşılık, 2,5 milyar TL teknik gider ile 892,9 milyon TL yatırım giderine katlanmış ve ilgili dönemi yaklaşık 695 milyon TL net kâr ile kapatmıştır.

Şirket faaliyete geçişinin ikinci yılında 14 ana branşta olmak üzere toplamda 3,9 milyar TL brüt prim üretimi gerçekleştirerek, kuruluş amaçlarına uygun olarak 3,9 milyar TL tutarındaki primin yurt içinde kalmasını sağlamıştır.

Şirket, 2022 yılında, 17 farklı ülkede yerleşik 25 sigorta ve reasürans şirketinin trete programlarına reasürör olarak iştirak etmiş, yaklaşık 61 ülkeye teminat vermiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2020	2021	2022	%Değişim 2022-2021
Gelir Tablosu (milyon TL)				
Brüt Yazılan Primler	1.031,9	1.820,2	3.876,6	113,0
Brüt Ödenen Tazminatlar	248,1	699,1	1.157,6	65,6
Genel Teknik Bölüm Dengesi	99,4	280,2	768,4	174,2
Dönem Kâr Zararı (Vergi Öncesi)	105,1	291,2	862,0	196,0
Bilanço (milyon TL)				
Cari Varlıklar	955,3	1.944,8	4.259,2	119,0
Cari Olmayan Varlıklar	19,9	122,5	190,0	55,1
Aktif Toplamı	975,3	2.067,3	4.449,1	115,2
KV Yükümlülükler	501,8	1.138,9	2.756,1	142,0
UV Yükümlülükler	13,5	35,8	87,9	145,5
Sigortacılık Teknik Karşılıkları	486,0	950,8	2.577,4	171,1
Özkaynaklar	459,8	892,6	1.605,1	79,8
Rasyolar (%)				
Cari Oran	1,9	1,7	1,5	-11,8
Nakit Oranı	0,8	0,7	0,2	-71,4
Özsermaye Getiri Oranı (%)	17,9	24,4	43,3	77,5
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	78	105	134	27,6

Kaynak: Türk Reasürans A.Ş.

8.13. Mahalli İdare İşletmeleri

Mahalli idareler, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinde, yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediyeler, il özel idareleri ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareler olarak tanımlanmıştır.

5302 sayılı İl Özel İdareleri Kanununun 52 nci ve 53 üncü maddelerinde; idarelerin kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilecekleri ve özel gelir ve gideri bulunan hizmetlerini İçişleri Bakanlığının izniyle bütçe içi işletme kurarak yapabilecekleri hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, 5393 sayılı Belediye Kanununun 70 inci maddesinde belediyelerin kendilerine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre şirket kurabilecekleri belirtilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 26 ncı maddesinde de, “Büyükşehir belediyesi kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilir. Genel sekreter ile belediye ve bağlı kuruluşlarında yöneticilik sıfatını haiz personel bu şirketlerin yönetim ve denetim kurullarında görev alabilirler. Büyükşehir belediyesi, mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının %50’sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin %50’sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 08/09/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir. Ancak, bu yerlerin belediye şirketlerince üçüncü kişilere devri 2886 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.” hükmü bulunmaktadır.

Mahalli idarelerin iştirak ettikleri veya kurdukları şirketler,³⁶ yönetim kontrolü kamu idarelerinin uhdesinde olduğundan uluslararası uygulamalarda kamu işletmesi olarak tasnif edilmektedirler.³⁷

³⁶ Bu işletmeler kamuoyunda zaman zaman “Belediye İktisadi Teşebbüsleri” (BİT) olarak da adlandırılmaktadırlar. Ancak, il özel idarelerinin kurdukları şirketler de mevcut olduğundan, raporda “Mahalli İdare İşletmeleri” ifadesi benimsenmiştir.

³⁷ Mahalli idarelere ilişkin detaylı bilgiye https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/DosyaListeleAction.do?turId=1&tanimlayan_id=1365&adi=Kamu%20Sekt%C3%B6r%C3%BC%20S%C4%B1n%C4%B1flamas%C4%B1,%202022/2 adresinden ulaşılabilir.

8.14. Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri	Sermaye Yapısı
Recep Tayyip ERDOĞAN (YK Başkanı)	ÖİB Sermaye Payı: %100
Prof. Dr. Erişah ARICAN (YK Başkan V.)	Nominal Sermaye: 50 milyon TL
S. Arda ERMUT (Genel Müdür)	Ödenmiş Sermaye: 50 milyon TL
M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU (Üye)	
Alpaslan ÇAKAR (Üye)	
Fuat TOSYALI (Üye)	
A. Burak DAĞLIOĞLU (Üye)	
İlgili İdare	İnternet Adresi
Cumhurbaşkanlığı	https://www.tvf.com.tr

Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş., 6741 sayılı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Türkiye Varlık Fonu'nu kurmak ve yönetmek üzere kurulmuş olup Cumhurbaşkanlığına bağlı, özel hukuk hükümlerine tabi bir anonim şirket yapısındadır. Şirketin yapısına ve işleyişine ilişkin usul ve esaslar, söz konusu Kanun'un yanında 2016/9429 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve şirket esas sözleşmesi ile TVF iç tüzüğünde belirlenmiştir.

TVF'nin 4 stratejik amacı bulunmaktadır. Bunlar, portföyünde bulunan varlıkların değerini artırabilmek, yurt içindeki stratejik yatırımlara sermaye sağlamak, ülkemizin yurt dışı stratejisini ve rekabetçi şirketlerini destekleyen yatırımlar yapmak ve finansal piyasalarda iyileşme ve derinleşmeyi desteklemektir. 6741 sayılı Kanun gereğince Türkiye Varlık Fonu'nun mal varlığı ile Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş.'nin mal varlığı ayrı olup, 2022 yıl sonu itibarıyla TVF portföyünde yer alan kuruluşlar aşağıdaki tablolarda belirtilmektedir.

Tablo 19: TVF'ye Aktarılan Kamu Sermayeli İşletmeler⁽¹⁾

Kuruluş Adı	Devre İlişkin Karar	Devredilen Pay (%)
Kamu İktisadi Teşebbüsleri		
BOTAŞ	2017/9756 sayılı BKK ⁽²⁾	100
TPAO	2017/9756 sayılı BKK	100
ETİ MADEN	2017/9756 sayılı BKK	100
ÇAYKUR	2017/9756 sayılı BKK	100
Özelleştirme Portföyü		
TCDD İzmir Limanı	2017/5 sayılı ÖYK Kararı	100
Kamu Sermayeli Bankalar		
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	2017/9756 sayılı BKK	100
T. Halk Bankası A.Ş.	2017/1 sayılı ÖYK Kararı	87,7 ⁽³⁾
Diğer Kamu İşletmeleri		
PTT	2017/9756 sayılı BKK 463 sayılı CB Kararı	100 100
TÜRKSAT	2017/9756 sayılı BKK	100
THY	2017/2 sayılı ÖYK Kararı	49,12
BİAŞ	2017/9756 sayılı BKK	80,60 ⁽⁴⁾
Milli Piyango Lisansı	680 sayılı KHK	- ⁽⁵⁾
At Yarışları Lisansı	680 sayılı KHK	- ⁽⁶⁾
Kayseri Şeker Fabrikası A.Ş.	2017/4 sayılı ÖYK Kararı 2019/907 sayılı ÖYK Kararı	11,07 ⁽⁷⁾
Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.	3923 sayılı CB Kararı	100
Türk Tarım ve Gıda San. Tic. A.Ş.	3924 sayılı CB Kararı	49
Türk Telekom A.Ş.	2017/9756 sayılı BKK	61,68 ⁽⁸⁾

Kaynak: TVF

(1) 2022 yılında TVF portföyünden çıkan TDİ'ye listede yer verilmemiştir.

(2) 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK 05/02/2017 tarihli ve 29970 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

(3) İlgili ÖYK Kararı ile TVF'ye ÖİB'nin %51,11 oranındaki payının tamamı devredilmiştir. Ayrıca 2020, 2022 ve 2023 yıllarında sermaye artırımı ile pay sahipliği oranı %91,5 olmuştur.

(4) İlgili BKK ile HMB'nin %73,60 oranındaki payının tamamı TVF'ye devredilmiştir. 31/12/2019 tarihi itibarıyla TVF, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankasının (EBRD) %10'luk hisselerini de satın alarak Borsa İstanbul A.Ş.'deki payını %90,6'ya çıkarmıştır. 2020 yılında %10'luk hisse satışı yapılmış olup, pay sahiplik oranı %80,60 olmuştur.

(5) Nakit karşılığı oynatılan Piyango, Hemen-Kazan, Sayısal Loto, Şans Topu, On Numara ve Süper Loto oyunları ile ilgili mevzuat çerçevesinde izin verilebilecek olan benzer şans oyunlarına ilişkin lisans 49 yıl süreyle TVF'ye devredilmiştir.

(6) Yurt içinde at yarışları düzenleme, yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen at yarışları üzerine yurt içinden ve yurt dışından müşterek bahis kabul etme hak ve yetkilerine ilişkin lisanslar 49 yıl süreyle TVF'ye devredilmiştir.

(7) 2017/4 sayılı ÖYK Kararı ile %10 pay, 2019 yılında ise %1,07 pay devredilmiştir. 2023'te gerçekleşen halka arz ile birlikte güncel pay sahipliği oranı %9,41'dir.

(8) İlgili BKK ile HMB'ye ait %6,68'lik pay TVF'ye devredilmiştir. 31/03/2022 tarihli Pay Satın Alım Sözleşmesi ile %55'lik hisse LYY Telekomünikasyon A.Ş.'den satın alınmıştır. TVF'nin pay sahiplik oranı güncel durumda %61,68 olmuştur.

Tablo 20: TVF Tarafından Bedeli Ödenerek Pay Sahibi Olunan ve Kurulan Şirketler

Şirket Adı	İşlem Dayanağı	Pay Sahipliği Oranı (%)
Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.	Pay Satın Alım	26,2
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	Sermaye Artırımı	64,8 ⁽⁹⁾
Türkiye Sigorta A.Ş.	Pay Satın Alım	81,10 ⁽¹⁰⁾
Türkiye Hayat ve Emeklilik A.Ş.	Pay Satın Alım	92,64 ⁽¹⁰⁾
Karabük Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Kardemir)	Pay Satın Alım	4,41
Türkiye Katılım Sigorta A.Ş.	Pay Satın Alım	100
Türkiye Katılım Hayat A.Ş.	Pay Satın Alım	100
TVF Finansal Yatırımlar A.Ş.	Şirket Kuruluşu	100 ⁽¹¹⁾
Türkiye Maden Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Şirket Kuruluşu	100 ⁽¹¹⁾
TVF Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Şirket Kuruluşu	100 ⁽¹¹⁾
TVF Rafineri ve Petrokimya Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Şirket Kuruluşu	100 ⁽¹¹⁾
TVF İFM Gayrimenkul İnşaat ve Yönetim A.Ş.	Şirket Kuruluşu	100 ⁽¹¹⁾
TVF Bilgi Teknolojileri İletişim Hizmetleri Yatırım Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Şirket Kuruluşu	100 ⁽¹¹⁾
TVF AEL Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Şirket Kuruluşu	100 ⁽⁹⁾

Kaynak: TVF

(9) Vakıfbank'ın %35,99 hissesi tahsisli satış yöntemi ile Borsa pay piyasasında toptan satış işlemi yolu ile satın alınmış, TVF'nin pay sahipliği oranı 2022 yılında yapılan sermaye artırımları ile %64,8, 2023'te yapılan sermaye artırımları ile %74,8 olmuştur.

(10) TVF'nin %100 oranında iştiraki olan TVF Finansal Yatırımlar A.Ş. tarafından pay bedeli ödenerek satın alınan Güneş Sigorta A.Ş., Halk Sigorta A.Ş. ve Ziraat Sigorta A.Ş. Türkiye Sigorta çatısı altında; Vakıf Emeklilik ve Hayat A.Ş., Halk Hayat ve Emeklilik A.Ş. ile Ziraat Hayat ve Emeklilik A.Ş. ise Türkiye Sigorta ile Türkiye Hayat Emeklilik çatısı altında birleştirilmiştir.

(11) Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş. tarafından 2020 yılında kurulmuş şirketlerdir.

Fona devredilen işletmelere ilişkin ayrıntılı bilgi ve verilere Raporun ilgili bölümlerinden ayrıca ulaşılabilmektedir.

8.15. Diğer Kamu İşletmeleri

Yeni bir kamu şirketinin kurulması Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle veya Kanunlar ile yapılmaktadır. Mevcut durumda, şirket kurulduktan ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'ne tescil edildikten sonra HMB'ye bildirimde bulunulması konusunda herhangi bir zorunluluk bulunmamaktadır. Bundan dolayı Bakanlığımız tarafından diğer kamu şirketleri listesinin sürekli olarak güncellenmesi ve yeni kurulan şirketlerin takibinin yapılması zorlaşmaktadır.

Diğer yandan, TÜİK tarafından her Haziran ve Aralık aylarında "Kamu Sektörü Sınıflaması" güncelleme çalışmaları yapılmakta ve güncellenen liste Temmuz ve Ocak aylarında TÜİK Sınıflama Sunucusunda yayımlanmaktadır.³⁸ Bu bölümde, söz konusu listede bulunan bazı seçilmiş kamu işletmelerine yer verilmiştir.

8.15.1. Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü

31/12/2022 itibarıyla Yönetim Kurulu Başkanlığını ve Genel Müdürlüğünü Üzeyir ÇAKIR'ın yürüttüğü Milli Piyango İdaresi HMB'ye bağlı, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle düzenlenen ve saklı tutulan hükümler dışında özel hukuk hükümlerine tabi ve her türlü tasarrufa ehil, tüzel kişiliği haiz bir kamu kuruluşudur. 06/01/2017 tarihli ve 680 sayılı KHK ile karşılığı nakit olmak üzere oynatılan Piyango, Hemen-Kazan, Sayısal Loto, Şans Topu, On Numara ve Süper Loto oyunları ile ilgili mevzuat çerçevesinde izin verilebilecek olan benzer şans oyunlarına ilişkin lisans 49 yıl süreyle TVF'ye verilmiştir.

İdare, bu kapsam dışında kalan şans oyunlarını düzenlemekte olup, ayrıca her türlü şans oyununa ilişkin görev kapsamı çerçevesinde denetimleri yapmakla sorumludur. İdare, 5602 sayılı Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca oluşan kamu paylarının aktarımını gerçekleştirmektedir.

Kuruluşun internet adresi <http://www.mpi.gov.tr>'dir.

8.15.2. Spor Toto Teşkilat Başkanlığı

Spor Toto Teşkilat Başkanlığı Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın bağlı kuruluşudur.

Kuruluş hazırlıkları 1949 yılına uzanan Spor Toto Teşkilatı, 1959 yılında çıkarılan kanunla resmen kurulmuştur. 26/03/1960 tarihinde ilk kupon kabulünü gerçekleştiren Spor Toto Teşkilatı, bir yandan yasa dışı bahsi önlerken, diğer yandan spor ekonomisini destekleme fonksiyonlarını gerçekleştirmektedir.

Kuruluşun internet adresi <http://www.sportoto.gov.tr>'dir.

8.15.3. Toplu Konut İdaresi Başkanlığı

2022 yılı sonu itibarıyla başkanlığını Ömer BULUT'un yürüttüğü TOKİ 09/07/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK ile T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının bağlı kuruluşu haline getirilmiştir.

TOKİ'nin başlıca faaliyet alanları, yurt içi ve yurt dışında doğrudan veya iştirakleri aracılığıyla proje geliştirmek, konut, altyapı ve sosyal donatı uygulamaları yapmak veya yaptırmak, ferdi ve toplu konut kredisi vermek, doğal afet meydana gelen bölgelerde gerek görüldüğü takdirde konut ve sosyal donatıları altyapıları ile birlikte inşa etmek, teşvik etmek ve desteklemektir.

Kuruluşun internet adresi <http://www.toki.gov.tr>'dir.

³⁸ Söz konusu listede KİT'ler, KİT'lere Bağlı Ortaklıklar, Özelleştirme İdaresi Kapsamındaki Şirketler ve Diğer Kamu Şirketleri de yer almaktadır. Kamu Sektörü Sınıflamasının güncel haline <https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/SiniflamaSurumDetayAction.do?surumId=1337&turl=47&turAdi=10.%20Ulusal%20hesaplar> linkinden ulaşılabilir.

8.15.4. Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı Şirketleri

Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerini Güçlendirme Vakıflarının birleştirilmesi ile kurulan TSKGV ticari işletmeler kurma, ticari işletmelere ortak olma ve bu işletmeler nezdinde Vakıf temsilcilerini seçme faaliyetlerinde bulunmaktadır.

Mevzuatta yer alan hükümler çerçevesinde mütevellî heyeti başkanı Cumhurbaşkanı olan vakıf, her biri savunma sanayimizde önemli alanlarda faaliyet gösteren 6 bağlı ortaklığı ile 8 iştiraki olmak üzere toplam 14 şirkette doğrudan pay sahibidir.

Vakfın bağlı ortaklıkları Aselsan Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Türk Havacılık ve Uzay Sanayi A.Ş., Roket Sanayi ve Ticaret A.Ş., Hava Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş., İşbir Elektrik Sanayi A.Ş. ve Aspilsan Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş.'dir. Vakfın iştirakleri ise Tusaş Motor Sanayi A.Ş., Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş., Netaş Telekomünikasyon A.Ş., Mercedes-Benz Türk A.Ş., Mercedes-Benz Otomotiv A.Ş., Havaalanı İşletme ve Havacılık Endüstrileri A.Ş., Turk-tıpsan Sağlık Turizm Eğitim Tic. A.Ş. ve Trtest Test ve Değerlendirme A.Ş.'dir.

Vakfın internet adresi <http://www.tskgv.org.tr>'dir.

8.15.5. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Bünyesindeki Bankalar

Birleşik Fon Bankası: Hisselerinin tamamı TMSF'ye ait olan bankanın ana faaliyet konusu bünyesine devredilen varlık ve yükümlülüklerin tasfiyesidir. Bu amaçla banka, likidasyonun artırılmasına yönelik faaliyetlerini 2022 yılı içerisinde de sürdürmüştür. Bankanın 2021 yılsonu bilançosunda oluşan kaynak fazlası tutarı 27,76 milyon TL'nin alınan Fon Kurulu kararı kapsamında 2022 yılı içinde Fon hesaplarına aktarılması sağlanmıştır. Bankanın 31/12/2022 tarihli bilançosuna göre toplam aktifleri yaklaşık 7 milyar TL, likit değerleri yaklaşık 1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Bankanın aynı tarih itibarıyla öz kaynak tutarı 605,9 milyon TL, dönem net kârı ise 50,1 milyon TL düzeyindedir.

Kuruluşun internet adresi: <https://www.fonbank.com.tr>'dir.

Adabank: Temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimini devralan ve hâlihazırda Adabank A.Ş.'nin %96,68 oranındaki hissesinin maliki durumunda olan TMSF, geriye kalan %3,32 oranındaki hissenin temettü hariç ortaklık haklarını ise Kanun hükümleri çerçevesinde kullanmaktadır. Bankanın 31/12/2022 tarihli bilançosuna göre toplam aktifleri 63,9 milyon TL, likit değerleri 59,9 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bankanın aynı tarih itibarıyla öz kaynak tutarı 56 milyon TL, dönem net zararı ise 176 bin TL düzeyindedir.

Kuruluşun internet adresi: <https://www.adabank.com.tr>'dir.

Türk Ticaret Bankası, Türkbank: Bankacılık işlemleri yapma, mevduat kabul etme izni Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından kaldırılan bankanın fiziki tasfiyesine fiilen 2003 yılında başlanmıştır. Çözümlemeye yönelik faaliyetler kapsamında hukuki yönden ihtilafı olunan konular ile birlikte bankanın zarar üretiminin ortadan kalkmasıyla bankanın tasfiyesinin kaldırılmasına karar verilmiştir. 2013 yılından itibaren "Türk Ticaret Bankası A.Ş." unvanıyla ilgili mevzuat kapsamında anonim şirket olarak faaliyetlerini sürdürmüş olan bankaya, yapılan başvuru neticesinde, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun 04/11/2021 tarihli ve 9895 sayılı Kararı ile faaliyet izni verilmiştir. Söz konusu Karar, 20/11/2021 tarihli ve 31665 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Hisselerinin %98,5'i TMSF'ye ait olan bankanın 31/12/2022 tarihi itibarıyla toplam aktifleri 238,6 milyon TL, öz kaynakları 232,4 milyon TL olup likit değerleri ise 218,7 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir. Bankanın 31/12/2022 tarihi itibarıyla dönem net kârı 7,2 milyon TL düzeyindedir.

Kuruluşun internet adresi: <https://www.tmsf.org.tr>'dir.

8.15.6. Nükleer Teknik Destek A.Ş.

NDK, 2 Temmuz 2018 tarihli ve 702 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesi ile kurulmuştur. NDK, Türkiye’de nükleer tesisler ve radyoaktif atık tesisleri, radyasyon tesisleri ve radyasyon uygulamalarına ilişkin (nükleer güvenlik, radyasyon güvenliği, emniyet ve nükleer güvence kapsamında) düzenleme yapma, yetkilendirme, değerlendirme ve denetleme yapmak ile yaptırım uygulama görevlerini haizdir.

NÜTED A.Ş. ise aynı KHK’nin 13 üncü maddesi ile NDK’nin kendisine verilen görevlerini yerine getirirken ihtiyaç duyacağı her türlü teknik destek, analiz, danışmanlık, denetim, eğitim ve sertifikalandırma gibi hizmetleri yapmak üzere 21/05/2019 tarihinde tescil edilerek kurulmuştur. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine tabi olan şirketin paylarının en az yüzde elli birinin NDK’ye ait olacağı hüküm altına alınmıştır. Halihazırda şirketin sermayesinin tamamı NDK’ye aittir.

Kuruluşun kendi internet adresi bulunmamaktadır. NDK’nin internet adresi ise <https://ndk.org.tr>’dir.

8.15.7. Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi A.Ş. (ICAS)

7 Nisan 2014 tarihli ve 2014/6729 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine tabi ICAS’ın kurulmasına izin verilmiştir. Yurt içi ve yurt dışında uygunluk değerlendirme sektöründe faaliyet göstermek üzere 23/12/2014 tarihinde tescil edilerek kurulan şirket belgelendirme, deney, laboratuvar, test, metroloji ve kalibrasyon, gözetim, muayene, eğitim, teknik müşavirlik ve raporlama hizmeti sunmaktadır.

Uluslararası Uygunluk Değerlendirme pazarında güven esaslı hizmet veren, dünya çapında önde gelen kuruluşlardan biri olmak amacıyla kurulan ICAS, halihazırda yabancı ortaklı 3 şirketi ile beraber toplam 4 iştirak ile yurt içi ve yurt dışında faaliyetlerini sürdürmektedir.

ICAS tarafından gerçekleştirilen faaliyetler şunlardır:

- Yurt Dışı Yapılanma Çalışmaları
- Yerel ve Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri
- Akreditasyon ve Yetki Çalışmaları
- Muayene ve Gözetim Faaliyetleri
- Sistem Belgelendirme
- Eğitimler

Kuruluşun internet adresi <https://www.tseglobal.com.tr>’dir.

8.15.8. 4646 Sayılı Kanun’un Ek 1 inci Maddesine Göre Kurulmuş Ortaklıklar

4646 Sayılı Kanun’un Ek 1 inci maddesi çerçevesinde; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları tarafından yurt dışında kurulan ve hâlihazırda özellikle petrol, doğal gaz ve madencilik alanlarında faaliyet göstermekte olan şirketlerin; ülkemiz enerji ihtiyacı ve ekonomisi açısından büyük önem arz eden faaliyetlerini etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi amacıyla, ilgili şirketlerin Türkiye’deki şubelerinin bulunduğu yerlerde Cumhurbaşkanı kararıyla aynı şirketlerin ortaklarınca işletme konuları, ticaret unvanları, sermayeleri ve ortaklık payları aynı kalmak kaydı ile ayrı birer şirket kurulabilmesine imkân sağlanması amaçlanmıştır.

Yurt içinde kurulacak şirketlerin; yurt dışındaki şirketlerin her türlü haklarını devralması ve devir sonrası yurt dışındaki şirketlerin Türkiye’deki şubelerini kapatması öngörülmüş olup, böylece yeni kurulacak şirketlerin özel hukuk hükümlerine tabi esnek ve dinamik bir yapıya sahip olmaları hedeflenmiştir.

Söz konusu madde çerçevesinde yer alan kuruluşlar şunlardır:

- Botaş International A.Ş.
- Turkish Petroleum International A.Ş.
- Etimine A.Ş.
- Türkiye Nükleer Enerji A.Ş.

BÖLÜM 9

2022

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

KAMU İŞLETMELERİNDE KURUMSAL YÖNETİM

Dünya Bankası Kurumsal Yönetim El Kitabı'nda kurumsal yönetim kavramı; bir şirketin, uzun vadede ortaklarına ekonomik değer yaratmasına olanak sağlayan, etkin idare ve kontrolüne yönelik gerçekleştirilen her türlü kanun, yönetmelik, kod ve uygulamalar bütünü olarak tanımlanmaktadır. OECD ise yayımladığı Kurumsal Yönetim İlkeleri ile bu tanıma; şirket yönetimi, yönetim kurulu, hissedarlar ve diğer paydaşlar ile olan ilişkiler bütününe dahil ederek genişletmektedir.

OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri

Kurumsal yönetim yaklaşımı, 1999 yılında OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin yayımlanması ile birlikte birçok ülke tarafından referans olarak kabul edilmiştir. Kurumsal yönetimin evrensel kabul ve geçerliliği olan ana ilkeleri adillik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluktan oluşmaktadır. İlkeler 2004 yılında yeniden gözden geçirilmiş olmakla birlikte, 2008 yılında yaşanan küresel kriz sonucunda kurumsal yönetim anlayışının tüm paydaşları kapsayacak bir kurum kültürü haline getirilerek içselleştirilmesi gereği ortaya çıkmıştır. Bu dönemde finansal piyasalarda ortaya çıkan önemli değişiklikler nedeniyle ve kurumsal yönetim ilkelerinin birçok ülkede uygulanması sonucunda kazanılan tecrübeler ışığında söz konusu ilkeler OECD başkanlığında yeniden gözden geçirilmeye tabi tutulmuş olup yapılan çalışmalar neticesinde hazırlanan doküman 2015 yılında ülkemizin ev sahipliğinde gerçekleşen G20 zirvesinde kabul edilmiştir.³⁹

OECD Kamu İşletmeleri İçin Kurumsal Yönetim Rehberi

OECD üyesi olan ve olmayan birçok gelişmekte olan ülkenin gayrisafi yurt içi hasılasının önemli bir kısmını kamu işletmelerinin üretimi oluşturmaktadır. Bu ülkelerin çoğunda kamu işletmeleri genellikle enerji, ulaşım ve telekomünikasyon gibi kamu hizmetleri ve altyapı alanlarında faaliyet göstermektedir. Bu nedenle, nüfusun önemli bir bölümü ve ekonominin geneli açısından kamu işletmelerinin faaliyetleri çok büyük bir etki alanına sahiptir. Dolayısıyla, ekonomik büyümeye ve verimlilik artışına katkı sağlayabilmeleri için kamu işletmelerinin etkin bir şekilde yönetilmeleri gerektiği açıktır. OECD ülkelerinin bu alandaki tecrübeleri de, iyi kurumsal yönetim uygulamalarının işletmelerin değerini ve verimliliğini artırdığını göstermektedir.

Yıllar içerisinde kamu pay sahipliğinin amaçları ülkeler ve sektörler arasında farklılaşmış ve genel olarak sosyal, ekonomik ve stratejik olmak üzere çeşitli başlıklar altında toplanmıştır. Devletin pay sahipliği fonksiyonlarını etkin bir şekilde yerine getirerek, bu işletmelerin OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri dahil olmak üzere özel sektöre yönelik araçlardan faydalanarak en iyi yönetim uygulamalarını gerçekleştirmelerine olanak sağlayacak ortamı yaratması bir gereklilik olmuştur. Özellikle son on yıl içinde küreselleşmenin piyasalara etkisi, teknoloji alanında yaşanan gelişmeler ve tekel piyasalarının deregülasyonu gibi çeşitli nedenler, kamu işletmelerinin yeniden yapılandırılmasını veya tekel piyasaların yeniden düzenlemeye tabi tutulmalarını gerekli kılmıştır. OECD, bütün bu gelişmeler çerçevesinde üye olan ve olmayan önemli sayıda ülkenin tecrübelerine ilişkin verileri derlemek suretiyle, 2005 yılında Kamu İşletmeleri için Kurumsal Yönetim Rehberini oluşturmuştur. Söz konusu Rehber, OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri ile uyumlu olup bunları tamamlamak üzere hazırlanmış ilk somut çalışmadır.

³⁹ Söz konusu dokümanın İngilizce ve Türkçe versiyonlarına aşağıda yer alan adreslerden ulaşılabilir. http://www.oecd-ilibrary.org/governance/g20-oecd-principles-of-corporate-governance-2015_9789264236882-en
http://www.oecd-ilibrary.org/governance/g20-oecd-principles-of-corporate-governance_9789264257443-tr

Kamu İşletmeleri için Kurumsal Yönetim Rehberi ile kamu işletmelerinin profesyonel bir şekilde yönetilmesine ve en iyi kurumsal yönetim uygulamalarının hayata geçirilmesine yönelik olarak hükümetlere tavsiyelerde bulunmaktadır. Birçok ülke tarafından referans olarak kabul edilen Rehber’de özetle, kamu işletmeleri için etkin bir hukuki ve düzenleyici çerçevenin sağlanması, bu işletmelerin kurumsal yönetiminde devletin rolü ve sahiplik politikasının nasıl uygulanacağı, yönetim kurullarının profesyonelleştirilmesi, yöneticilerin hesap verme sorumluluğunun sağlanması ve şeffaflığın artırılması konularının önemi vurgulanmaktadır.

Rehber’in yayımlandığı yıl olan 2005 yılından bu yana kurumsal yönetim alanında dünyada kaydedilen ilerlemeler ışığında OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri ile eş zamanlı olarak Kamu İşletmeleri İçin Kurumsal Yönetim Rehberi’nin de revize edilmesi gereği ortaya çıkmıştır. OECD Kamu İşletmeleri İçin Kurumsal Yönetim Rehberi’nin revize edilmesi uluslararası arenada karşılıklı tecrübe paylaşımı çerçevesinde gerçekleştirilen çalışmaların başında gelmiştir. 2013 yılından itibaren OECD öncülüğünde birçok ülkenin ve uluslararası kuruluşun katılımı ile söz konusu Rehber’in güncellenmesine yönelik çalışmalar yapılmış olup bu çalışmalar kapsamında Paris’te ve İstanbul’da gerçekleştirilen çeşitli toplantılara aktif olarak katılım sağlanmıştır. Söz konusu çalışmalar neticesinde revize edilen Rehber 2015 yılında yayımlanmıştır. 2016 yılında HMB ile Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği’nin katkıları ile söz konusu Rehber’in Türkçe çevirisi hazırlanmış olup Rehber’e ilişkin olarak kamu kurumları ve özel sektör temsilcilerinin katılımıyla “Kamu Sermayeli İşletmelerde İyi Yönetişim” konulu konferans düzenlenmiştir. Söz konusu Konferans’ta, Rehber’de yer alan konular çerçevesinde ülkemizde faaliyet göstermekte olan kamu sermayeli işletmelerin yaşadığı sorunlar ve çözüm önerileri ile özel sektör üst düzey yöneticilerinin konuya ilişkin tecrübeleri paylaşılmıştır.⁴⁰

KİT’lerde Kurumsal Yönetim İlkeleri Alanında Kaydedilen İlerlemeler

KİT’lerde kârlılık ve verimliliğin artırılması için, uluslararası alanda kabul görmüş kurumsal yönetim ilkeleri ile diğer ülke uygulamalarının dikkate alınması ve bu ilkelerin ülkemiz koşullarına uyarlanarak ihtiyaç duyulan düzenlemelerin gerçekleştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu doğrultuda; ülkemiz KİT’lerinde yetkilendirmeyi, hesap verebilirliği, şeffaflığı, karar alma süreçlerinde etkinliği ve performansa dayalı yönetimi esas alan kurumsal yönetim ilkelerinin hayata geçirilmesine ve stratejik yönetim anlayışının yaygınlaştırılmasına yönelik önemli çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde yenilenen 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile KİT’lerin ve bağlı ortaklıklarının uluslararası standartlara uygun bağımsız denetime tabi olmaları zorunlu hale getirilmiştir. 19/12/2012 tarihli ve 2012/4213 sayılı “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı” hükümleri uyarınca, KİT’ler 2015 yılının başından itibaren bağımsız denetime tabi olmuşlardır.

2014 - 2022 döneminde yayımlanan Genel Yatırım ve Finansman Programı Hakkında Kararlar ile şeffaf bir yönetim ve denetim sisteminin oluşturulmasını teminen, KİT’lerin ve bağlı ortaklıklarının iç kontrol sistemlerini kurmaları hususu hükme bağlanmıştır.

⁴⁰ Söz konusu dokümanın İngilizce ve Türkçe versiyonlarına aşağıda yer alan adreslerden ulaşılabilir.

https://www.oecd-ilibrary.org/governance/oecd-guidelines-on-corporate-governance-of-state-owned-enterprises-2015_9789264244160-en

<https://argudenacademy.org/docs/content/No.3-Kamu-Sermayeli-Isletmelerde-Kurumsal-Yonetisim.pdf>

Söz konusu Kararlar ile kuruluşların uluslararası standartlara uygun iç kontrol sistemini oluşturmaları, KİT'lerin kurumsal yönetim ilkelerini dikkate alarak halka açık şirketlerde olduğu gibi iç kontrol sistemlerini standart bir yapıya kavuşturmaları amaçlanmaktadır. Geline aşamada KİT'ler, iç kontrol sisteminin oluşturulmasına yönelik gerekli çalışmaları yapmakta olup söz konusu süreç ile ilgili hazırladıkları raporları belirli aralıklarla HMB'ye iletmektedirler.

Kamu sermayeli şirketlerde kurumsal yönetimin güçlendirilmesine yönelik çalışmalara devam edilmekte, bu kapsamda kurumsal yönetim alanında farkındalığın artırılması ve diğer ülke uygulamalarının gözden geçirilmesine yönelik eğitimler, seminerler, konferanslar takip ve organize edilmektedir. Bu çerçevede, 2014 yılında "Kamu Sermayeli İşletmelerde Kurumsal Yönetim Uygulamaları" konulu uluslararası konferans ile kamu sermayeli işletmelerin yöneticileri ve paydaşlarının kurumsal yönetim konusunda farkındalığının artırılması amaçlanmıştır. 8-9/05/2015 tarihlerinde Dünya Bankası ve Türk Kamu İşletmeleri Birliğiyle yapılan ortak çalışma sonucunda "Yöneticiler Açısından İç Kontrol Sistemleri ve Bağımsız Denetim" konulu bir çalıştay organize edilmiştir. Bu çalıştayda, özel sektör ve kamudan alanında uzman kişilerin sunumlarıyla KİT üst yöneticilerinin söz konusu alanlarda farkındalığının artırılması amaçlanmıştır. 2015 yılı Aralık ayında Dünya Bankasının katkılarıyla PwC (PricewaterhouseCoopers) tarafından HMB ile SBB personeline 5 gün süren bağımsız denetim ve iç kontrol konuları hakkında eğitim verilmiştir. Argüden Yönetişim Akademisi ve Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği iş birliği, HMB ile Türk Kamu İşletmeleri Birliğinin katkılarıyla "Kamu Sermayeli İşletmelerde İyi Yönetişim Konferansı", Boğaziçi Üniversitesinde özel sektör ve KİT yönetimlerinin önde gelen isimleriyle 07/04/2016 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Konferansta, kamu sermayeli işletmelerin kurumsal yönetim ilkelerine uygun yönetilmesinin yaşam kalitesi, sürdürülebilir başarı ve ülke ekonomisi için önemi vurgulanmış, işletmelerin iyi yönetim yaklaşım ve uygulamaları değerlendirilmiş olup kamu sermayeli işletmelerin kurumsal yönetim ilkelerine uygun bir çerçevede faaliyet göstermesinin kritik bir öneme sahip olduğu belirtilmiştir. 2019 yılı Haziran ayında ise HMB'nin katkılarıyla Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından kamu işletmelerinin muhasebe-finance birimlerinde çalışan personeline 3 gün süren Türkiye Muhasebe Standartları, Türkiye Finansal Raporlama Standartları ve bağımsız denetim konularını içeren bir eğitim verilmiştir.

Her yıl şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde yayımlanan Kamu İşletmeleri Raporu, yabancı okurların da bilgisine sunulabilmek amacıyla İngilizce olarak da hazırlanmış olup 2019 yılında ilk kez Bakanlık internet sayfasında yer almıştır. Söz konusu Rapor uluslararası kuruluşların görüşlerine de sunulmuş olup gelen önerilerle Raporun zenginleştirilmesine katkı sağlanmıştır.

Diğer taraftan, KİT'lerin kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde etkin ve verimli bir şekilde faaliyetlerini yürütebilmeleri ile hem diğer ülke uygulamalarının hem de uluslararası düzenlemeler ve yeniliklerin düzenli olarak yakından takip edilmesini teminen OECD bünyesinde yer alan OECD Kamu Sermayeli İşletmeler ve Özelleştirme Çalışma Grubuna ve OECD Kurumsal Yönetişim Komitesi çalışmalarına aktif bir şekilde katılım sağlanmaktadır. Bu çerçevede; bir taraftan ilgili Çalışma Grubu ve Komite tarafından yapılan çalışmalar yakından izlenmekte, gerçekleştirilen toplantılara katılım ve belgelere katkı sağlanmakta; diğer taraftan dünya ülkelerinde KİT'ler ile devlet arasında ilişkiler ve söz konusu işletmelerin yönetimi hakkındaki tüm tecrübelerden istifade edilmektedir.

Son yıllarda dünyadaki genel eğilim uluslararası alanda kabul görmüş kurumsal yönetim ilkeleri ışığında kamu işletmelerinin dönüşüme tabi tutulması yönündedir. Teknolojideki ilerlemeler dikkate alınarak ülkemizde de KİT'lere ilişkin yapılan konsolide raporlamalarda yenilikçi uygulamalar benimsenmiştir. KİT'lerin faaliyetlerinin etkin, şeffaf ve hesap verebilirlik ilkesi doğrultusunda raporlanmasını teminen Kamu İşletmeleri Veri İzleme Sistemi (KİVİ) projesi hayata geçirilmiştir. KİVİ sistemi üzerinden, KİT'lerden muhtelif veriler temin edilmekte ve yapılan analizler sonucu hazırlanan çalışmalar Resmî İstatistik Programı kapsamında web sitemiz üzerinden kamuoyuyla paylaşılmaktadır. 2018 yılının Nisan ayında KİVİ'ye ilişkin sorunların tespitine yönelik muhtelif çalışmalar yapılarak sistemin geliştirilmesine yönelik adımlar atılmıştır. Gelineen noktada sistemin yazılım tabanı güncellenmiş ve e-devlet ile entegrasyon sağlanmış olup; KİT'lerden veri alımına ilişkin iyileştirmeler devam etmektedir.

Kurumsal yönetim ilkelerinin kamu işletmelerinde uygulanması ancak katılımcı bir anlayış ile gerçekleştirilebilecektir. KİT'lerin uluslararası kurumsal yönetim ilkeleri ile uyumlu bir çerçevede faaliyet göstermelerinin sağlanması konusunda, ülkemiz KİT Sisteminin kendine özgü dinamikleri ile diğer ülke uygulamaları dikkate alınarak gerekli düzenlemelerin hayata geçirilmesi ve etkin bir şekilde uygulanmasına ilişkin olarak Bakanlığımızca katkı sağlanmaya devam edilecektir.

BÖLÜM 10

2022 KAMU İŞLETMELERİ RAPORU

EKLER⁴¹

EK 1:..... KİT'LER VE BAĞLI ORTAKLIKLARI İSTİHDAM BİLGİLERİ

Tablo I: Personel Giderleri ve Sayıları

Tablo II: Personel Profili

EK 2:..... KİT'LER, BAĞLI ORTAKLIKLARI VE ÖİB PORTFÖYÜ MALİ TABLOLARI

Tablo I: Özet Gelir Tablosu

Tablo II: Özet Bilanço

Tablo III: Mali Rasyolar

EK 3:..... KİT'LER, BAĞLI ORTAKLIKLARI VE ÖİB PORTFÖYÜ İSTİHDAM BİLGİLERİ

Tablo I: Personel Giderleri ve Sayıları

Tablo II: Personel Profili

EK 4:..... KİT'LER, BAĞLI ORTAKLIKLARI VE ÖİB PORTFÖYÜ DİĞER SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER

EK 5:..... VERGİ DIŞI GELİRLER

EK 6:..... BAĞLI ORTAKLIK VE İŞTİRAKLER

EK 7:..... 2022 YILINDA İSO 500'DE YER ALAN KAMU İŞLETMELERİ

EK 8:..... KULLANILAN MALİ RASYOLARA İLİŞKİN BİLGİLER

⁴¹ Ek 1'de yer alan tablolarda, 233 sayılı KHK'ye tabi olarak faaliyet gösteren 19 KİT'e ve 1 bağlı ortaklığa ilişkin toplulaştırılmış veriler yer almakta olup; Ek 2, 3 ve 4'te yer alan tablolarda bu Kuruluşlara ilave olarak ÖİB portföyünde yer alan Kuruluşların verileri de toplulaştırılmış olarak yer almaktadır.

EK 1

2022
KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

KİT'LER VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
İSTİHDAM BİLGİLERİ

Tablo I: Personel Giderleri ve Sayıları⁴²

PERSONEL SAYILARI (Ortalama Kişi)	2018	2019	2020	2021	2022
Memur + Sözleşmeli	46.794	47.288	47.105	45.505	45.979
İşçi	53.863	53.228	52.131	53.873	53.252
Toplam Personel Sayısı	100.657	100.516	99.235	99.378	99.231
İSTİHDAM GİDERLERİ (milyon TL)					
Memur + Sözleşmeli	4.331,9	5.332,1	5.979,6	6.693,9	11.989,9
İşçi	6.214,7	7.499,6	8.027,9	10.606,9	17.591,0
Toplam İstihdam Gideri	10.546,6	12.831,7	14.007,5	17.300,8	29.580,9
PERSONEL GİDERİ (TL/Ay)					
Memur + Sözleşmeli	7.714,5	9.396,6	10.578,6	12.258,6	21.730,8
İşçi	9.614,9	11.741,3	12.833,0	16.407,2	27.527,7
Toplam Personel Gideri	8.731,4	10.638,2	11.762,9	14.507,6	24.841,7
İSTİHDAM GİDERLERİ / (Satış + Faaliyet) (%)					
Memur + Sözleşmeli	3,4	3,5	3,9	2,0	1,1
İşçi	4,8	4,9	5,3	3,1	1,7
Toplam İstihdam Gideri	8,1	8,4	9,2	5,1	2,8

Kaynak: HMB

⁴² Tablo ilgili yılda 233 sayılı KHK'ye tabi olarak faaliyet gösteren teşebbüslerin verilerini içermektedir. 2021 yılında MKEK 233 sayılı KHK kapsamından, TŞFAŞ ise özelleştirme kapsam ve programından çıkarılmıştır. Dolayısıyla 2018, 2019 ve 2020 yılına ilişkin verilere MKEK dahil edilmiş, TŞFAŞ dahil edilmemiştir. 2021 ve 2022 yılı verilerine ise TŞFAŞ dahil edilmiş, MKE A.Ş. dahil edilmemiştir. Tüm istihdam verilerine, <http://www.hmb.gov.tr> adresinde yer alan istatistiklerden ulaşılabilir. Tablodaki tutarlar brüttür.

Tablo II: Personel Profili⁴³ (31/12/2022 İtibarıyla)

Hizmet Süresi		
	Sayı	Yüzde
0-5 Yıllık	16.119	17,0
5-10 Yıllık	16.699	17,7
10-15 Yıllık	17.243	18,2
15-20 Yıllık	9.309	9,8
20-25 Yıllık	13.742	14,5
25 ve Üzeri	21.444	22,7
GENEL TOPLAM	94.556	100
Yaş Grupları		
	Sayı	Yüzde
0-20	63	0,1
20-30	12.847	13,6
30-40	26.753	28,3
40-50	30.519	32,3
50-60	19.679	20,8
60 ve Üzeri	4.695	5,0
GENEL TOPLAM	94.556	100
Eğitim Durumu		
	Sayı	Yüzde
Okur - Yazar	36	0,0
İlköğretim	7.619	8,1
Lise	9.191	9,7
Meslek Lisesi	20.226	21,4
Yüksekokul	18.413	19,5
Lisans	34.175	36,1
Yüksek Lisans	4.687	5,0
Doktora	209	0,2
GENEL TOPLAM	94.556	100

Kaynak: HMB

⁴³ Ek 1 Tablo 2'de yer alan toplam personel sayısı 2022 yıl sonu itibarıyla kişi sayısını göstermekte olup geçici işçileri kapsamamaktadır. Ek 1 Tablo 1'de ise geçici işçiler dahil 2022 yılı ortalama kişi sayısı esas alınmıştır.

Cinsiyet		
	Sayı	Yüzde
Erkek	84.068	88,9
Kadın	10.488	11,1
GENEL TOPLAM	94.556	100
Yabancı Dil Bilgisi		
	Sayı	Yüzde
Tek Yabancı Dil Bilen	5.607	5,9
İki veya Daha Fazla Yabancı Dil Bilen	75	0,1
Yabancı Dil Bilmeyen	88.874	94,0
GENEL TOPLAM	94.556	100
Kurum Dışı Çalışan		
Çalıştığı Kurum	Sayı	Yüzde
TBMM	20	3,3
Cumhurbaşkanlığı	34	5,6
Bakanlıklar	243	40,2
Mahalli İdareler	6	1,0
Diğer Kamu	302	49,9
GENEL TOPLAM	605	100
Yasal Nedenlerle İstihdam		
Statüsü	Sayı	Yüzde
SHÇEK	896	20,2
Gazi - Şehit Yakını	582	13,1
Engelli	2.049	46,2
Eski Hükümlü	873	19,7
Diğer	33	0,7
GENEL TOPLAM	4.433	100

Kaynak: HMB

EK 2

2022 KAMU İŞLETMELERİ RAPORU

KİT'LER, BAĞLI ORTAKLIKLARI VE ÖİB PORTFÖYÜ MALİ TABLOLARI

Tablo I: Özet Gelir Tablosu (Toplulaştırılmış)

ÖZET GELİR TABLOSU (milyon TL)	2018	2019	2020	2021	2022
Brüt Satışlar	129.155	156.716	165.154	331.445	1.106.196
Yurt İçi	115.897	141.394	150.305	258.219	805.593
Yurt Dışı	10.443	11.663	10.893	18.728	42.572
Görevlendirme Bedeli	1.442	1.679	2.275	51.485	250.177
Satış İndirimleri	2.115	2.436	1.616	1.957	3.888
Satışların Maliyeti	125.778	144.488	145.306	325.757	1.029.501
Faaliyet Giderleri	7.315	11.430	11.799	14.841	34.031
Faaliyet Kâr-Zararı	-6.053	-1.638	6.433	-11.110	38.776
Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Kârlar	28.425	23.807	26.241	49.324	83.181
Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar	18.063	15.142	17.654	41.502	69.032
Karşılık Gideri	1.291	958	1.242	4.483	4.556
Finansman Giderleri	3.910	5.321	7.606	19.408	31.752
Faiz Giderleri	1.823	3.362	2.421	4.368	10.783
Kur Farkları	2.079	1.942	5.172	15.010	19.610
Olağandışı Gelir ve Kârlar	9.256	1.848	2.278	13.784	9.562
Olağandışı Gider ve Zararlar	4.572	3.597	7.268	11.887	19.255
Dönem Kâr-Zararı	5.084	-43	2.424	-20.798	11.480
Dönem Net Kâr-Zararı	1.527	-2.641	-147	-24.324	6.463

Kaynak: HMB

Tablo II: Özet Bilanço (Toplulaştırılmış)

ÖZET BİLANÇO (milyon TL)	2018	2019	2020	2021	2022
AKTİF TOPLAMI	243.619	282.925	317.856	493.980	1.148.409
Dönen Varlıklar	91.003	109.254	121.335	232.096	815.041
Hazır Değerler ve Menkul Kıymetler	7.761	11.587	20.088	30.497	97.100
Ticari ve Diğer Alacaklar	52.648	54.798	52.387	135.752	517.116
Stoklar	19.295	27.931	30.566	40.961	157.275
Duran Varlıklar	152.616	173.671	196.521	261.884	333.368
Ticari ve Diğer Alacaklar	30.265	32.075	38.700	45.664	23.699
Mali Duran Varlıklar	13.629	18.605	17.018	30.393	38.656
Maddi Duran Varlıklar	99.290	112.018	129.338	169.771	253.046
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	60.127	77.090	85.475	181.323	534.526
Mali Borçlar	11.331	20.208	20.242	33.625	139.184
Ticari ve Diğer Borçlar	40.051	48.406	55.022	117.949	356.993
Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	1.531	2.238	1.996	3.133	4.274
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	34.058	42.385	54.281	107.791	176.699
Mali Borçlar	22.237	26.007	36.806	78.196	102.207
Ticari ve Diğer Borçlar	4.427	7.774	8.440	19.023	23.369
Özkaynaklar	149.434	163.449	178.101	204.866	437.184
Nominal Sermaye	173.044	197.546	248.773	361.752	534.114
Ödenmiş Sermaye	149.759	170.685	196.795	264.635	496.340

Kaynak: HMB

Tablo III: Mali Rasyolar

MALİ RASYOLAR	2018	2019	2020	2021	2022
LİKİDİTE RASYOLARI					
Cari Oran	1,51	1,42	1,42	1,28	1,52
Asit Test Oranı	1,19	1,05	1,06	1,05	1,23
Nakit Oranı (Disponibilite Oranı)	0,11	0,11	0,22	0,16	0,17
DEVİR HIZI RASYOLARI					
Stok Dönüş Hızı	6,98	6,12	4,97	9,11	10,39
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	104	83	77	81	50
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	81	86	88	43	29
KALDIRAÇ RASYOLARI					
Finansal Kaldıraç	0,39	0,42	0,44	0,59	0,62
UV Borçlar / Özkaynaklar	0,23	0,26	0,30	0,53	0,40
Özkaynaklar / Aktifler	0,61	0,58	0,56	0,41	0,38
Faizleri Karşılama Oranı	2,30	0,99	1,32	-0,07	1,36
KÂRLILIK RASYOLARI (%)					
Aktif Getiri Oranı	2,08	0,61	1,98	-2,17	3,88
Özsermaye Kârlılık Oranı	1,06	-1,69	-0,09	-12,70	2,01
Brüt Satış Kârı Oranı	0,01	0,06	0,11	0,01	0,07
Faaliyet Kârı / Net Satışlar	-0,05	-0,01	0,04	-0,03	0,04
Vergi Öncesi Kâr / Net Satışlar	0,04	0,00	0,01	-0,06	0,01
Dönem Net Kârı / Net Satışlar	0,01	-0,02	0,00	-0,07	0,01
AKTİF KULLANIM ORANLARI					
Net Satışlar / Hazır Kıymetler	19,61	19,06	8,81	11,66	11,89
Net Satışlar / Alacaklar	3,45	4,33	4,65	4,46	7,22
Net Satışlar / Aktifler	0,52	0,55	0,51	0,67	0,96

Kaynak: HMB

EK 3

2022

**KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU**

KİT'LER, BAĞLI ORTAKLIKLARI VE ÖİB PORTFÖYÜ İSTİHDAM BİLGİLERİ

Tablo I: Personel Gideri ve Sayıları⁴⁴

PERSONEL SAYILARI (Ortalama Kişi)	2018	2019	2020	2021	2022
Memur + Sözleşmeli	48.362	48.397	48.094	45.585	46.060
İşçi	60.201	57.915	57.019	54.076	53.435
Toplam Personel Sayısı	108.563	106.312	105.112	99.661	99.495
İSTİHDAM GİDERLERİ (milyon TL)					
Memur + Sözleşmeli	4.491,0	5.498,4	6.116,1	6.711,3	12.020,5
İşçi	7.215,1	8.340,5	8.896,5	10.649,9	17.665,7
Toplam İstihdam Gideri	11.706,1	13.838,8	15.012,6	17.361,2	29.686,2
PERSONEL GİDERİ (TL/Ay)					
Memur + Sözleşmeli	7.738,6	9.467,5	10.597,5	12.268,9	21.748,0
İşçi	9.987,4	12.001,0	13.002,3	16.411,9	27.549,9
Toplam Personel Gideri	8.985,7	10.847,7	11.902,0	14.516,9	24.864,0
İSTİHDAM GİDERLERİ / (Satış + Faaliyet) (%)					
Memur + Sözleşmeli	3,5	3,6	4,0	4,4	1,1
İşçi	5,6	5,5	5,9	7,0	1,7
Toplam İstihdam Gideri	9,0	9,1	9,9	11,4	2,8

Kaynak: HMB

⁴⁴ Tüm istihdam verilerine, <http://www.hmb.gov.tr> adresinde yer alan istatistiklerden ulaşılabilmektedir. Tablodaki tutarlar brüttür.

Tablo II: Personel Profili⁴⁵ (31/12/2022 İtibarıyla)

Hizmet Süresi		
	Sayı	Yüzde
0-5 Yıllık	16.124	17,0
5-10 Yıllık	16.719	17,6
10-15 Yıllık	17.264	18,2
15-20 Yıllık	9.328	9,8
20-25 Yıllık	13.824	14,6
25 ve Üzeri	21.552	22,7
GENEL TOPLAM	94.811	100
Yaş Grupları		
	Sayı	Yüzde
0-20	63	0,1
20-30	12.849	13,6
30-40	26.789	28,3
40-50	30.621	32,3
50-60	19.778	20,9
60 ve Üzeri	4.711	5,0
GENEL TOPLAM	94.811	100
Eğitim Durumu		
	Sayı	Yüzde
Okur - Yazar	36	0,0
İlköğretim	7.627	8,0
Lise	9.219	9,7
Meslek Lisesi	20.246	21,4
Yüksekokul	18.449	19,5
Lisans	34.321	36,2
Yüksek Lisans	4.703	5,0
Doktora	210	0,2
GENEL TOPLAM	94.811	100

Kaynak: HMB

⁴⁵ Ek 3 Tablo II'de yer alan toplam personel sayısı 2022 yıl sonu itibarıyla kişi sayısını göstermekte olup geçici işçileri kapsamamaktadır. Ek 3 Tablo I'de ise geçici işçiler dahil 2022 yılı ortalama kişi sayısı esas alınmıştır.

Cinsiyet		
	Sayı	Yüzde
Erkek	84.249	88,9
Kadın	10.562	11,1
GENEL TOPLAM	94.811	100
Yabancı Dil Bilgisi		
	Sayı	Yüzde
Tek Yabancı Dil Bilen	5.611	5,9
İki veya Daha Fazla Yabancı Dil Bilen	75	0,1
Yabancı Dil Bilmeyen	89.125	94,0
GENEL TOPLAM	94.811	100
Kurum Dışı Çalışan		
Çalıştığı Kurum	Sayı	Yüzde
TBMM	21	3,3
Cumhurbaşkanlığı	36	5,6
Bakanlıklar	246	38,2
Mahalli İdareler	7	1,1
Diğer Kamu	334	51,9
GENEL TOPLAM	644	100
Yasal Nedenlerle İstihdam		
Statüsü	Sayı	Yüzde
SHÇEK	896	20,1
Gazi - Şehit Yakını	583	13,1
Engelli	2.059	46,2
Eski Hükümlü	885	19,9
Diğer	33	0,7
GENEL TOPLAM	4.456	100

Kaynak: HMB

EK 4

2022
KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

KİT'LER, BAĞLI ORTAKLIKLARI VE ÖİB PORTFÖYÜ DİĞER SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER

Göstergeler/Büyüklükler

KATMA DEĞER (milyon TL)	2018	2019	2020	2021	2022
Dönem Kâr/Zararı	5.083,5	-42,7	2.424,2	-20.797,9	11.479,9
Faiz Gideri	1.949,6	3.715,5	2.701,0	4.821,4	14.015,3
Karşılık Gid.+ Kur Farkları	3.395,7	2.900,3	6.415,8	19.492,9	24.166,5
Cari Yıl Amortisman Gideri	5.683,9	6.820,3	6.784,7	8.709,8	12.160,2
İstihdam Giderleri	11.706,1	13.838,8	15.012,6	17.361,2	29.686,2
Toplam	27.818,9	27.232,3	33.338,2	29.587,5	91.508,0

DİĞER GÖSTERGELER (milyon TL)

Yatırım Harcaması	19.496,3	20.375,4	23.814,7	39.172,8	109.305,3
Faiz Dışı Fazla	-3.029,4	-8.097,1	737,1	-38.340,1	-192.224,3
Bütçeye Katkı (Vergi Harici)	4.570,7	4.051,7	2.904,0	3.875,0	23.496,1
Bütçeden Transferler	14.866,6	18.904,5	18.010,5	63.128,2	245.084,7

KATMA DEĞER HESABI (GSYİH'ye Oran - %)

Dönem Kâr/Zararı	0,135	-0,001	0,048	-0,287	0,076
Faiz Gideri	0,052	0,086	0,054	0,067	0,093
Karşılıklar (Karşılık Gid. + Kur Farkları)	0,090	0,067	0,127	0,269	0,161
Cari Yıl Amortisman Gideri	0,151	0,158	0,134	0,120	0,081
İstihdam Giderleri	0,311	0,321	0,297	0,240	0,198
Toplam	0,740	0,632	0,660	0,408	0,610

DİĞER GÖSTERGELER (GSYİH'ye Oran - %)

Yatırım Harcaması	0,519	0,473	0,472	0,540	0,728
Faiz Dışı Fazla	-0,081	-0,188	0,015	-0,529	-1,281
Bütçeye Katkı (Vergi Harici)	0,122	0,094	0,058	0,053	0,157
Bütçeden Transferler (*)	0,396	0,438	0,357	0,871	1,633

Kaynak: HMB

(*) Sermaye/Görevlendirme bedeli

EK 5

2022 KAMU İŞLETMELERİ RAPORU

VERGİ DIŞI GELİRLER

GELİRLER	2021	2022	% Değişim 2022-2021
(Cari Fiyatlar - milyon TL)			
TEMETTÜ GELİRLERİ (KİT'ler + Türk Telekom + MKE A.Ş. + Diğer İştirakler)	3.443,3	6.597,3	91,6
DHİMİ	0,0	0,0	0,0
DMO	153,9	614,4	299,2
ETİ MADEN	1.789,9	3.313,5	85,1
KEGM	1.083,5	1.554,7	43,5
MKE A.Ş.	18,1	0,0	-100,0
TÜRK TELEKOM	397,9	1.114,8	180,2
Diğer İştirakler	0,0	0,0	0,0
KİT'LERDEN ELDE EDİLEN HASILAT PAYI GELİRLERİ	847,7	1.713,5	102,1
DHİMİ (%14)	552,0	1.058,7	91,8
DMO (%10'a kadar)	0,0	0,0	0,0
KEGM (%10)	295,7	654,8	121,4
TPAO (%10)	0,0	0,0	0,0
KİT'LERDEN ELDE EDİLEN FİNANSMAN FAZLASI GELİRLERİ	0,0	16.300,0	-
DHİMİ	0,0	16.300,0	-
KAMU SERMAYELİ BANKALARDAN ELDE EDİLEN TEMETTÜ GELİRLERİ	35.770,1	54.342,3	51,9
TCMB (Bakiye Kâr Dahil)	35.770,1	54.342,3	51,9
DİĞER HAZİNE ALACAĞINA DÖNÜŞMÜŞ KALEMLERDEN YAPILAN TAHSİLATLAR	62,9	6,1	-90,3
TOPLAM	40.124,0	78.959,2	96,8

Kaynak: HMB

EK 6

2022
KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

BAĞLI ORTAKLIKLAR VE İŞTİRAKLERİ

KURULUŞ		KAMU PAYI %	İLGİLİ KURULUŞ	STATÜ	KURULUŞ PAYI %
I	233 SAYILI KHK KAPSAMINDAKİ KİT'LER				
A	İKTİSADİ DEVLET TEŞEKKÜLLERİ				
	İMALAT				
1	DMO (Devlet Malzeme Ofisi)	100			
2	TEMSAN (Türkiye Elektromekanik Sanayii A.Ş.)	100			
	MADENCİLİK				
3	TTK (Türkiye Taşkömürü Kurumu)	100			
			1. Kozlu Taşkömürü İşletme Müessesesi	MÜESSESE	100
			2. Karadon Taşkömürü İşletme Müessesesi	MÜESSESE	100
			3. Üzülmaz Taşkömürü İşletme Müessesesi	MÜESSESE	100
			4. Armutçuk Taşkömürü İşletme Müessesesi	MÜESSESE	100
			5. Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesi	MÜESSESE	100

I 233 SAYILI KHK KAPSAMINDAKİ KİT'LER					
4	TKİ (Türkiye Kömür İşletmeleri)	100			
			1. Kömür İşletmeleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	48
			2. Yeni Anadolu Madencilik ve Teknolojileri Sanayi Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	16
			3. Soma Organize Sanayi Bölgesi	YURT İÇİ İŞTİRAK	20
5	ETİ MADEN (Eti Maden İşletmeleri)	100			
			1. Eti Soda A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	26
			2. TRBOR Bor Teknolojileri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	33
			3. Etimine SA	YURT DIŞI İŞTİRAK	75
			4. AB. Etipoducts O.Y.	YURT DIŞI İŞTİRAK	50
			5. Etimine A.Ş.	4646 SAYILI KANUN'UN EK 1'İNCİ MADDESİNE GÖRE KURULMUŞ ORTAKLIK	75
ELEKTRİK					
6	EÜAŞ (Elektrik Üretim A.Ş.)	100			
			1. Aktaş Elektrik A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15
			2. NUR-TEK Elektrik Üretim A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	30
			3. SOYTEK Elektrik Santrali Tesis İşletme ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15
			5. SOMA Organize Sanayi Bölgesi	YURT İÇİ İŞTİRAK	20
			6. Türkiye Nükleer Enerji A.Ş.	4646 SAYILI KANUN'UN EK 1'İNCİ MADDESİNE GÖRE KURULMUŞ ORTAKLIK	100
7	TEİAŞ (Türkiye Elektrik İletim A.Ş.)	100			
			1. SEE CAO.	YURT DIŞI İŞTİRAK	12,5
			2. ELTEM-TEK Elektrik Tesisleri ve Müh. Hiz. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	47
			3. EPIAŞ-Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	30

I 233 SAYILI KHK KAPSAMINDAKİ KİT'LER					
8	TEDAŞ (Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.)	100			
PETROL – DOĞALGAZ					
9	BOTAŞ (Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.)	100			
			1. TürkAkım Gaz Taşıma A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			2. Turusgaz Taahhüt Pazarlama ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	35
			3. Bos Enerji Yatırım ve Ticaret Anonim Şirketi	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			4. Turkish Petroleum International Company Ltd. (TPIC)	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			5. TANAP Doğal Gaz İletim A. Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	30
			6. Botaş International Anonim Şirketi	4646 SAYILI KANUN'UN EK 1'İNCİ MADDESİNE GÖRE KURULMUŞ ORTAKLIK	100
			7. Turkish Petroleum International Anonim Şirketi	4646 SAYILI KANUN'UN EK 1'İNCİ MADDESİNE GÖRE KURULMUŞ ORTAKLIK	100
10	TPAO (Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı)	100			
			1. TPOC (Turkish Petroleum Overseas Company)	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. TPBTC (Turkish Petroleum Bakü Tiflis Ceyhan Ltd.)	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			3. TPSCP (Turkish Petroleum SCP Ltd.)	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			4. Azerbaijan International Operating Company	YURT DIŞI İŞTİRAK	5,72
			5. Georgian Pipeline Company	YURT DIŞI İŞTİRAK	5,72
TARIM					
11	TMO (Toprak Mahsulleri Ofisi)	100			
			1. TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk San. ve Tic. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			2. Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15
12	ÇAYKUR (Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü)	100			
			1. Çay – San Doğu Karadeniz Çay Entegre Sanayi A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	47,90

I 233 SAYILI KHK KAPSAMINDAKİ KİT'LER					
13	TİGEM (Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü)	100			
			1. Türk Sudan Uluslararası Tarım ve Hayvancılık A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	80
			2. Kazova Vasfi Diren Tarım İşletmesi Sanayi ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	25
			3. Bala – Can Tarım Hayvancılık İşletmesi Sanayi ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	20
14	ESK (Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü)	100			
15	TŞFAŞ (Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.)	100			
ULAŞTIRMA					
16	TCDD (T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi)	100			
			1. TCDD Taşımacılık A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. İZBAN İzmir Banliyö T.A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			3. TCDD Teknik Mühendislik ve Müşavirlik AŞ	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			4. HYUNDAI EUROTREM Demiryolu Araçları Sanayii ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15
			5. VADEMSAŞ Vostalpine Kardemir Demiryolu Sistemleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15
			6. SİTAŞ Sivas Travers İmalat Sanayi ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15
17	TÜRASAŞ	100			
B KAMU İKTİSADİ KURULUŞLARI					
ULAŞTIRMA					
1	DHİMİ (Devlet Hava Meydanları İşletmesi)	100			
2	KEGM (Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü)	100			
			1. Kıbrıs Türk Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma Ltd. Şti.	YURT DIŞI İŞTİRAK	48,9

II ÖİB PORTFÖYÜNDEKİ KURULUŞLAR					
1	Sümer Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü	100			
			1. Kıbrıs Türk Tütün Endüstrisi Ltd. Şti.	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	51
			2. Güney Sanayi Tic. İşl. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,20
			3. ŞİHSAN Şihbarak Halı İplik A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	45
			4. YİFAŞ Yeşilyurt Tekstil San. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	4
			5 TÜMAŞ Türk Müh. Müş. Müt. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	49
			6. BEYTAŞ Beydağı Kireç San. Tic. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	12
			7. YERTEKS Tekstil San. Tic. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	10
			8. METAŞ İzmir Metalurji Fab. T.A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,9
			9.SUTİ Sümer Tekstil A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	40
			10. Security Papers Ltd. (Pakistan)	YURT DIŞI İŞTİRAK	10
2	TDİ (Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. Genel Müdürlüğü.)	100			
			1. Kıbrıs Türk Denizcilik Ltd. Şti.	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	51
			2. TRANSBAŞ (Trabzon Serbest Bölge İşleticisi A.Ş.)	YURT İÇİ İŞTİRAK	4,6
3	ADÜAŞ (Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.)	100			
4	Doğusan Boru Sanayi ve Ticaret A.Ş.	56,09			
			1. Doğu Halk Holding A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	40,08

III KAMU SERMAYELİ BANKALAR					
	T. Halk Bankası A.Ş.	87,70			
			1. Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. Halk Finansal Kiralama A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			3. Halk Varlık Kiralama A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			4. Halk Faktoring A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			5. Platform Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			6. Halk Bank A.D., Beograd	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			7. Halk Banka A.D., Skopje	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	99,56
			8. Halk Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	79,33
			9. Bileşim Finansal Teknolojiler ve Ödeme Sistemleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	33,33
			10. Yıldız Tekno Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	33,33
			11. KOBİ Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	31,47
			12. Demir-Halk Bank (Nederland) N.V	YURT DIŞI İŞTİRAK	30
			13. Kredi Kayıt Bürosu A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	18,18
			14. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	9,28
			15. Birleşik İpotek Finansmanı A.Ş. (Türkiye Menkul Kıymetleştirme Şirketi)	YURT İÇİ İŞTİRAK	8,34
			16. Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	3
			17. JCR Avrasya Derecelendirme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,86
			18. KGF Kredi Garanti Fonu A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	1,49
			19. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası	YURT İÇİ İŞTİRAK	1,11
			20. Tasfiye Halinde Macaristan Halk Bankası (Sberbank Magyarország Zrt.)	YURT DIŞI İŞTİRAK	1,07
			21. İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,99
			22. İhracatı Geliştirme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,87
			23. Mesbaş Mersin Serbest Bölge İşleticisi A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,68
			24. Alanya Liman İşletmeleri Denizcilik Tur. Tic. Ve San. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,50
			25. Borsa İstanbul A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,004
			26. Visa INC.	YURT DIŞI İŞTİRAK	0,002

III KAMU SERMAYELİ BANKALAR					
2	T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	100			
			1. Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	99,60
			2. Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	74,90
			3. Ziraat Katılım Bankası A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			4. Ziraat Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	81,06
			5. Ziraat Teknoloji A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			6. Ziraat Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			7. Ziraat Bank International AG	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			8. Ziraat Bank BH d.d.	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			9. Ziraat Bank (Moscow) JSC	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	99,91
			10. Kazakhstan Ziraat Internatioanal Bank	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	99,92
			11. Ziraat Bank Azerbaycan ASC	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	99,98
			12. Ziraat Bank Montenegro AD	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			13. JSC Ziraat Bank Georgia	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			14. Ziraat Bank Uzbekistan JSC	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			15. Arap Türk Bankası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15,43
			16. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	8,81
			17. Kredi Kayıt Bürosu A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	9,09
			18. Ziraat Finansal Teknolojiler Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri A.Ş..	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			19. Turkmen Turkish Joint Stock Commercial Bank	BİRLİKTE KONTROL EDİLEN ORTAKLIK	50
			20. T.C. Merkez Bankası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	19,22
			21. T. Vakıflar Bankası T.A.O.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,07
			22. AXA Sigorta A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	7,31

III KAMU SERMAYELİ BANKALAR					
			23. Milli Reasürans T.A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,49
			24. Kredi Garanti Fonu A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	1,49
			25. Borsa İstanbul A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,0035
			26. Türk Ticaret Bankası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,0004
			27. Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	3
			28. JCR Avrasya Derecelendirme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,86
			29. Bileşim Finansal Teknolojiler ve Ödeme Sistemleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	33,34
			30. Birleşik İpotek Finansmanı A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	8,33
			31. İhracatı Geliştirme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,18
			32. Azer Türk Bank ASC (AZN)	YURT DIŞI İŞTİRAK	12,37
			33. Irak Mevduat Sigorta Fon Şirketi (IQD)	YURT DIŞI İŞTİRAK	0,79
			34. Borica – Bankservice AD (BGN)	YURT DIŞI İŞTİRAK	0,01
			35. VISA INC	YURT DIŞI İŞTİRAK	0,00
3	Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	73,44			
			1. Kıbrıs Vakıflar Bankası Ltd. Lefkoşa	YURT DIŞI İŞTİRAK	15
			2. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	8,38
			3. Roketsan Roket Sanayi ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	9,93
			4. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	4,75
			5. KKB Kredi Kayıt Bürosu A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	9,09
			6. Güçbirliği Holding A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,07
			7. İzmir Enternasyonal Otelcilik A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	5
			8. İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	4,37

III KAMU SERMAYELİ BANKALAR					
			9. Kredi Garanti Fonu A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	1,49
			10. Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	3
			11. Tasfiye Halinde World Vakıf UBB Ltd. Lefkoşa	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	83
			12. Vakıf Faktoring A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	92,10
			13. Vakıf Finansal Kiralama A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	62,05
			14. Vakıf Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	99,50
			15. Vakıfbank International A.G.	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			16. Vakıf Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	33,77
			17. Vakıf Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	49,65
			18. Vakıf Enerji ve Madencilik A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	67,27
			19. Taksim Otelcilik A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	52,43
			20. Vakıf Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	96,73
			21. Vakıf Gayrimenkul Değerleme A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	97,14
			22. Bileşim Finansal Teknolojiler ve Ödeme Sistemleri A.Ş.	YURTIÇİ İŞTİRAK	33,33
			23. JCR Avrasya Derecelendirme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,86
			24. Birleşik İpotek Finansmanı A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	8,33
			25. Vakıf Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
4	T. Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.	99,08			
			1. Maksan A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	31,14
			2. Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			3. İflas Nedeniyle Tasfiye Halinde Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	99,71
			4. Takasbank İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,36

III KAMU SERMAYELİ BANKALAR					
			5. TII-IVCI İstanbul Venture Capital Initiative	YURT DIŞI İŞTİRAK (Alt Fon)	6,25
			6. Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			7. Birleşik İpotek Finansmanı A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	8,33
			8. JCR Avrasya Derecelendirme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,86
			9. Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
5	Türkiye Emlak ve Katılım Bankası A.Ş.	99,99			
			1. Emlak Katılım Varlık Kiralama A.Ş.	YURTIÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. Emlak Varlık Kiralama A.Ş.	YURTIÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			3. Kredi Garanti Fonu A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	1,49
6	Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.	100			
			1. Garanti Faktoring A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	9,78
			2. Kredi Garanti Fonu A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	1,49
			3. JCR Avrasya Derecelendirme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,86
			4. İhracatı Geliştirme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	5
IV DİĞER KURULUŞLAR					
1	MKE A.Ş. (Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi)	100			
			1. Mercedes- Benz Türk A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,96
			2. Kırıkkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetimi A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	17
			3. Roketsan - Roket Sanayii ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15,17
			4. Mercedes- Benz Otomotiv Ticaret ve Hizmetler A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,96
			5. ERRA Savunma A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	5
2	PTT (T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı)	100			
			1. Kule Verici Tesisleri İşletim ve Teknolojileri A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. PTT Anadolu Lojistik A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			3. PTT Bilgi Teknolojileri (BT) A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			4. PTT Para Lojistik ve Özel Güvenlik Hizmetleri (PAL) A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			5. PTTEm Teknoloji ve Elektronik Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	40
			6. Sofra Kurumsal ve Ödüllendirme Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	33,33

IV DİĞER KURULUŞLAR					
3	TURKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.	100			
			1. Eurasiasat S.A.M.	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. ICO - International Communication Organization	YURT DIŞI İŞTİRAK	0,47
			3. Eutelsat Communications S.A.- Hizmet Konsorsiyumu	YURT DIŞI İŞTİRAK	0,4
			4. TCDD Teknik Mühendislik ve Müşavirlik A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	40
4	TRT (Türkiye Radyo Televizyon Kurumu)	100			
			1. Anten Teknik Hizmetler ve Verici Tesis İşletme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	10
			2. TİAK Televizyon İzleme Araştırmaları A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	10,5
5	AOÇ (Atatürk Orman Çiftliği)	100			
6	AA (Anadolu Ajansı)	47,75			
7	Türk Telekomünikasyon A.Ş.	25			
			1. TT Mobil İletişim Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. TTNET A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			3. Argela Yazılım ve Bilişim Teknolojileri San. ve Tic. A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			4. Innova Bilişim Çözümleri A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			5. Assist Rehberlik ve Müşteri Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			6. Sebit Eğitim ve Bilgi Teknolojileri A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			7. TT Ventures Proje Geliştirme A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			8. TT International ve Bağlı Ortaklıkları	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			9. TT Destek Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			10. TTES Elektrik Tedarik Satış A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			11. TTG Finansal Teknolojiler A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			12. Cetel Telekom İletişim Sanayi ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	6,84

IV DİĞER KURULUŞLAR					
8	Borsa İstanbul A.Ş.	80,6			
			1.İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	64,18
			2. Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (MKK)	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	71,75
			3. Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	34,27
			4. Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	30,83
			5. Ege Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	19,98
			6. Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	21,80
			7. JCR Avrasya Derecelendirme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	18,50
			8. Birleşik İpotek Finansmanı A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	5
			9. Kırgız Menkul Kıymetler Borsası	YURT DIŞI İŞTİRAK	22,86
			10. Karadağ Borsası	YURT DIŞI İŞTİRAK	24,43
			11.Bakü Sermaye Borsası	YURT DIŞI İŞTİRAK	4,76
			12. Saraybosna Menkul Kıymetler Borsası	YURT DIŞI İŞTİRAK	16,70
9	USHAŞ A.Ş.	100			
			1. SADES	YURT İÇİ İŞTİRAK	100
10	Türk Reasürans A.Ş.	100			
11	Türk Hava Yolları A.Ş.	49,12			
			1. THY Teknik A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. THY Uçuş Eğitim ve Havalimanı İşletme A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			3. THY Uluslararası Yatırım ve Taşımacılık A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			4. Cornea Havacılık Sistemleri San. Ve Tic. A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			5. THY Teknoloji ve Bilişim A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	80
			6. THY Hava Kargo Taşımacılığı Anonim Şirketi	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			7. Uçak Koltuk Üretim San. ve Tic. A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			8. Güneş Ekspres Havacılık A.Ş. (Sun Express)	YURT İÇİ İŞTİRAK	50

IV DİĞER KURULUŞLAR					
			9. THY DO&CO İkram Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			10. P&W T.T. Uçak Bakım Merkezi Ltd. Şti.	YURT İÇİ İŞTİRAK	49
			11. TGS Yer Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			12. THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			13. Goodrich THY Teknik Servis Merkezi Ltd. Şti	YURT İÇİ İŞTİRAK	40
			14. TCI Kabin İçi Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	50
			15. Vergi İade Aracılık A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	30
			16. Air Albania	YURT DIŞI İŞTİRAK	49
			17. TFS Akaryakıt Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	25
			18. We World Express Ltd.	YURT DIŞI İŞTİRAK	45
12	ASFAT A.Ş.	100			
			1. ASFAT Pakistan Consulting (SMC-Private) Limited	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. KTM Invest Limited Liability Kazakhstan	YURT DIŞI İŞTİRAK	40
			3. TOMTAŞ Havacılık ve Teknoloji A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	19

EK 7

2022
KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

2022 YILINDA ISO 500'DE
YER ALAN KAMU İŞLETMELERİ

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU İÇİNDE YER ALAN KİT'LER

Sıralama		Firma veya Müessese Adı	Üretimden Net Satışlar (2022-milyon TL)
2022	2021		
11	52	EÜAŞ - Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	53.875
21	34	TPAO - Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	32.696
33	36	ETİ MADEN-Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	23.078
85	61	TŞFAŞ - Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.	10.194
89	81	TKİ - Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu	9.378
106	89	ÇAYKUR - Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	7.954
406	314	ESK - Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü	2.489
463	582	TÜRASAŞ – Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii A.Ş.	2.241

Kaynak: İstanbul Sanayi Odası (<http://www.iso500.org.tr/500-buyuk-sanayi-kurulusu/2022/>)

EK 8

2022
KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

KULLANILAN MALİ RASYOLARA İLİŞKİN BİLGİLER

Likidite Rasyoları	
a. Cari Oran	Dönen Varlıklar / K.V. Yabancı Kaynaklar
b. Asit-Test Oran	(Dönen Varlık. - Stoklar) / K.V. Yabancı Kaynaklar
c. Nakit Oranı (Disponibilite Oranı)	Hazır Değerler (Kasa + Banka + Serb. Menk. Değer.) / K.V. Yabancı Kaynaklar
Devir Hızı Rasyoları	
a. Stok Devir Hızı	Satılan Mal ve Hizmet Maliyeti / Ortalama Stok
b. Alacakların Tahsil Süresi	Alacaklar / Net Satışlar
c. Stok Devir Süresi	Stoklar / Satılan Mal ve Hizmet Maliyeti
ç. Borç Ödeme Süresi	Borçlar / Satılan Mal ve Hizmet Maliyeti
d. Nakit Çevirme Süresi	$(b + c - \text{ç}) \cdot 365$
Kaldıraç Rasyoları	
a. Finansal Kaldıraç Oranı	Yabancı Kaynaklar / Aktif Toplamı
b. Özkaynakların Aktif Toplamına Oranı	Özkaynaklar / Aktif Toplamı
c. U.V. Yabancı Kaynaklar / Özkaynaklar	U.V. Yabancı Kaynaklar / Özkaynaklar
d. Faizleri Karşılama Oranı	$(\text{Vergi Öncesi Kâr} + \text{Faiz Giderleri}) / \text{Faiz Giderleri}$
Kârlılık Rasyoları	
a. Aktif Kârlılık Oranı	$\text{Vergi Sonrası Net Kâr} + \text{Finansman Giderleri} \cdot (1 - \text{Kurumlar Vergisi Oranı}) / \text{Net Aktif Toplamı}$
b. Özsermaye Kârlılık Oranı	$\text{Vergi Sonrası Net Kâr} / \text{Özkaynaklar Toplamı}$
c. Brüt Satış Kârı Oranı	$\text{Brüt Satış Kârı} / \text{Net Satışlar}$
ç. Faaliyet Kârı / Net Satışlar	$\text{Faaliyet Kârı} / \text{Net Satışlar}$
d. Vergi Öncesi Kâr / Net Satışlar	$\text{Vergi Öncesi Kâr} / \text{Net Satışlar}$
e. Dönem Net Kârı / Net Satışlar	$\text{Dönem Net Kârı} / \text{Net Satışlar}$
Aktif Kullanım Rasyoları	
a. Net Satışlar / Hazır Kıymetler	$\text{Net Satışlar} / \text{Hazır Kıymetler}$
b. Net Satışlar / Alacaklar	$\text{Net Satışlar} / \text{Ticari Alacaklar}$
c. Net Satışlar / Aktifler	$\text{Net Satışlar} / \text{Aktif Toplamı}$

**T.C. HAZİNE VE
MALİYE BAKANLIĞI**

www.hmb.gov.tr